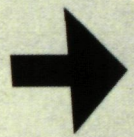

Provincie West-Vlaanderen Jaarboek 2002

Jaarboek 2002

Provincie West-Vlaanderen Jaarboek 2002 →

Geen overgangsjaar

2001: een jaar dat voorbestemd was om tussen de plooiën te vallen. Gekneld tussen het magische jaar 2000 met zijn millenniumgekte en 2002, een jaar dat zeker in West-Vlaanderen heel wat verwachtingen schiep. Brugge 2002 en Anno '02 waren projecten die niet snel genoeg van start konden gaan en waarvoor we er 2001 maar snel even bij namen, zo leek het.

Maar 2001 zou niet zomaar aan onze aandacht voorbijgaan. 2001 werd geen overgangsjaar, maar een jaar vol belangrijke ontwikkelingen en hoopgevende projecten. Zeker ook in West-Vlaanderen, zoals de lectuur van dit jaarboek bewijst.

Op bestuurlijk vlak kwam er een nieuw decreet op de intergemeentelijke samenwerking en ging het kerntakendebat van start. Een debat dat moet leiden tot een efficiëntere invulling en uitvoering van de overheidstaken. Een duidelijker taakafbakening tussen Vlaamse Gewest, provincies en gemeenten moet het ook voor de burger doorzichtiger maken. 2001 was ook het jaar van de omzetting van de Lambermont-akkoorden in de vijfde staatshervorming, een nieuwe stap in de verdere verzelfstandiging van Vlaanderen. De regionalisering van de gemeente- en provinciewet zorgde er onder meer voor dat de gewesten voortaan bevoegd zijn over de provincies en dat die gewesten burgemeesters en gouverneurs aanstellen. Zo kreeg ook de gouverneur van West-Vlaanderen een andere baas...

De provincie West-Vlaanderen profileerde zich in 2001 steeds meer als streekbestuur. De streekhuizen in de diverse regio's zullen daarvan steeds meer het tastbare bewijs vormen. In die regio's merken we stilaan wat grote projecten als 5b, SAIL of Leader II kunnen betekenen, ook al zijn ze misschien wat moeilijker 'verkoopbaar' aan het grote publiek.

De provincie bood in 2001 ook weer in ruime mate haar deskundigheid aan. Gemeenten, socioculturele organisaties en andere partners

juichen dit toe. Partnership bij grote wegen- of waterwerken, het landbouwcentrum in Beitem dat zich steeds meer als kenniscentrum opwerpt (ook voor de biologische teelt), de oprichting van TiNCK, dat hét virtuele cultuurloket wil worden van de provincie, de samenwerking met diverse gemeenten op het vlak van natuur- en milieu-educatie: het zijn slechts een handvol opvallende voorbeelden van de regisseursrol die de provincie wil opnemen in West-Vlaanderen.

In 2001 keurde de provincie ook het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) goed. Een belangrijk document dat de ondernemende West-Vlaming voldoende ruimte voor initiatief wil geven, maar er ook over waakt dat het er aangenaam leven blijft. Dat die West-Vlaming een ondernemer blijft, bleek ook uit de economische cijfers. Ondanks een aantal belangrijke faillissementen waren de tewerkstellingscijfers beter dan in andere provincies.

Kortom, het ging goed met West-Vlaanderen in 2001. Dit jaarboek schotelt u een reeks blikvangers voor uit de provinciale werking. Smaakt dit naar meer, raadpleeg dan ook eens de (nieuwe) website www.west-vlaanderen.be of loop even binnen in het Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis, dat 'een hapklaar antwoord' wil geven op al uw vragen over de provincie.

Paul Breyne
Gouverneur

West-Vlaamse streken

'De provincie heeft streken.' Dit gezegde heeft een dubbele bodem: slimme streken, guitige streken, politieke streken, vruchtbare streken, ondernemers-, schilders- en muzikantenstreken. Allemaal doen ze evenveel deugd.

Het vijftiende jaarboek wil hiervan een staalkaart met blikvangers tonen: levende streken, aantrekkelijke landschappen, inspanningen, strategische acties, enthousiasme, ondernemingszin, behoedzaamheid, efficiëntie, vertrouwen ...

Respect voor deze streken, respect voor West-Vlaanderen is de eerste opdracht van de provinciale beleidsnota 2001-2006. Dit Jaarboek 2002 wil er een eerste stand van zaken bij geven.

'Van ordenen naar ontwikkelen' is hierbij voor de komende jaren een duidelijke uitdaging voor de provincie.

Na een lange - gedwongen - incubatieperiode, veel overleg en onderhandelingen tot de finish, is het provinciale ruimtelijke structuurplan, met als horizon 2007, definitief goedgekeurd. De kwaliteit van de ruimte staat hierbij centraal: we willen ze beschermen en verbeteren. Het ambitieuze provinciale milieubeleidsplan 1999-2007 krijgt straks een opvolger. Een twintigtal sectorale beleidsnota's komen één na één in de provincieraad met als gezamenlijk doel bij te dragen tot de planning in en van West-Vlaanderen.

Een provinciale koers met streekaccenten voor de deelgebieden moet de verdere ontwikkeling stapsgewijze en in convergentie met het Vlaamse beleid realiseren.

Samenwerking neemt hier een voorname plaats in: zowel tussen de overheden onderling als tussen het maatschappelijke veld en de overheden.

Langetermijnplannen raken sneller en sneller achterhaald: elke dag moeten er nieuwe keuzes gemaakt worden bij de problemen van mobiliteit, wateroverlast, plattelandsontwikkeling, stads- en veiligheidsbeleid, bedrijventerreinen, bedreigde natuur- en cultuurhistorische gebieden.

Omdat de ontwikkelingen op streekniveau afgewogen worden, moeten de keuzes ook op dit niveau gemaakt worden. De provincie als streekbestuur heeft hier een specifieke verantwoordelijkheid. Het maken van keuzes is evenwel geen voorrecht van één bestuurlijke partner. Gemeenten, socio-economische, welzijns- en culturele partners moeten hierbij nauw betrokken worden.

Het gevecht tegen een eigen kortetermijnbelang is wellicht moeilijker voor een gemeente of een private partner. De provincie moet hier echter tot méér in staat zijn: kennis, vaardigheden, deskundigheid en middelen moeten gericht ingezet worden. De West-Vlaamse optie voor een gebiedsgerichte aanpak is hiertoe een goede, maar nog voorzichtige aanzet.

De keuze moet duidelijk zijn: ontwikkelingen in de sectoren water, natuur, infrastructuur, economie en ruimte moeten geïntegreerd gekoppeld worden. Samenwerking met de partijen in de regio's vergt ondernemingszin van de provincie. Een dergelijk proceswerk vraagt meer pedagogie dan demagogie. De streken zullen er wel bij varen.

Sommige trends in het actuele, nooit eindigende kerntakendebat tussen de bestuurlijke niveaus gaan hierbij in de goede richting. Taken die nu vooropgesteld worden voor de provincies inzake economische streekontwikkeling of waterbeleid worden duidelijker.

Bij het einde van het eerste werkjaar van deze legislatuur zien we dat concreet aan de slag gaan kansen creëert om de contacten met de besturen, verenigingen en burgers aan te halen. De voorbije deputatiebezoeken aan de 64 West-Vlaamse schepencolleges bevestigen dit.

Leefbaarheid, het bieden van kenniscentra, ondernemen, kwaliteitszorg, het creëren van een attractief West-Vlaanderen zijn de noodzakelijke provinciale samenwerkingshefbomen.

Het jaarboek 2002 is hier een mooie illustratie van. Moge het bijdragen tot het subtiële evenwicht tussen droom en werkelijkheid, tussen tegenstrijdige wensen en ontwikkeling. Ultiem te vertalen naar kwantiteit en kwaliteit, met respect voor West-Vlaanderen.

Hierop kunnen we dan afrekenen.

Jan Durnez

Eerste gedeputeerde

Inhoud

Geen overgangsjaar	4
West-Vlaamse streken	6

1. De West-Vlaamse Provincieraad en Administratie

Provincieraad	12
De democratische meerwaarde van de provincie als intermediair bestuur	12
De provinciale instellingen	15
Met de zegen van de provincieraad:	
belangrijkste agendapunten	25
De financiën van de provincie	26
Intergemeentelijke samenwerking:	
het decreet van 6 juli 2001	28
Kerntakendebat 2001	29
Lambermont en de provincie	30
Huldiging van 9 provincieraadsleden	31
Vriendenkring van gewezen provincieraadsleden	31
Administratie	32
Het oordeel van de burger	32
Personeelsformatie	34
Personeelsstatuut in een nieuw kleedje	34
Zich goed voelen is goed functioneren	36
Polders en wateringen uit de vergeethoek	36
Onbevaarbare waterlopen in kaart	37

2. Aspecten van samenwerking

Gebiedsgerichte werking en streekontwikkeling	41
Veiligheid en preventie	41

3. Externe Relaties

De IJzer: even rusten in een groene omgeving	49
Project Scheldemond Maritiem	51
MAYA en de watersport	51
Succesvolle afsluiting van SAIL	52
Impulsen voor plattelandontwikkeling in de Westhoek	54
Dranouter: steeds meer een begrip	57
De Kust voor het voetlicht	57

4. Openbare werken en infrastructuur

Waterlopen	61
Wegen	67
Gebouwen	68

5. Land- en tuinbouw

Het doek valt over 5b	
Westhoek-Middenkust	75
Veiligheid Bedrijfsadviesing Varkens- houderij en Melkveehouderij van start	75
GEP-erkenning voor het POVLT	78
Kleinschalige waterzuivering in land- en tuinbouw	78
Verrijking van fauna en flora en agrarisch natuurbeheer	81
Proefbedrijf voor biologische teelt	85
De week van de biologische landbouw	86
Bouw van een nieuw labo	86
Zestiende Witloofbiënnale in Brugge	87

6. Ruimtelijke ordening en milieu

Ruimtelijke planning en mobiliteit	91
Milieuvergunningen	92
Duurzaam milieubeleid	92
Landschapszorg en groenvoorziening	98
Natuur- en milieueducatie	107

7. Toerisme, recreatie en sport

Toerisme	113
Domeinen	121
Recreatie	122
Sport	127

8. Welzijn

Regionaal overleg en samenwerking	133
Senioren	133
Vrijwilligerswerk	134
Zorg	134
Jeugd	141
Lokaal sociaal beleid	145
Noord-Zuid	145
Gelijke kansen	145

9. Onderwijs en permanente vorming

Provinciaal Technisch Instituut	149
Provinciaal Maritiem Instituut	150
Permanente vorming	152

10. Kunst en Cultuur

West-Vlaamse cultuurinfo en tickets via TiNCK	156
Linked Euroregion Arts Database	157
Samenwerking met de West-Vlaamse culturele centra	157
Letteren, taal en podiumkunsten	159
Muziek	160
Beeldende kunst	163
Monumentenzorg, archeologie en patrimonium	167
Musea	168

11. Economie

Economische indicatoren in West-Vlaanderen in 2001	179
Naar een betere economische dienstverlening	183
Samenwerking met de GOM - West-Vlaanderen	183
Samenwerking met het WES	185
Uitreiking van kwaliteitslabels en -certificaten	185

12. Informatie

Tolhuis geeft hapklare antwoorden	188
Provinciale website: info op maat van de gebruiker	189
Antwoord op euro-vragen	189
Tournée Générale langs provinciale paden	190
Een frisse wind door West op Zondag	
Uit in West in een nieuw kleedje	191
Nuttige adressen en locaties	192
Gemeentebesturen in West-Vlaanderen	194
OCMW's in West-Vlaanderen	196
Bevolkingsgegevens 1 januari 2001	198
West-Vlaanderen morfologisch	199
Colofon	200

Provincie
West-Vlaanderen

De West-Vlaamse
Provincieraad
en administratie

Parking

Hoofdingang

Leveringen

In 2001 heeft de nieuw verkozen provincieraad, onder het voorzitterschap van Henri d'Udekem d'Acoz, een goede start genomen. In een open en constructieve sfeer, die de voorzitter steeds wist te verzekeren, werd de basis gelegd van het beleid voor de nieuwe legislatuur. Ik wil dan ook deze gelegenheid te baat nemen om de 'ere-voorzitter' te danken voor de aanzienlijke bijdrage die hij geleverd heeft ten voordele van een efficiënt en dienstbaar provinciaal bestuur.

Zonder vooruit te willen lopen op de resultaten van het kerntakendebat, waarbij de opdrachten van gemeenten, provincies en Vlaamse overheid herschikt en beter op elkaar afgestemd zullen worden, wens ik hier heel even te herinneren aan de essentie van deze operatie, en meteen ook aan de inzet ervan voor het provinciale bestuursniveau.

Geconfronteerd met vaak zeer ingewikkelde en veelal gemeenteoverschrijdende problemen is het niet denkbeeldig dat de lokale overheid geleidelijk aan haar greep op de politieke besluitvorming zal verliezen ten voordele van de Vlaamse administratie en van intergemeentelijke samenwerkingsvormen, waar zij slechts onrechtstreeks in vertegenwoordigd is.

Deze evolutie kan bijdragen tot een meer geïntegreerde benadering van belangrijke maatschappelijke problemen en zal, omwille van de schaalvoordelen, ook kunnen leiden tot een grotere efficiëntie.

Zij houdt evenwel ook gevaar in. In een wereld die overspoeld wordt met informatie en die gekenmerkt wordt door steeds performantere communicatietechnieken blijft de afstand tussen de burger en de politieke wereld paradoxaal genoeg toenemen. Bovendien laat de participatie van de bevolking aan het publieke debat veelal te wensen over.

Tegen deze achtergrond krijgt het provinciale bestuursniveau een nieuwe dimensie.

Doordat ze haar legitimiteit ontleent aan de rechtstreekse verkiezing van de provincieraadsleden, beschikt de provincie over een onvervangbare troef ten opzichte van elke intercommunale of publiek-private samenwerkingsvorm.

De uitdaging bestaat er dan ook in om de 'democratische meerwaarde' van de provincies tot uiting te brengen, om de acties en realisaties van de provincieraad zichtbaar te maken en om het publieke debat rond de provinciale thema's te versterken. Hierin ligt de hoofdpdracht van onze provincieraad in de komende jaren. Dit prachtige Jaarboek 2002 zal hier ongetwijfeld toe bijdragen.

Jean de Bethune,
Voorzitter Provincieraad

**Tijdens de provincieraadszitting
van 31 januari 2002 nam
Jean de Bethune de voorzittershamer
over van Henri d' Udekem d'Acoz.**

De bestendige deputatie vlnr:

**Marleen Titeca-Decraene, Dirk De fauw,
Patrick Van Gheluwe (gedeputeerden),
Paul Breyne (Gouverneur), Gabriël Kindt,
Gunter Pertry, Jan Durnez (gedeputeer-
den), Hilaire Ost (provinciegriffier).**

De provinciale instellingen

De gouverneur

Sinds 1 juni 1997 is Paul Breyne gouverneur van de provincie West-Vlaanderen. De gouverneur wordt door de Koning benoemd en zijn mandaat is niet verbonden aan verkiezingen. De gouverneur is niet-stemgerechtigd voorzitter van de bestendige deputatie, die het dagelijkse bestuur en beheer van de provincie uitoefent. Als gevolg van de Lambermont-akkoorden is de gouverneur sinds 1 januari 2002 geen vertegenwoordiger meer van de federale regering, maar van het Vlaamse Gewest.

De gouverneur draagt een bijzondere verantwoordelijkheid voor de handhaving van openba-

re orde en veiligheid. Hij coördineert de hulpacties bij rampen. Sinds maart 1998 is de gouverneur ook belast met de coördinatie van reddingsacties bij scheepsrampen in de territoriale wateren. De gouverneur oefent verder het administratief toezicht uit op gemeenten en OCMW's en vervult een representatieve rol als vertegenwoordiger van de provincies bij tal van gelegenheden.

De bestendige deputatie

De bestendige deputatie voert de besluiten van de provincieraad uit en beslist over alle zaken die tot het dagelijks bestuur van de provincie behoren. De bestendige deputatie draagt zorg voor alle zaken van provinciaal belang. Met het oog op de voorbereiding van haar beraadslagingen en besluiten verdeelt ze de materies onder haar leden. In een aantal specifieke geschillen en verkiezingsaangelegenheden heeft de bestendige deputatie een rechtsprekende taak.

Ze is ook betrokken bij de uitvoering van tal van wetten en decreten, de zgn. medebewindstaken. De gouverneur is van rechtswege voorzitter van de bestendige deputatie. De provinciegriffier fungeert als secretaris. De bestendige deputatie komt wekelijks bijeen, meestal op donderdag. Elk besluit wordt bij volstrekte meerderheid van de aanwezige leden genomen.

Wanneer de bestendige deputatie een rechtsprekende taak uitoefent, dan is de stem van de voorzitter beslissend bij staking van stemmen. De vergaderingen van de bestendige deputatie zijn niet openbaar, behalve wanneer zij optreedt als rechtscollege, zoals bij de geldigverklaring van de verkiezingen. De gedeputeerden worden verkozen door en uit de leden van de provincieraad voor een periode van zes jaar. De bestendige deputatie telt altijd zes gedeputeerden, ongeacht het aantal inwoners van de provincie. Ieder gerechtelijk arrondissement moet ten minste één vertegenwoordiger in de bestendige deputatie tellen.

Gouverneur-voorzitter

Paul Breyne

Burg 3, 8000 Brugge

Tel: 050-40 58 11 • Fax: 050-40 71 03

paul.breyne@west-vlaanderen.be

Gedeputeerden

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41

8200 Sint-Andries (Brugge)

Jan Durnez CD&V

Tel: 050-40 31 50 • Fax: 050-40 31 08

jan.durnez@west-vlaanderen.be

- **Bestuurlijke organisatie en externe relaties**
Algemeen beleid, organisatieontwikkeling, externe relaties, Europese programma's, gebiedswerking, veiligheid, pers en communicatie, promotie. *Instellingen: WVI, VVP, politie- en brandweerschool*
- **Milieu, natuur en landschappen**
Natuur- en groenbeleid, vergunningen, milieu, domeinen, landschappen, natuur- en milieueducatie

Patrick Van Gheluwe SPA

tel: 050-40 73 32 • Fax: 050-40 73 03

patrick.van.gheluwe@west-vlaanderen.be

- **Ruimtelijke ordening en mobiliteit**
Ruimtelijke ordening, vergunningen, structuurplanning, uitvoeringsplannen, mobiliteit, beheer provinciale wegen
- **Toerisme en Recreatie**
Toerisme, toeristische evenementen, toeristische en recreatieve promotie, beheer recreatieve infrastructuur
Instellingen: Westtoer

Gabriël Kindt CD&V

Tel: 050-40 31 90 • Fax: 050-40 73 05

gabriel.kindt@west-vlaanderen.be

- **Land-en tuinbouw en waterbeleid**
Land- en tuinbouw, ruilverkavelingen en landinrichting, integraal waterbeleid met inbegrip van waterlopen, waterbeheersing en zeevisserij
Instellingen: POVLT en landbouw-v.z.w.'s
- **Personeel**
Alle personeelszaken, sociale dienst, intern gelijkemansbeleid en welzijn op het werk
Instellingen: WIVO en SBR

Dirk De fauw CD&V

Tel: 050-40 31 61 • Fax: 050-40 73 02

dirk.de_fauw@west-vlaanderen.be

- **Jeugd, huisvesting en welzijn**
Jeugd, welzijn, huisvesting, gezondheid, sociale en gezinsvoorzieningen, gehandicapten, duurzame ontwikkeling, ontwikkelings-samenwerking
Instellingen: PIDO, 't Venster, Waaiberg en PEC
- **Infrastructuur en juridische aangelegenheden**
Patrimonium, gebouwen, overheidsopdrachten, logistiek, ICT, GIS, economaat, juridische aangelegenheden, eredienst en administratief toezicht

Gunter Pertry SPA.

Tel: 050-40 31.55 • Fax: 050-40 73.06

gunter.pertry@west-vlaanderen.be

- **Kunst en Cultuur**
Bescherming monumenten, stads- en dorps-zichten, kunstpatrimonium, musea, cultureel aanbod, culturele centra en manifestaties, festivals, bibliotheken en archief
Instellingen: Provinciaal Museum Moderne Kunst, Winob, Monumentenwacht en TiNCK

- **Onderwijs**

Provinciaal textiel-, visserij- en tuinbouw-
onderwijs, relaties met en promotie van hoger
onderwijs, zeewetenschappelijk onderzoek,
basiseducatie en afstandsonderwijs

Instellingen: EduWEST, VLIZ, PIH, PTI en
PMI

Marleen Titeca-Decraene CD&V

Tel: 050-40 31 65 • Fax: 050-40 31 02

marleen.titeca@west-vlaanderen.be

- **Financiën en Sport**

Sport, gelijke kansen, financiën, begroting,
rekeningen, fiscaliteit en interne audit

- **Economie en KMO**

Economie, KMO, middenstand,
streekontwikkeling, technologie, innovatie,
studies, beroepsopleiding, kwaliteitszorg,
zee- en luchthavens

*Instellingen: GOM, WES, streekhuizen
en vormingsinstituten*

Provinciegriffier

Hilaire Ost

Tel: 050-40 73 20 • fax: 050-40 73 00

hilaire.ost@west-vlaanderen.be

De provinciegriffier is de hoogste provincie-
ambtenaar. Hij wordt door de provincieraad
benoemd. De provinciegriffier woont de ver-
gaderingen van de provincieraad en van de
bestendige deputatie bij en maakt de notulen
op. Hij is ook de bewaarder van het archief en
van het zegel van de provincie. Hij staat aan
het hoofd van het personeel en leidt de pro-
vinciale diensten, volgens de richtlijnen van
de gouverneur (voor het federaal personeel)
en van de bestendige deputatie (voor het pro-
vinciepersoneel).

Het bureau beraadslaagt over alle onderwerpen die door de voorzitter op de agenda geplaatst werden. Bijzondere aandacht gaat naar de voorbereiding van de kalender van de provincieraad en van de commissies, naar de voorbereiding van de taken van de voorzitter en de leden van het bureau, naar het formuleren van voorstellen voor het oprichten van de raadscommissies en het onderzoek van onderwerpen die verband houden met de werking van de provincieraad. Het bureau telt 15 leden, verkozen uit de raadsleden. Elke politieke fractie is erin vertegenwoordigd. De samenstelling van het bureau ziet er als volgt uit:

Voorzitter

Jean de Bethune (CD&V)

Ondervoorzitters

Eerste ondervoorzitter: Jean-Claude Laurent (SPA)

Tweede ondervoorzitter: Jean Vyvey (VLD)

Derde ondervoorzitter: Luc Vande Caveye (CD&V)

Secretarissen

Eerste secretaris: Werner Vens (CD&V)

Tweede secretaris: Marianne Maes (SPA)

Derde secretaris: Roger Terryn (CD&V)

Vierde secretaris: Maurice Top (SPA)

Quaestoren

Eerste quaestor: Yves Debaere (CD&V)

Tweede quaestor: Walter Boret (VLD)

Leden

Eerste lid: Diane D'hulst (SPA)

Tweede lid: Pol Hiergens (VLD)

Derde lid: Kurt Ravyts (Vlaams Blok)

Vierde lid: Maureen Lievyns (AGALEV)

Vijfde lid: Wilfried Vandaele (N-VA)

Zesde lid: Jos Monballyu (CD&V)

De centrale commissie is een overlegorgaan over de partijgrenzen heen. De commissie wordt gevormd door alle leden van het bureau, de fractieleiders van alle politieke partijen en de bestendige deputatie.

De provincieraad

De provincieraad is voor West-Vlaanderen wat het Vlaams parlement is voor Vlaanderen en de gemeenteraad voor een stad of gemeente. De provincieraad is de beraadslagende vergadering van de provincie die beslist over alle zaken van provinciaal belang. De provincieraadsleden worden rechtstreeks verkozen door de inwoners van de provincie die 18 jaar of ouder zijn. Het aantal provincieraadsleden hangt af van het aantal inwoners van de provincie. De West-Vlaamse provincieraad telt 84 leden. Sinds de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord vallen de verkiezingen voor de provincieraad en de gemeenteraden samen. Een provincieraadslid wordt dan ook verkozen voor een periode van zes jaar. West-Vlaanderen wordt momenteel bestuurd door een coalitie van CD&V en SPA. Behalve in juli en augustus komt de provincieraad ten minste eenmaal per maand samen. De vergaderingen van de provincieraad zijn meestal openbaar, behalve wanneer het over personen gaat of als twee derde van de aanwezige raadsleden beslissen dat de vergadering in het belang van de openbare orde niet openbaar is. De gouverneur woont de vergaderingen bij maar heeft geen stemrecht. De leiding van de vergaderingen wordt toevertrouwd aan de voorzitter. De huidige voorzitter is Jean de Bethune (CD&V). Hij volgde in januari 2002 Henri d'Udekem d'Acoz op. Hij wordt bijgestaan door de leden van het bureau.

Vooraleer de voltallige provincieraad zich over de agendapunten buigt, worden ze eerst besproken in de commissies. Bij het begin van elke raadsvergadering kunnen de provincieraadsle-

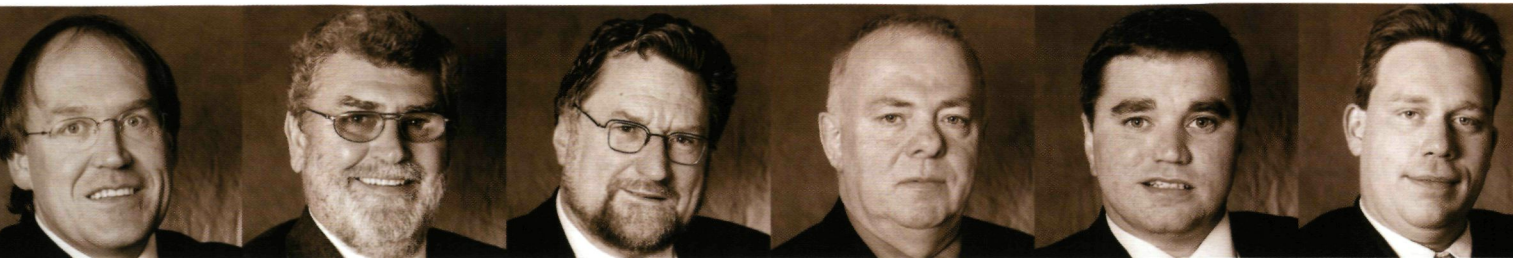

den mondeling vragen stellen over actuele onderwerpen aan de gouverneur en de bestendige deputatie. Om hun controlebevoegdheid degelijk te kunnen uitoefenen, beschikken de raadsleden over een ruim inzagerecht. In de raad wordt elk besluit bij een volstrekte meerderheid van stemmen genomen. Ieder jaar wordt ook werk gemaakt van de begroting. Die geeft nauwkeurig aan hoeveel geld het bestuur mag besteden aan de diverse opdrachten. Alle beslissingen van de provincieraad worden genotuleerd in een officieel verslag. De provinciegriffier stelt de notulen op. Hij zorgt ook voor een beknopt verslag met een samenvatting van de debatten en de uitslag van de stemmingen.

De provincieraad van West-Vlaanderen komt in principe de laatste donderdag van de maand samen om 14 uur in het provinciehuis Boeverbos in Sint-Andries (Brugge).

Samenstelling (situatie 1 juni 2002)

Allijns Joseph VLD
A. Rodenbachlaan 43
8930 Menen
Tel. 056-40 04 40
Fax 056-40 33 60
joseph.allijns@west-
vlaanderen.be

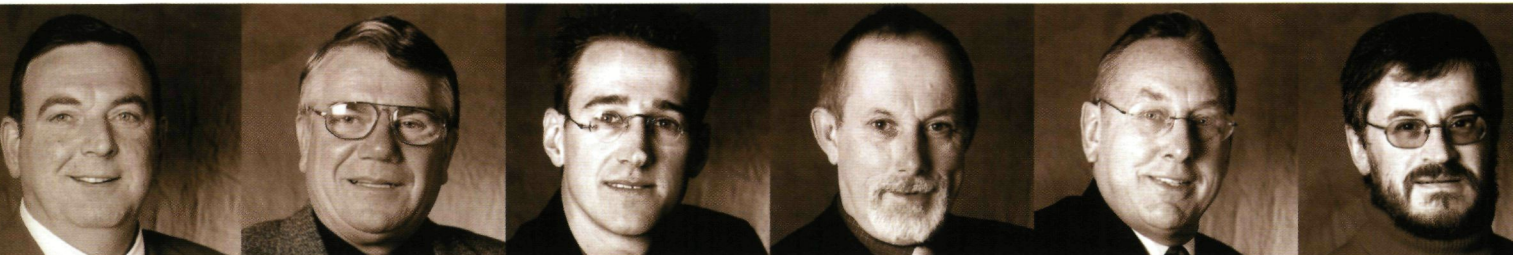
Berton Marcel VLD
Ieperstraat 118
8930 Menen
Tel. 056-51 12 86
Fax 056-52 00 42
marcel.berton@west-
vlaanderen.be

Bogaert Jean-Marie N-VA
Eikenberg 12
8310 Sint-Kruis
Tel. 050-67 47 66
Fax 050-67 47 56
jean_marie.bogaert@west-
vlaanderen.be

Boret Walter VLD
Kasteelstraat 7
8810 Lichtervelde
Tel. 051-72 54 48
Fax 051-72 56 90
walter.boret@west-
vlaanderen.be

Bossuyt Danny CD&V
Oude Paanderstraat 19
8760 Meulebeke
Tel. 051-48 71 74
Fax 051-48 71 74
danny.bossuyt@west-
vlaanderen.be

Bourdon Clifford SPA
Vijversgracht 16
8310 Sint-Kruis
Tel. 050-37 58 10
Fax 050-37 58 10
clifford.bourdon@west-
vlaanderen.be

Callens Karlos VLD
Motestraat 29
8850 Ardooie
Tel. 051-74 49 80
Fax 051-74 40 40
karlos.callens@west-
vlaanderen.be

Cardon Erik SPA
Scharphoutstraat 71
8380 Lissewege
Tel. 050-54 45 71
Fax 050-44 81 26
erik.cardon@west-
vlaanderen.be

Casier Yourou SPA
Motestraat 48
8940 Wervik
Tel. 056-31 05 85
Fax 050-31 12 93
yourou.casier@west-
vlaanderen.be

Cools Roger VLD
Oostendeseeweg 259
8000 Brugge
Tel. 050-31 76 75
Fax 050-31 12 93
roger.cools@west-
vlaanderen.be

Corijn Raf VLD
Stationsdreef 151
8800 Roeselare
Tel. 051-20 44 05
raphael.corijn@west-
vlaanderen.be

Couvreur Stijn CD&V
Westlaan 423
8800 Roeselare
Tel. 051-24 24 78
Fax 051-24 00 23
stijn.couvreur@west-
vlaanderen.be

Crevits Hilde CD&V
Kortemarkstraat 30
8820 Torhout
Tel. 050-22 10 11
Fax 050-22 10 12
hilde.crevits@west-
vlaanderen.be

Crop-Rimbaut Jacqueline
VLD
Ingelmunstersteenweg 15
8760 Meulebeke
Tel. 051-48 72 05
Fax 051-48 61 00
jacqueline.rimbaut@west-
vlaanderen.be

D'hulst Diane SPA
Strandloperstraat 21/2C
8400 Oostende
Tel. 059-25 15 11
diane.d_hulst@west-
vlaanderen.be

d'Udekem d'Acoz Henri
CD&V
Couthoflaan 50
8972 Proven
Tel. 057-33 31 38
Fax 057-33 92 89
henri.dudekem_dacoz@
west-vlaanderen.be

de Bethune Jean CD&V
Van Bellegemdreef 27
8510 Marke
Tel. 056-22 40 40
Fax 056-22 04 02
jean.de_bethune@west-
vlaanderen.be

De Coene Philippe SPA
Deken Degryseleaan 51
8500 Kortrijk
Tel. 056-21 27 12
Fax 056-25 87 77
philippe.de_coene@
west-vlaanderen.be

De Cuyper Bernard CD&V
J. Van Belleghemstraat 11
8310 Assebroek
Tel. 050-35 61 02
Fax 050-35 61 02
bernard.de_cuyper@west-
vlaanderen.be

De fauw Dirk CD&V
Manitobalaan 29
8200 Sint-Andries
Tel. 050-38 76 89
Fax 050-38 76 89
dirk.defauw@west-
vlaanderen.be

De Gryse Livia AGALEV
Riddersstraat 22
8000 Brugge
Tel. 050-34 73 91
Fax 050-34 73 91
livia.de_gryse@west-
vlaanderen.be

De Keyser Eric SPA
Tuinwijk 70
8600 Diksmuide
Tel. 051-50 28 04
Fax 051-50 16 03
eric.de_keyser@west-
vlaanderen.be

De Klerck Patrick VLD
Schaapstraat 75
8370 Blankenberge
Tel. 050-42 71 49
Fax 050-42 71 49
patrick.de_klerck@west-
vlaanderen.be

Debaere Yves CD&V
Bissegemstraat 85
8560 Gullegem
Tel. 056-41 38 14
Fax 056-42 32 30
yves.debaere@west-
vlaanderen.be

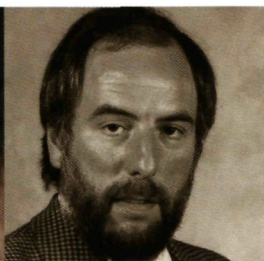

Debruyne André CD&V
Diksmuidesteenweg 357
8800 Roeselare
Tel. 051-20 48 66
andre.debruyne@west-
vlaanderen.be

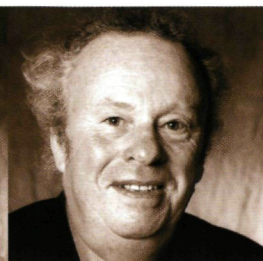
Decler Hilde CD&V
Gentpoortstraat 46
8000 Brugge
Tel. 050-34 01 74
Fax 050-34 48 88
hilde.decler@west-
vlaanderen.be

Decorte Guido CD&V
Polderstraat 8
8670 Oostduinkerke
Tel. 058-51 67 06
Fax 058-51 67 06
guido.decorte@west-vlaan-
deren.be

Destoop-Dhondt Yolande
CD&V
Staakmolenstraat 24
8793 Sint-Eloois-Vijve
Tel. 056-60 24 77
Fax 056-61 23 94
yolande.dhondt@west-
vlaanderen.be

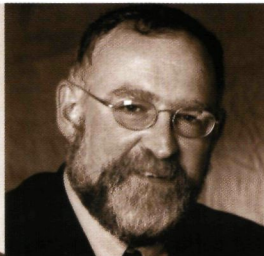
Dornez Jaak N-VA
Perschoekstraat 98
8510 Marke
Tel. 056-21 95 65
Fax 056-21 95 65
jaak.dornez@west-
vlaanderen.be

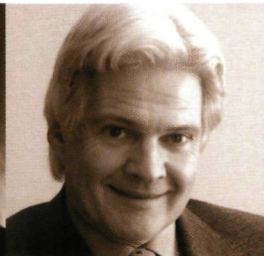
Dumarey Anthony VLD
Marktstraat 22 bus 5
8460 Oudenburg
Tel. 059-25 00 77
Fax 059-25 05 91
anthony.dumarey@west-
vlaanderen.be

Dupont Michel S.P.A.
Poedermagijnstraat 99
8930 Menen
Tel. 056-51 80 90
Fax 056-51 80 90
michel.dupont@west-
vlaanderen.be

Durnez Jan CD&V
Capucienstraat 104
8900 Ieper
Tel. 057-20 38 13
Fax 057-42 44 79
jan.durnez@west-
vlaanderen.be

Florizoone Roland VLD
Groene Biezenlaan 15
8660 De Panne
Tel. 058-42 04 04
Fax 058-42 04 15
roland.florizoone@west-
vlaanderen.be

Hiergens Pol VLD
Stijn Streuvelsstraat 58
8501 Heule
Tel. 056-35 73 84
Fax 056-37 31 15
pol.hiergens@west-
vlaanderen.be

Kerckhof Johan VLD
Ijzerwegstraat 7
8470 Snaaskerke
Tel. 059-27 43 44
Fax 059-27 65 03
johan.kerckhof@west-
vlaanderen.be

Kindt Gabriël CD&V
Kleine Zwevezelestraat
8810 Lichtervelde
Tel. 051-72 29 38
Fax 051-72 72 16
gabriël.kindt@west-
vlaanderen.be

Lacombe Jan VLAAMS BLOK
Essex Scottishlaan 12
bus 11, 8434 Westende
Tel. 058-24 02 16
Fax 058-24 02 16
jan.lacombe@west-
vlaanderen.be

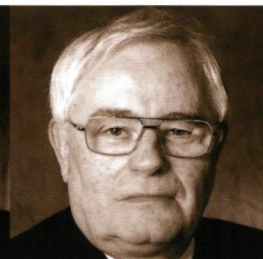
Lahaye-Battheu Sabien VLD
Casselstraat 252
8970 Poperinge
Tel. 057-33 77 78
Fax 057-33 93 29
sabien.lahaye_battheu@
west-vlaanderen.be

Laridon Lies CD&V
Ijzerlaan 58
8600 Diksmuide
Tel. 051-50 01 00
Fax 051-50 39 39
lies.laridon@west-
vlaanderen.be

Laurent Jean-Claude S.P.A.
Stokersstraat 15
8900 Brugge
Tel. 050-67 32 20
Fax 050-67 32 30
jean-claude.laurent@west-
vlaanderen.be

Leplae Rudolf CD&V
Boldriesstraat 17
8930 Lauwe
Tel. 056-41 31 46
rudolf.leplae@west-
vlaanderen.be

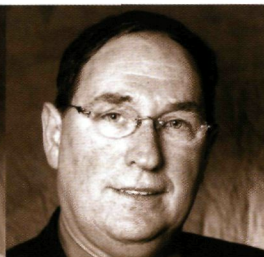
Lievyns Maureen AGALE
Morinnestraat 12
8500 Kortrijk
Tel. 056-21 18 66
Fax 056-21 18 66
maureen.lievyns@west-
vlaanderen.be

Maes Isabelle CD&V
Jacquetbosstraat 1
8587 Spiere-Helkijn
Tel. 056-45 60 72
Fax 056-45 60 72
isabelle.maes@west-
vlaanderen.be

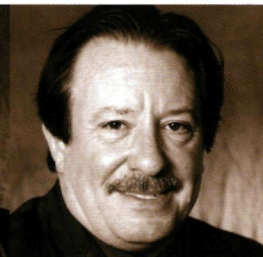
Maes Marianne S.P.A.
Grote Thems 22
8490 Varsenare
Tel. 050-38 92 59
Fax 050-38 92 59
marianne.maes@west-
vlaanderen.be

Malengier Willy CD&V
Nonnebossenstraat 20
8980 Zonnebeke
Tel. 057-46 83 46
Fax 057-46 81 30
willy.malengier@west-
vlaanderen.be

Malysse Rita VLD
Neerstraat 15
8980 Geluveld
Tel. 057-46 68 03
Fax 057-46 80 75
rita.malysse@west-
vlaanderen.be

Masselis Hans VLD
Doorniksesteenweg 197
8500 Kortrijk
Tel. 056-21 29 58
Fax 056-64 44 07
hans.masselis@west-
vlaanderen.be

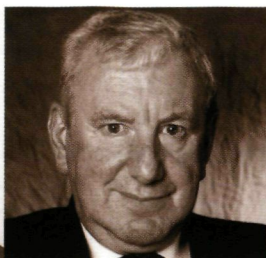

Masyn Luc
VLAAMS BLOK
Lange Molenstraat 107
8200 Sint-Andries
Tel. 0477-32 06 11
luc.masyn@west-
vlaanderen.be

Monballyu Jos CD&V
Koning Boudewijnstr. 156
8520 Kuurne
Tel. 056-70 14 50
Fax 056-72 78 87
jos.monballyu@west-
vlaanderen.be

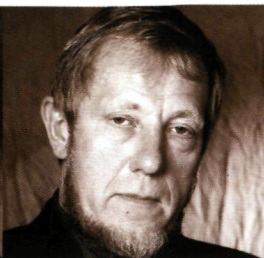
Naeyaert Gerard CD&V
Kortemarkstraat 209
8820 Torhout
Tel. 050-21 29 76
Fax 050-22 12 24
gerard.naeyaert@west-
vlaanderen.be

Pertry Gunter SRA
Ploemeurlaan 9
8600 Diksmuide
Tel. 0495-54 50 03
gunter.pertry@west-
vlaanderen.be

Pillaert Kristof N-VA
Oude Rozebekestraat 43C
8830 Hooglede
Tel. 051-24 25 83
Fax 050-33 07 05
kristof.pillaert@west-
vlaanderen.be

Pollentier Jef CD&V
Dullaertweg 83
8470 Gistel
Tel. 059-27 72 72
Fax 059-27 72 72
jef.pollentier@west-
vlaanderen.be

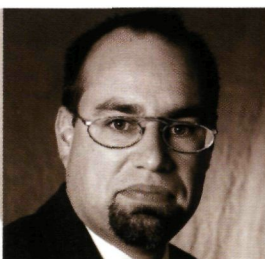
Ramoudt André SRA
Warandestraat 14
8480 Ichtegem
Tel. 051-58 87 23
Fax 051-58 87 23
andre.ramoudt@west-
vlaanderen.be

Ravys Kurt VLAAMS BLOK
Steenkaai 32/b9
8000 Brugge
Tel. 050-37 04 96
Fax 050-39 72 83
kurt.ravys@west-
vlaanderen.be

Roets-Denolf Georgina
CD&V
Karel Mestdaghstraat 83
8000 Brugge
Tel. 050-31 23 08
georgina.denolf@west-
vlaanderen.be

Roose Peter SRA
Brugsesteenweg 22
8630 Veurne
Tel. 058-31 56 33
Fax 058-31 56 33
peter.roose@west-
vlaanderen.be

Terryn Roger CD&V
Kleine Klijtestraat 59
8540 Deerlijk
Tel. 056-77 78 46
Fax 056-72 83 99
roger.terrinn@west-
vlaanderen.be

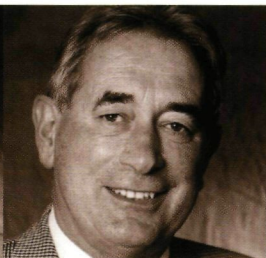
Titeca-Decraene Marleen
CD&V
Klokkeuin 78,
8570 Anzegem
Tel. 056-68 09 20
Fax 056-68 09 20
marleen.titeca@west-
vlaanderen.be

Titeca Ronny SRA
Condédreef 53
8500 Kortrijk
Tel. 0486-07 00 12
Fax 056-22 72 47
ronny.titeca@west-
vlaanderen.be

Top Maurice SRA
Papestuk 1
8530 Harelbeke
Tel. 056-71 16 30
Fax 056-71 16 30
maurice.top@west-
vlaanderen.be

Tulpin Eddy SRA
Schermpantenstraat 34
8400 Oostende
Tel. 059-80 13 05
Fax 059-80 13 05
eddy.tulpin@west-
vlaanderen.be

van der Hooft Kathleen
VLD
Meerlaan 113
8300 Knokke-Heist
Tel. 050-60 09 84
Fax 050-62 19 61
kathleen.van_der_hooft@
west-vlaanderen.be

Van Gheluwe Patrick SRA
Boomlandstraat 73
8880 Ledegem
Tel. 056-50 00 93
Fax 056-32 86 91
patrick.van_gheluwe@
west-vlaanderen.be

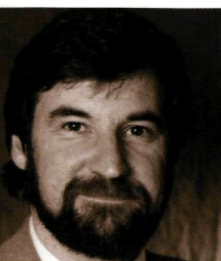

Van Hecke-Masschelein Irène CD&V
Frezenbergstraat 12
8900 Ieper
Tel. 057-20 07 92
Fax 057-20 07 92
irene.masschelein@west-
vlaanderen.be

Van Themsche Frieda
VLAAMS BLOK
Begonialaan 29
8531 Hulste
Tel. 056-70 12 40
frieda.van_themsche@
west-vlaanderen.be

Vandaele Wilfried N-VA
Warvinge 17
3421 Vlissegem
Tel. 059-23 95 47
Fax 059-23 95 48
wilfried.vandaele@west-
vlaanderen.be

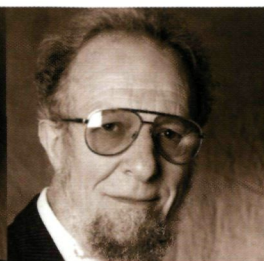
Vande Caveye Luc CD&V
Waterstraat 28
8020 Oostkamp
Tel. 050 82 33 10
Fax 050 82 72 95
luc.vande_caveye@west-
vlaanderen.be

Vandecasteele Noël VLD
Clevenstraat 9/11
8680 Koekelare
Tel. 059 27 87 46
noel.vandecasteele@west-
vlaanderen.be

Vanden Bussche Marc VLD
Gulden Vlieslaan 34A
8670 Koksijde
Tel. 058-53 20 10
Fax 058-52 29 37
marc.vanden_bussche@
west-vlaanderen.be

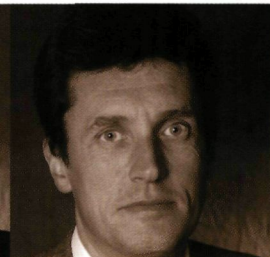
Vandenbulcke Baldwin
VLAAMS BLOK
Kattestraat 107
8520 Kuurne
Tel. 056-71 10 92
Fax 056-71 10 92
baldwin.vandenbulcke@
west-vlaanderen.be

Vandenbulcke Pol CD&V
Weidestraat 91
8800 Roeselare
Tel. 051-24 83 06
Fax 051-22 59 80
pol.vandenbulcke@west-
vlaanderen.be

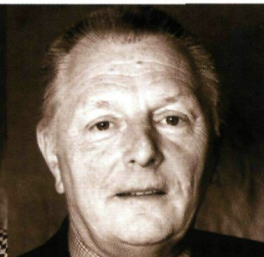
Vandeputte Didier SRA
Nederweg 14 bus 7
8870 Izegem
Tel. 051-30 97 35
Fax 059-51 10 50
didier.vandeputte@west-
vlaanderen.be

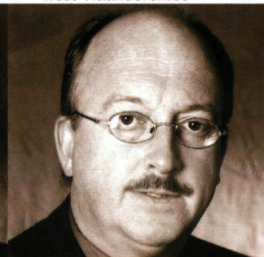
Vannieuwenhuyze Luc
CD&V
Bruggestraat 22
8700 Tielt
Tel. 051 40 25 59
luc.vannieuwenhuyze@
west-vlaanderen.be

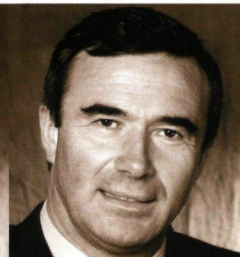
Vanpaemel Marc AGALEV
Bruggestraat 154
8730 Beernem
Tel. 050 79 24 46
marc.vanpaemel@west-
vlaanderen.be

Vens Werner CD&V
Merelstraat 3
8870 Izegem
Tel. 051-30 41 11
Fax 051-30 41 11
werner.vens@west-
vlaanderen.be

Verbeure Eric CD&V
Beukhoutstraat 10A
8650 Houthulst
Tel. 051-70 29 83
eric.verbeure@west-
vlaanderen.be

Verkest Hendrik CD&V
Kokerstraat 5
8750 Wingene
Tel. 051-65 71 07
Fax 051-65 80 25
hendrik.verkest@west-
vlaanderen.be

Vervaeke Patrick AGALEV
Hugo Verrieststraat 24
8530 Harelbeke
Tel. 056-70 53 83
patrick.vervaeke@west-
vlaanderen.be

Vervaeke Myriam
VLD
Bayauxlaan 4 bus 42
8300 Knokke-Heist
Tel. 050-60 03 42
Fax 050-62 32 09
myriam.vervaeke-smets@
west-vlaanderen.be

Veulemans Hilde CD&V
Stokkellaan 114
8400 Oostende
Tel. 059-70 83 75
Fax 059-70 83 75
hilde.veulemans@west-
vlaanderen.be

Vyvey Jean VLD
Alfons Pieterslaan 68
8400 Oostende
Tel. 059-51 71 51
Fax 059-80 78 89
jean.vyvey@west-
vlaanderen.be

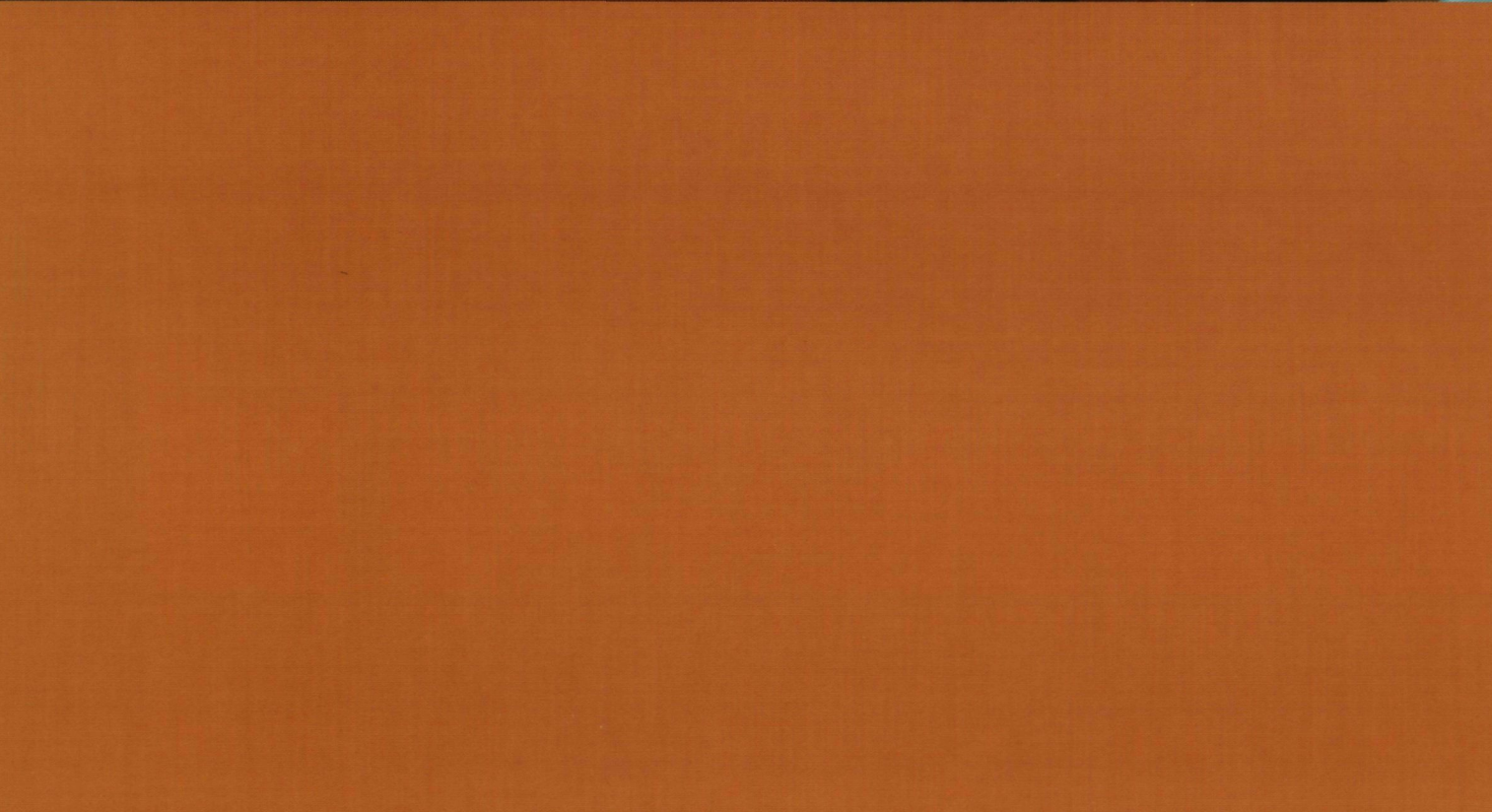
Warnez Peter CD&V
Peerstalvoetweg 2
8750 Wingene
Tel. 051-65 63 42
Fax 051-65 74 50
peter.warnez@west-
vlaanderen.be

Willaert Berlinda SRA
Populierenlaan 94
8450 Bredene
Tel. 059-32 15 47
Fax 059-32 09 74
berlinda.willaert@west-
vlaanderen.be

Tijdens de provincieraadszitting van april 2002 verklaarden de raadsleden van VU-ID dat zij voortaan tot de N-VA behoren. In oktober 2001 veranderden de CVP en SP-fracties hun naam in respectievelijk CD&V en SPA.

Met de zegen van de provincieraad: belangrijkste agendapunten

Het voorbije jaar kwam de provincieraad 20 keer in vergadering bijeen. In dit aantal waren twee begrotingsrondes vervat: die van februari en oktober 2001. Door de herverkiezingen in Veurne, moest de bespreking van de begroting 2001, die normaal in december 2000 moest plaatsvinden, immers uitgesteld worden tot februari 2001.

In 2001 keurde de provincieraad een aantal subsidiereglementen goed. Tot de belangrijkste behoren de betoelaging van verenigingen voor de aankoop van natuurgebieden, subsidie voor tonnagepremies aan kringloopcentra en subsidiëring van culturele projecten in de provincie.

voor de restauratie van de schuur Ter Doest in Lissewege voor 1 miljoen euro en voor buitengewone waterbeheersingswerken aan de Keibeek in Kortrijk en Zwevegem voor 616.862 euro.

De provincie kocht 10 hectare landbouwgrond met hoevegebouwen in Rumbeke (Roeselare) voor de uitbouw van een biologisch proefbedrijf (684.207 euro), het Fortisgebouw in Sint-Michiels-Brugge voor de huisvesting van het autonoom provinciebedrijf Westtoer (2,9 miljoen euro) en 20 hectare voor de uitbreiding van het provinciedomein De Kemmelberg in Heuvelland (334.202 euro).

Vorig jaar werd ook het beleidsprogramma 2001-2006 goedgekeurd. De nieuwe provinciewet bepaalt immers dat een beleidsplan opge maakt moet worden bij het begin van een nieuwe legislatuur.

Naast het beleidsplan 2001-2006 werd ook het streekcharter *Socio-economische beleidsvisie en hefboomprojecten voor de Westhoek* goedgekeurd.

De provincie zette het licht op groen voor de verbouwing van het Jagershof tot provinciaal archiefgebouw voor een bedrag van 1,3 miljoen euro, voor de oprichting van een nieuw labo in het POVLT in Beitem voor 1,7 miljoen euro,

Ook ruimtelijke ordening weerhield de aandacht van de provincieraad. Vorig jaar werd het ruimtelijk structuurplan van de provincie West-Vlaanderen (PRS) definitief vastgesteld. Aan de Vlaamse regering werd een voorstel gedaan om te komen tot een regularisatie van kampeerterreinen.

Vorig jaar trad de provincie ook toe tot een aantal v.z.w.'s, zoals de v.z.w. West-Vlaamse Hoeveproducten, de v.z.w. Westkans (West-Vlaams bureau voor gelijke kansen en toegankelijkheid), de v.z.w. Ku(n)st, de v.z.w. Regionaal Centrum voor Jongerencultuur en de v.z.w. Pro-mechanotronica.

2001 was ook getuige van de oprichting van het gewoon provinciebedrijf TiNCK-cultuurcommunicatiecentrum. TiNCK wil hét virtuele cultuurloket van de provincie worden door informatie en ticketreservering zoveel mogelijk te centraliseren en gemakkelijk toegankelijk te maken voor het publiek.

Ook werd de beleidsovereenkomst tussen de provincie West-Vlaanderen en het Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw (RISO) goedgekeurd.

In het kader van een actief recruiteringsbeleid benoemde de provincieraad 56 personeelsleden op proef en werden 7 personeelsleden bevorderd. 21 leraars werden benoemd aan één van de provinciale scholen of kregen een uitbreiding of wijziging van hun benoeming.

De financiën van de provincie

De provinciebegroting 2001

Gewone dienst

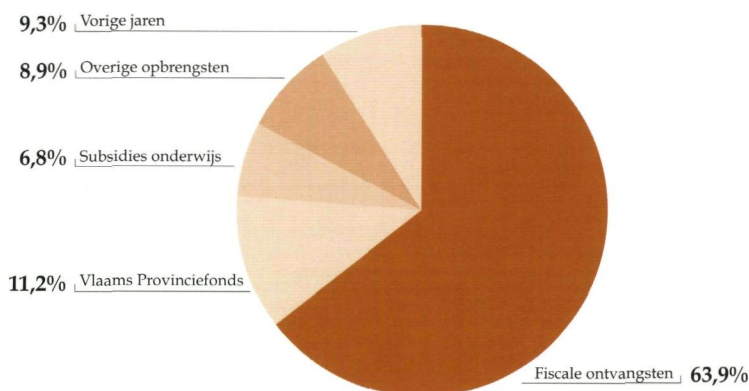
Het budget voor het jaar 2001 voorzag voor de courante uitgaven van de provincie 121,8 miljoen euro of 4.916 miljoen frank. Dat was een stijging met 8,29 procent ten opzichte van 2000. De gewone ontvangsten stegen evenredig tot 123,2 miljoen euro of 4.973 miljoen frank. Na een begrotingswijziging in het najaar kon de gewone dienst afgesloten worden met een begrotingsoverschot van 1,4 miljoen euro of 57,6 miljoen frank.

Gewone ontvangsten

Het resultaat van de vorige dienstjaren in ontvangsten daalde met 1,8 miljoen euro of 74 miljoen frank tot 11,4 miljoen euro of 460,8 miljoen frank. Oorzaak is enerzijds het geslonken rekeningoverschot van de begrotingsrekening van 1999. Drie jaar na elkaar daalde het resultaat van de rekening. Vanaf 1997 resulteerde

dit elk jaar in een tekort op het eigen dienstjaar. Het gecumuleerde tekort deed de vermoedelijke boni van vorige dienstjaren in de begroting 2001 teruglopen tot 11,4 miljoen euro of 460 miljoen frank. Anderzijds werd ook rekening gehouden met niet-gerealiseerde opbrengsten inzake opcentiemen op de onroerende voorheffing voor 2000.

Gewone ontvangsten: indeling naar soort

De verwachte ontvangsten voor het eigen dienstjaar 2001 stegen met 11,2 miljoen euro of 453 miljoen frank. Daardoor viel voor het eerst sinds 1996 opnieuw een positief saldo te noteren in het eigen dienstjaar van 4,3 miljoen euro of 175 miljoen frank. Het aandeel van het Vlaams Provinciefonds voor 2001 slonk evenwel tot 13,7 miljoen euro of 555 miljoen frank. West-Vlaanderen leed een gevoelig verlies door de besnoeiing van 24,7 miljoen euro of 1 miljard frank van de Vlaamse Regering in het Vlaams Provinciefonds. De provincie zag 4,4 miljoen euro of 180 miljoen frank aan haar neus voorbijgaan.

Ondanks een beperking van de uitgaven in 2001, kon slechts een sluitende begroting voorgesteld worden door een aanpassing van de fiscale ontvangsten.

De raming van de ontvangsten uit belastingen steeg met 14,4 miljoen euro of 584 miljoen frank. De verhoging van de opcentiemen op de onroerende voorheffing van 245 naar 320 zorgde voor een geraamde meeropbrengst van 13,8 miljoen euro of 560 miljoen frank. De tarieven voor de eigen belastingen op gezinnen en bedrij-

ven bleven onveranderd. Door een betere inning en invordering konden de geraamde ontvangsten met zo'n 594.944 euro of 24 miljoen frank verhoogd worden.

Gewone uitgaven

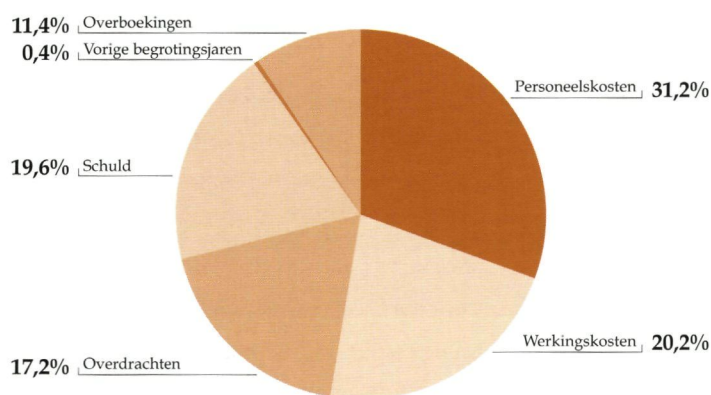
Na diverse besparingsoefeningen van de vorige jaren werden heel wat kredieten in 2001 kritisch bekeken, zonder de contractuele, statutaire, wettelijke en decretale verplichtingen uit het oog te verliezen.

De totale personeelsuitgaven stegen met 3,6 miljoen euro of 146 miljoen frank tot 38 miljoen euro of 1.535 miljoen frank. Onderwijs buiten beschouwing gelaten, stijgt de personeelslast met 5,6 procent, goed voor 26,47 procent van de totale uitgaven. Met de functie onderwijs erbij stijgt het aandeel van de personeelsuitgaven in het totaal tot 31,2 procent.

In 2001 werden de maaltijdcheques voor het personeel voor het eerst in de begroting ingeschreven voor een bedrag van 277.640 euro of 11,2 miljoen frank.

De werkingskosten daalden licht met 0,6 procent of 138.820 euro (5,6 miljoen frank) tot 24,6 miljoen euro of 995 miljoen frank. Ze vertegenwoordigen 20,2 procent van de totale uitgaven.

Gewone begroting 2001: indeling naar kostensoort

Ook de werkingstoelagen of overdrachten werden stevig in de hand gehouden. Ze stegen met

slechts 0,8 procent of 161.130 euro (6,5 miljoen frank) naar 20,9 miljoen euro of 844 miljoen frank. Ze zijn goed voor 17,2 procent van de totale uitgavenstroom.

De schulduitgaven stegen met 31,3 procent of 2,3 miljoen euro (95,6 miljoen frank) tot 23,8 miljoen euro of 962 miljoen frank, als gevolg van recente investeringsprojecten zoals de bouw van het nieuwe bestuursgebouw, de renovatie van de administratieve gebouwen op de campus Boeverbos en de deelname in de v.z.w. Concertgebouw.

De intresten en aflossingen maken 19,6 procent uit van de gewone uitgaven. De overboekingen stegen met 11,4 procent of 3,3 miljoen euro (133,6 miljoen frank) naar 13,8 miljoen euro of 560 miljoen frank. In 2000 waren ze lager door de eenmalige financiering met kortlopende leningen voor kleine investeringen in duurzame roerende goederen. Ze zijn goed voor 11,4 procent van de gewone dienst. Een bedrag van 5,1 miljoen euro of 208 miljoen frank kon overgeboekt worden naar het gewoon reservefonds.

Buitengewone dienst

Naast investeringen bestaat de buitengewone dienst uit investeringstoelagen en schulduitgaven.

De eigen investeringen in het eigen dienstjaar waren goed voor 22,3 miljoen euro of 903,5 miljoen frank. Dit is een daling met 3,4 miljoen euro of 138,5 miljoen frank ten opzichte van 2000.

De investeringsenveloppe voor de provinciale administratie was goed voor 3,4 miljoen euro of 137,9 miljoen frank (waaronder het archiefgebouw voor 1,4 miljoen euro of 60 miljoen frank), wegverkeer 2,8 miljoen euro of 114,8 miljoen frank, waterlopen 1,2 miljoen euro of 48,5 miljoen frank, toerisme 3,3 miljoen euro of 135 miljoen frank (aankoop gebouw Westtoer), landbouw en visserij 3 miljoen euro of 122,5 miljoen frank (waaronder 1,7 miljoen euro of 70 miljoen frank voor een nieuw POVLT-labo in

Beitem), recreatie 2,4 miljoen euro of 99 miljoen frank (verwervingen: 1,2 miljoen euro of 50 miljoen frank) en tot slot kunst met 1,4 miljoen euro of 60 miljoen frank (waaronder de schuur Ter Doest goed voor 1,1 miljoen euro of 45 miljoen frank).

De investeringstoelagen aan derden dalen met 213.188 euro of 8,6 miljoen frank tot 9 miljoen euro of 367 miljoen frank. Naast de toelagen aan particulieren en openbare besturen, gaan aanzienlijke bedragen naar monumenten, sociale en gezinsvoorzieningen, en verzorgingstehuizen in privé- en openbare sector.

In de 3,2 miljoen euro of 130 miljoen frank buitengewone schulduitgaven is de uitschieter een laatste schijf van deelname van de provincie in de v.z.w. Concertgebouw in Brugge voor 1,8 miljoen euro of 75 miljoen frank.

Begrotingsrekening 2000

De provincieraad keurde de begrotingsrekening van de bestendige deputatie voor het dienstjaar 2000 goed op 20 december 2001.

De gewone dienst werd afgesloten met een positief resultaat van 25.622.179,85 euro of 1.033.596.173 frank: een boni van het vorig jaar van 23.828.531,33 euro of 961.240.571 frank ontvangsten en 101.948.103,3 euro of 4.112.576.293 frank uitgaven.

De buitengewone dienst werd afgesloten met een positief resultaat van 14.176.470, 86 euro of 571.877.417 frank: een boni van het vorig jaar van 17.065.098,77 euro of 688.404.378 frank, 26.901.610,04 euro of 1.085.208.259 frank ontvangsten en 29.790.237,95 euro of 1.201.735.220 frank uitgaven.

die intercommunales werd immers als te klein ervaren. Bovendien was wettelijk slechts één (zware) bestuursvorm mogelijk.

Sinds het decreet op de intergemeentelijke samenwerking kunnen de gemeenten kiezen uit vier 'lichtere' samenwerkingsvormen, naast de vrij stringente samenwerkingsvorm van de intercommunale. Het gaat om de interlokale vereniging, de projectvereniging, de dienstverlenende vereniging en de opdrachthoudende vereniging. De interlokale vereniging is een samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid. Dit samenwerkingsverband wordt opgericht bij overeenkomst. De interlokale vereniging kan een geschikte vorm zijn om een concreet en in omvang beperkt project uit te voeren.

De overige drie samenwerkingsvormen hebben wel een rechtspersoonlijkheid. De projectvereniging is een soepele samenwerkingsvorm met een maximale duurtijd van zes jaar. Ze kan gebruikt worden door een beperkt aantal gemeenten voor kleinschalige projecten die binnen een kort tijdsbestek gerealiseerd kunnen worden. De dienstverlenende vereniging is een iets 'zwaardere' vorm van samenwerking, evenwel zonder beheersoverdracht, met een maximale duur van 18 jaar. De huidige streekontwikkelingsintercommunales zouden in de toekomst dienstverlenende verenigingen kunnen zijn. Tot slot is er ook nog de opdrachthoudende vereniging. Deze intergemeentelijke samenwerkingsvorm leunt het nauwst aan bij de intercommunale. Het gaat om een samenwerkingsverband mét beheersoverdracht. In tegenstelling tot de huidige intercommunale bedraagt de duurtijd evenwel maximaal 18 jaar.

Het nieuwe decreet van 6 juli 2001 beoogt de democratisering van de intergemeentelijke samenwerking. Dat uit zich op drie manieren.

De gemeenteraad wordt gehervormd: de meervoudige doelstelling van de intercommunales wordt ingeperkt, de gemeenteraad en niet het

Intergemeentelijke samenwerking: het decreet van 6 juli 2001

Jaren geleden al drongen de gemeenten erop aan om de regelgeving inzake de intercommunales aan te passen. De democratische controle op

college van burgemeester en schepenen neemt de beslissingen, het mandaat voor de algemene vergadering wordt door een gemeenteraadsbeslissing verleend, er zijn minstens twee algemene vergaderingen per jaar, alle statutenwijzigingen moeten voorgelegd worden aan de gemeenteraden, de leden van de raad van bestuur brengen minstens jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad en de vertegenwoordigers van de gemeente zijn in principe raadslid.

Er is geen participatie mogelijk van privaatrechtelijke rechtspersonen in samenwerkingsvormen met rechtspersoonlijkheid.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten beschouwd worden als een verlenging van het lokaal bestuur en zijn hulpstructuren van de gemeenten. Private rechtspersonen kunnen niet langer in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden participeren en er bestuursfuncties uitoefenen. Hierdoor wordt structurele belangenvermenging vermeden.

Tot slot waait er een wind van bestuurlijke vernieuwing door het decreet op de intergemeentelijke samenwerking. Er is een cumulatiebeperking ingebouwd voor bestuursmandaten. Het is niet langer mogelijk om nog meer dan twee bestuursmandaten in de uitvoerende organen van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid te cumuleren. Daarnaast is er ook een beperking van de persoonlijke belangenvermenging. Enkel gemeenteraadsleden die geen lid zijn van een regering, een wetgevende vergadering of een provincieraad, mogen de gemeente op de algemene vergaderingen of in de uitvoerende intergemeentelijke bestuursorganen vertegenwoordigen.

Welke rol kan de provincie spelen in de intergemeentelijke samenwerking? De provincie kan onbeperkt participeren in nieuwe interlokale verenigingen. Ze kan ook toetreden tot nieuwe gemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid. De inbreng van de provin-

cie kan echter niet hoger zijn dan 20 procent van het maatschappelijk kapitaal. Voor de bestaande intercommunales moet de inbreng van de provincie tegen 31 december 2006 teruggebracht worden tot maximaal 20 procent van het maatschappelijk kapitaal.

Ook de rol van de provincieraad wordt versterkt. Voor de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen moeten de vertegenwoordigers voor de algemene vergadering per vergadering aangeduid worden. Een wijziging van de statuten moet steeds voorgelegd worden aan de provincieraad. Tot slot moeten de bestuurders die op voordracht van de provincie benoemd zijn minstens tweemaal per jaar in de openbare vergadering verslag uitbrengen over de uitoefening van hun mandaat en toelichting verstrekken bij het beleid.

Kerntakendebat 2001

Om de werking van het binnenlands bestuur nog te verbeteren, besloot de Vlaamse regering een kerntakendiscussie te organiseren tussen de drie verkozen bestuursniveaus in Vlaanderen: de Vlaamse overheid, de provincie en de gemeenten. De provincies vroegen daar al jaren om. Het debat moet nagaan hoe de overheidstaken op de meest efficiënte wijze ingevuld en uitgevoerd kunnen worden. Door een duidelijke afbakening moet het overheidsoptreden voor de burger ook doorzichtiger worden.

Ter voorbereiding van het kerntakendebat werkte de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) een werkcahier uit: *Provinciaal kerntakendebat: naar zelfbewuste en bestuurskrachtige provinciale streekbesturen*.

Het eerste deel van het cahier geeft onder meer de doelstellingen van het kerntakendebat weer en situeert het nieuwe beleidsprofiel van de provinciebesturen in het binnenlands bestuur in Vlaanderen. Volgens de VVP moeten de interbe-

stuurlijke relaties nog verbeterd worden op het vlak van bestuurskracht, samenwerking, financiën en administratief toezicht. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) deelt deze bekommernis.

Het tweede deel van het VVP-werkcahier somt een reeks concrete kerntaken per beleidssector op: leefmilieu, mobiliteit, ruimtelijke ordening, economie, Europa en internationale samenwerking, land- en tuinbouw, toerisme en recreatie, welzijn en huisvesting, cultuur, sport en onderwijs. De concrete kerntaken worden ondergebracht in drie pakketten: bovenlokale opdrachten, gebiedsgerichte taken en ondersteuning van gemeenten en/of Vlaamse overheid. Op die manier willen de provinciebesturen dynamische, bovenlokale streekbesturen worden.

Het werkcahier *Provinciaal kerntakendebat: naar zelfbewuste en bestuurskrachtige provinciale streekbesturen* werd in de maanden september-oktober 2001 in de vijf Vlaamse provincieraden besproken. De raadsleden formuleerden diverse aanvullingen en amendementen.

Op het VVP-congres van 1 december 2001 spraken de raadsleden zich uit over de definitieve versie die de provincies zullen hanteren op het kerntakendebat tussen de drie bestuursniveaus in Vlaanderen.

Lambermont en de provincie

2001 was ook het jaar van de omzetting van de Lambermont-akkoorden in de vijfde staatshervorming, een nieuwe stap in de verdere verzelfstandiging van Vlaanderen. De akkoorden regelen de regionalisering van het landbouwbeleid en de buitenlandse handel, de gemeente- en provinciewet en de financieringswet.

De overheveling van het landbouwbeleid en de buitenlandse handel houdt in dat de gewesten volledig bevoegd worden voor landbouw, visserij, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking.

De regionalisering van de gemeente- en provinciewet betekent niet alleen dat de organisatie van de lokale besturen in handen komt van de deelstaten, maar haalt ook alle aanverwante wetgeving naar het regionale niveau (zoals de organisatie van agglomeraties en federaties van gemeenten, de provincie- en gemeentekieswetgeving). De gewesten worden onder meer bevoegd voor de provincies, zijn verantwoordelijk voor hun kieswetgeving, zullen de burgemeesters en gouverneurs aanstellen, zijn bevoegd voor het wijzigen of corrigeren van de grenzen van provincies en gemeenten, ...

De Lambermont-akkoorden betekenen ook de regionalisering van de gewestelijke belastingen. De gewesten kunnen vrij de modaliteiten, de grondslagen en het tarief bepalen van de belasting op de inverkeerstelling van nieuwe wagens (autobelasting), het eurovignet (vignet dat buitenlandse bussen en vrachtwagens moeten kopen om op Belgische autowegen te mogen rijden), de registratierechten op vestiging van hypotheek, belastingen op spelen en weddenschappen, belastingen op spelautomaten, belasting op het schenken van alcoholrijke dranken, schenkingsrechten en het kijk- en luistergeld. De gewesten moeten wel samenwerkingsakkoorden afsluiten om fiscale concurrentie te vermijden.

De gewesten krijgen verder ook fiscale autonomie over een gedeelte van de fondsen die ze ontvangen uit de personenbelasting. Hierop kunnen ze autonoom verhogingen, kortingen of aftrekken invoeren. Toch zijn ook hier beperkingen opgelegd. Zo mag niet geraakt worden aan de progressiviteit van de belastingen.

De gemeenschappen (bevoegd voor persoonsgebonden materies zoals taal en cultuur, waaronder ook onderwijs) krijgen bijkomende middelen. Deze som loopt op tot ruim 1 miljard euro in 2011.

Huldiging van 9 provincieraadsleden

Tijdens een viering in het Provinciaal Hof op 18 september 2001 werden de provincieraadsleden gehuldigd met 18 jaar mandaat in de provincieraad.

Vriendenkring van gewezen provincieraadsleden

Op 11 september 2001 werd in provinciehuis Boeverbos de Vriendenkring van gewezen provincieraadsleden officieel boven de doopvont gehouden. Met de samenstelling van een algemene vergadering, een kerngroep die activiteiten helpt voorbereiden en het dagelijks bestuur, was de Vriendenkring een feit.

Eregedeputeerde Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere werd verkozen tot voorzitter. Ereraadslid Willem Libert, die het voorstel van

Huldiging van 9 provincieraadsleden. vlnr:

Roger Pertry, Walter Boret, Werner Vens, Paul Breyne (gouverneur), Gerrit Defreyne, Gilbert Debreuck, Pieter Amery, Paul Defoort, Julien Dessein, Jean-Claude Laurent.

een Vriendenkring lanceerde, werd ondervoorzitter, ereraadslid Roger Pertry secretaris, ereraadslid Paul Defoort penningmeester. Ereraadslid Emilienne Vercruysse-Haghebaert en eredeputeerde Gerrit Defreyne werden verkozen tot commissaris.

De Vriendenkring van gewezen provincieraadsleden wil op een vriendschappelijke manier een verlengstuk vormen voor de jarenlange samenwerking van de raadsleden in de provincieraad. Jaarlijks worden een drietal activiteiten georganiseerd, zowel binnen als buiten de provincie. De Vriendenkring wil niet alleen de sociale banden op een aangename manier verstevigen, maar wil door middel van excursies ook informatief en leerrijk zijn.

‘Laat het nu maar een tijdje gedaan zijn met de modernisering van de overheidsdiensten’, zo beweren sommige ambtenaren. ‘We hebben er al een lepel van binnen: reorganisaties, matrixen, evaluaties, vorming en ga zo maar door. En alles welbeschouwd, werkten we vroeger zo traag, zo slecht? Is het nu zoveel beter? We hebben ons toch aangepast. Flexibel als we zijn, hebben we onze deskundigheid geactualiseerd, denken we nu pro-actief, is ons handelen transparant...’

Diezelfde ambtenaren kijken ook met argusogen uit naar wat het kerntakendebat zal brengen. Zal dat debat alles wat ze tot op heden zo belangrijk vonden en graag deden op losse schroeven zetten? Zullen ze zich nog kritischer moeten bevragen over de meerwaarde van hun handelen? Zullen ze enkel nog een beperkt aantal taken kunnen opnemen en op een hedendaagse en toekomstgerichte wijze moeten invullen? Zich profileren als streekbestuur? Regisseren, partijen samenbrengen, geïntegreerd en gebiedsgericht werken, zoals dat heet? Veel ambtenaren stellen zich vragen over de op til zijnde veranderingen.

Veel ambtenaren blijven het inderdaad moeilijk hebben met veranderingen. Verkokerd als we zijn in een sectorale benadering van problemen, zijn we mee verantwoordelijk voor uitstel van keuzes en ongenoegen bij de burger. Zo verliezen we als provinciebestuur onze dubbele opdracht uit het oog: de eigen taak goed uitvoeren, maar ook de toekomst op een accurate manier voorbereiden. Deze opdracht vereist uiteraard deskundigheid, vakkennis, aangepaste middelen en methodieken die efficiëntie en resultaatgerichtheid beogen. Daarenboven moeten we constant herdefiniëren wat we doen en hoe we het aanpakken, zoniet gaan de maatschappelijke ontwikkelingen aan ons voorbij. We moeten samen onze doelen formuleren en ze collegiaal en in team realiseren. Vanuit een gemeenschappelijke visie moeten we mensen op één lijn brengen, hen motiveren, hen inspireren en in een open geest kennis en ervaring delen. Onze opdracht als

provinciale ambtenarij vereist een mentaliteit van continu verbeteren. En verbetering is maar mogelijk doorheen verandering. Enkele verandingsbekwaamheid leidt tot betrouwbaarheid en service, de twee kwaliteitscriteria waarop de burger ons beoordeelt.

Hilaire Ost
Provinciegriffier

In het jaar 2001 werden er net als in de voorbije jaren opnieuw een groot aantal betrekkingen vacant verklaard. Er werden niet minder dan 18 aanwervings- en bevorderingsexamens georganiseerd. Eén van de aanwervingsexamens kon op massale belangstelling rekenen: voor de schoonmaak van alle provinciegebouwen werd een groot aantal technische beampten aangeworven. De provincie besliste immers om de schoonmaak in eigen beheer verder te zetten en niet langer uit te besteden.

In het totaal werden er in de loop van 2001 19 personeelsleden op proef benoemd. 35 personen konden aan de slag met een arbeidscontract van onbepaalde duur.

In de provincieraad van 28 juni 2001 werd de personeelsformatie van het provinciepersoneel uitgebreid met 9 betrekkingen voor de provinciale planologische dienst binnen de dienst Milieu, Ruimtelijke Ordening en Natuur. Talrijke extra provinciale taken op het vlak van ruimtelijke planning noodzaakten deze uitbreiding.

Eind 2001 werd eveneens de beslissing genomen om een achttal staffuncties te voorzien. Deze functies worden opgenomen in een pool en worden begeven op basis van de strategische prioriteiten van de provincie. Het sectoraal akkoord 1997-1998 voorziet immers de mogelijkheid om bevorderingsgraden te gebruiken voor specifieke leidinggevende functies, staffuncties en expertfuncties. Hetzelfde sectorale akkoord lag eveneens aan de basis van een minder hiërarchische opbouw binnen het niveau A. De provincie besliste tot een 'afplatting' van de organisatiestructuur: de graden van afdelingschef, industrieel ingenieur - hoofd van de dienst en ingenieur-dienstchef zullen op termijn verdwijnen. Deze operatie biedt aan alle personeelsleden van niveau A perspectief op een betere financiële loopbaan.

Op 20 december 2001 besliste de provincieraad over een aantal belangrijke wijzigingen aan het personeelsstatuut. De aangebrachte verbeteringen omvatten alle aspecten van het personeelsbeleid. Sectorale akkoorden van de voorbije jaren lagen aan de basis van de aanpassingen.

Op het gebied van recrutering en selectie werd de aanwervingskracht van de provincie verbeterd. Dat gebeurde door ruimere wervingsmogelijkheden en het wegwerken van een aantal belemmeringen. De introductie en het onthaal van nieuw personeel werd verbeterd. Onthaal, vorming en follow-up van het personeel tijdens de proeftijd werden verder uitgewerkt. Elk nieuw personeelslid wordt voortaan begeleid door twee personeelsleden, de stagebegeleider en de stagementor.

Met het oog op het aanbieden van voldoende loopbaanperspectief werden de functionele loopbanen van diverse graden bijgestuurd. Voor de niveaus E en A wordt de eerste stap in de functionele loopbaan vlugger bereikt. Voor de aanvangsgraden van niveau A werd een betere functionele loopbaan uitgewerkt, gelijkaardig aan wat geldt voor het personeel van de Vlaamse ministeries. Voor de bevorderingsgraden in niveau B en A werd een functionele loopbaan gecreëerd.

Vormingsplannen worden mogelijk voor een hele administratie, voor een hele dienst, voor een personeelslid of voor een categorie van personeelsleden.

De evaluatie van het personeel wordt bijgestuurd. Twee nuances werden aangebracht. Loopbaanversnelling is uitzonderlijk mogelijk bij zeer goed presteren. Anderzijds kunnen slecht presterende personeelsleden na twee opeenvolgende ongunstige evaluaties afgedankt worden.

Inzake waardering en beloning laten een aantal wijzigingen aan het verlofstelsel een verdere afstemming van werk en gezin of vrije tijd toe. Ook werden een aantal sociale maatregelen voor langdurig zieken verruimd. Daarnaast werden enkele nieuwe vergoedingen ingevoerd, zoals maaltijdcheques, gratis openbaar vervoer, stapvergoeding, gratis hospitalisatieverzekering en functiegebonden vergoedingen.

Al deze veranderingen moeten leiden tot een positief werkgedrag en een verdere versteviging van de organisatie. Het personeelsstatuut moet immers 'managementondersteunend' werken.

Zich goed voelen is goed functioneren

De personeelsdienst en de dienst Promotie en Onthaal werkten een introductiepakket uit voor nieuwe provincied medewerkers. Immers, wie zich vanaf de eerste dag goed voelt zal zich vlotter integreren in de bedrijfscultuur, goed functioneren en het imago van service en kwaliteit, waar de provincie als dienstverlenend bedrijf voor staat, uitstralen. Het gevoel van verbondenheid en de motivatie worden nog versterkt door het constant informeren en ondersteunen van de medewerkers.

De bedoeling van het introductiepakket is dat de nieuwe medewerkers zich goed zouden voelen en daardoor ook goed zouden functioneren. Het pakket, dat uit vier stappen bestaat, werd in 2001 voor de eerste keer volledig doorlopen door 91 nieuwe medewerkers.

De eerste dag is een echte onthaaldag. De nieuwe collega's worden verwelkomd. Ze krijgen toelichting bij de doelstellingen en de werking van het provinciebestuur en de administratie. Verder is er ruime persoonlijke aandacht voor het personeelsdossier van de nieuwkomer en voor zijn werkplek op zijn nieuwe dienst.

In een tweede, driemaandelijks georganiseerde onthaaldag wordt dieper ingegaan op het personeelsstatuut, het HR-management, informatie-technologie en welzijn op het werk.

Tweejaarlijks wordt een vormingsmoment georganiseerd met een inleiding op de provinciewet en de provinciefinanciën. Dit aanbod is verplicht voor medewerkers van de niveaus A, B en C en is facultatief voor de andere niveaus.

De laatste dag, op het einde van het eerste werkjaar, is een kennismaking met de buitendiensten van de provincie, die zich wat verder af situeren, maar niettemin integraal deel uitmaken van het bestuur. Kennis van de buitendiensten moet de samenwerking bevorderen. De laatste dag is voor de medewerkers ook een gelegenheid om elkaar beter te leren kennen en in een ontspannen sfeer ervaringen uit te wisselen. Een enquêteformulier peilt naar de doeltreffendheid van het aangeboden pakket.

Polders en wateringen uit de vergeethoek

In de reeks *De provincie West-Vlaanderen en de archivistiek* werd het deeltje *Uit de vergeethoek. Archiefbeheer en archiefzorg bij de West-Vlaamse polders en wateringen* gepubliceerd.

De reeks wil de archiefaanpak en -bewaring bij de verschillende lokale besturen in kaart brengen. Dit onderzoek moet leiden tot een adequaat beleid en duurzame oplossingen voor de archiveringsproblemen bij gemeenten, OCMW's, kerk-fabrieken, polders en wateringen. Historische vorsers en archiefgebruikers kunnen in de publicaties ook heel wat praktische informatie en nuttige gegevens aantreffen.

Uit de vergeethoek. Archiefbeheer en archiefzorg bij de West-Vlaamse polders en wateringen, over de archivering bij de 16 West-Vlaamse polders en twee wateringen is gebaseerd op een uitvoerige enquête. De antwoorden van de archiefverantwoordelijken op de rondvraag zijn in het boekje verwerkt.

Archieven van polders en wateringen zijn relatief onbekend. Ze zijn nochtans niet zonder belang voor de betrokken ambtenaren bij de dagelijkse bestuurspraktijk of voor al wie er grond of bezittingen heeft. Historische onderzoekers maken nog altijd gebruik van deze archieven bij studies over landschapsgeschiedenis, instellingengeschiedenis of genealogie.

Onbevaarbare waterlopen in kaart

Van 27 oktober tot 2 december 2001 liep in het Provinciaal Hof een tentoonstelling over het provinciaal waterbeheer in verleden en heden, onder de titel *In kaart gebracht. De provincie West-Vlaanderen en het beheer van de onbevaarbare waterlopen, 1800-heden*.

Aanleiding tot de expositie was het afsluiten van een groots restauratieproject. Niet minder dan 1.205 kaartbladen van de atlassen van de onbevaarbare waterlopen uit de jaren 1882-1893 uit het provinciaal archief werden stuk voor stuk gereinigd en voor de toekomst beveiligd in zuurvrije dozen opgeborgen. De bijbehorende beschrijvende tabellen werden in zuurvrij papier verpakt.

De kaarten en tabellen geven op een zeer gedetailleerde wijze de kleinere waterlopen weer van alle West-Vlaamse gemeenten. Voor onderzoekers bevatten ze een schat aan informatie over de 19de-eeuwse waterwegen, de kunstwerken en bebouwing op aangrenzende percelen. Ook vandaag kunnen de documenten nog nuttig zijn bij het oplossen van eigendomsgeschillen of burenruzies.

Op de tentoonstelling werd het provinciaal waterbeheer in de 19de en 20ste eeuw voorgesteld aan de hand van allerlei archiefdocumenten, foto's, kaarten, prenten, schilderijen en voorwerpen. Een computerdemo illustreerde het hedendaagse waterbeheer van de provincie door middel van het GIS (Geografisch Informatie Systeem). Ook vandaag blijft waterbeheer belangrijk voor de afvoer van hemel- en afvalwater, het vermijden van overstromingen, irrigatie van landbouwgronden, waterwinning of natuurontwikkeling.

Provincie West-Vlaanderen
Archiefdienst

IN KAART GEBRACHT.

De Provincie West-Vlaanderen
en het beheer van de
onbevaarbare waterlopen,
1800-heden

2.

aspecten van samenwerking

Provincie West-Vlaanderen

Het gebiedenbeleid in de Regionale Landschappen West-Vlaamse Heuvels en Houtland zorgt voor een concentratie van de middelen inzake natuur en landschap, recreatie en landbouwverbreding.

Het streekhuis Esenkasteel in Diksmuide is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een knooppunt van heel wat bestuurlijke samenwerking in de Westhoek. Ook in andere regio's krijgen streekhuizen stilaan vorm.

Gebiedsgerichte werking en streekontwikkeling

Sinds zes jaar vaart de provincie West-Vlaanderen een gebiedsgerichte koers. Dit houdt in dat er een beleid op maat ontwikkeld wordt voor specifieke gebieden of streken, waarin hun problemen en kansen centraal staan. In de gebiedsgerichte werking vervult de provincie een pioniersrol. In het beleidsprogramma 2001-2006 *Respect voor West-Vlaanderen* kiest het beleid ondubbelzinnig voor een versterking van de provincie als 'streekbestuur'. Een hele uitdaging en een noodzaak gezien de evolutie inzake ruimtelijke ordening en mobiliteit, het nieuwe milieuconvenant, de coördinatie van Europese programma's, het plattelandsbeleid, streekeigen management en het lopende kerntakendebat.

Onder de algemene noemer 'gebiedsgerichte werking' worden twee sporen ontwikkeld: het 'streekbeleid' en het 'gebiedenbeleid'.

Het streekbeleid, dat de focus vooral op sociaal-economische ontwikkeling legt, biedt een antwoord op de bestaande behoefte aan een grotere coördinatie op streekniveau. Die coördinatie, na onderling overleg, wordt mogelijk door een bundeling van krachten op één locatie: het streekhuis.

Zo is het Esenkasteel in Diksmuide het afgelopen decennium uitgegroeid tot een knooppunt van heel wat bestuurlijke samenwerking in de Westhoek. Ook in andere regio's krijgen de streekhuizen stilaan vorm. In Roeselare-Tielt werken de provincie, het Streekplatform, de Conferentie van Burgemeesters en de West-Vlaamse Intercommunale (WVI) samen om in de regio een streekgericht beleid uit te bouwen. Het streekhuis Roeselare-Tielt is momenteel in het Provinciaal Educatief Centrum in Roeselare ondergebracht, maar verhuist in 2003 naar het kasteel Wolvenhof in Izegem.

Voor de Kortrijkse regio engageerden de provincie, de Intercommunale Leiedal en het Regionaal Beleidscomité voor het Arrondissement Kortrijk (REBAK) zich voor het huis van de streek Zuid-West-Vlaanderen, dat zich in

Orangerie Broel in Kortrijk bevindt.

In de Brugse regio werden de eerste stappen gezet om tot meer bestuurlijke samenwerking te komen. Planning en beleid moeten beter op elkaar afgestemd en geïntegreerd worden. Het streekhuis voor de regio Brugge zal een onderkomen vinden in het Kasteel Tillegem.

Het tweede spoor van de gebiedsgerichte werking is het gebiedenbeleid. In fysisch-geografisch afgebakende gebieden worden mensen en middelen selectief ingezet. De afbakening gebeurt op basis van een thematische indeling (kust, platteland, steden) of bepaalde karakteristieken (behoeften, kansen) en provinciale beleidsprioriteiten.

Zo worden in de regionale landschappen West-Vlaamse Heuvels en Houtland de middelen inzake natuur en landschap, recreatie en landbouwverbreding geconcentreerd. Het gebiedenbeleid kan de hoogdynamische ontwikkeling van toeristische activiteiten en aanverwante ambachtelijke en residentiële functies in de strategische kustzones van Nieuwpoort en Zeebrugge helpen invullen. Een onderzoek polste in de Kortrijkse regio in de dorpen tussen Leie en Schelde naar de leefbaarheid van het gebied voor jonge mensen (18-35 jaar).

Dit is slechts een greep uit het ruime aanbod van projecten en initiatieven die in het kader van de gebiedsgerichte werking opgestart werden. Uitgebreide informatie is te vinden in de brochure *Provinciale Gebiedsgerichte Werking*.

Veiligheid en preventie

IMO in de Zeebrugse haven

Op 23 november 2001 werd in het Vandamme gebouw in Zeebrugge een *incident management oefening* gehouden onder de codenaam IMO. Bij deze beleidsoefening komt geen daadwerkelijke mobilisatie kijken van middelen op zee of aan land. Tijdens de oefening wordt wel de beschikbaarheid van de middelen en de deelnemende diensten getest.

De oefening wilde vooral de organisatiestructuur van het rampenplan Noordzee en het geplande nieuwe rampenplan van de Zeebrugse haven testen. Concreet werd de werking van de staven 'Haven' en 'Pollutie' onderzocht, alsook de coördinatie van beide staven door de gouverneur als algemeen coördinator van het rampenplan Noordzee. Verder werd de communicatie getest tussen de interne crisisstaf van de Zeebrugse haven en de bestuurlijke overheden, zoals voorzien in het rampenplan Noordzee.

Het scenario van de oefening, voorbereid door een stuurgroep, voorzag de aanvaring tussen een vrachtschip en een bunkerschip in de voorhaven van Zeebrugge ter hoogte van de Leopold II-dam. Door de aanvaring slaat het bunkerschip lek en komen grote hoeveelheden ruwe olie in het water terecht. Op het ogenblik dat de olie zich in de richting van de volle zee verspreidt, wordt het rampenplan Noordzee geactiveerd.

De communicatie tussen het Zeebrugse havenbestuur en de bestuurlijke overheden verliep vrij vlot. Knelpunten bleken de uitwisseling van informatie tussen de twee geactiveerde staven (Haven en Pollutie) en tussen de staven en het coördinatiecomité onder leiding van de gouverneur. De oefening stelde de huidige structuur van het rampenplan Noordzee in vraag. Vandaar de geplande herwerking in de loop van 2002.

Internationale nucleaire rampoefening JINEX

Op 22 mei 2001 lichtte de Franse overheid het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Federale Regering in over een incident in de Noord-Franse kerncentrale van Gravelines. De werking moest stopgezet worden als gevolg van een breuk in het koelcircuit van de reactor.

Dit niet ondenkbeeldig gegeven vormde het uitgangspunt van een internationale rampoefening onder de codenaam JINEX. Aan de oefening namen deel: de Europese Commissie, het Internationaal Agentschap voor Kernenergie, het Agentschap voor Kernenergie van de

Organisatie voor Economische Coöperatie en Ontwikkeling, het Bureau van de Verenigde Naties voor de Coördinatie van Humanitaire Zaken en de Wereldgezondheidszorg, en de Meteorologische Organisatie.

De oefening wilde het toezicht en het informatiebeheer testen in nucleaire noodsituaties. Ook werd de efficiëntie nagegaan van het informatiemodel en van de communicatiestrategieën. Verder werd de coördinatie tussen de deelnemers getest bij het verstrekken van informatie aan de media en werd de vloedigheid van de informatiedoorstroming aan de burgers nagegaan.

Gravelines ligt net over de grens. Daarom besliste ook België aan de oefening deel te nemen. Het was immers een gelegenheid om de beschermingsmaatregelen inzake nucleaire noodsituaties te toetsen. In het kader van de nucleaire noodplanning is het aan de provinciegouverneur om de interventies op het terrein te coördineren. Hij is belast met de concrete uitvoering van de beschermingsmaatregelen en acties die op federaal niveau beslist worden.

Tijdens de oefening werd het Provinciaal Crisiscentrum geactiveerd, zij het in een beperkte samenstelling en met een aantal personen in standby. Het nucleair meetplan voor de provincie West-Vlaanderen werd getest door de Civiele Bescherming van Jabbeke, samen met het Studiecentrum voor Kernenergie van Mol.

De test van het nucleair meetplan werd met succes uitgevoerd. De Grote Wacht van de Civiele Bescherming in Jabbeke blijkt technisch zeer goed uitgerust te zijn voor gegevensdoorstroming. De samenwerking tussen de Civiele Bescherming en het SCK verliep perfect. De communicatie tussen de deelnemende diensten binnen de provincie verliep zonder problemen. De rechtstreekse telefonische contacten met Frankrijk waren vrij vlot.

Aandachtspunten voor de toekomst zijn de communicatie tussen de Provinciale Crisiscel en het

De Telecomwagen van de Civiele Bescherming stond gedurende de internationale nucleaire rampoefening van 22 mei 2001 in voor het verzamelen van de meetgegevens van mogelijke radio-activiteit in de grensstreek met Frankrijk.

Drijvende olieschermen kunnen ingezet worden om olievlekken in de kustwateren in te perken.

Met de recuperatietoestellen wordt olie uit het strandwater verwijderd.

Crisiscentrum van de Regering, en de informatie aan de bevolking.

Oliebestrijdingsmiddelen voor de Noordzee

In 2000 besliste de Ministerraad om een krediet van 100 miljoen frank te voorzien op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu voor de aankoop van bestrijdingsmiddelen voor olieverontreiniging op zee en op het strand.

Als coördinator van het rampenplan Noordzee kreeg de gouverneur van West-Vlaanderen het verzoek om de overheidsopdrachten uit te schrijven. De eerste leveringen vonden plaats in 2001.

Om olieverontreiniging op de Noordzee en op het Noordzeestrand te lijf te gaan, beschikt de provincie momenteel over olieschermen die de verspreiding van olie tegenhouden, recuperatietoestellen om olie te verwijderen en opslagtanks voor olie. Ter ondersteuning van de reinigingsoperaties werden twee lichte werkboden, dispergeermiddelen (olieoplossende middelen) en sproeisystemen vanop schepen aangekocht.

Provincie kiest voor dodehoekspiegel

In 2001 boog de Provinciale Mobiliteitsraad zich over het probleem van de dodehoekongevallen.

Als oplossing zal de provincie in de eerste plaats haar eigen vrachtwagens uitrusten met een dodehoekspiegel. In de bestekken naar externe aannemers toe wordt de aanbeveling opgenomen om ook hun vrachtwagens aan te passen met een dodehoekspiegel of -camera. Lokale besturen krijgen de raad om gelijkaardige maatregelen te nemen. Tot slot onderzoekt de provincie ook de mogelijkheid om een sensibiliseringscampagne te voeren naar scholen en de transportsector toe.

Externe relaties 3 →

Cadzand

Retranchement

Langs de IJzer werden 5 nieuwe informatie- en rustpunten in gebruik genomen.

De rustpunten liggen op het kruispunt van toeristisch-recreatieve routes vanaf de bron tot aan de monding van de IJzer.

De IJzer: even rusten in een groene omgeving

In het kader van de samenwerking tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk werden in 2001 langsheen de IJzer 5 nieuwe informatie- en rustpunten voor toeristen en recreanten in gebruik genomen. De locaties aan de oever van de IJzer werden zorgvuldig gekozen en situeren zich op het kruispunt van toeristisch-recreatieve routes. Ondertussen werden tussen de Frans-Belgische grens en de bron van de IJzer nog eens vijf locaties op een gelijkaardige manier uitgerust. Daardoor ontstond een unieke, grensoverschrijdende toeristisch-recreatieve as, die op een eenvormige manier ingericht is vanaf de bron tot aan de monding van de IJzer.

De architectuur van de rustplaatsen symboliseert de groei van de IJzer tussen de bron en de

monding in Nieuwpoort. De bron van de IJzer wordt gevisualiseerd door een cirkelvormig plateau. Daarop staat een achthoekige, houten informatiehut. Het niveau van het plateau daalt van bij de bron in Buysseure (+90 cm) tot bij de monding in Nieuwpoort (op het niveau van het maaiveld) in acht stappen. De loop van de IJzer wordt abstract voorgesteld door een lijn die vanuit het cirkelvormige plateau groeit. Deze golvende, houten grondvorm is afwezig bij de bron, maar wordt steeds langer en stijgt in acht stappen tot 90 cm naarmate de recreant Nieuwpoort nadert.

Elk rustpunt is uitgerust met picknicktafels, fietssteunen, vuilnisbakken en vier viertalige informatieborden met onder meer een plattegrond van de grensoverschrijdende IJzervallei, een toelichting bij het project en uitleg over streekgeschiedenis, natuur en landschap.

In Roesbrugge bevindt het infopunt zich in de heringerichte groene zone bij de Dode IJzer. Het vormt de startplaats van het Dode IJzerpad, een nieuwe provinciale wandelroute. In Fintele werd de infolocatie gerealiseerd in het kader van het Landinrichtingsproject De Westhoek, met steun van de Vlaamse Landmaatschappij. Daar start het fietspad langs het Lokanaal richting Veurne. Bij de Knokkebrug, een belangrijk recreatief knooppunt, werd een stuk braakliggend terrein gesaneerd en ingericht als picknickplaats. Het uitzicht op de IJzerbroeken is er schitterend. In Diksmuide werd als locatie de start van de Frontzate gekozen. Deze fietsverbinding Diksmuide-Nieuwpoort begint nabij de IJzer-toren. Bij de monding van de IJzer in Nieuwpoort werd een infopunt voorzien ter hoogte van het Kattesas, naast de Nieuwpoort- bankboei, die als uitkijkpunt ingericht is. Aan Franse zijde staan de picknick- en informatiehutten nabij recreatieve knooppunten in Buysseure, Merckeghem, Bollezeele, Esquelbecq en Wormhout.

Dank zij het Interreg II-project *Scheldemonst Maritiem* kon het zeilschip de Mercator een grondige facelift ondergaan. De vier reddingsloepen werden vervangen en in de boot werd een museumgedeelte ondergebracht.

In het Maya-project werden de ontwikkelingen van watersport en jachthaven onder de loep genomen en in kaart gebracht.

Project Scheldemond Maritiem

2001 was het laatste uitvoeringsjaar van het Interreg II-programma voor de Euregio Scheldemond. Het project *Scheldemond Maritiem* werd tot een goed einde gebracht.

De Scheldemond is een brede rivierdelta die vanuit Antwerpen uitwaaiert naar de Noordzee. Die monding is als sinds 1585 staatkundig verdeeld, maar vormt een natuurlijk geheel. In de beheersing van de natuurelementen hebben de Vlamingen en de Zeeuwen altijd al samengewerkt. Op die manier geven ze al 400 jaar vorm aan een Europa zonder grenzen.

Mede dank zij het Interreg II-project *Scheldemond Maritiem*, met een subsidie van 1,434 miljoen euro, kregen vijf opmerkelijke sites uit de Euregio een facelift.

Voor West-Vlaanderen stond de Mercator centraal in het project met de vervanging van vier reddingssloepen en de uitbouw van het museale gedeelte. In het museumgedeelte krijgt de bezoeker een boeiende toelichting bij de geschiedenis van het schip en het leven aan boord. Bij het zien van de oude films over de Mercatorwereldreizen kan hij zich zelf even matroos of kapitein wanen.

Daarnaast werden nog vier andere sites in Oost-Vlaanderen en Zeeland onder handen genomen: de restauratie van het lichtschip De Westhinder, de inrichting van een deel van het Lampsinhuis (maritiem museum) in Vlissingen, de ontwikkeling van een archeologische site in Kruibeke en de restauratie van de jachthoogaars De Alcyon, een klein zeilvaartuig dat in Vlissingen ligt.

Deze vijf opgeknapte sites vertellen samen een boeiend verhaal. Ze zijn getuigen van een gemeenschappelijk maritiem erfgoed en kunnen een leidraad zijn voor een ontdekkingstocht in de Scheldemondregio. De vijf sites zijn grensoverschrijdend met elkaar verbonden in een gezamenlijke website www.boegbeelden.org. De publicatie *De Scheldemonding in historisch perspectief* geeft een historisch en thematisch over-

zicht van de Schelde vanaf de Romeinse periode. De studie kan een aanzet zijn om het maritieme toeristische product in de Euregio Scheldemond verder uit te bouwen.

MAYA en de watersport

Het MAYA-project (Marina and Yachting in the Lower North Sea, the Chunnel area and the Irish Sea) maakte deel uit van het Interreg IIC-programma met als doel de Europese samenwerking op het vlak van ruimtelijke ordening te bevorderen. In het project namen diverse overheden de ontwikkeling van watersport en jachthavens onder de loep. Het onderzoek werd voor 50 procent meegefinancierd door de Europese Commissie.

Een grootschalige transnationale marktanalyse bracht de verhouding tussen vraag en aanbod in kaart. Er werd onderzoek verricht naar de vaarroutes van pleziervaartuigen over de Noordzee, de economische effecten van de pleziervaart, de voorzieningen in jachthavens en het effect van jachthavens op de ruimtelijke ordening.

Naast de marktanalyse spitste het onderzoek zich verder toe op drie thema's die getoetst werden in pilootprojecten: de economische impact van jachthavens zoals in Blankenberge, jachthavens in natuurgebieden (Sluis-Aardenburg en Colchester) en de integratie van jachthavens in een stedelijke omgeving (Waterford, Nieuwpoort, Dunkerque en Breskens).

De diverse onderzoeken en pilootprojecten leidden bij de MAYA-groep tot een gefundeerd beeld van de jachthavenproblematiek en de ontwikkeling van de watersport. De projectresultaten van MAYA I zijn te vinden op de drietalige website www.maya-net.org, evenals de resultaten van de experimenten die door het MAYA II-platform gelanceerd werden, informatie over gemeenschappelijke acties van het MAYA-netwerk en diverse interessante links.

Succesvolle afsluiting van SAIL

Sinds eind 1999 was de provincie West-Vlaanderen projectleider in het Europese SAIL-project. SAIL (Schéma d'Aménagement Intégré du Littoral) was één van de 45 Interreg IIc-programma's met vijf partnerregio's: de provincies West-Vlaanderen en Zeeland, de graafschappen Kent en Essex en het Syndicat Mixte de la Côte d'Opale (Nord/Pas-de-Calais). Deze partners werkten twee jaar lang aan problemen rond geïntegreerd beheer van de kustgebieden.

De Franse SAIL-partner ambieerde het opstellen van een behoud- en beheersplan voor de stranden, duinen en klippen. Kusterosie is immers een bezorgdheid die door alle partners gedeeld wordt. Het graafschap Kent besteedde aandacht aan een algemene strategie voor de kuststrook en de riviermondingen. Essex stelde een herstelstrategie voor de kust voorop als basis voor een duurzame ontwikkeling, aangevuld met regeneratiemogelijkheden op het vlak van milieu- en erfgoedtoerisme en recreatie op en rond het water. De provincie Zeeland wenste de natuurlijke hulpbronnen aan de noordwestkust van Walcheren te versterken door siterestauratie en geïntegreerd ontspanningsmanagement. Verder werd werk gemaakt van een plan voor integraal kustzonebeheer aan de kust van West-Zeeuws-Vlaanderen.

Naast talrijke transnationale acties werd binnen de provincie West-Vlaanderen op vijf terreinen gewerkt.

Onthaalplan voor de Westkust

In de duin- en natuurgebieden van de Westkust eisen zowel natuurbehoud als toerisme en recreatie hun rechten op. Om wat helderheid te brengen in dit delicate evenwicht werd diepgaand studiewerk uitgevoerd in de duingebieden Westhoekreservaat (De Panne) en Doornpanne (Koksijde). Het onderzoek mondde uit in een onthaalplan voor de Westkust, met daaraan een actieplan gekoppeld. Enkele infrastructuurwer-

ken werden reeds uitgevoerd, met de bedoeling de belevingswaarde van de recreant te verhogen. Een beter onthaal en uitgebreide informatie zorgen immers voor een aangenamer 'bezoek' en een beter begrip voor natuurbeschermingsmaatregelen. Zo werd in het Vlaamse natuurreservaat De Westhoek een nieuwe omheining geplaatst langs het Grenspad en werd een uitkijkplatform gebouwd langs het Oostergrenspad. In de Houtsaegerduinen werden extra informatieborden geplaatst. Vier nieuwe folders zorgden voor een duidelijker profilering van de duingebieden aan de Westkust. Het provinciebestuur stelt, in samenwerking met de Vlaamse overheid, alles in het werk om het bezoekerscentrum De Nachtegaal in De Panne operationeel te maken. Dit bezoekerscentrum moet aan de Vlaamse Westkust dé draaischijf worden voor natuur- en milieueducatie, sensibilisatie en communicatie rond de natuurdomeinen naar verschillende doelgroepen toe

Toeristisch-recreatieve gebiedsvisie voor de Zwinstreek

De Zwinstreek is onlosmakelijk verbonden met de zee en de kust. Op het vlak van toerisme en recreatie biedt het poldergebied uitgelezen kansen voor actieve ontspanning of aangename rust. Naast de mogelijkheid tot toerisme en recreatie willen ook sectoren als landbouw, natuur, cultuurgeschiedenis en waterbeheer hun kansen gevrijwaard zien. Daarom werden de uiteenlopende visies eerst onderzocht. Na de studie werden concrete acties geformuleerd. Die zijn

Het bezoekerscentrum De Nachtegaal moet de draaischijf worden voor natuur- en milieueducatie.

In het duin- en natuurgebied van de Westkust werd werk gemaakt van een beter onthaal en uitgebreide informatie om de belevingswaarde voor de recreant te verhogen.

In de Zwinstreek werden enkele eco-toeristische infrastructuurwerken uitgevoerd voor een rijkere beleving van het landschap. Ter hoogte van de Stadswallen van Damme werd een brug gebouwd over het Zuidervaartje.

vooral gericht op het verhogen van de milieubasis- kwaliteit, het opwaarderen van het landschap als ruimtelijk-esthetisch gegeven, het valoriseren van het cultuurhistorisch patrimonium en het toeristisch-recreatieve aanbod, het creëren van natuurverbindingsgebieden, integraal waterbeheer, vlotte mobiliteit en verkeersveiligheid.

Enkele eco-toeristische infrastructuurwerken werden reeds uitgevoerd. Zeven boerderijen werden geïntegreerd in het landschap. Door de aanplanting van streekeigen groen, die hun uitzicht sterk veranderde, werden ze in hun omgeving ingebed. Fietsen of wandelen door de Zwinstreek worden daardoor een rijkere beleving voor de recreant. Ter hoogte van de stadswallen van Damme werd een recreatieve brug gebouwd over het Zuidervaartje.

Het fileprobleem in het toeristisch seizoen

Een doorlichting van de provincieweg N369 Ieper-Diksmuide-Oostende analyseerde de problematiek van de files van en naar zee tijdens het toeristisch seizoen. Deze studie ging na of de N369 inderdaad een verbindingsweg is tussen Zuid-West-Vlaanderen, Frankrijk en de Vlaamse kust, dan wel een weg tussen de kleinstedelijke gebieden Ieper, Diksmuide en Oostende. De resultaten gaven aan dat deze weg minder druk is dan vermoed werd. Kleine infrastructuurwerken zullen de veiligheidsproblemen op de provincieweg helpen oplossen.

Hou je afval in het oog. Ook aan onze kust!

Vooral tijdens het hoogseizoen kampen de West-Vlaamse badsteden met een groot afvalprobleem. Massa's toeristen maken de afvalberg nog groter. Onder leiding van een studiebureau ging de Kustwerkgroep Afval (alle kustgemeenten en vertegenwoordigers van intercommuna-les) na welke acties voor afvalbeheer gezamenlijk dan wel individueel aangepakt moeten

worden. Tijdens de zomer van 2001 werd een grootschalige sensibiliseringscampagne opgezet naar toeristen en inwoners toe.

Inpasbaarheid van de Zeebrugse haven

De studie over de inpasbaarheid van de haven van Zeebrugge had tot doel na te denken over de toekomst van de haven en de gevolgen van de verdere ontwikkeling voor de omgeving. Workshops en hoorzittingen brachten de discussie op gang over mobiliteit, communicatie, ruimtegebruik, ... Voor de studie werkte de provincie samen met het Vlaams Gewest, dat opdracht gaf tot het opstellen van een strategisch plan voor de haven van Zeebrugge. Het maatschappelijk havendebat zal zeker op Vlaams niveau verdergezet worden.

In het volgende SAIL-project zal de provincie West-Vlaanderen de nadruk leggen op natuur- en milieueducatie en op de onthaalinfrastructuur aan de Kust.

Impulsen voor plattelandontwikkeling in de Westhoek

Het Europese Leader II-programma bevorderde de leefbaarheid van het platteland door het stimuleren van sociaal-economische initiatieven. Het programma ging van start in april 1998. De uitvoering van de goedgekeurde initiatieven liep op 31 december 2001 ten einde.

Voor het Leader II-programma werden zo'n 170 projectideeën ingediend. Daarvan werden er 110 goedgekeurd en ruim 100 uitgevoerd. Het ging vooral om kleinschalige, vernieuwende, particuliere initiatieven (93 procent). Dank zij Leader II werden 46 landbouwprojecten gerealiseerd, zoals zorg- en bezoekboerderijen, 6 projecten hoevetoerisme of de invoering van nieuwe teelten, producten of technieken. 44 projecten situeerden zich in de toeristisch-recreatieve sec-

tor, zoals kleinschalige musea en attractiepunten, belevingstochten en arrangementen, waaronder 23 in de logiesector. Dertien projecten hadden betrekking op nieuwe plattelandsfuncties (b.v. sociaal-economische initiatieven, kunst en cultuur).

Onder begeleiding van de provincie werd 117.524.966 frank of 2.913.367,81 euro aan projecten toegewezen, waarvan 52,4 procent Europese, 36 procent Vlaamse en 11,6 procent provinciale steun.

Het Leader II-programma zorgde voor een nieuwe dynamiek in de Westhoek. Dat blijkt uit een evaluatie die opgemaakt werd door de Universiteit Gent.

De impact van de begeleidingsprojecten, zoals de ondersteuning van lokale, kleinschalige, toeristisch-recreatieve initiatieven, is groter dan die van de kleinschalige initiatieven. Toch zaten er enkele uitschieters bij de kleinschalige projecten, zoals zorgboerderij 't Zweerd of de arrangementen van Globetrot. Vooral de vernieuwende projecten, zoals houtig kleinfruit of de zoektochten van Enigma, vallen positief op. Aan de basis daarvan liggen dikwijls de motivatie, gedrevenheid, inzet en creativiteit van de projectpromotor.

De studie over de inpasbaarheid van de haven van Zeebrugge had tot doel na te denken over de toekomst van de haven en de verdere ontwikkeling voor de omgeving.

De meeste projecten leidden tot de verwachte resultaten of zelfs beter. De initiatieven zorgden rechtstreeks of onrechtstreeks voor een bijkomend inkomen en lopen verder na de afloop van het Leader II-programma, dat zijn vooropgestelde sociaal-economische doelstellingen niet miste.

De brochure *Leader II: inspirerende initiatieven in de Westhoek* biedt een overzicht van het brede gamma aan vernieuwende projecten met Leader II-ondersteuning. Het is een gids met praktijkvoorbeelden van projectinitiatiefnemers die inspanningen leverden om te slagen.

Externe relaties 3 →

Cadzand

Retranchement

Dank zij het Leader II-programma kon
het Dranouter Folkfestival deelnemen
aan een transnationaal project.
Zo konden know-how, muziek,
artiesten,... uitgewisseld worden.

Dranouter: steeds meer een begrip

Het voorbije jaar droeg de concentratie van Europese middelen concreet bij tot de uitbouw en de naam en faam van Dranouter als muzikaal begrip.

In 2001 werd in Dranouter het volwaardige muziekcentrum 't Folk opgericht. Dit nieuwe initiatief laat de muziekliefhebber en toerist nu het jaar rond - en niet alleen op het Folkfestival - van muziek genieten. Op zaterdagavond wordt in de foyer een gratis optreden georganiseerd, terwijl de maandag aan jazzmuziek gewijd wordt. De concertzaal biedt plaats aan 300 personen en er is ook ruimte voorzien voor allerlei projecten en themaweken met workshops, film, tentoonstelling, ... Ook vergader- en repetitieruimte zijn aanwezig. Voor de uitbouw van de infrastructuur kon een beroep gedaan worden op steun van het Interreg II-programma met Noord-Frankrijk en de provincie.

Europese steun van het Leader II-programma stelde de v.z.w. Folkfestival Dranouter in staat om deel te nemen aan een transnationaal project met vijf partners: de Westhoek (Folkfestival Dranouter), Haute-Auvergne, South Armagh Down, Basilicata en Calabresi. Het project had onder meer tot doel know-how, technieken, muziek en artiesten uit te wisselen, deel te nemen aan elkaars festivals, schoolvoorstellingen te geven, ... Het Folkfestival Dranouter bood dan ook diverse buitenlandse artiesten een podium. Eén van de activiteiten is dat groepen uit de verschillende regio's jaarlijks optreden in een 'euretnica-tent' waar infostands ook toeristische informatie verschaffen over de regio's.

Daarnaast werd de *Folkwestcard* uitgegeven. Op

deze CD-rom ter grootte van een kredietkaart worden de Westhoek en de v.z.w. Folkfestival voorgesteld. Een Dranouter-Westhoek-game sluit dit informatieve hebbeding af.

In het kader van het 5b Phasing Out-programma voor de Westhoek werd Europese steun aangevraagd voor de uitbouw van *Folkexperience*, een interactief inleefparcours rond folk en volksmuziek in Vlaanderen. Het moet een permanente tentoonstelling worden met beeld en klank, traditionele instrumenten, liedboeken, dans, ... gecombineerd met een toeristisch informatiepunt. Op die manier wordt Dranouter een nieuw toeristisch attractiepoint voor de Westhoek.

De Kust voor het voetlicht

Op 13 december 2001 vond in het CC Casino in Koksijde een informatienamiddag plaats over het Doelstelling 2-programma voor de kust dat via allerhande projecten van 2000 tot 2008 uitvoering krijgt.

Voor de provincie is het van belang dat er een coherente visie groeit op de gewenste ontwikkeling van het kustgebied, met aandacht voor zee, strand en duinen. Bij de ontwikkeling moet de nadruk liggen op duurzaamheid en leefbaarheid voor iedereen, met oog voor de sociale, economische en ecologische dimensie.

Er lopen al heel wat initiatieven, maar het is essentieel dat alle activiteiten op elkaar afgestemd worden. Het Coördinatiepunt voor geïntegreerd kustzonebeheer kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Dienstencentrum De Bollaard in Blankenberge, de herinrichting van de Potinière in De Haan en het nieuw leven inblazen van de vismijnsite in Zeebrugge zijn voorbeelden van goedgekeurde, concrete projecten.

De informatienamiddag met de visie van de provincie, uitleg over de Europese structuurfondsen en de criteria waaraan projecten moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te komen, en debat beantwoordde aan een informatie-nood die leeft bij het middenveld.

Openbare werken en infrastructuur

4

Het bufferbekken van de
Spanjaardbeek in Kortemark heeft een
capaciteit van 42.000 kubieke meter.
De provincie zorgde er voor een ecologi-
sche oeverstructuur.

Waterlopen

De provincie West-Vlaanderen staat in voor het onderhoud en beheer van 960 km waterlopen gelegen buiten het poldergebied (230.000 ha). Binnen het West-Vlaamse poldergebied (100.000 ha) moet de provincie de onderhoudskosten dragen van 630 km waterlopen van tweede categorie met 24 bijbehorende pompstations. Deze onderhoudskosten moeten terugbetaald worden aan de polderbesturen die zelf instaan voor het beheer.

In 2001 keurde de bestendige deputatie 19 projecten voor waterbeheersing goed voor een totaal bedrag van zo'n 3,5 miljoen euro of 143 miljoen frank. Zeventien projecten hadden betrekking op het jaarlijks onderhoud, voor een bedrag van zo'n 2,5 miljoen euro of 104 miljoen frank. Daarnaast werden twee bijzondere projecten voor een totaal bedrag van 966.784 euro of 39 miljoen frank toegewezen voor uitvoering: beveiligingswerken aan de Keibeek voor het woongebied tussen de Kwadepoelstraat en de Winkelstraat in Zwevegem en waterbeheersingswerken aan de Hazelbeek in Lichtervelde en Torhout, in samenwerking met Aquafin. De uitvoering van deze projecten op het terrein zal starten in 2002.

Naast de werken aan de waterlopen zette de dienst Waterlopen de strijd tegen de muskusrat verder. Dank zij een belangrijke provinciale medefinanciering kunnen in 2002 reeds 12 nieuwe voertuigen ingezet worden voor een efficiëntere bestrijding van de muskusrat door de gemeente- en polderbesturen.

Bufferbekken Spanjaardbeek wordt het groene hart van Kortemark

Het bufferbekken Spanjaardbeek in Kortemark werd officieel ingehuldigd op 4 september 2001. Het project is een voorbeeld van integraal waterbeheer en samenwerking tussen de afdeling Water, Aquafin, de gemeente Kortemark en de provincie.

De kostprijs van de werken bedroeg 795.391 euro (32.086.002 frank). Aan dit project werd 20 procent Europese steun toegekend en 116.510 euro (4,7 miljoen frank) in het kader van het Mina-plan 1997-2001.

Het bufferbekken, met een netto-opslagcapaciteit van 42.000 kubieke meter, liep een eerste keer vol op zondag 27 januari 2002 na overvloedige regenval. Hierdoor konden de traditionele overstromingen in het woongebied van de Nieuwstraat en de dorpskern van Kortemark vermeden worden.

Ondertussen werkt het gemeentebestuur van Kortemark aan een inrichtingsplan met het oog op het recreatief gebruik van de omgeving rond het bufferbekken. De oevers werden door de provincie reeds afgewerkt met meer dan 12.000 rietplantjes en gele lis ter hoogte van de waterlijn. Zo zal een ecologische oeverstructuur ontstaan met waarborgen voor ontwikkeling van het visbestand en andere natuurwaarden.

Waterspaarbekkens voor land- en tuinbouw in Langemark en Poperinge

Aanleg van waterspaarbekkens in het kader van 5b

In periodes van droogte kampen land- en tuinbouwers vaak met een gebrek aan water. In het kader van een 5b-project onderzocht de provinciale technische dienst Waterlopen de aanleg van waterverzamelbekkens om de land- en tuinbouwsector van water te voorzien. Op basis van de studie besliste de bestendige deputatie principieel tot de aanleg van vier waterspaarbekkens op provinciale waterlopen van tweede categorie: de Sint-Jansbeek in Langemark-Poelkapelle, de Vleterbeek in Poperinge, de Kemmelbeek in Ieper (Vlamertinge) en de Seinemolenvaart in Veurne. Het Managementcomité 5b Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied kende 25 procent Europese steun toe.

De hoofdbedoeling van deze waterbeheersingswerken is het uitgraven van een bufferruimte voor het opslaan van water in periodes van neerslag, om het ter beschikking te stellen van land- en tuinbouw in periodes van droogte. Het project van watervoorziening en waterbevoorrading speelt in op de reconversie naar tuinbouwproducten van hoogstaande kwaliteit. Voor deze teelten is niet alleen een goede waterhuishouding belangrijk, de watervoorziening in droge periodes is een absolute noodzaak. De gekozen locaties voldoen aan twee criteria: er kan een maximale hoeveelheid oppervlaktewater opgeslagen worden en er bevinden zich tientallen groententelers binnen een straal van 1 tot 5 kilometer. Door het opvangen van water op momenten van grote debieten worden ook de risico's op overstromingen stroomafwaarts verminderd. Dat is een bijkomend voordeel.

Naast het economisch nut voor de land- en tuinbouw realiseert het waterbekken ook toegevoegde natuurwaarden: het aantrekken van watervogels, oeverstructuur met water- en rietplanten, het ontstaan van een visbestand, passende beplanting en een geslaagde integratie van het element water in het landschap, ...

Stand van zaken

In de zomer van 2000 werd gestart met de aanleg van twee van de vier spaarbekkens. Het spaarbekken van de Sint-Jansbeek in Langemark-Poelkapelle en het spaarbekken langs de Vleterbeek in Poperinge zijn ondertussen afgewerkt. In 2001 werd gestart met de uitgraving van het derde spaarbekken op de Kemmelbeek in Vlamertinge. De uitvoering werd voorlopig geschorst vanaf april wegens juridische problemen met een pachter. Het vierde spaarbekken op de Seinemolenvaart in Veurne zal opgenomen worden in het Landinrichtingsproject De Moeren.

De aanleg van het waterspaarbekken op de Sint-Jansbeek door de provincie, voltooid in juli 2001, gebeurde in nauwe samenwerking met het gemeentebestuur van Langemark-Poelkapelle. Om de leefbaarheid van het centrum van Langemark te verhogen, realiseerde de gemeente in dezelfde omgeving een verbindingsweg tussen de Bikschotestraat en de Boezingestraat. Op die manier kan het zwaar verkeer naar de alsmaar groeiende agro-voedingsindustrie en tal van nevenbedrijven afgeleid worden en blijven de verkeersveiligheid in het dorp en de rust van de bewoners gevrijwaard. De gemeente stond in voor de financiering van de verbindingsweg en de grondverwervingen, ook van het waterspaarbekken. De provincie financierde de werken van het buffer- en waterspaarbekken in de landbouw-economisch minder rendabele, laaggelegen valleigronden naast de Sint-Jansbeek.

Het waterverzamelbekken op de Sint-Jansbeek is 140 meter lang, 65 meter breed en 5,5 meter diep. Het totaal van de uitgravingen bedroeg 30.000 kubieke meter. Het bekken werd ingeplant naast de Sint-Jansbeek en is voorzien van een instroomconstructie met terugslagklep om de maximale watervoorraad te behouden, en een uitstroomconstructie als overloop naar de Sint-Jansbeek. De netto buffercapaciteit is met behulp van schotbalken op te voeren tot 20.000 kubieke meter. Voor de waterbevoorrading is tussen de Sint-Jansbeek en de nieuwe verbindingsweg een afzonderlijk en klein opvangbekken voorzien. Landbouwers kunnen er zich komen bevoorraden via twee verticale opzuigleidingen. Verder is er rekening gehouden met bijkomende natuurontwikkeling. Op de zachte taluds werd riet aangeplant boven de waterlijn en kan de watervegetatie zich ontwikkelen tot paaiplaats voor het visbestand. De afrekening ten laste van de provincie bedroeg 425.260 euro of 17.154.964 frank.

Waterspaarbekken op de Vleterbeek in Poperinge

De werken voor de aanleg van een waterspaarbekken op de Vleterbeek in Poperinge gingen van start op 26 augustus 2000. Door de langdurige neerslag in het najaar van 2000 en de ontoegankelijkheid van de terreinen konden de grondwerken pas in mei 2001 verdergezet worden. Er werd een bekken uitgegraven van 185 meter lang, 65 meter breed en 5,5 meter diep naast de Vleterbeek, voorzien van een instroomconstructie als voeding en een uitstroomconstructie als overloop naar de Vleterbeek. Boven de minimale waterstand van 1 meter, die altijd behouden blijft, kan de netto buffercapaciteit met behulp van schotbalken opgevoerd worden tot 30.000 kubieke meter. De oevers werden afgegraven onder een zacht talud en verstevigd met houten paalwerk. De afwerking met rietbeplanting op de oevers gebeurde vanaf september 2001.

Voor de waterbevoorrading wordt een afzonderlijke opnameput voorzien met een toegang langs de Lenestraat. Via twee verticale opzuigleidingen kunnen de landbouwers er zich komen bevoorraden. De grootte van het hydrografisch bekken van de Vleterbeek (2.920 ha) is een garantie voor de waterbevoorrading. Ook in de zomerperiode zal het bekken in korte periodes van neerslag bevoorraden kunnen worden. De kostprijs ten laste van de provincie bedroeg 570.000 euro of 23 miljoen frank.

Het waterspaarbekken op de Sint-Jansbeek in Langemark-Poelkapelle werd aangelegd om land- en tuinbouwers bij droogte van water te voorzien.

Dank zij twee verticale opzuigleidingen kunnen landbouwers zich met water bevoorraden.

Ruimingswerken in het toegeslibde bufferbekken op de Vleterbeek in Poperinge.

Muskusratten worden onder meer met de buisvuik bestreden.

Om de gemeentelijke muskusrattenbestrijding te stimuleren, financierde de provincie de aankoop van een wagen voor de rattenvangers.

Grondige ruiming en vistrap voor de Vleterbeek in Poperinge

De dichtgeslibde bufferbekkens tussen de Lenestraat en de Havermuis op de Vleterbeek in Poperinge werden in september 2001 geruimd. Deze bekkens, met een oppervlakte van 3 ha, werden 25 jaar geleden uitgegraven om de regelmatig terugkerende overstromingen in het centrum van Poperinge te voorkomen. Intussen zijn ze visrijke vijvers geworden, waar men zelfs een paar beschermde vissoorten aantreft zoals het biermpje, de modderkruiper of de bittervoorn.

Bij de ruimingswerken werd ook de bestaande stuw aan de Havermuis, een belangrijk vismigratieknelpunt, aangepakt. Er werd een vistrap gebouwd waarbij het bestaande verval van één meter verdeeld werd in panden met vervallen van 15 centimeter. De kostprijs van de vistrap bedroeg 11.675 euro of 470.983 frank.

Het ligt in de bedoeling om het gedeelte van de Vleterbeek tussen de Zuidlaan en de Havermuis beter te laten functioneren als viswater. Om de aanslibbing te beperken werd het stroomopwaartse pand aan de kant van de Lenestraat voorzien van schotbalken, om beter te functioneren als slibvang.

Muskusrattenbestrijding loopt op wieltjes

Voor de bestrijding van de muskusrat op de onbevaarbare waterlopen van tweede en derde categorie en de polderwaterlopen zijn de provincie, gemeenten en polderbesturen verantwoordelijk. Acht regionale comités staan in voor de aankoop van bestrijdingsmaterialen, financiering van vervoer en bovengemeentelijke werking en de coördinatie van de bestrijdingscampagnes in de betrokken gemeenten.

De werking van deze regionale comités wordt volledig gefinancierd door de provincie. Voor het jaar 2001 werd daarvoor een krediet van 183.228 euro of 7.391.400 frank gebruikt. Daarnaast verlenen de drie provinciale muskusrattenbestrijders daadwerkelijke ondersteuning

aan de gemeente- en polderbesturen. Ze worden bij voorrang ingezet in probleemgebieden.

Vanaf 2001 werd binnen de beschikbare kredieten bijzondere aandacht besteed aan een betere mobiliteit voor de muskusrattenbestrijders van de gemeente- en polderbesturen. Dank zij een belangrijke provinciale medefinanciering konden reeds 12 nieuwe voertuigen ingezet worden voor een efficiëntere bestrijding.

De aanpak van de provincie levert resultaten op. De voorbije jaren werd de muskusrattenpopulatie in West-Vlaanderen meer en meer onder controle gebracht. De cijfers van de regio IJzer - het waterrijkste en meest kwetsbare gebied van Vlaanderen - illustreren deze trend. Bij een stijgend aantal mandagen is er een duidelijke daling van het aantal lokazen (van 217.066 in 1999 tot 110.404 in 2001) en van gevangen muskusratten (van 5.178 in 1999 tot 4.958 in 2001). Deze vaststelling geldt ook voor de andere regio's. De opmars van de bruine rat in alle regio's betekent anderzijds een nieuwe uitdaging.

Wateroverlast: de natste septembermaand ooit

Nooit was de septembermaand zo nat als in 2001. Het KMI in Ukkel mat 199,4 liter per vierkante meter. Daarmee werd het vorige record van 1984 met 198,8 liter gebroken. In de Westhoek was de neerslag in september nog veel heviger. In Fintele viel er 269,4 liter per vierkante meter. Op 17 september 2001 werd in Fintele niet minder dan 66,4 liter per vierkante meter geregistreerd. Niettegenstaande er sinds de jaren '80 belangrijke waterbeheersingswerken uitgevoerd werden, waren er opnieuw overstromingen in de Buiten Moeren op het grondgebied van Veurne (Houtem). Deze waterproblemen tonen aan dat de geplande bijkomende bufferruimte op de Seinemolenvaart niet alleen de waterbevoorrading zal verzekeren in periodes van droogte, maar dat ze ook noodzakelijk is voor de waterafvoer in de richting van Frankrijk.

Om de verkeersleefbaarheid te verhogen in de wijk Sint-Elooi in Zedelgem werd de provincieweg Brugge-Torhout over een lengte van 1.070 meter heraangelegd.

Gouverneur Paul Breyne en gedeputeerde voor landbouw en waterbeleid Gabriël Kindt brachten op 25 september 2001 een bezoek aan de Westhoek om een idee te krijgen van de schade die de landbouwers door de wateroverlast van september leden en zo het dossier voor het rampenfonds te kunnen voorbereiden.

In het totaal deden 1.325 West-Vlaamse landbouwers aangifte van geleden schade door wateroverlast in het najaar van 2001. Het gaat om 1.500 ha aardappelen, 718 ha vlas, 154 ha maïs en 1.990 ha andere gewassen zoals groenten of granen. Het schadebedrag voor de provincie zou oplopen tot 10 miljoen euro. Voor uitbetaling moet het KMI het natte najaar 2001 wel erkennen als landbouwwramp.

Wegen

Veiliger doortocht op de provincieweg in Zedelgem

In samenwerking met de gemeente Zedelgem startte de provincie op 1 september 2000 met de herinrichting van de provincieweg Brugge-Torhout, om de verkeersveiligheid te verhogen. Ook om de verkeersleefbaarheid in de wijk Sint-Elooi te verhogen, werd de bestaande rijweg over een lengte van 1.070 meter opgebroken en vervangen. De versmalde rijwegstroken, een middenafslagstrook beschermd door vluchtheuvels, bijkomende parkeerplaatsen in de bebouwde kom en twee beveiligde kruispunten die toegang geven tot de aanpalende industriezone Schatting werden in juni 2001 opnieuw voor het verkeer opengesteld.

De totale kostprijs van de werken bedroeg 1.088.577 euro waarvan de gemeente Zedelgem voor de aanleg van de voetpaden en rioleringen 107.734 euro voor haar rekening nam.

Grotere verkeersleefbaarheid in Meense woonkern

In het centrum van Menen, op de provincieweg XX, werden de Bruggestraat vanaf de Esplanadestraat tot aan de Markt en de Rijselstraat vanaf de Markt tot aan de Waalvest

volledig heringericht.

De wegen in het stadscentrum waren nog te veel afgestemd op het autoverkeer. Daardoor kwam de zwakke weggebruiker in de verdrukking. Om de verkeersleefbaarheid te verbeteren en functies als wonen en winkelen opnieuw aantrekkelijk te maken, drong een herinrichting zich op. De brede provincieweg werd vervangen door een smallere rijweg, voorzien van visuele snelheidsremmers in de vorm van zwarte dwarsstrepen in de rijweg om de 25 meter. Verhogingen waren niet aangewezen door de aanwezigheid van een ziekenhuis langs de provincieweg.

De voetpaden werden aanzienlijk verbreed en de parkeerstroken werden op hetzelfde niveau aangelegd om de rijweg visueel nog smaller te laten lijken. Door de weloverwogen inplanting van bomen en lichtarmaturen werd een laaneffect gecreëerd.

Door het nieuwe concept werd de woon- en handelsfunctie belangrijker ten opzichte van het verbindingskarakter van de straten. Het gemotoriseerd verkeer rijdt trager, wat de veiligheid van fietsers en voetgangers ten goede komt. Wandelen en winkelen op de brede voetpaden in de winkelstraat is aangenamer geworden. Voetgangers kunnen pauzeren op een van de vele zitbanken en fietsers kunnen hun rijwiel in de fietsstallingen plaatsen. Om tegemoet te komen aan de wensen van de handelaars, werden zoveel mogelijk parkeerplaatsen behouden. De rioleringen werden plaatselijk vernieuwd en de overwelling van de Sint-Jansbeek onderging een ingrijpende aanpassing.

De herinrichting van de provincieweg XX in Menen is het resultaat van een samenwerking tussen het provinciebestuur en het stadsbestuur van Menen. De kostprijs bedroeg 645.000 euro, waarvan 260.000 euro ten laste van het provinciebestuur.

Veilige rotonde op de N32 in Beitem

Op de provincieweg N32 werd ter hoogte van het kruispunt met de Moorsleedsesteenweg en de Ieperseweg in Beitem een rotonde aangelegd.

Dit project kaderde in het tienjarenprogramma voor de heraanleg van het wegtracé N31 Brugge-Roeselare-Menen.

Door de breedte van de rijweg en de hoge verkeersintensiteit was het problematisch geworden om de Meensesteenweg over te steken of op te rijden. De weggebruiker werd er bevangen door een onveiligheidsgevoel en er gebeurden regelmatig ongevallen.

Om de verkeersveiligheid op dit kruispunt te verbeteren koos de provincie voor de inplanting van een rotonde. Deze ingreep verbeterde de oversteekbaarheid uit de zijstraten en remde de snelheid van het verkeer op de hoofdas af. De fietsers werden om veiligheidsredenen uit de voorrang gehaald en de beschermde fietspaden in rode betonstraatstenen zijn gescheiden van het gemotoriseerd verkeer door tussenliggende groenzones met passende beplanting.

Zo'n 100 meter voor de rotonde werd op de provincieweg N32 een poorteffect gecreëerd door het versmallen van de rijweg tussen twee groenzones en de aanleg van een ventweg naar de parkeerstroken in de nabijheid van het kruispunt. Aan de fietsoversteekplaatsen is de rijweg verhoogd om de snelheid van het verkeer ter hoogte van het kruispunt vanuit alle richtingen bijkomend af te remmen. Door de plaatsing van reflectoren op de boordstenen valt de rotonde ook in het donker op.

Ter gelegenheid van de wegenwerken werden op de gemengde riolering overstortkamers gebouwd. Daardoor wordt het afvalwater zoveel mogelijk afgevoerd naar de Ieperseweg die later verbonden zal worden met een collector. Door deze afkoppeling wordt de vuilvracht naar de Babilliebeek gereduceerd.

Om de doorgang van alle verkeer op de drukke N32 tijdens de werken te garanderen, werd het project in twee fasen gerealiseerd. De kostprijs van de werken bedroeg 530.000 euro, waarvan 400.000 euro ten laste van de provincie en 130.000 euro ten laste van de stad Roeselare.

Op 5 oktober 2001 werd het provinciehuis Tolhuis officieel geopend. Het Tolhuis situeert zich aan het Jan Van Eyckplein en omvat vier delen: de Rijcke Pijnderskapel, het Goudlederhuis, de Waag (of Weeghuis) en het Hoekhuis. Op de gelijkvloerse verdieping van het Weeghuis werden het Provinciaal Informatiecentrum en het Info Punt Europa ondergebracht. Het grootste deel van het gebouw wordt evenwel ingenomen door de Provinciale Cultuur- en Welzijnsbibliotheek, waarvan de leeszaal zich op het gelijkvloers van het Hoekhuis bevindt.

Restauratie van de seminariekerk

Binnen het Grootseminarie heeft het provinciebestuur de onderhoudsplicht van de gebouwen en hun infrastructuur. Waterinfiltratie in de voorgevel en het dak van de kerk noopten tot een grondige herstellingsoperatie van de gevel in natuursteen, dakonderdelen, glasramen en gevelornamenten. Bij de herstelling van het gevelvlak werd maximaal gebruik gemaakt van kunstharsmortels. De werken werden aangevat begin 2000 en beëindigd in de lente van 2001.

Leefgroep 17 voor Ons Erf in Brugge

Op 6 september 2001 werd de nieuwbouw van leefgroep 17 van het Provinciaal Dienstverleningscentrum Ons Erf in Brugge officieel geopend. Leefgroep 17 biedt voortaan plaats aan 8 zwaar gehandicapte personen die elk over een eigen kamer met sanitair beschikken. Eén kamer is ter beschikking voor crisisopvang. De kamers zijn ingeplant rond een centraal utilityblok, wat een vlotte verzorging toelaat. In het gemeenschappelijk gedeelte zijn de leefruimte, een atelier en snoezelruimte voor de bewoners ondergebracht, geflankeerd door een monitorenruimte en een ruime keuken. Het gebouw is voorzien van een automatische ventilatie- en

Het provinciehuis Tolhuis werd op 5 oktober 2001 officieel geopend. Het Provinciaal Informatiecentrum, het Info Punt Europa en de Provinciale Cultuur- en Welzijnsbibliotheek vinden er onderdak.

De kerk van het Grootseminarie in Brugge onderging een grondige hersteloperatie.

**LAND- EN
TUINBOUW**

5

Het 5b-programma zorgde voor een integrale aanpak, samenwerking en sturing vanuit de regio.

Naast het eindrapport verschenen ook 38 brochures die gratis ter beschikking blijven van de land- en tuinbouwers in de 5b-regio.

Er werd samengewerkt rond teelttechniek, proefvelden, demonstraties, het aanleggen van waterspaarbekkens...

Het doek valt over 5b Westhoek-Middenkust

Met het einde van 2001 viel het doek definitief over het landbouwluk van het doelstelling 5b-programma voor de Westhoek-Middenkust. De 39 projecten en de inzet van tientallen medewerkers laten echter blijvende sporen na. De 400 miljoen frank of 9,9 miljoen euro steun van Europa en Vlaanderen werden goed besteed.

Het 5b-programma had tot doel de tewerkstelling in land- en tuinbouw te behouden door acties te ondernemen op het vlak van reconversie, het verhogen van efficiëntie, rendabiliteit en kwaliteit. Ook milieuvriendelijk produceren, duurzaamheid, sociale omkadering en imago behoorden tot de 5b-doelstellingen.

Vijftig promotoren en partners namen het initiatief om projecten in de regio uit te werken, met de ondersteuning van 35 5b-medewerkers en de medewerking van de land- en tuinbouwers. Ondanks het succes kwam er weinig respons uit het noorden van de provincie, moesten enkele projecten vroegtijdig stopgezet worden of konden ze niet gerealiseerd worden, zoals Agrifreez of de mestverwerking. Bij het einde van de 5b-werking hielden de vier grote sectoren (akkerbouw, rundveehouderij, varkenshouderij en tuinbouw) reflectiedagen. Vanuit de besluiten van de 5b-projecten, die ook aan de beleidsverantwoordelijken werden overgemaakt, werd nagedacht over de toekomst.

De integrale aanpak, de samenwerking en de sturing vanuit de regio, zoals bij de reconversie in de groenteteelt, werden als een goede formule ervaren. Vanuit verscheidene projecten werd ook samengewerkt naar hetzelfde doel toe: teeltechniek, proefvelden, demonstraties, aanleggen van waterspaarbekkens, introductie van nieuwe teelten, een teeltadviseringsstelsel, begeleiding op het vlak van irrigatie, commercialisatie via Afcowest en diepvriesbedrijven. Op die manier kon en kan een goed resultaat behaald worden. In de regio Poperinge, Ieper, Heuvelland, Vleteren en Alveringem steeg het groentebereik

van 1.798 ha in 1994-1996 naar 2.436 ha in 1999. Dit is een toename van 36 procent. Akkerbouwmatige kruidenteteelt werd in de streek geïntroduceerd: 35 ha bieslook en 25 ha peterselie. De oppervlakte aan rabarber steeg met 40 ha. Het areaal witloofwortels steeg van 60 naar 120 ha. Het aantal aardbeiteelers groeide met 30.

Hoewel het landbouwluk van 5b afgesloten is, hebben een aantal projecten toch een blijvend karakter. De loods van Afcowest zal blijven zorgen voor het samenbrengen van groenten voor de versmarkt. Pocowest, de coöperatieve van pootgoedtelers, is goed uitgerust om het te maken op de markt van het pootgoed. De provincie heeft waterspaarbekkens aangelegd voor irrigatie en wil verder gaan op deze weg. Bij het VTI in Poperinge geeft de nieuwe loods een aanzet om de naschoolse vorming een goede huisvesting te bezorgen. Naast het eindrapport verschenen ook 38 brochures over diverse projecten, waarin de praktische resultaten gratis ter beschikking blijven van de land- en tuinbouwers in de 5b-regio.

Veiligheid Bedrijfsadvisering Varkenshouderij en Melkveehouderij van start Bedrijfsadvisering Varkenshouderij

In het West-Vlaamse 5b-gebied liepen twee projecten rond duurzame varkenshouderij: *IKB-varkenshouderij* (over integrale ketenbewaking) en *Optimalisatie bedrijfsrendement*. Sinds juli 2001 zijn de beste elementen uit de beide projecten gebundeld tot één dienstverlening 'Bedrijfsadvisering Varkenshouderij', door het POVLT (afdeling veeteelt) in samenwerking met Dierengezondheidszorg (DGZ) Vlaanderen, verbond West-Vlaanderen. In tegenstelling tot de 5b-projecten richt dit initiatief zich tot alle varkenshouders van West-Vlaanderen.

De Bedrijfsadvisering Varkenshouderij heeft tot doel de varkensbedrijven onafhankelijk en doel-

gericht advies te geven. In overleg met de bedrijfsdierenarts worden bedrijfsspecifieke problemen opgevolgd en proberen de adviseurs bedrijfsblindheid te voorkomen. Door een te grote gerichtheid op hun eigen bedrijfsvoering zijn varkenshouders soms niet meer in staat om fouten in hun bedrijf op te merken.

In het totaalpakket zijn vijf bedrijfsbezoeken per jaar voorzien. Het eerste bezoek is een inventarisatiebezoek. Aan de hand van een uitgebreide vragenlijst en een rondgang in de stallen probeert de adviseur zich een beeld te vormen van het bedrijf. De voornaamste bedoeling is de knelpunten vast te stellen. De overige bedrijfsbezoeken worden ingevuld naar de behoeften van het bedrijf. De aandacht kan gaan naar stalklimaat, fokbeleid, diergeeneeskundige toestand, vruchtbaarheid, voeding, ...

De advisering van de varkenshouders wordt gedeeltelijk gefinancierd door de provincie West-Vlaanderen. Aan de deelnemende varkenshouders wordt een jaarlijkse vergoeding

Om zijn bestaanszekerheid in de toekomst te garanderen moet het melkveebedrijf op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen op het vlak van economie, techniek, diergezondheid en milieu. In het huidige klimaat van snelle veranderingen, waarbij de melkveehouder de evoluties niet altijd naar waarde kan inschatten, is onafhankelijke bedrijfsadvisering een must voor ieder toekomstgericht melkveebedrijf. Met de ervaringen opgedaan binnen het 5b-project rond individuele bedrijfsbegeleiding en stappen naar een duurzame melkveehouderij ging het Provinciaal Comité voor de Melkkwaliteit van West-Vlaanderen van start met individuele betaalde voorlichting, met financiële steun van de provincie.

Elke West-Vlaamse melkveehouder kan een beroep doen op de individuele advisering. Aan de hand van bedrijfskengetallen wordt gezocht naar de knelpunten op het bedrijf. De bedrijfs-

gevraagd afhankelijk van de grootte van het bedrijf.

De Bedrijfsadvisering Varkenshouderij geeft ook een tweemaandelijks nieuwsbrief uit met actuele informatie over technische aspecten van de bedrijfsvoering.

kengetallen kunnen reeds aanwezig zijn (bedrijfseconomische boekhouding, individuele melkcontrole, beproevingsverslag van de melkleveringen, ...) of worden verzameld in het kader van de bedrijfsadvisering (vruchtbaarheidsziektekaart, graslandkalender, ...). Bij het inventa-

In het huidige klimaat van snelle veranderingen, waarbij de melkveehouder de evoluties niet altijd naar waarde kan inschatten, is onafhankelijke bedrijfsadvisering een must voor ieder toekomstgericht melkveebedrijf.

risatiebezoek worden een groot deel van de bedrijfskengetallen reeds opgenomen. Aan de hand van een uitgebreide vragenlijst probeert de adviseur een compleet overzicht te krijgen van de bedrijfsvoering. De eigenlijke Bedrijfsadvisering Melkveehouderij valt uiteen in twee luiken: de technische en de diergeneeskundige advisering. De technische bedrijfsadvisering wordt uitgewerkt door het Provinciaal Comité voor de Melkqualiteit. Ze steunt op adviezen in verband met ruwvoederuitbating, rantsoen voor melkvee, opfok van jongvee en beperking van het mineralenoverschot op het bedrijf. De technische voorlichting omvat drie bedrijfsbezoeken van een halve dag net voor cruciale periodes in het jaar. De diergeneeskundige advisering wordt ingevuld door Dierengezondheidszorg Vlaanderen, Verbond West-Vlaanderen. Een dierenarts van de DGZ bezoekt de deelnemende melkveebedrijven twee keer per jaar, in samenspraak met de bedrijfsdierenarts. De Bedrijfsadvisering Melkveehouderij brengt ook maandelijks een nieuwsbrief uit met praktische tips en up-to-date informatie over duurzame melkveehouderij. De nieuwsbrief die ontstond binnen het 5b-project, wordt nu mits betaling verstuurd aan alle geïnteresseerden in West-Vlaanderen. Voor de bedrijven die aangesloten zijn bij de Bedrijfsadvisering Melkveehouderij is de nieuwsbrief gratis.

GEP-erkenning voor het POVLT

Onderzoek naar de degelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen blijft een belangrijk deel van het onderzoeksprogramma van het POVLT. Op basis van dit onderzoek worden immers dossiers samengesteld om werkzame en teeltveilige gewasbeschermingsmiddelen te laten erkennen. Aan de hand van de onderzoeksresultaten worden de landbouwers ook geïnformeerd over de correcte toepassing ervan.

In 1997 reeds nam het POVLT de beslissing om een kwaliteitssysteem voor proefveldonderzoek

uit te bouwen waarin de GEP-normen (Good Experimental Practices) geïntegreerd werden, een garantie voor de kwaliteit van de proeven. Enkel onderzoeksstations met een GEP-erkenning krijgen nog toestemming om onderzoek op gewasbeschermingsmiddelen te doen met het oog op officiële erkenning. Na 5 jaar voorbereiding kreeg het POVLT zijn GEP-erkenning. Het POVLT in Beitem is daarmee de eerste en voorlopig enige onderzoeksinstelling in Vlaanderen die erkenningsproeven kan uitvoeren op diverse akkerbouwteelten, de meest courante vollegrondsgroenten, kruiden, serregroenten, eetbare paddestoelen en aardbeien. Op dit moment onderzoekt Europa de erkenning van heel wat fytoproducten opnieuw. Daarom is het belangrijk dat nieuw aangeboden producten snel de testfase kunnen doorlopen. Via de GEP-erkenning hoopt het POVLT de Vlaamse akker- en tuinbouw ten dienste te kunnen zijn.

Het verkrijgen van de GEP-erkenning is voor het POVLT zeker geen eindpunt. Een kwaliteitssysteem is immers voortdurend in beweging, met het oog op een nog grotere efficiëntie en betere kwaliteitsgarantie. Een extern auditteam komt het kwaliteitssysteem regelmatig evalueren.

Het POVLT wil het kwaliteitssysteem in een tweede fase verder uitbouwen naar andere types proeven: rassenproeven, bemestingsproeven, teelttechnische proeven, ... opdat ook voor deze proeven de kwaliteit en traceerbaarheid maximaal gegarandeerd zouden worden.

Kleinschalige waterzuivering in land- en tuinbouw

Land- en tuinbouwers kunnen er niet onderuit. Bij het marktklaar maken van groenten of het reinigen van de melkinstallatie en melkkoeltank wordt afvalwater geproduceerd. Meestal kan dit bedrijfsafvalwater niet zonder nabehandeling in de gracht geloosd worden en is de zuivering complexer en aan strengere eisen onderhevig dan voor huishoudelijk afvalwater.

Installatie van een actief slibstelsysteem voor de zuivering van melkspoelwater.

Op een ander melkveebedrijf werd gekozen voor de installatie van ondergedompelde beluchte filters.

Het onderzoeksproject *Invasie en biodiversiteit van bufferstroken* zoekt antwoord op een aantal vragen bij het aanleggen van perceelranden, om fauna en flora te verrijken.

Om de mogelijkheden en beperkingen van verschillende zuiveringssystemen tegenover elkaar af te wegen werden in het kader van de 5b-werking Westhoek-Middenkust tien kleinschalige waterzuiveringsinstallaties op land- en tuinbouwbedrijven aangelegd.

Op 3 preibedrijven werden gesloten wassystemen gerealiseerd. Op 2 melkveebedrijven werden 2 verschillende technische systemen aangelegd voor de zuivering van het melkspoelwater, nl. een ondergedompelde beluchte filter en een actief slibstelsysteem. Voor de zuivering van de silosappen werden op 3 melkveebedrijven vloerietvelden aangelegd. Op 2 witloofbedrijven werd geëxperimenteerd met een langzame zandfilter en een percolatieveld. In de land- en tuinbouwschool van Poperinge kwam een wortelzoneveld te liggen. Metingen van de vervuiling en van de hoeveelheid bedrijfsafvalwater bepaalden de keuze van de zuiveringsinstallatie.

De ervaring leert dat het op een economische manier niet altijd mogelijk is om de strenge lozingsvoorwaarden te halen die de milieuwetgeving aan land- en tuinbouw oplegt. Een haalbaar alternatief is het zuiveren van de geproduceerde afvalwaterstromen in functie van hergebruik op het bedrijf zelf. Dit principe werd

met succes toegepast op de preibedrijven, een witloofbedrijf en in de tuinbouwschool.

Verrijking van fauna en flora en agrarisch natuurbeheer

Ter ondersteuning van de landbouwers financiert de provincie West-Vlaanderen mee het onderzoek *Invasie en biodiversiteit van bufferstroken* en het demonstratieproject *Agrarisch natuurbeheer op bedrijfsniveau*. Wetenschappelijk onderzoek vormt immers de basis om land- en tuinbouwers ervan te overtuigen dat een economische bedrijfsvoering en natuurbeheer en -ontwikkeling hand in hand kunnen gaan. Pilotprojecten zullen evenwel pas aanslaan bij collega land- en tuinbouwers als het bevorderen van landschapselementen het bedrijfsinkomen niet aantast. Als de landbouwer in het kader van het 'agrarisch natuurbeheer' meehelpt aan beheer en ontwikkeling van natuur en landschap in cultuurlandschappen, verwacht hij niet alleen een objectieve vergoeding voor zijn inspanningen en mogelijk opbrengst- en kwaliteitsverlies, maar verlangt hij als bedrijfsleider ook advies en begeleiding bij de te nemen maatregelen. Ook daarom is het onderzoek belangrijk.

Waterzuivering

Na de preventieve afkoppeling van het regenwater, moet eerst nagegaan worden hoe de hoeveelheid afvalwater (b.v. door de naspoeling van de melkinstallatie te gebruiken om de melkstal schoon te spuiten) en de vervuiling van het water beperkt kunnen worden (b.v. door blad- en wortelresten uit het water te houden zodat ze niet kunnen rotten). De zuivering van de reststroom, die niet zomaar in de gracht geloosd kan worden, gebeurt in drie stappen. In de voorbehandeling worden zwevende en bezinkbare bestanddelen (aarde, plantenresten, vetten, ...) gescheiden en op diverse fysische manieren (septische

put, vetvang, rooster, zeefbocht, ...) uit het water gehaald. De biologische zuivering zorgt daarna voor de afbraak van de opgeloste, organische afvalstoffen en voor de verwijdering van nutriënten. Daarvoor worden plantensystemen of technische systemen gebruikt, waarbij het afvalwater in contact gebracht wordt met zuurstof en bacteriën. Voor lozing of hergebruik ondergaat het biologisch gezuiverde water dan nog een nabehandeling. Daarbij kunnen b.v. afgestorven bacteriën bezinken en afgevoerd worden. Er kan ook een verdere stikstofreductie of bacteriologische ontsmetting plaatsvinden.

Studieproject Invasie en biodiversiteit van bufferstroken

Het vierjarig onderzoeksproject *Invasie en biodiversiteit van bufferstroken* (2001-2004) is een samenwerking tussen de universiteiten van Gent (UG) en Antwerpen (UIA) en ging van start in de zomer van 2001 met de aanleg van de eerste perceelsranden. Het wordt gefinancierd door de Diensten van de Eerste Minister, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden (DWTC). Het project krijgt ondersteuning van de private sector (zaadhuizen), de land- en tuinbouwschool van Poperinge en Loca Labora (een v.z.w. die zich inzet voor sociale tewerkstelling) die als proefveldhouders fungeren, de Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) en de provincie West-Vlaanderen.

Het Europees landbouwbeleid streeft naar een reductie van de intensieve landbouw en promoot de 'biodiversiteit' of de verrijking van fauna en flora. Een van de mogelijkheden daartoe is de aanleg van perceelranden op akkerland. Op deze stroken worden geen marktklare gewassen geteeld. Ze blijven ook vrij van meststoffen en pesticiden. De perceelranden hebben niet alleen natuurlijke potenties, maar hebben ook een positief effect op het milieu: ze beperken de instroom van bodemdeeltjes, van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen in de waterlopen waardoor de waterkwaliteit minder aan-

getast wordt.

Het onderzoeksproject *Invasie en biodiversiteit van bufferstroken* zoekt antwoord op een aantal vragen bij het aanleggen van perceelranden. Wat is het resultaat van beheersmaatregelen (tijdstip en frequentie van maaien, inbreng van zaadmengsels, aanbrengen van bermmaaisel, ...) op de biodiversiteit? Hoe zullen agressieve onkruidsoorten uit het akkerland zich verspreiden in de perceelrand? Hoe zullen planten uit de perceelrand zich verspreiden tussen het landbouwgewas? Welke invloed zal de perceelrand hebben op de ontwikkeling van nuttige en schadelijke insecten en de verspreiding van ziekten en plagen op het landbouwgewas?

Omdat deze kennis voor zowel de sectoren landbouw als natuur van belang is, engageerde het provinciebestuur zich om een luik van het onderzoek mee te financieren. Bovendien volgt het POVLT de invloed van de perceelrand op het aangrenzende landbouwgewas en staat Proclam v.z.w. in voor de verspreiding van de projectresultaten.

Demonstratieproject Agrarisch natuurbeheer op bedrijfsniveau

De komende twee jaar zetten de Vlaamse provinciebesturen en de Koning Boudewijnstichting een demonstratieproject op dat model kan staan

De provincie levert heel wat inspanningen om het landbouwareaal dat biologisch geëxploiteerd wordt uit te breiden. Naast de oprichting van het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische teelt en de aankoop van een proefbedrijf in Beitem, wil de provincie de consumenten stimuleren aandacht te hebben voor biologische producten.

Demonstratie van mechanische onkruidbestrijding.

Branden van onkruid in het proefbedrijf voor biologische teelt.

voor kwaliteitsvol agrarisch natuurbeheer. Het is een vervolg op het project dat in 2001 van start ging als demonstratieproject van de Administratie Land- en Tuinbouw.

Op een aantal pilootbedrijven in de provinciale aandachtsgebieden worden landschapsbedrijfsplannen opgesteld om de natuurelementen op het hele bedrijf zoveel mogelijk in samenhang te brengen, terwijl Vlaamse beheersovereenkomsten eerder getuigen van een perceelsgerichte benadering.

Bij de start van het project wordt de natuurkennis van de landbouwer op thema-avonden of -namiddagen bijgeschaafd. Een projectmedewerker inventariseert de natuur op het bedrijf (kwaliteit, variatie, samenhang) en doet voorstellen om maximale natuurwaarden op het bedrijf te creëren. Rekening houdend met de wensen van de landbouwer en zijn mogelijkheden vanuit landbouwkundig oogpunt wordt een definitief landschapsbedrijfsplan opgemaakt. Subsidies voor de aanleg en het onderhoud van de natuurelementen kunnen geput worden uit de beheersovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de gemeentelijke subsidiereglementen of de provinciale financiering van landschapsbedrijfsplannen in provinciale aandachtsgebieden voor natuur en landschap. De projectmedewerker staat in voor de uitvoe-

ring van het plan en coördineert de inrichtings- en beheerswerken op het bedrijf.

Proefbedrijf voor biologische teelt

Reeds van bij de oprichting van het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt (PCBT) v.z.w. in 1998, had de provincie West-Vlaanderen de intentie om een proefbedrijf aan het PCBT ter beschikking te stellen. Deze intentie werd realiteit op de provincieraad van 28 maart 2001. Het aangekochte bedrijf met bedrijfsgebouwen en 10 ha landbouwgrond ligt in Beitem bij Roeselare en paalt aan het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) waar gebruik gemaakt kan worden van infrastructuur, logistiek en uitrusting.

In april 2001 werden de percelen, die in drie grote blokken rond de bedrijfszetel liggen, aangemeld bij de controleorganisatie voor biologische landbouw BLIK en ging de tweejarige omschakelperiode in. Er werd onmiddellijk met een extensief teeltplan gestart, gezien de omschakeling en de beperkte voorbereidingstijd voor het teeltseizoen. Op 4 juli 2001 werd evenwel een grote demonstratiedag mechanische onkruidbestrijding in prei, bonen, bieten en witloof georganiseerd, met 20 machines van 10 constructeurs voor zo'n 200 geïnteresseerde landbouwers.

Het proefbedrijf wil met een goede vruchtwisseling model staan voor duurzame, biologische landbouw. Er hangt veel van af: structuur voor het volggewas, N-dynamiek of de evolutie van de stikstofbeschikbaarheid in de bodem, het voorkomen van plagen en ziekten, de arbeidsbehoefte, de onkruidbestrijding, het inkomen, ... Daarvoor is er voldoende afwisseling nodig in het teeltplan. Een optimale teelttechniek, optimale bemesting en zelfs biologische gewasbescherming zijn bijkomende uitdagingen.

Vanaf 2002 worden op het biologisch proefbe-

drijf zes typegewassen in de rotatie opgenomen: granen (met onderzaai van klaver), kolen, aardappelen, gras-klaver, prei en wortelen. Twee natte percelen grasland en wat weiland rond de bedrijfsgebouwen worden niet in productie genomen. Binnen het te ontwikkelen landschapsbedrijfsplan kunnen deze percelen, evenals bepaalde perceelsranden, belangrijke natuurlijke biotopen worden.

Het proefbedrijf is een pilootproject. De praktijkervaring wil een inspiratiebron zijn voor biologische bedrijven én voor traditionele landbouwers die hun bedrijf willen omschakelen in de richting van duurzame, biologische landbouw.

De week van de biologische landbouw

De provincie West-Vlaanderen draagt actief bij aan duurzame ontwikkeling en het leefbaar houden van de leefomgeving door haar steun aan de biologische landbouw. Nu wordt slechts 0,5 procent van het Vlaamse landbouwareaal biologisch geëxploiteerd. De provincie West-Vlaanderen wil dit cijfer tegen 2010 opgetrokken zien tot 10 procent en levert ook Inspanningen om dit te bereiken.

Naast de oprichting van het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt (PCBT) en de aankoop van een proefboerderij in Beitem, wil de provincie consumenten stimuleren om aandacht te hebben voor biologische producten. Duurzame projecten zoals BioBello, Atalanta of Voedselteams worden gepromoot door subsidiëring. Via sociale integratie en tewerkstelling brengen deze organisaties ecologische producten en processen op een economisch verantwoorde manier in de belangstelling.

BioBello verdeelt (h)eerlijke voedselabonnementen. In dit project worden mensen met een verstandelijke handicap via het werk sociaal geïntegreerd. Atalanta is een coöperatieve van biologische boeren die samen werken aan de duurzame afzet van hun producten. Voedselteams zijn groepen van bewuste consu-

menten die gezamenlijk met bioboeren afspraken maken over de levering van groenten, fruit, zuivel, brood of vlees.

Ter ondersteuning van de duurzame landbouw werkte de provincie voor de derde keer mee aan de Week van de biolandbouw, van 11 tot 17 juni 2001. Het provinciepersoneel werd geïnformeerd over en gesensibiliseerd rond de biologische landbouw via drie acties. De hele week lang was er een biologische saladbar en op 13 juni werd een volledig biologische maaltijd voorgeschoteld. Na het groentepakket in 1999 en het groenteabonnement in 2000 konden de personeelsleden kennismaken met biologische zuivel via een promopakket. 270 medewerkers maakten er gebruik van. Een type camembert, een type abdijskaas en natuurboter werden samen aangeboden met bioscharreleieren en yoghurt. De personeelsleden kregen ook informatie via de infostand 'Van Boer tot Bord', verzorgd door BioBello, Atalanta en Voedselteams.

Bouw van een nieuw labo

In 2001 keurde de provincieraad de bouw van een nieuw laboratorium goed op de terreinen van het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT). De landbouwsector vraagt immers steeds meer water-, grond- en mestanalyses. Er gebeuren ook steeds meer analyses in het kader van wetenschappelijke onderzoeksprogramma's. De afgelopen jaren werd dan ook vooral geïnvesteerd in extra personeel en analyseapparatuur, verdeeld over de beschikbare ruimtes in het centrum. Om te voldoen aan de strenge eisen voor het behalen van het accreditatiecertificaat volgens de ISO 17025-norm, moest de werkomgeving aangepast worden en gaf de provincie het startschot voor de bouw van een nieuw laboratorium. Andere eisen waar reeds een jaar aan gewerkt wordt, waren de personeelsopleiding, validatie van de analyses en continue bewaking van de resultaten.

Zestiende Witloofbiënnale in Brugge

De Belgen zijn nog altijd de koplopers in het witloofverbruik met een gemiddelde jaarlijkse consumptie van 6 tot 7 kilo per persoon. Dat is ongeveer het dubbele van wat in Frankrijk geconsumeerd wordt.

De 16de Witloofbiënnale vond dan ook op 5 oktober 2001 plaats in Brugge onder het motto *Witloof: een milieubewust kwaliteitsproduct*. Sprekers uit België, Nederland, Frankrijk en Zwitserland boeiden niet minder dan 260 deelnemers uit 9 verschillende landen op vrijdag in het Provinciaal Hof. Deskundigen besteedden aandacht aan de visie van de Europese consument ten aanzien van witloof, de internationale samenwerking, ketenzorg en certificering, uitstalleven (hoe lang kan het witloof na de oogst in de winkel uitgesteld worden vooraleer het verkocht wordt), milieuaspecten en automatisatie. Naast de voordrachten was er ook een posteressie waarbij de productiestappen aan bod kwamen: bemesting, teeltbegeleiding, wortelbewaring, waterzuivering, kostprijsberekening, bewaring en smaakonderzoek.

De witloofdagen vormen om de twee jaar een ontmoetingsplaats voor iedereen die bij de witloofproductie betrokken is, hetzij als teler, vanuit toelevering, transport, handel of verwerking, hetzij als onderzoeker of voorlichter, hetzij als overheid.

De organisatie werd gecoördineerd door het ministerie van Middenstand en Landbouw in samenwerking met de onderzoekscentra van Beitem-Rumbeke (POVLT) en de Nationale Proeftuin voor Witloof (NPW), de Katholieke Universiteit Leuven, de veilingen en de kringen van witlooftelers van de Belgische Boerenbond.

De 16de witloofbiënnale met als motto *Witloof: een milieubewust kwaliteitsproduct* kon ruim 260 deelnemers uit 9 verschillende landen verwelkomen.

**RUIMTELIJKE ORDENING
EN MILIEU**

6

In het kader van de nieuwe mobiliteits-overeenkomst Provinciaal Fietsbeleid, afgesloten tussen de provincie en de Vlaamse overheid, krijgt het fietsroute-netwerk (gericht op functionele verplaatsingen) stilaan vorm op het terrein.

De provinciale planologische dienst voerde een nauwgezet onderzoek uit omtrent de problematiek van de zone-vreemde campings en formuleerde advies omtrent welke (delen van) campings in aanmerking komen voor regularisatie.

Ruimtelijke planning en mobiliteit

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan

definitief vastgesteld

Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) werd door de minister goedgekeurd op 6 maart 2002. Daar ging evenwel een hele procedure aan vooraf. Reeds in 1997 startte de provinciale planologische dienst met het planningsproces. Na diverse tussentijdse documenten en consultatie-rondes werd het PRS met een grote meerderheid door de provincieraad voorlopig vastgesteld op 29 juni 2000, waarna het openbaar onderzoek van start ging. Na onderzoek van zo'n 3.000 bezwaren maakte de Regionale Commissie voor Advies haar bevindingen over aan de bestendige

deputatie in april 2001. Na uitgebreid debat stelde de provincieraad het PRS definitief vast op 12 juni 2001. De nochtans evidente provinciale interpretatie van bijkomende woongelegenheden en bedrijventerreinen werd niet conform aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) bevonden. Het RSV moest nog worden gecorrigeerd door de provincieraad van 29 november 2001.

Ruimtelijk uitvoeringsplan voor zonevreemde campings

De problematiek van de zonevreemde campings sleepte reeds jaren aan. Om tot een oplossing te komen, schakelde de Vlaamse overheid de hulp in van de provincie. De provinciale planologische dienst voerde in het najaar van 2000 een nauwgezet onderzoek uit en formuleerde in haar gefundeerd advies welke (delen van) campings in aanmerking kwamen voor regularisatie. De provincie maakte het voorstel in februari over aan de Vlaamse overheid die de procedure opstartte om tot een bestemmingswijziging te komen.

Provinciaal fietsroutenetwerk

In september 2000 was de terreininventarisatie van geselecteerde fietsroutes voor het fietsroutenetwerk (gericht op niet-recreatieve maar functionele verplaatsingen) voltooid. Na consultatie van de gemeenten werd het plan, opgemaakt door de mobiliteitscel van de provinciale planologische dienst, in maart 2001 overgemaakt aan de Vlaamse overheid die de opdracht gaf. Na de inventarisatie en het opstellen van een vademecum met inrichtingscriteria moet het fietsroutenetwerk stilaan vorm krijgen op het terrein in het kader van de nieuwe mobiliteitsovereenkomst Provinciaal Fietsbeleid, afgesloten tussen de provincie en de Vlaamse overheid. Op de provinciebegroting 2002 is alvast 1.250.000 euro voorzien voor investeringen in het fietsroutenetwerk.

Milieuvergunningen

Mestverwerking in West-Vlaanderen in 2001

Omdat Vlaanderen - en de provincie West-Vlaanderen in het bijzonder - met een mestoverschot zit, werkt de Vlaamse overheid aan een oplossing voor de mestproblematiek.

De aanpak is driedelig. In 2001 werkte de Vlaamse overheid een regeling uit waarbij een vergoeding toegekend wordt aan de varkenshouders die hun vergunde mestproductie stopzetten. Vooral de West-Vlaamse varkenshouders maakten hiervan in 2001 gebruik. Vorig jaar werden 515 West-Vlaamse aanvragen tot stopzetting ingediend, waarvan er 331 in aanmerking genomen werden. Om het verlies naar het milieu te beperken, stimuleert de overheid ook betere manieren van bemesting. Een derde pijler is de mestverwerking.

Op het vlak van mestverwerking was 2001 een bijzonder druk jaar voor de provincie West-Vlaanderen. Om het verlenen van vergunningen vlotter te laten verlopen, nam de provincie actief deel aan besprekingen rond de aanpassing van reglementering en voorwaarden voor mestverwerking. De provincie informeerde zich ook op vergaderingen over de belangrijkste mestverwerkingsinitiatieven. De bestendige deputatie handelde de 52 milieuvergunningsdossiers inzake mestverwerking tijdig en correct af. Een aantal dossiers hadden betrekking op grootschalige mestverwerkingsinitiatieven, waarbij mest

afkomstig van verschillende landbouwbedrijven verwerkt wordt. Dergelijke installaties in Wingene en Ieper bekwamen een vergunning. De bestendige deputatie vergunde ook kleinschalige initiatieven. Het gaat om (veelal mobiele) installaties die mest van het eigen bedrijf verwerken. Eind 2001 bedroeg de theoretische vergunde mestverwerkingscapaciteit in West-Vlaanderen ruim 600.000 ton varkensmest en 250.000 ton kippenmest. Nog niet alle installaties zijn operationeel en de vergunde capaciteit is nog niet voldoende om de volledige verwerkingsplicht in West-Vlaanderen na te komen.

Duurzaam milieubeleid

Ondersteuning van het gemeentelijk natuur- en milieubeleid

Eind 2001 en begin 2002 organiseerde het provinciebestuur een praktijkgerichte cursusreeks rond natuur- en milieubeleid voor gemeenteraadsleden, ambtenaren en MiNa-raadsleden. De cursus bestond uit drie afzonderlijke modules: gemeentelijk natuurbeleid, natuur- en milieueducatie en de integratie van milieuzorg in het hele, gemeentelijk beleid (bouwen, energie, aankoopbeleid, algemeen beleid). Zo'n 150 geïnteresseerden, vooral leden van gemeentelijke milieuvadviseraden namen actief deel aan de cursussen. Heel wat gemeenten en organisaties stelden hun praktijk voor.

Eind 2001 bedroeg de theoretisch vergunde mestverwerkingscapaciteit in West-Vlaanderen 600.000 ton varkensmest en 25.000 ton kippenmest. De vergunde capaciteit is nog niet voldoende om de volledige verwerkingsplicht in West-Vlaanderen na te komen.

De bestendige deputatie handelde in 2001 52 milieuvergunningsdossiers inzake mestverwerking af. Het betreft zowel grootschalige als kleinschalige mestverwerkingsinstallaties.

Met de ondertekening van het Provinciaal Milieuconvenant 2000-2001 met het Vlaamse Gewest engageerde de provincie zich tot acties rond vijf milieuthema's: duurzaam water- en energiegebruik, afvalpreventie, beperking van bestrijdingsmiddelen, gebruik van duurzame materialen (FSC-gelabeld hout en gerecycleerde materialen).

Aandacht voor energiebewust reizen

Naar aanleiding van de Reismarkt in de Brugse stadshallen pakte het provinciebestuur in maart 2001 uit met een brochure over duurzaam toerisme en de milieu-impact van reizen. Het onderwerp komt steeds meer in de actualiteit. Alle aardbewoners samen reizen immers jaarlijks samen 9,8 biljoen kilometer of 245 miljoen keer de wereld rond. Reisplezier mag er zijn, maar er is een keerzijde: een verplaatsing heen en terug met het vliegtuig naar Jakarta (Indonesië) verbruikt 78 keer méér energie dan een uitstap heen en terug naar het Zwitserse Interlaken. Mensen moeten zich bewust worden van het feit dat met de energie van een vliegvakantie voor één persoon naar Indonesië een gezin van drie mensen een jaar lang kan stoken, koken en warm onder de douche gaan.

Hout uit duurzaam beheerde bossen

Het provinciebestuur sloot een overeenkomst af met het Vlaams Gewest over een duurzaam pro-

vinciaal beleid. De provincie engageert zich daarbij ook om hout voor te schrijven en aan te kopen uit 'duurzaam beheerde' bossen als alternatief voor de dramatische roofofbouw op wouden. Dergelijke bossen worden gecertificeerd door de Forest Stewardship Council (FSC), een onafhankelijk en pluriform samengesteld beheersorgaan, een soort raad voor goed bosbeheer. Zo'n duurzaam bosbeheer met een FSC-certificering houdt in: milieugericht beheer (o.m. soortenrijkdom), respect voor sociale voorwaarden (o.m. goede arbeidsvoorwaarden en recht op organisatie voor bosarbeiders, recreatief medegebruik) en toekomstgerichte economische exploitatie. De West-Vlaamse houtsector hecht belang aan duurzaam bosbeheer. Dat bleek op een rondetafelgesprek over de Forest Stewardship Council op 15 mei 2001 in de provincieraadszaal. Op initiatief van de provincie wisselden zo'n 70 invoerders, handelaars en schrijnwerkers van gedachten over FSC en over de knelpunten voor het label op de houtmarkt. Op 11 september 2001 verstrekke de provincie informatie aan technische diensten van gemeenten en provincie

en aan diensten van het Vlaams Gewest over (vaak minder bekende) FSC-gelabelde houtsoorten, hun beschikbaarheid, leveranciers op de Vlaamse markt en de eerste FSC-bouwprojecten in West-Vlaanderen.

Provinciale acties rond duurzaam beleid

Met de ondertekening van het Provinciaal Milieuconvenant 2000-2001 met het Vlaamse Gewest engageerde de provincie zich tot acties rond vijf milieuthema's: duurzaam water- en energiegebruik, afvalpreventie, beperking van bestrijdingsmiddelen, gebruik van duurzame materialen (FSC-gelabeld hout en gerecycleerde materialen). De overeenkomst bepaalde dat de provincie naast interne milieuzorg ook actie moest voeren naar de gemeenten en particuliere doelgroepen toe. Het engagement van de provincie werd concreet in het *Actieplan provinciaal duurzaam beleid 2000-2001*, een gestructureerde opsomming van de geplande acties rond de milieuthema's. De gewestelijke administratie leefmilieu (AMINAL) ontving eind november 2001 een verslag van de uitgevoerde acties. Het verslag werd op 17 december besproken in de provinciale MiNa-raad.

Provinciale subsidies voor duurzame ontwikkeling

De provincie verleent jaarlijks zo'n 62.000 euro subsidies aan projecten die tegelijk ecologische, sociale en economische doelstellingen realiseren in West-Vlaanderen. In 2001 besliste de bestendige deputatie om drie nieuwe projecten te ondersteunen.

Een eerste project dat de provincie ondersteunt, is *Autodelen Brugge* dat een autonome organisatie opstart, met de bedoeling het aantal kernen van autodelers uit te breiden, eerst binnen Brugge en daarna verder in West-Vlaanderen. Autodelen gaat uit van de premisse dat de meeste verplaatsingen met het openbaar vervoer of met andere verplaatsingsmiddelen kunnen

gebeuren. De deelnemers aan het project kopen niet elk zelf een auto, maar doen een beroep op een gezamenlijk aangekochte auto. Daardoor kan het autogebruik veel rationeler verlopen en levert de samenwerking zowel economische als duurzame winst op.

Het *Eco-kaffee* is een initiatief van het Kringloopcentrum Midden-West-Vlaanderen. Het centrum bouwde een café uit binnen de kringloopwinkel van Roeselare. Bij de uitbouw ging speciale aandacht uit naar goederen uit de kringloopwinkel, duurzame materialen, verkoop van milieuvriendelijke producten, producten van eerlijke handel, sociale tewerkstelling... De provincie waardeert de sterk sociaal-educatieve functie van het initiatief.

De provincie ondersteunt ook de ontwikkeling van *Een warme zonnepaneel*, een nieuw type warmteluchtcollector op basis van zonne-energie van de Zonne-Arc in Proven. Het laagtechnologische model is gemakkelijk toepasbaar in het Westen én de ontwikkelingslanden. Het kan ingeschakeld worden voor het drogen van planten of voedselgewassen, voor (semi-industriële) verwarming of verkoeling, en voor het voorverwarmen van ventilatielucht in woningen.

Honderd dagen duurzaamheid en milieubesparing

Op 21 oktober 2001 stapten 115 gezinnen uit het Kortrijkse in het project *EcoScore* van Ecolife, in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen. Ecolife zet campagnes en modellen op rond milieuvriendelijk huishouden. De deelnemers ondernemen daarbij acties om het milieu te sparen (zoals de auto laten staan voor korte ritten of regenwater opvangen) en houden zelf hun resultaten bij. De virtuele gemeenschap van huishoudens wordt via het internet ook met informatie gevoed.

De uitdaging van de gezinnen bestond erin om hun 'ecologische voetafdruk' te verkleinen en zo

115 gezinnen uit het Kortrijkse stapten
in het project *EcoScore*.

De uitdaging bestond erin om deze huis-
houdens milieuverleidelijker te maken.

Met de communicatiecampagne *Hou je
afval in het oog*. Ook aan onze kust werd
de kusttoerist opgeroepen om afval te
vermijden en te sorteren.

100 voetbalvelden uit te sparen. Alles wat een mens doet, heeft immers gevolgen voor het milieu: hij gebruikt energie, produceert afval, gebruikt grond om te wonen en voedsel te produceren, ... Al deze gegevens kunnen gemeten worden (elektriciteit, water, CO₂) en omgezet worden in oppervlakte. Deze 'ecologische voetafdruk' van de gemiddelde Vlaming bedraagt nu 6,1 hectare. *EcoScore* wil deze oppervlakte reduceren via kleine tussenstappen: een spaarlamp

bespaart 32 vierkante meter per maand, reclamedrukwerk weigeren levert een winst op van 13 vierkante meter per maand. De deelnemende gezinnen wilden tot een milieuwinst van 50 hectare of 100 voetbalvelden komen. Uiteindelijk konden ze 104 voetbalvelden uitsparen.

Het project *EcoScore* toonde ook aan dat het mogelijk is om comfortabel en prettig te leven en tegelijk het milieu te respecteren.

Hou je afval in het oog. Ook aan onze kust.

Voor al tijdens het hoogseizoen oefent de Kust een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op de 'binnenlander'. De toeristen zijn een zegen voor de kust economie. De toeristische drukte zorgt echter ook voor bijkomend afval. Toeristen sorteren minder goed, vaak door een gebrek aan informatie of voorzieningen. Daardoor halen de

kustgemeenten moeilijk de doelstellingen van het uitvoeringsplan huishoudelijk afval. Veel voorkomende problemen die het toeristisch imago van de kust verstoren, zijn: het zwerfvuil, het gebruik van niet-reglementaire zakken en het buiten plaatsen van afval op het verkeerde moment.

Om de strijd tegen de afvalproblemen aan de Kust aan te binden, verenigden de kustgemeenten, OVAM, de afvalintercommunales IV00, IVVO en IVBO en de provincie zich in de Kustwerkgroep Afval. De werkgroep zette zijn schouders onder 10 zinvolle acties, met de provincie als grote voortrekker.

De meest zichtbare actie was de communicatiecampagne *Hou je afval in het oog. Ook aan onze kust*. De kusttoerist werd opgeroepen om afval te vermijden, zoveel mogelijk de verschillende afvalfracties te sorteren en zwerfvuil te vermijden. Deze drie boodschappen werden zoveel mogelijk in het straatbeeld gebracht, onder meer op de oriëntatiepalen, de tram of winkelkarretjes, en werden via allerlei gedrukte media en gemeentelijke kanalen verspreid (zoals flankbebording op vuilniswagens). De communicatiecampagne werd mee gefinancierd door het Europese SAIL-programma dat eind 2001 afliep. Mede door steun vanuit het Kustactieprogramma kan de zinvolle campagne in 2002 echter verdergezet worden.

De Kustwerkgroep Afval werkt nog rond andere acties. Zo worden logiesbedrijven gesensibiliseerd voor de afvalproblematiek. Op campings en in vakantiedorpen wordt de selectieve inzameling bevorderd. Door overleg en samenwerking met vastgoedkantoren wordt de verblijfstoeurist ertoe aangezet om de gemeentelijke afvalreglementering actief na te leven. De tarifieringssystemen van de verschillende gemeenten, volgens het principe 'de vervuiler betaalt / de afvalbewuste burger wordt beloond', worden op elkaar afgestemd. Een bouwverordening ver-

plicht voldoende ruimte voor gescheiden opslag van afvalfracties bij de bouw van meergezinswoningen en appartementsgebouwen. Politieverordeningen en ook de afspraken voor milieuzorg op evenementen worden op elkaar afgestemd of aangepast. De naleving van de gemeentelijke afvalreglementering vraagt voldoende begeleiding en toezicht. De Kustwerkgroep Afval vraagt ook de medewerking van FOST plus voor een meer doorgedreven selectieve inzameling in de toeristische zones. Er worden ook nog afspraken gemaakt over de berekening van het aandeel bedrijfsafval in de gemeentelijke afvalcijfers.

Cursus voor containerparkwachters in de Westhoek

De provincie en de afvalintercommunale IVVO die de meeste Westhoekgemeenten groepeerde, zetten in 2001 samen een cursus op voor containerparkwachters. Omdat er geen school voor containerparkwachters bestaat, behelpen de meeste afvalintercommunales zich met on-the-jobtrainingen. Maar ook de provincie vond al langer dat containerparkwachters de nodige waardering verdienen en wou bijdragen aan hun opleiding. De cursus bestond uit acht sessies: afvalproblematiek, recyclage, omgang met klein gevaarlijk afval, kringloopwerking, politiereglementen, klantvriendelijkheid, veiligheid en onthaal van groepen. De taak van een containerparkwachter of 'containerpark-watcher' is niet eenvoudig. Hij moet er in de eerste plaats over waken dat alle aangevoerde afvalfracties in de juiste container terechtkomen. Bovendien is de wetgeving complex en wijzigt ze voortdurend. Omdat niet elke burger de ontwikkelingen volgt, is het aan de toezichter om hem de sorteerregels duidelijk te maken. Voorts draagt de containerpark-watcher de verantwoordelijkheid over zijn eigen veiligheid, de veiligheid van de bezoeker en de vlotte verkeerscirculatie. Zijn taak is niet altijd even dankbaar. In toepassing van het gemeentelijk politiereglement moet de containerparkwachter ook 'lastige' klanten weigeren,

op de vingers tikken of laten betalen. Toezicht houden vergt heel wat sociale vaardigheid.

Landschapszorg en groenvoorziening

Natuurzorg en recreatie in Sint-Amandus

Sinds vorig jaar pacht de provincie zes hectare weidegrond van het Psychiatrisch Centrum Sint-Amandus in Beernem. De percelen sluiten aan op het provinciaal domein Bulskampveld-Lippensgoed en worden ingericht als wandelgebied. De weiden zullen beheerd worden voor de productie van biologisch hooi. Op de *Dag van de Natuur* werd de pachtovereenkomst bezegeld met de aanplanting van geboortedreef en een bosje. Door de aanplantingen en het weidebeheer draagt het project ook de naam Sint-Amandus Blommeken.

De overeenkomst tussen de provincie en Sint-Amandus past binnen de doelstelling van het Regionaal Landschap Houtland, een initiatief van de provincie en 8 gemeenten ten zuiden van Brugge: de ondersteuning van het cultuurhisto-

De provincie en de afvalintercommunale
IVVO die de meeste Westhoekgemeenten
groepeert, zetten een cursus op voor con-
tainerparkwachters.

Milieu- en groenambtenaren uit de provincie West-Vlaanderen kregen de kans om deel te nemen aan de cursus rond botanisch graslandbeheer.

Deze vorm van beheer is gericht op de verdere ontwikkeling van de kruidenrijkdom op graslandpercelen en staat mijlenver af van het wekelijks gemaaid gazonnetje.

Honderden vrijwilligers gingen op 17 en 18 november 2001 tijdens de *Dag van de Natuur* aan de slag en droegen bij tot het beheer of herstel van waardevolle natuur in eigen streek.

risch landschap en de natuurzorg in de streek. De weiden van Sint-Amandus aan de Heirweg in Beernem zijn landschappelijk zeer waardevol. Het dambordvormig drevenpatroon bleef er intact.

Inventaris van West-Vlaamse hagen op CD-rom

De provincie West-Vlaanderen gaf in 2001 opdracht aan de West-Vlaamse Intercommunale om een inventaris samen te stellen van hagen en houtkanten. De West-Vlaamse hageninventaris werd een lijvige studie. Voor elke soort (met foto) is aangegeven waar ze groeit, wat de lokale benaming is en wordt de cultuurhistorische achtergrond geschetst. Wie de CD-rom doorloopt, vindt onmiddellijk welke hagen of houtkanten in zijn buurt groeien of kunnen groeien. De hageninventaris kan ook gebruikt worden als inspiratie voor landschapsherstel.

Hagen en houtkanten kenmerken het West-Vlaamse landschap al eeuwenlang. De jongste decennia gaan ze in snel tempo voor de bijl. In het kader van hun natuurontwikkelingsplan (GNOP) kunnen gemeenten particulieren subsidiëren die waardevolle hagen onderhouden of nieuwe hagen aanplanten. Het gebruik van streekeigen soorten wordt meer en meer gestimuleerd, omdat ze het traditionele landschap helpen herstellen.

Botanisch graslandbeheer

Milieu- en groenambtenaren uit de provincie West-Vlaanderen kregen op 21 juni 2001 de kans om deel te nemen aan een excursie rond botanisch graslandbeheer. Deze vorm van beheer is gericht op de verdere ontwikkeling van de kruidenrijkdom op graslandpercelen met ruimte voor natuurlijke processen en staat mijlenver af van het wekelijks geschoren gazonnetje. Op de excursie werden graslanden uit diverse West-Vlaamse eco-districten getoond, zowel goede als 'slechte' voorbeelden die eveneens een didactische waarde bezitten. Op die manier hoopte het

provinciebestuur de gemeenten warm te maken voor de lokale overstap naar een botanisch beheer.

Achteraf kregen de gemeenten de kans om hun eigen beheer te toetsen aan de criteria van een optimaal botanisch beheer. Daarmee wilde de provincie de mogelijkheid nagaan om b.v. intensief gemaaide gazons om te zetten in meer kruidenrijk grasland, om vochtminnende vegetatie te ontwikkelen in waterrijk cultuurgrasland of om parklandschap wat minder intensief te gaan beheren, met het plaatselijk toelaten van wat ruigte als vlinderhoekje, ... De gemeenten Ieper, Poperinge en Wevelgem gingen op de uitnodiging in. In 2001 inventariseerde een natuurdeskundige van de West-Vlaamse Intercommunale er de graslanden in gemeentelijk beheer, zowel op het vlak van aanwezige soorten als van het huidige beheer. Op basis van deze inventaris werd een rapport opgemaakt met richtlijnen voor mogelijke of wenselijke aanpassingen om tot een botanisch beheer te komen. De provincie West-Vlaanderen droeg de helft van de onderzoekskost.

Vrijwilligers steken de handen uit de mouwen

Honderden vrijwilligers gingen op 17 en 18 november 2001 tijdens de *Dag van de Natuur* aan de slag om door hun persoonlijke inzet bij te dragen tot beheer of herstel van waardevolle natuur in hun eigen omgeving of streek. Op die manier wordt de zorg voor de natuur dichterbij het grote publiek gebracht. Voor de *Dag van de Natuur* werkt de provincie samen met de West-Vlaamse Milieufederatie, met heel wat vrijwilligers uit natuurverenigingen en gemeentebesturen als prioritaire partners. De Gezinsbond van West-Vlaanderen was in 2001 opnieuw de vaste partner en bracht weer extra mensen op de been. Vorig jaar liepen er in de provincie een 40-tal projecten waarbij natuurverenigingen, vaak samen met gemeentebesturen, het voortouw namen.

De *Dag van de Natuur* startte meer dan 20 jaar geleden onder impuls van enkele West-Vlaamse natuurverenigingen als een echte natuurwerkdag. De *Dag van de Natuur* vindt ondertussen plaats in heel Vlaanderen en zelfs in Wallonië en Nederland. Er lopen diverse soorten projecten onder de noemers 'Natuur in stad en dorp', 'Lijnen in het landschap' en 'Natuurreservaten en natuurgebieden'. Het natuurwerk in stad en dorp omvat onder meer het plaatsen van nestkasten, het aanplanten van stadsrandbos of het inrichten van een educatief pad in een park. Aanplanting van hagen en houtkanten of bomenrijen, onderhoud van beken, grachtkanten en eventueel rietkragen horen dan weer thuis in de categorie 'Lijnen in het landschap'. De projecten in natuurgebieden en reservaten zijn hoofdzakelijk werkprojecten van Natuurpunt.

De Gezinsbond werkte in 2001 opnieuw enthousiast mee bij de aanplanting van geboortedreven en geboortebosjes. Geboortebomen worden elk jaar door de ouders aangeplant voor hun nieuwgeboren kinderen. De gemeente en de Gezinsbond nodigen de gezinnen uit om mee te werken aan de actie. De aanplanting van de geboortebomen leidt tot een uitbreiding van het bosareaal en het verbeteren van de landschappelijke kwaliteit, vooral in natuurrarmere streken van West-Vlaanderen. De deelnemende gemeenten ondersteunen de acties logistiek en stellen meestal een perceel grond, een berm of landelijke weg ter beschikking waarlangs de bomen aangeplant kunnen worden. Van de provincie krijgen de kinderen een 'boomcertificaat' mee naar huis als aandenken aan het planten van hun geboorteboom.

Op de *Dag van de Natuur* 2001 liepen in de provincie ook enkele grotere projecten waarop ook gezinnen met oudere kinderen en groepen

terecht konden om de handen uit de mouwen te steken. Plaatselijke natuurverenigingen en afdelingen van de Gezinsbond stonden veelal in voor de projecten. De natuurverenigingen legden hun deskundigheid in de schaal en namen de coördinatie van de werkzaamheden voor hun rekening. De Gezinsbond verzorgde de animatie voor de (kleinere) kinderen van de gezinnen die meewerkten. Tot de grotere natuurbeheersprojecten behoorden onder meer: het knotten van wilgen in Damme, beheerswerken in de Gasthuisbossen (Ieper), een plantproject nabij het centrum van Koekelare, aanplanting van een deel stadsbos van Oostende, beheerswerken in de Kleiputten van Rumbeke, aanplanting in Wingene, beheerswerken in de Vorte Bossen in Rumbeke en bosaanplanting nabij de Vijverbossen in Dentergem.

Aandacht voor natuur in ruilverkavelingen

De provincie West-Vlaanderen is de motor achter het startbeheer van recreatief en landschappelijke groen in recente ruilverkavelingen, zoals Westhoek of Paddegat. Zij brengt de betrokken besturen samen en werkt een vijfjarenplan uit voor de uitvoering van de nodige beheerswerken, mét afspraken rond co-financiering. De provincie neemt een flink deel van de financiering voor haar rekening.

In 2001 breidde het te beheren gebied in de Westhoek zich uit met de ruilverkavelingen 's Heerwillemskapelle en Stuivekeskerke en werd de stad Diksmuide betrokken partij.

In ruilverkavelingen, waar in de eerste plaats de landbouw belangrijk is, groeit steeds meer aandacht voor natuur, landschap en recreatie. Na de aanleg van recreatief en landschappelijk groen en paden wordt het beheer ervan toegewezen aan de betrokken gemeenten en polders. Vooral in de opstartfase bleken de gemeenten nood te hebben aan deskundige begeleiding en financiële ondersteuning.

In afspraak met de Vlaamse Landmaatschappij nam de provincie het voortouw om de betrokken

besturen samen te brengen. Met de ruilverkaveling Het Paddegat als voorbeeld, werd voor het eerst in 2000 een overeenkomst gesloten voor de ruilverkaveling Eggewaartskapelle. De stad Veurne en de Polder Noordwatering namen het beheer gezamenlijk op voor een periode van 5 jaar. De uitvoering van het beheersplan gebeurt door de v.z.w. Duinenwacht, een sociaal tewerkstellingsproject uit Oostende. De provincie komt voor de helft tussen. Intussen is de samenwerking uitgebreid met de stad Diksmuide en breidde het te beheren gebied in de Westhoek zich uit met twee ruilverkavelingen.

Buiten-gewone vogels

In haar beleid heeft de provincie West-Vlaanderen aandacht voor de natuur dicht bij de mens. Daarom werd de campagne *Buiten-gewone vogels* in 2001 herhaald in de gemeenten De Panne, Diksmuide, Nieuwpoort, Veurne en Vleteren met het verzoek aan de streekbewoners om zoveel mogelijk zorg te dragen voor een aantal steeds zeldzamer wordende vogels, zoals de boerenzwaluw, de huiszwaluw, de gierzwaluw, de kerkuil, de bruine kiekendief, de kievit of de steenuil.

De ingrepen zijn eenvoudig maar doeltreffend: het plaatsen van nestkasten, het aanbrengen van mestplankjes onder de nesten van de huiszwaluw, het beschermen van broedsels in het open veld met nestbeschermers, ... De praktische uitvoering gebeurt door vrijwilligers die hiertoe worden opgeleid door de v.z.w. Natuurpunt. De gemeente informeert haar burgers en is voor hen

het aanspreekpunt. De provincie staat in voor de coördinatie van de promotie (onder meer via een folder) en stelt het nodige materiaal (zoals nestkasten of mestplankjes) ter beschikking. Voor de bescherming van de kiekendief betaalt de afdeling Natuur een vergoeding. Het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu helpt mee om de landbouwers te bereiken.

En de resultaten? In 2001 werden in de streek achter de IJzer 70 nestbakken gecontroleerd. In 8 ervan waren vogels aan het broeden. In 8 andere nestbakken werden broedsporen teruggevonden, wat hoopvol is voor de toekomst. De stad Diksmuide voerde een enquête uit bij de landbouwers: 142 boeren meldden de terugkeer van een vogelsoort op hun bedrijf of riepen hulp in.

De stadswallen van Damme: herstel van een monument én natuurontwikkeling

Dat herstel van een cultuurhistorisch monument en natuurontwikkeling best kunnen samengaan en elkaar nog kunnen versterken, bleek bij de restauratie van de 17de-eeuwse stadswallen van Damme die in 2001 voltooid werd.

De Spaanse bezetter bouwde Damme uit als garnizoenstad en legde stadswallen aan in de vorm van een zevenster met een dubbele gracht. Bij de restauratie van de wallen werd gekozen voor een herstel van de oorspronkelijke toestand. Daarvoor moest de oude stadsgracht weer uitgedolven worden. De buitenwal werd heraangelegd en opnieuw geprofileerd.

Nadat het militair belang van Damme verdween, evolueerden de grachten tot verschillende moe-

De campagne *Buiten-Gewone vogels* werd herhaald in de gemeenten De Panne, Diksmuide, Nieuwpoort, Veurne en Vleteren. Aan streekbewoners werd verzoekt om zorg te dragen voor steeds zeldzamer wordende vogels, zoals de kerkuil, de kievit, de steenuil, ...

Het poldergebied van de gemeenten Blankenberge, De Haan en Zuienkerke is één van de meest karakteristieke zeepolderlandschappen. Samen met de gemeenten werkt de provincie aan een toeristisch-recreatieve gebiedsvisie.

rasbiotopen. Waar delen van de oude grachten en wallen verdwenen, worden nu moerasbos, rietkragen, ondiepe waterpartijen en hooiland aangetroffen. De moerassen herbergen unieke planten zoals het blaasjeskruid en de moerasvaren. Er nestelen typische rietvogels zoals de waterral, de kleine karekiet of de dodaars. Het restauratieproject van de Damse stadswallen beoogde ook het behoud en de verdere ontwikkeling van de natuurwaarden in deze biotopen.

Binnen het project werd bijzonder aandacht besteed aan de recreatieve ontsluiting. Vanaf de drukbezochte Damse Vaart werd een wandelpad aangelegd dat de recreant de mogelijkheid biedt om het natuurreservaat van nabij te bekijken. Het wandelpad biedt ook kansen op natuur- en milieueducatie. Voor het restauratieproject sloegen de provincie en de v.z.w. Natuurreservaten de handen in elkaar. Er kwam financiële ondersteuning vanuit het Natuurfonds van de provincie en het Europese project Euregio Scheldemond. De recreatieve ontsluiting van het natuurgebied werd bekroond door de Koning Boudewijnstichting.

en formuleerde acties die in de komende jaren verder concreet uitgewerkt zullen worden. Daarbij zal bijzondere aandacht besteed worden aan natuur- en landschapszorg. Samen met de gemeenten zal een recreatief netwerk uitgebouwd worden en afspraken gemaakt worden voor aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen, onder meer via landschapsbedrijfsplannen.

De groene long van de Oudlandpolder

Het poldergebied van de gemeenten Blankenberge, De Haan en Zuienkerke is één van de meest karakteristieke zeepolderlandschappen van de Vlaamse Kust. De Oudlandpolders, die in het begin van het vorige millennium op de zee gewonnen werden, herbergen heel wat natuurwaarden en een waardevol cultuurpatrimonium. Tegen de achtergrond van de versteidelijke kust, van Brugge en de havens van Zeebrugge en Oostende vormt dit gebied een groene long voor recreanten, toeristen en eigen bewoners.

De voorbije jaren werkte de provincie samen met Blankenberge, De Haan en Zuienkerke aan een toeristisch-recreatieve gebiedsvisie. Een studie van de West-Vlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd (WVT) inventariseerde de belangrijkste natuur- en cultuurwaarden in de Oudlandpolder

In de regio Middenkust werden de afgelopen jaren heel wat natuur- en milieu-initiatieven genomen, zoals de *Week van de Zee*. Dit zorgde voor een stevig netwerk van vrijwilligers en deskundigen. Zo kon in 2001 een nieuw steunpunt voor natuur- en milieueducatie van start gaan in Duin en Zee te Oostende.

Natuur- en milieueducatie

Nieuw NME-steunpunt aan de Middenkust

Aan de Middenkust ging in 2001 een nieuw steunpunt natuur- en milieueducatie (NME) van start. Het is te vinden in het openluchtcentrum Duin en Zee en kwam tot stand na een overeenkomst tussen de provincie en de stad Oostende. Het nieuwe steunpunt wil de vele initiatieven inzake natuur- en milieueducatie extra zuurstof bieden. In de regio Middenkust werden de afgelopen jaren reeds heel wat NME-initiatieven genomen. Zo zorgde de *Week van de Zee* voor een stevig netwerk van vrijwilligers en deskundigen. In de toekomst kunnen andere gemeenten zich bij het NME-steunpunt in Oostende aansluiten.

Om de natuur- en milieueducatie in West-Vlaanderen op een meer gestructureerde en professionele wijze te ondersteunen, koos de provincie voor de realisatie van streeksteunpunten. Het provinciebestuur is immers van oordeel dat natuur- en milieueducatie zo dicht mogelijk bij de leefwereld van de mensen moet plaatsvinden. Doordat de gemeentelijke milieudiensten al zwaar belast zijn, krijgt NME via de steunpunten meer mogelijkheden op streekniveau. Een recent verschijnsel is de netwerkvorming op het vlak van NME: een spreiding over het hele grondgebied van de provincie en een groeiende samenwerking tussen voorzieningen en centra. Bovendien gebeuren het valoriseren van het vrijwilligerswerk en het betrekken van NME-verenigingen gemakkelijker gedecentraliseerd.

MOP wordt MOS

In 2001 vond de derde editie van het MOP of MilieuOntmoetingsProgramma plaats in Vlaanderen. In vergelijking met de edities van 1997 en 1999 namen een recordaantal gemeenten deel: zowat 130, waarvan 32 uit de provincie West-Vlaanderen. Meer dan 40.000 kinderen trokken op milieuentmoeting in de kustprovincie. Het MOP werd in 2001 voor het laatst georganiseerd in de bestaande formule.

MOP wordt namelijk geïntegreerd in het nieuwe initiatief MOS of Milieuzorg Op School. MOS is een educatief milieuzorgproject op maat van het basisonderwijs. MOS biedt een kader en praktisch houvast aan basisscholen die milieuzorginitiatieven willen nemen, in de eerste plaats een overzicht van het gevarieerde educatieve aanbod (gekoppeld aan de eindtermen en ontwikkelingsdoelen) waarmee leerkrachten en leerlingen in de klas aan de slag kunnen. Via MOS kunnen basisscholen duurzame maatregelen invoeren voor milieubewust handelen op school: afval verminderen, energie besparen, waterverspilling tegengaan, milieuvriendelijk schoonmaken, ...

Vijf nieuwe gemeenten sluiten een NME-samenwerkingsverband

De provincie West-Vlaanderen en de gemeentebesturen van Dentergem, Ingelmunster, Meulebeke, Oostrozebeke en Lendelede sloten een samenwerkingsovereenkomst op het vlak van natuur- en milieueducatie. Door overleg en samenwerking willen ze hun inspanningen maximaliseren. NME is immers een belangrijk beleidsinstrument van lokale overheden bij de realisatie van een duurzame samenleving. Gemeenten krijgen ook steeds meer vragen om ondersteuning van NME. De vijf nieuwe gemeenten en het provinciebestuur engageren zich om regelmatig overleg te plegen over het ontwikkelen van gemeenschappelijke projecten, informatie uit te wisselen over eigen NME-initiatieven, gezamenlijk te beslissen over het betrekken van andere partners en te fungeren als aanspreekpunt. Het samenwerkingsverband zal zich om te beginnen vooral richten op het basisonderwijs dat steun zal krijgen bij het realiseren van zijn NME-opdracht. Leerkrachten zullen met de 'Boskoffer' en het 'Kabouterpad' leren werken. Deze veldwerkkoffers bevatten materialen om actief met de klas aan veldwerk te doen en op een leerrijke en prettige manier het bos te ontdekken en beleven.

Op 1 oktober 2001 opende het Zeehuis te Oostende zijn deuren. Dit educatief centrum wil iedereen die de kust bezoekt laten kennis maken met de boeiende biotopen van zee, strand en duinen en met het vissersleven.

Succesvolle Waterkronkels

Water is van onschatbare waarde voor natuur en mens. De educatieve tentoonstelling Waterkronkels, die van 15 januari tot 8 april 2001 in het provinciedomein De Gavers liep, werd een succes. Na twee weken waren alle begeleidingsbeurten al volgeboekt. 1.436 leerlingen uit het lager onderwijs en 193 leerlingen uit het middelbaar onderwijs bezochten de expositie die allerlei aspecten van water, waterzuivering en watergebruik in een vijftiental kleurrijke modules behandelt. Voor de begeleiding werd een beroep gedaan op de Gavergidsen en leden van de Natuurwerkgroep De Gavers.

Vlaamse standhouders, vorming rond Franse veldwerkkoffers voor het kleuteronderwijs, de organisatie van een natuurdriedaagse voor jongeren en de vertaling en uitwisseling van educatieve materialen. De doelstellingen van het Tjiftjaf-project liepen parallel met die van de provinciale NME-werking: zich richten op doelgroepen, netwerken vormen (ook over de grens heen) en de natuur ontdekken vanuit de ervaring.

Het Zeehuis opent zijn deuren

Op 1 oktober 2001 opende Het Zeehuis zijn deuren. Dit educatief centrum, gevestigd in het openluchtcentrum Duin en Zee, is een project van de stad Oostende, de v.z.w. Horizon

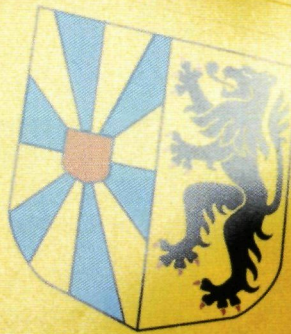
Grensoverschrijdende samenwerking binnen het NME-project Tjiftjaf

Omdat de natuur niet stopt aan de grens en natuurbeheer en milieueducatie aan beide zijden van de grens toch kunnen verschillen, stak de provincie West-Vlaanderen van wal met het Interreg IIc-project *Tjiftjaf*. De Franse partner was ADEELI, een NME-organisatie die opereert vanuit het Noord-Franse dorpje Zuydcoote. Binnen het project vonden meerdere uitwisselings- en kennismakingsmomenten plaats rond diverse natuurthema's tussen Vlaamse en Franse natuurgidsen en vrijwilligers. Voorbeelden waren onder meer een NME-beurs met 30

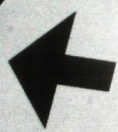
Educatief, de provincie West-Vlaanderen en het communautair initiatief PESCA. Het Zeehuis wil iedereen die de Kust bezoekt kennis laten maken met de boeiende biotopen van zee, strand en duinen en met het vissersleven. In de centrale hal van Het Zeehuis vindt de bezoeker informatie over wandelroutes, visserijsites, NME-aanbod, vogels, strand, zee en duinen. Een uitgebreid bezoekerscentrum geeft met de modernste technieken een beeld van de Noordzee en de visserij. Een natuuratelier speciaal uitgerust voor scholen, een materialendepot voor veldwerkactiviteiten, een bibliotheek en werkruimten voor het NME-steunpunt Middenkust en de v.z.w. Horizon Educatief staan verder ter beschikking.

De provincie
West-Vlaanderen

heet u welkom

TOERISME, RECREATIE EN SPORT

7

In 2001 traden niet minder dan 13 gemeenten toe tot het samenwerkingsverband van de v.z.w. Leiestreek.

Naast de streekpocket *Onthaasten in het Brugse Ommeland*, rolde ook een Nederlandstalige logiesgids van de personen.

Toerisme Leiestreek breidt uit tot 29 gemeenten

In 2001 traden niet minder dan 13 nieuwe gemeenten toe tot het samenwerkingsverband van de v.z.w. Toerisme Leiestreek dat al Wervik, Menen, Wevelgem, Kortrijk, Roeselare, Izegem, Moorslede, Kuurne, Harelbeke, Waregem, Zulte, Deinze, Nazareth, De Pinte, Sint-Martens-Latem en de Gentse deelgemeenten Drongen, Afsnee en Sint-Denijs-Westrem omvatte. Daarmee kreeg de gebiedsafbakening van de Leiestreek stilaan een definitieve vorm. Bij de 16 gemeenten die zich langs de Leie bevinden tussen Wervik en Gent, sloten zich nu ook 5 gemeenten aan uit de West-Vlaamse Scheldestreek (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Spiere-Helkijn en Zwevegem) en 8 gemeenten gelegen ten noorden van de Leie (Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Ledegem, Lendeledede, Meulebeke, Oostrozebeke en Wielsbeke). Naast Dadipark en de Beneluxrederij kreeg de Leiestreek er nog een derde privépartner bij: de Intercommunale Leiedal. Toerisme Leiestreek zorgt in hoofdzaak voor de toeristisch-recreatieve promotie van de regio en de opbouw van een toeristisch imago. Daarnaast ondersteunt de Leiestreek ook steden en gemeenten bij de realisatie van allerlei toeristisch-recreatieve projecten. De opmaak van een Strategisch Beleidsplan is één van de belangrijkste taken van Toerisme Leiestreek in 2002.

Zomerboottochten op de Leie

In de maanden juli en augustus organiseerde Toerisme Leiestreek opnieuw heel wat zomerboottochten op de Leie, de rode draad door de streek en een unieke toeristische troef. Er waren zowel dagtochten, namiddagtochten als nocturnes die bij de deelnemers erg in de smaak vielen. Of er nu in de richting van Wervik of van Gent gevaren werd, telkens vielen er unieke Leiekantjes te ontdekken en werden op de bestemmingen talrijke programma's uitgewerkt. De boottochtliefhebbers konden aan diverse geleide wandelingen en museumbezoeken deelnemen. In de toekomst wordt het aantal bestemmingen wellicht nog uitgebreid.

Brugse Ommeland

Sinds februari 2001 beschikt ook het Brugse Ommeland, één van de toeristische regio's in West-Vlaanderen, over een eigen logo dat de herkenbaarheid van het polderlandschap moet verhogen. De slagzin 'Het Vlakke Land' is een knipoog naar het chanson van Jacques Brel. Immers, als één regio in Vlaanderen kan uitpakken met het predikaat Het Vlakke Land, dan is het wel het Brugse Ommeland. Het logo zal in overvloed gebruikt worden bij alle mogelijke toeristisch-recreatieve initiatieven.

Naast de streekpocket *Onthaasten in het Brugse Ommeland*, die in 2001 op 40.000 exemplaren herdrukt werd, rolde ook een Nederlandstalige logiesgids op 20.000 exemplaren van de persen. Daarmee mikt het Brugse Ommeland vooral op Vlaamse en Zuid-Nederlandse toeristen.

De brochure bevat de adressen van 142 logies-verstrekkeurs: hotels, kamers met ontbijt, vakantiewoningen, vakantiehoeves, jeugdhôtels, campings en trekkershutten. Een groene en rustige ligging wordt in de brochure aangeduid met een afzonderlijk icoon, omdat dit belangrijke informatie is voor de gebruiker die logies zoekt en niet in een verstedelichte omgeving wil verblijven. Naast het verstrekken van praktische informatie wil de logiesbrochure de toerist ook kennis laten maken met de landschappen van het Brugse Ommeland, de stadjes, de evenementen en de recreatieve mogelijkheden van de streek. Al wie belangstelling heeft voor het Brugse Ommeland of er informatie over wenst, kan de brochure ontvangen.

Kust

Een toeristisch logo voor de Kust

Net zoals andere toeristische regio's in binnen- en buitenland beschikt nu ook de Vlaamse Kust over een nieuw logo.

Het kleurrijke ontwerp werd in mei 2001 voorgesteld op de Mercator in Oostende.

Het project werd gecoördineerd door Westtoer, met de steun van de Vlaamse Regering in het kader van het Kustactieplan 2000-2004. Het gloednieuwe logo wil de communicatie over de Kust in binnen- en buitenland ondersteunen en versterken. De kustgemeenten en de toeristische sectoren kunnen in publicaties en tijdens evenementen gebruik maken van het kleurrijke logo. Voor gebruik in het Frans, het Duits en het Engels wordt het logo aangevuld met respectievelijk La côte belge, die flämische Küste en The Belgian Coast. Voor de Nederlanders maakt de Kust deel uit van Vlaanderen-aan-Zee.

De Kust mikt op Nederland

De provincie West-Vlaanderen (vertegenwoordigd door Westtoerisme en de 10 kustgemeenten) en Toerisme Vlaanderen lanceerden voor de derde maal een gezamenlijke Kustcampagne gericht op de belangrijkste buitenlandse markten. De Franstalige Belgische markt werd in 2001 opgenomen bij de buitenlandse markten, omdat dit marktsegment grondig verschilt van de Vlaamstalige binnenlandse markt. Het totale promotiebudget bedroeg 2.529.000 euro.

In Nederland wordt sinds twee jaar gewerkt met de benaming Vlaanderen-aan-Zee om de Vlaamse Kust te promoten. Daarbij worden de Vlaamse troeven uitgespeeld bij de Nederlanders:

De provincie en Toerisme Vlaanderen lanceerden voor de derde maal een gezamenlijke kustcampagne.

Het ombuigen van de negatieve trend in het verblijfstoerisme in commerciële logiesvormen vormt één van de grote uitdagingen van het *Strategisch Beleidsplan 2002-2006 voor Toerisme en Recreatie aan de Kust*.

gastvrijheid, gezelligheid, lekker eten, plezierig uitgaan, en dit alles op wandelafstand van het strand, wat onmogelijk is aan de Nederlandse kust.

Naast de klassieke mailingcampagne werd in 2001 voor het eerst gewerkt met T.V.-commercials om het imago van de Kust op te bouwen en de kijkers te laten reageren. In alle Nederlandse T.V.- en radio-omroepbladen stond een advertentie met een plakkaart.

In dezelfde week spoorde een T.V.-spot van 30 seconden 'Vlaanderen-aan- zee, meer dan strand alleen' de kijkers aan om de kaart uit het omroepblad op te sturen om een Vlaanderen-aan-zee-informatiepakket te bekomen. Niet minder dan 14.000 Nederlanders reageerden op de promotiespot. Daardoor steeg het aantal aanvragen van 17.000 in 2000 tot 32.500 in 2001, wat bijna een verdubbeling betekende.

De nieuwe Kust: méér dan zon, zee en strand

In 2001 werd het *Strategisch Beleidsplan 2002-2006 voor Toerisme en Recreatie aan de Kust* uitgewerkt. Het plan wil negatieve trends in het kusttoerisme ombuigen en fungeren als referentiekader voor het bovenlokaal beleid. In het Strategisch Beleidsplan, dat inmiddels door de provincieraad goedgekeurd werd, worden diverse toeristische beleidsaspecten geïntegreerd behandeld voor het toeristische macroproduct

van de Kust.

In 2000 realiseerde de Kust een omzet van 1,7 miljard euro of 69 miljard frank. Dit betekent een groei met 5 procent tegenover 1992. Deze groei was vooral te danken aan het tweedeverblijfstoerisme en het dagtoerisme. Het verblijfstoerisme in commerciële logiesvormen (hotels, campings en vakantie dorpen) daalde echter opmerkelijk met 12 procent. Deze omzetzak was niet te wijten aan een dalend aantal toeristen, want er werden meer aankomsten genoteerd in 2000: zo'n 3 miljoen tegenover 2,7 miljoen in 1992. Wel was er een sterke daling van de gemiddelde verblijfsduur waardoor de overnachtingen afnamen. Eén van de oorzaken is de afname van de hotelcapaciteit aan de Kust, doordat steeds meer patrimonium omgezet wordt in appartementen.

Het ombuigen van de negatieve trend in het verblijfstoerisme in commerciële logiesvormen vormt één van de grote uitdagingen van het *Strategisch Beleidsplan 2002-2006 voor Toerisme en Recreatie aan de Kust*. De Vlaamse Kust wil zich herpositioneren als een hedendaagse kwaliteitsbestemming het hele jaar door die méér is dan zon, zee en strand, maar wil er niet alleen voor dagjesmensen en tweedeverblijvers zijn. Daarom zal ingespeeld worden op nieuwe marktsegmenten zoals meetings, incentives en congressen. De kwaliteit van de recreatie aan of op zee, in de duinen en in de polders moet verbeteren, onder meer via hefboomprojecten van bovenlokaal belang, zoals alleweersvoorzieningen, de inrichting van de vismijnsite of de aanleg van een kustfietsroute. Er zullen inspanningen gedaan worden om het aantal buitenlandse verblijvers te doen stijgen. Ook het openbaar vervoer moet gestimuleerd worden. Tegen 2006 wordt een stijging met drie procent beoogd in de omzet van het verblijfstoerisme in de commerciële logiesvormen. Het is de bedoeling om het aandeel van overnachtingen in commerciële logiesvormen buiten juli en augustus te doen stijgen van 51 naar 57 procent.

In het kader van het landinrichtingsproject werd de Frontzate, de vroegere spoorlijn van Diksmuide naar Nieuwpoort, heraangelegd en beter uitgerust.

Met de aankoop van zo'n 21 ha op de westflank van de Monteberg werd het provinciedomein De Kemmelberg in Heuvelland ruim 78 hectare groot. De oude voetwegen worden in ere hersteld.

Hoe gasten ontvangen op het platteland?

Starten met een logiesverstrekkend bedrijf op het platteland is geen eenvoudige zaak. De initiatiefnemer moet zich immers een weg banen door een kluwen van reglementering. Bovendien moet hij service en kwaliteit leveren aan een veeleisende vakantieganger die zijn verwachtingen naar ruimte, rust en streekverkenning tot zijn tevredenheid ingevuld wil zien. De logiesverstrekker op het platteland moet niet alleen beslagen zijn in zijn vak, hij moet ook de nodige kennis hebben op het vlak van toeristische informatie.

Kandidaat-logiesverstrekkers op het platteland die wensen in te spelen op de groeiende vraag naar plattelandstoerisme en verblijf op de buiten, blijken evenwel met heel wat vragen te zitten, vooral naar de wettelijke kant van de zaak. Daarom nam het Leader II-project *Ondersteuning van lokale toeristische initiatieven* het voortouw om alle relevante informatie te bundelen en in een handige en aantrekkelijke brochure te gieten: *Gasten ontvangen op het platteland: alles wat u moet weten wanneer u er zelf mee begint*. De brochure richt zich tot mensen die met een logiesverstrekkend bedrijf op het platteland willen starten, maar kan ook de bestaande exploitant helpen bij verdere professionalisering.

De brochure geeft uitleg over de wensen van de gast die op het platteland verblijft, over wetten en reglementering, financieel beheer, administratie en marketing, somt nuttige adressen op waar de starter terecht kan voor meer informatie en geeft tal van praktische tips over onthaal, dienstverlening en klantvriendelijkheid.

Met de publicatie van *Gasten ontvangen op het platteland* wil Westtoer de particuliere sector stimuleren om het toeristisch aanbod verder kwalitatief te versterken, opdat de toerist met een tevreden vakantiegevoel weer naar huis zou gaan.

Het toeristische luik van Leader II liep af eind 2001. *Ondersteuning van lokale toeristische initiatieven* was een kaderproject medegefinancierd door de provincie, Toerisme Vlaanderen en Europa. De brochure werd in 2001 eenmalig uitgegeven in het kader van de begeleiding en advisering van kleinschalige toeristische initiatieven vanuit de particuliere sector. Ze is van toepassing op alle toeristische plattelandsgregio's in West-Vlaanderen.

Het nieuwe provinciedomein Wallemote-Wolvenhof is 13 ha groot en leidt de bezoeker langs monumentale bomen, een mooie vijver met brug en twee kastelen.

Domeinen

Beheersplan voor de Gavers goedgekeurd

In december 2001 keurde de provincieraad het beheersplan voor de Gavers goed. Na de Palingbeek is de Gavers nu het tweede domein dat over zo'n plan beschikt. Het beheersplan verdeelt het domein in verschillende zones: natuurgebied, recreatieve zone, wandelbos en speelbos. Daardoor wordt het voor de verschillende gebruikers duidelijker welke activiteiten mogelijk zijn in welk gebied. Het plan voorziet in de uitbouw van recreatieve voorzieningen: speelbos, wandelpaden en een mountainbikeroute. Daarnaast zijn er ook natuurgerichte ingrepen gepland zoals een bijkomende rustzone voor watervogels.

In 2001 verwierf de provincie ook een natte meers van ruim één hectare, waardoor de totale oppervlakte van de Gavers nu 175 ha bedraagt.

Uitbreiding en heraanleg van de Frontzate

In het kader van het landinrichtingsproject De Westhoek werd de Frontzate, de vroegere spoor-

lijn van Diksmuide naar Nieuwpoort, heraangelegd en beter uitgerust. Deze groene as werd verlengd door een doortrekking van Kaaskerke naar de IJzer. Drie archeologische sites langs de spoorwegbedding werden in het kader van de ruilverkaveling Stuivekenskerke toebedeeld aan het provinciebestuur. Wallewede, Blauwhuis en Raveninkse hoek zijn restanten van middeleeuwse bewoning met walgracht. Alle informatie over de Frontzate is aan te treffen in een nieuwe, gelijknamige brochure, de veertiende in de reeks over provinciale domeinen en groene assen.

Wandelen rond de Kemmelberg

Met de aankoop van zo'n 21 ha op de westflank van de Monteberg werd het provinciedomein de Kemmelberg in Heuveland ruim 78 hectare groot. De Kemmelberg rond wandelen op auto-vrije of autoluwe wegen en paden: het wordt mogelijk door het in ere herstellen van de historische voetweg nr. 45 op de zuidflank van de Kemmelberg, grotendeels in het provinciedomein, maar ook gedeeltelijk op privéterrein. Ook op de westflank van de Monteberg zullen oude voetwegen heraangelegd worden. Het algemene aanlegproject voor dit nieuwe domeingedeelte omvat een beperkte herbebossing, natuurontwikkeling en landschapsherstel.

Nieuw provinciedomein Wallemote-Wolvenhof

Op de Dag van het Park op 27 mei 2001 werd het nieuwe provinciedomein Wallemote-Wolvenhof in Izegem plechtig geopend. De twee aan elkaar grenzende kasteelparken dateren uit het begin van de 20ste eeuw. Door het aanleggen van drie verbindingswegen werden ze op elkaar aangesloten. Een wandeling in het 13 ha grote domein leidt de bezoeker langs monumentale bomen, een mooie vijver met brug en twee kastelen. Het parkgedeelte behoort tot het provinciaal patrimonium. De kastelen zijn eigendom van de stad Izegem.

Cafetaria in het Fort van Beieren

Het provinciaal domein Fort van Beieren in Koolkerke werd geopend in september 2000. Naast de parking vormde een privéuitbater het oorspronkelijke woonhuis van een oude 17de-eeuwse boerderij van het langgeveltype uit tot cafetaria. De authentieke open haard, de voutekelder en de oorspronkelijke betegeling zijn nog stille getuigen van een rijk verleden. Met de opening van deze gerestaureerde cafetaria beschikken het Fort van Beieren en de provincie over een extra aanbod voor de recreant, dat vroeger niet publiek toegankelijk was.

Recreatie

Langs nieuwe paden

De West-Vlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd v.z.w. (WVT), die samen met Westtoerisme en de dienst voor Toerisme en Recreatie in het nieuwe autonome provinciebedrijf Westtoer geïntegreerd werd, maakte in 2001 verder werk van de uitbouw van wandelpaden, ruiterspaden en fietsroutes. In het kader van het recreatief medegebruik van het landelijk gebied, ontwikkelde de WVT de voorbije jaren een provinciaal netwerk van wandelroutes. Via dit netwerk worden de mooiste gebieden van West-Vlaanderen toeristisch en recreatief ontsloten. Daarbij wordt vooral gebruik gemaakt van oudere types wegen zoals kerkwegels, dreven, servitale wegen, jaagpaden of buurtwegen. Het uittekenen van de wandeltrajecten gebeurt in nauw overleg met de landbouwsector. Het aanbod werd vorig jaar uitgebreid met vier nieuwe routes: Blankaartwandelpad (Woumen, 23 mei), Meersenspad (Assebroek, 15 juni), Koekuitwandelpad (Moorslede, 23 juni) en Argendaalwandelpad (Bellegem, 1 juli).

In opdracht van de provincie ontwikkelde de WVT ook een actieplan voor de wandelruiterij. Met de Europese steun van Interreg II opteerde de WVT ervoor om in eerste instantie route-initiatieven te ontwikkelen in de grensregio met

Noord-Frankrijk. In de Grens-Leie kregen reeds eerder een zestal routes vorm. Het voorbije jaar werd dit aanbod uitgebreid met het Cross-Countryruiterpad en het Bouvelo Mennerspad, allebei in Waregem, voorgesteld op 4 november. In 2001 werkte de WVT ook nauw samen met de Vlaamse Landmaatschappij om in het kader van landinrichting en ruilverkaveling, onder meer in De Moeren, in Lo-Reninge en Woesten, ruiterspaden te ontwikkelen.

Tot slot werd het recreatieve fietsroutenet selectief verruimd in het zuiden van de provincie met

vijf nieuwe fietsroutes. Op 29 april 2001 werd de Gaverbeekroute (Waregem) officieel in gebruik genomen. Op 23 mei was het de beurt aan de Hoppelandroute (Poperinge) die in de plaats komt van de gelijknamige autoroute. De drie andere routes werden respectievelijk op 26 augustus (de Waterhoekroute in Bossuit), 9 september (de Bakelandtroute in Langemark) en 16 september (de Weverijroute in Ingelmunster) ingereden in samenwerking met de West-Vlaamse regionale televisiezender WTV. Van de nieuwe routes en paden verschenen handige folders met een gedetailleerde kaart en trajectbeschrijving.

Het wandelaanbod werd in 2001 uitgebreid met vier nieuwe routes:
 Blankaartwandelpad (Woumen),
 Meersenspad (Assebroek),
 Koekuitwandelpad (Moorslede) en
 Argendaalwandelpad (Bellegem).

In de Grens-Leie kregen reeds zes routes voor de wandelruiterij vorm met Europese steun. Dit aanbod werd in 2001 uitgebreid met het Cross-Countryruiterpad en het Bouvelo Mennerspad.

Het uittekenen van de wandeltrajecten gebeurt in nauw overleg met de landbouwsector. Er wordt immers vooral gebruik gemaakt van andere types wegen zoals kerkwegels, drevén, jaagpaden...

Op 1 juni 2001 ging een projectmanager aan de slag die een toeristisch-recreatieve fietsroute tussen De Panne en Knokke-Heist concreet gestalte moet geven.

De nieuwe vaarkaart is een ideale route-planner voor de toervaarder en bevat alle noodzakelijke informatie over aanmeerfaciliteiten en andere voorzieningen.

Op 1 juni 2001 ging een projectmanager aan de slag die een toeristisch-recreatieve fietsroute tussen De Panne en Knokke-Heist concreet gestalte moet geven. Deze Kustfietsroute wil een veilige en aantrekkelijke fietsverbinding tussen de badplaatsen tot stand brengen langs geselecteerde wegen. Deze fietsroute zal niet alleen een doorlopende verbinding zijn, parallel aan de

kustlijn, maar ook een kamstructuur vertonen met een aantal lussen en haakse assen, omwille van de verkeersveiligheid, attractiviteit, bezienswaardigheden of aansluitingsmogelijkheden op het openbaar vervoer.

Ontsluiting van de rechter IJzeroever

In opdracht van de Afdeling Waterwegen Kust werkte de WVT in 2001 aan een plan voor de recreatieve ontsluiting en inrichting van de rechter IJzeroever. De studie moet concrete voorstellen formuleren voor de ontsluiting van de rechteroever van de IJzer tussen Diksmuide en Nieuwpoort voor niet-gemotoriseerd toeristisch-recreatief verkeer. Het traject en de inrichting

moeten de veiligheid voor het langzaam verkeer verhogen en de aantrekkelijkheid van de IJzer verbeteren als toeristisch recreatieve verbinding tussen de Kust en het hinterland.

West-Vlaanderen van op het water

In haar 32ste en laatste operationele werkingsjaar stond de WVT in voor de redactie van de nieuwe vaarkaart voor West- en Oost-Vlaanderen, Vlaams- en Waals-Brabant, Brussel, Henegouwen en Nord/Pas-de-Calais, die begin september 2001 van de persen rolde. Deze viertalige vaartechnische kaart op schaal 1/50.000 vormt een ideale routeplanner voor toervaarders. Ze vinden er alle noodzakelijke informatie in over de kunstwerken en hun bediening, over aanmeerfaciliteiten en andere voorzieningen voor de toervaart. Ook de befietsbare jaagpaden werden op de kaart aangeduid.

De West-Vlaamse Tweedaagse Aangepaste Sporten is een tweedaags sportfeestijn voor mensen met een handicap met de klemtoon op watersporten.

Kick op sport is een tweedaags sportevenement dat avontuurlijke sporten combineert met drugspreventie.

Ruim 11.000 kinderen van het zesde leerjaar of 90 procent van alle leerlingen namen vorig jaar deel aan de Doe Aan Sport-beurs.

Kick op sport is een tweedaags sportevenement dat avontuurlijke sporten combineert met drugspreventie. Voor het tweedaagse evenement werden vijf challengepakketten samengesteld, met 10 activiteiten, een mix van pedagogische activiteiten (zoals drugsdiscussie), ritmisch-expressieve dansvormen (zoals afrodans), verdedigingssporten (zoals aikido), crea-ateliers (zoals muurschilderen) en avonturensporten (zoals deathride of survivalrun). De pedagogische sportactiviteit die de drugsproblematiek en de multiculturele samenleving op een verfrissende manier benadert, oogstte veel bijval bij de scholen. Op 4 en 5 oktober 2001 namen 1.692 leerlingen uit de eerste vier jaar van het secundair onderwijs deel aan *Kick op sport* in en rond de gemeenschapsinstelling De Zande in Ruiselede. *Kick op sport* is een initiatief van de provincie West-Vlaanderen, de Stichting Vlaamse Schoolsport, GBJ De Zande, de federale politie en de gemeenten Ruiselede, Wingene en Beernem.

Kinderen proeven van sporten

De *Doe Aan Sport-beurs* is het paradepaardje van de provinciale sportdienst. Op deze sportbeurs konden kinderen op 26, 27 en 28 juni 2001 in Kortrijk Xpo opnieuw proeven van een brede waaier aan sporten. Over een oppervlakte van 25.000 vierkante meter werden in 5 hallen meer dan 90 sporten voorgesteld. Op iedere stand konden de kinderen een proef afleggen om kennis te maken met de sport. Na het afleggen van een aantal proeven kregen de deelnemers een gouden, zilveren of bronzen medaille. De *Doe Aan Sport-beurs* bereikt zo'n 95 procent van alle West-Vlaamse gemeenten. Ruim 11.000 kinderen van het zesde leerjaar of 90 procent van alle leerlingen namen vorig jaar deel aan de DAS-beurs. Naast de provincie zijn ook het BLOSO, het BOIC, de Stichting Vlaamse Schoolsport en de stad Kortrijk partners in de organisatie.

Met de *West-Vlaamse Tweedaagse Aangepaste Sporten* op 29 en 31 mei 2001 in de Gavers (Harelbeke) zette de provincie een jarenlange traditie verder van een evenement specifiek voor sportieve en vooral minder sportieve mensen met een handicap. Dit sportfestijn staat de ene dag open voor gehandicapten jonger dan 18 en de andere dag voor gehandicapten ouder dan 18 jaar. De klemtoon ligt vooral op watersporten, maar ook traditionele en nieuwe en uitdagende sporten (zoals boogschieten, torbal, mammoettrein, muurklimmen, speleologie, fitbal, judo of maxi-trampoline) komen aan bod. Aan de activiteiten namen 543 volwassenen en 726 jongeren deel.

Minder bekende sporten op de Wintersportdag

De *Wintersportdag* van 30 oktober 2001 was opgevat als een sportinstuif op drie locaties: het BLOSO-centrum Julien Saelens, het provinciaal olympisch zwembad en het Boudewijnpark. Deelnemers konden er proeven van allerlei bekende en minder bekende sporten, zoals short-track, rollerskate, aqua-deathride, overlevingszwemmen, luchtkarabijnschieten, ... Alle West-Vlaamse jongeren van 8 tot 18 jaar konden deelnemen aan de *Wintersportdag*. De 1.490 deelnemers werden grotendeels via de West-Vlaamse gemeentelijke sportdiensten gerecruuteerd. De *Wintersportdag* is een organisatie van de provincie West-Vlaanderen, BLOSO en de stad Brugge.

Een provinciale sporthoogdag voor senioren

De *Seniorensportdag* is de provinciale sporthoogdag bij uitstek voor de vele senioren die meestal wekelijks een uurtje of meer sporten in hun eigen regio. Op deze West-Vlaamse sportdag op 7 juni in Izegem konden de senioren in een gezellige sfeer hun favoriete sport beoefenen of kennismaken met nieuwigheden. Alle 50-plussers uit West-Vlaanderen konden deelnemen. In 2001

namen er 1.200 deel. Ze konden zowel individueel als in groep inschrijven via de gemeentelijke sportdiensten.

Sporttrofee 2001

Sinds 1980 huldigt de provincie haar topatleten, vanuit het besef dat de sportbeoefening West-Vlaanderen op nationaal en internationaal vlak uitstraling bezorgt. Door de gestage groei van de topsport en de vraag naar bekendmaking van jong talent drong een herziening van het bestaande reglement zich op. Er werd ook gesleuteld aan een nieuw imago van de prijs om nog meer mensen bewust te maken van het belang van sportbeoefening. De markantste aanpassing van de nieuwe West-Vlaamse Sportprijzen is de uitbreiding van het aantal gelauwerden tot acht categorieën in plaats van twee. Bovendien hoeven de laureaten niet langer alleen amateurs te zijn en zijn de trofeeën niet langer eenmalig maar jaarlijks te behalen.

Duatleet Benny Vansteelandt werd de West-Vlaamse sportman van het jaar 2001. Judoka Gella Vandecaveye ging met de trofee voor de sportvrouw van het jaar 2001 naar huis. BC Telindus Oostende (basket) kreeg de titel van sportploeg van het jaar en wielrenner Sven Van Thourenhout werd gelauwerd als de meest beloftevolle jongere. De trofee 2001 voor sportieve persoon met een handicap ging naar atleet Kurt Vanraefelghem. Bieke Vandenabeele werd onderscheiden omdat zij in 2001 de minder bekende sport van het reddend zwemmen onder de aandacht bracht. Lorenzo Staelens (voetbal) en Rudolf Vanmoerkerke (basket) werden gehuldigd omwille van hun uitzonderlijke sportloopbaan, respectievelijk sportverdiensite. Alle laureaten ontvingen een kunstwerkje van de hand van kunstenaar Fernand Vanderplancke.

Een van de hoogtepunten bij de uiteiking van de provinciale sportprijzen was de demonstratie BMX-trial van de gebroeders Belaeye.

Sportlaureaten 2001:
onderste rij vlnr: Thomas Van Den Spiegel (vertegenwoordiger BC Telindus Oostende), Benny Vansteelandt (vertegenwoordigd door zijn vader - duatlon), Sven Van Thourenhout (wielrennen), Kurt Van Raefelghem (atletiek).
bovenste rij vlnr: Gella Vandecaveye (judo), Bieke Vandenabeele (reddend zwemmen), Lorenzo Staelens (voetbal), Rudolf Vanmoerkerke (basketbal).

8

De provinciale steunpunten vrijwilligerswerk ontwikkelden een negendelige syllabus om vrijwilligersorganisaties te ondersteunen bij het uitwerken van een beleid. Er werden ook praktijkgerichte cursussen georganiseerd voor mensen die leiding geven in vrijwilligersorganisaties.

Regionaal overleg en samenwerking

DEWO: een instrument voor de evaluatie van het overleg

Tijdens een druk bijgewoonde informatievergadering op 28 september 2001 werd het DEWO-meetinstrument voorgesteld aan de welzijnssector. DEWO is een praktisch en bruikbaar meetinstrument voor de doelmatigheidsevaluatie van het welzijnsoverleg. Het werd ontwikkeld door het Centrum voor Sociale Pedagogiek van de K.U. Leuven in opdracht van de provincie en op voorstel van de Provinciale Commissie Regio en Welzijn waarin de regionale welzijnsraden en diverse sectoren binnen het welzijnswerk vertegenwoordigd zijn. Van de Vlaamse Regering kregen de provincies immers de opdracht om het regionaal overleg en de regionale samenwerking binnen de welzijnssector te ondersteunen en te stimuleren.

De Provinciale Commissie Regio en Welzijn vond het nuttig om het overleg op tijd en stond te evalueren en na te gaan of de beschikbare tijd ook efficiënt en effectief gebruikt wordt. Daartoe werd het DEWO-meetinstrument ontwikkeld. De brochure bevat theoretische achtergrond en toelichting bij het gebruik. Op een diskette staan vragenlijsten die aan de leden van het te evalueren overleg bezorgd kunnen worden. De diskette bevat ook een rekenbestand, waardoor de verzamelde gegevens na invoering automatisch verwerkt worden. De resultaten worden ook visueel voorgesteld: overzichtelijke grafieken tonen duidelijk aan waar het overleg verbeterd kan worden.

Digitale sociale kaart up-to-date

Met de steun van de regionale welzijnsraden werd de provinciale sociale kaart in 2001 verder aangevuld met nieuwe fiches. Daardoor wordt de sociale kaart steeds meer een betrouwbare weergave van het welzijns- en gezondheidswerkveld. Alle organisaties kregen vorig jaar ook de kans om hun fiche na te kijken en eventueel te corrigeren of aan te vullen. Momenteel bevat de digi-

tale sociale kaart meer dan 2.000 fiches van sociale organisaties in West-Vlaanderen.

Senioren

Senioren laten zich horen

Om het toekomstige ouderenbeleid vorm te kunnen geven, werd op 12 januari 2001, op vraag van de Vlaamse minister voor Welzijn en het Vlaams Ouderen Overleg Komitee (OOK), een hoorzitting georganiseerd. Via het West-Vlaams Overleg Adviesraden van Senioren (WOAS), talrijke seniorenorganisaties en diverse seniorenvoorzieningen schreven zich meer dan 130 geïnteresseerden in. Vijf werkgroepen debatteerden aan de hand van discussievragen over participatie, seniorenzorg, mantelzorg, vrijwilligerswerk en toegankelijkheid. Het gebundelde verslag met concrete beleidsvoorstellen werd door de provinciale administratie overgemaakt aan het ministerie van Welzijn. De aangereikte adviezen moeten het decreet 'geïntegreerd ouderenbeleid' tegen 2003 operationeel maken. De provinciale administratie Welzijn maakt al langer de denkoefening om het welzijnsbeleid in het algemeen en het seniorenbeleid in het bijzonder van een aanbodgestuurd naar een meer vraaggestuurd beleid te laten evolueren. De hoorzitting voor senioren paste perfect binnen de provinciale filosofie om een beroep te doen op de mondigheid en de deskundigheid van de senioren, om het toekomstige ouderenbeleid gestalte te helpen geven.

Senioren participeren meer

Het West-Vlaams Overleg Adviesraden van Senioren (WOAS) begeleidt gemeentelijke seniorenadviesraden (SAR) sinds 1994. Om zicht te krijgen op hun werking en hun verwachtingen ten aanzien van het WOAS, werden de leden van 47 West-Vlaamse seniorenadviesraden, seniorenbewegingen en gemeentelijke mandatarissen in 2001 uitvoerig bevraagd.

De vergelijking met een gelijkaardig onderzoek uit 1992 toont een aantal evoluties aan. Het aantal seniorenadviesraden is duidelijk toegenomen.

men. De SAR's waren dus geen tijdelijk fenomeen, maar laten zien dat steeds meer senioren aan het beleid participeren. Ze verstrekken advies rond uiteenlopende thema's, zowel op eigen initiatief als op verzoek van de lokale overheid. Deze adviezen worden meer en meer uitgewerkt in tijdelijke werkgroepen. De tijd dat SAR's zich enkel toediepten op ontspanning is duidelijk voorbij. De inspraak van senioren in het gemeentelijk beleid is echter opmerkelijk groter dan in het OCMW-beleid, ook al wordt het seniorenbeleid hoofdzakelijk van daar uit gevoerd. Uit het onderzoek blijkt tevens dat politieke participatie nog hoofdzakelijk een mannenaangelegenheid is en dat jonggepensioneerden ondervertegenwoordigd zijn. Verder blijkt dat het WOAS nog onvoldoende bekend is bij de senioren die een behoefte voelen aan communicatie en vorming.

Vrijwilligerswerk

Ondersteuning van het vrijwilligerswerk

2001 was het Internationaal jaar van het vrijwilligerswerk. In dit kader ontwikkelden de provinciale steunpunten vrijwilligerswerk een negendelige syllabus om vrijwilligersorganisaties te ondersteunen bij het uitwerken van een beleid. De vormingssyllabus behandelt het opstarten van een vrijwilligersbeleid, afsprakennota voor vrijwilligers, vrijwilligers werven, vrijwilligers selecteren, vrijwilligers begeleiden, motiveren van vrijwilligers en wettelijke bepalingen voor het verrichten van vrijwilligerswerk. De syllabus werd op meer dan 400 exemplaren gratis verspreid in West-Vlaanderen. Er werden ook vierdaagse praktijkgerichte vormingscursussen georganiseerd voor mensen die leiding geven in vrijwilligersorganisaties in de welzijns- en gezondheidssector. De vormingsreeks vond plaats in Brugge, Roeselare en Diksmuide en verwelkomde 54 cursisten.

De provinciale dienst Seniorenbeleid en het provinciaal steunpunt vrijwilligerswerk organiseerden op 4 december 2001 een ontmoetingsdag met als thema 'vrijwilligers in de seniorensector'. In het plenaire gedeelte werd het maatschappelijk belang van het vrijwilligerswerk onderstreept en werden verschuivingen binnen het vrijwilligerswerk besproken. In de workshops werden specifieke thema's besproken zoals de relatie tussen beroepskracht en vrijwilliger, het motiveren, recruterende, selecteren en begeleiden van vrijwilligers. Een veertigtal welzijnswerkers uit de seniorensector namen deel aan de studievoormiddag.

www.vrijwilligerswerk.be

De website vrijwilligerswerk is een gezamenlijk initiatief van de provinciale steunpunten vrijwilligerswerk, het Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk en de Koning Boudewijn Stichting. Hij werd gerealiseerd naar het einde toe van het Internationaal jaar van het vrijwilligerswerk en zal in de toekomst een bruikbaar communicatiemiddel blijven. De website bevat interessante informatie over vrijwilligerswerk, links naar andere relevante websites en een databank van organisaties die op zoek zijn naar nieuwe vrijwilligers.

Zorg

Centrale Wachtlijsten gebundeld in één rapport

De Centrale Wachtlijst voor personen met een handicap West-Vlaanderen helpt personen met een handicap bij het vinden van een aangepaste vorm van wonen of onbezoldigde dagbesteding. Door registratie van de vragen die niet of niet adequaat beantwoord kunnen worden, geeft de Centrale Wachtlijst informatie over het aantal 'wachtenden'.

Door een overeenkomst met de Vlaamse overheid werd het mogelijk alle informatie over wachtenden uit de verschillende provinciale

wachtlijsten te bundelen in één rapport. Dit eerste rapport werd in het voorjaar van 2001 voorgesteld. Uit de cijfers blijkt dat er in Vlaanderen minstens 1.200 personen met een handicap zijn die dringend een oplossing zoeken voor hun dagbestedings- of woonvraag. Voor de provincie West-Vlaanderen gaat het om maximaal 350 dringende gevallen.

De provinciale dienst Seniorenbeleid en het provinciaal steunpunt vrijwilligerswerk organiseerden een ontmoetingsdag met als thema vrijwilligers in de seniorensector.

Het project *Geïntegreerde en deskundige ondersteuning van de zelfredzaamheid in de thuiszorg* ingediend door Familiezorg v.z.w. genoot provinciale steun. Het is immers belangrijk dat de levenskwaliteit van zieke, bejaarde of gehandicapte personen in hun thuismilieu zo goed mogelijk blijft.

Steun voor vernieuwende projecten in de gezinszorg

De provincie West-Vlaanderen besteedde het voorbije jaar 59.494 euro speciaal aan vernieuwende projecten in de gezinszorg. Het budget voor vernieuwing werd verdeeld over twee projecten. Het project *psychiatrische thuiszorg in West-Vlaanderen* werd opgezet door een samenwerkingsverband tussen Familiezorg v.z.w. en Familiehulp v.z.w. Daarnaast diende Familiezorg v.z.w. een project in onder de titel *geïntegreerde en deskundige ondersteuning van de zelfredzaamheid in de thuiszorg*, dat eveneens weerhouden werd.

Het project *psychiatrische thuiszorg in West-Vlaanderen* geniet gedurende maximaal drie jaar een experimentele ondersteuning van de provincie. In die periode hoopt het project duidelijk de meerwaarde van psychiatrische expertise en benadering vanuit de reguliere thuiszorg te kunnen aantonen. Steeds meer psychiatrische patiënten kunnen immers niet meer terecht in bestaande instellingen en ziekenhuizen. Door maatschappelijke ontwikkelingen is thuisopvang evenmin vanzelfsprekend geworden. De mantelzorg is er de laatste jaren niet op vooruitgegaan en de reguliere thuiszorgwerkers kunnen vaak niet tegemoetkomen aan de noden van de psychiatrische patiënten. Ruim 15 procent van het cliënteel van Familiehulp en Familiezorg in West-Vlaanderen heeft nochtans te kampen met een psychiatrisch probleem. Met het project *psychiatrische thuiszorg in West-Vlaanderen* wil de reguliere thuiszorg 'zorg op maat' aanbieden aan psychiatrische patiënten die thuis verblijven. De grote behoeften situeren zich op verschillende vlakken: gewone dagelijkse activiteiten, emotionele ondersteuning, administratieve en budgettaire hulp, structureren van dagactiviteiten, ... Dank zij de ondersteuning kunnen psychiatrische patiënten zich thuis beter beredderen, waardoor hun levenskwaliteit verhoogt. De thuiszorgverstrekkers krijgen de nodige opleiding, vorming en coaching.

Ook het project *geïntegreerde en deskundige ondersteuning van de zelfredzaamheid in de thuiszorg* ingediend door Familiezorg v.z.w. genoot vorig jaar provinciale steun. Het is immers belangrijk dat de levenskwaliteit van zieke, bejaarde of gehandicapte personen in hun thuismilieu zo goed mogelijk blijft. Thuiszorgpatiënten in het algemeen, maar vooral ontslagpatiënten die na een verblijf in het ziekenhuis thuis zorg en ondersteuning nodig hebben, vergen een specifieke aanpak. Ze moeten eventueel leren leven met blijvende beperkingen, terwijl hun zelfredzaamheid en autonomie zo groot mogelijk moeten blijven. In het project van Familiezorg wordt een ergotherapeut ingeschakeld in het thuiszorgaanbod en wordt verder nauw samengewerkt met familieleden, vrijwilligers, verzorgenden, maatschappelijk werkers en andere zorgverstrekkers. De patiënt wordt begeleid bij zijn dagelijkse activiteiten: advies, training, hulpmiddelen, woningaanpassing, revalidatie, ... Daardoor moet hij autonomer worden, zodat de zorgverstrekkers steeds meer op de achtergrond kunnen verdwijnen. Ergotherapeutische begeleiding was tot nog toe een hiaat in de thuisbegeleiding. Vaak worden hulpmiddelen verkeerd of niet gebruikt, zijn woningen onaanangepast, worden mensen teveel betutteld of krijgen ze niet de aangepaste hulp. Het project *geïntegreerde en deskundige ondersteuning van de zelfredzaamheid in de thuiszorg* wil voortbouwen op bestaande deskundigheid en ervaring. Het wil mantelzorgers en verzorgenden ook positieve methodes aanreiken en tonen hoe het beter kan.

Wat na een niet-aangeboren hersenletsel?

In het provinciehuis Boeverbos vond op 20 april 2001 een debat- en oriëntatiedag plaats over de problematiek van niet-aangeboren hersenletsels (NAH). Er werd aandacht besteed aan een studie over NAH, uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Fonds. Verder werd er nagedacht over de wenselijkheid van een meldpunt of een coördinatiecel, de knelpunten bij plaatsing en oriëntatie, en de opvangmogelijkheden.

Met de steun van de provincie werd door de Koepel NAH een praktische wegwijzer opgesteld met als titel *Wat na een niet-aangeboren hersenletsel?*

Binnen het Provinciaal Platform voor Regionaal Overleg omtrent Personen met een Handicap (PPROPH) is een themagroep actief die zich buigt over het zorgaanbod voor personen met een niet-aangeboren hersenletsel. Personen met NAH vormen één van de prioritaire doelgroepen voor het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Het gaat om een zeer heterogene groep mensen die door een blijvend hersenletsel geconfronteerd werden met een gewijzigd levensperspectief.

Tegen vereenzaming bij senioren

Eenzaamheid bij ouderen komt wel degelijk voor, maar wordt door de publieke opinie overschat. Heel wat senioren hebben nog contacten met directe familie en participeren nog aan het buurt- en verenigingsleven. Gevoelens van eenzaamheid komen vooral voor bij mensen van 75 jaar en ouder, die minder sociale contacten hebben en een minder goede gezondheid genieten. Vooral de hoogbejaarde ouderen vormen een kwetsbare groep op het vlak van vereenzaming, sociaal isolement, meestal nog versterkt door een latent onveiligheidsgevoel.

De provincie West-Vlaanderen heeft een verhoogde aandacht voor deze problematiek. Daarom lanceerde ze een oproep voor kleinschalige, vernieuwende projecten voor individueel

wonende senioren, met als doel het voorkomen of bestrijden van vereenzaming, het wegwerken van onveiligheidsgevoelens en het bevorderen van de zelfredzaamheid.

In dit kader werden vijf projecten gefinancierd: Zorgzaam Diksmuide (Dienstencentrum ten Patershove, Diksmuide), Voel je goed in je buurt

(Dienstencentrum Ter Deeve, Meulebeke), Individueel thuiswonen onder de beschermende vleugels van het nabijgelegen rusthuis (Rusthuis 't Gulle Heem, OCMW Wevelgem), Uitbouwen van een familieraad in een woon- en zorgcentrum (Huize Zonneliel, Ieper) en Zon en Zorg - Contacthulp - Aanvullende Thuiszorg (Familiezorg, Brugge).

Omwille van hun experimentele en vernieuwende karakter kregen deze projecten, die niet langer dan twee jaar actief mogen zijn, een éénmalige financiële steun tussen 1.240 en 3.719 euro van de provincie. Na twee jaar werking wordt een evaluatierapport opgemaakt en overgemaakt aan de provincie om de opgedane kennis en ervaring te kunnen uitdragen.

Vooral hoogbejaarde ouderen vormen een kwetsbare groep op het vlak van vereenzaming en sociaal isolement. De provincie financierde kleinschalige projecten met als doel de verarming en het onveiligheidsgevoel te bestrijden.

In de tweede editie van *Van Slow tot Rap* die in 2001 van de persen rolde staan niet minder dan 384 West-Vlaamse groepen en dj's netjes gerangschikt.

Voor de eerste keer werden meteen ook 91 podiumplaatsen en een tiental repetitieruimtes mee opgenomen.

Met de actie *Kent u het West-Vlaams jeugdwerk al?* kwamen de West-Vlaamse jeugdverenigingen aardig uit de hoek tijdens *Uit in West* op 20 mei 2001 in het Sterrebos. Zo boden een staalkaart van wat ze binnen de provincie voor kinderen en jongeren op het getouw zetten.

Jeugd

Van Slow tot Rap

Om het contact tussen jonge muziekgroepjes en organisatoren te vergemakkelijken, stelde de provincie in 1999 al een lijst van zo'n 240 West-Vlaamse muziekgroepen samen onder de titel *Van Slow tot Rap*, die een gretig publiek vond, onder meer in de West-Vlaamse jeugthuizen.

In de tweede editie van *Van Slow tot Rap* die vorig jaar van de persen rolde, staan niet minder dan 384 West-Vlaamse groepen en DJ's netjes gerangschikt. Voor de eerste keer werden meteen ook 91 podiumplaatsen en een tiental repetitieuimtes mee opgenomen. De bundel biedt meteen een antwoord op de vraag van bands die een podium zoeken en op de vraag van organisatoren of jeugthuizen die op zoek zijn naar een betaalbaar groepje om op te treden. Samen met de organisatie van Westtalent en De Kunstbende, past de publicatie van *Van Slow tot Rap* in een ruimer provinciaal beleid inzake hedendaagse niet-klassieke muziek. Daarnaast promoot de provincie ook goede jongerenproducties door een deel van de uitkoopsom van de groepen voor haar rekening te nemen.

Kent u het West-Vlaams jeugdwerk al?

Met de actie *Kent u het West-Vlaams jeugdwerk al?* kwamen de West-Vlaamse jeugdverenigingen aardig uit de hoek tijdens *Uit in West* op 20 mei 2001 in het Sterrebos.

Ze boden een staalkaart van wat ze binnen de provincie wekelijks voor kinderen en jongeren op het getouw zetten. In het kader van het Internationaal jaar van de vrijwilliger plaatste de provinciale jeugddienst alle jonge en enthousiaste vrijwilligers in de schijnwerper.

Zo'n 100 jonge vrijwilligers uit het jeugdwerk spreidden een brede waaier aan activiteiten tentoon, van een sluipspel, over hindernissenparcours en vlottentocht tot megatrampoline en muziek-doe-quiz. De duizenden aanwezigen genoten van de percussie van Batidah en de hiphopmuziek van Westtalent-finalist Writers of

the lost Art. Het totaalaanbod zette het jeugdwerk mooi in de verf.

Een pennenzakpantoffel met een boodschap

De provinciale jeugdraad van West-Vlaanderen, die een 45-tal provinciaal gestructureerde jeugdverenigingen, jeugdleden en jeugdgroeperingen verenigt, klopte bij het begin van de nieuwe legislatuur op 25 januari 2001 bij de nieuwverkozen provincieraad aan. De PJR wou de raadsleden voortaan meer op de hoogte brengen van zijn eigen werkzaamheden. Als eerste stap in de kennismaking ontvingen de provincieraadsleden een memorandum, bevestigd aan een pennenzak in basketsloefuitvoering, een schoentype dat jarenlang symbool stond voor het provinciale jeugdbeleid. Onder de titel 'Loop ons niet voor de voeten, maar loop met ons mee!' vroeg de PJR op een luchtige manier aan de provincieraadsleden om ernstig genomen te worden en als volwaardige spreekbuis voor de jongeren te mogen fungeren.

Provinciale steun aan geslaagde jeugdwerkprojecten

West-Vlaamse jeugdprojecten die jongeren tot 25 jaar uit een brede regio mobiliseren, vrij toegankelijk zijn en uitstraling hebben, kunnen door de provincie betoelaagd worden op basis van de kosten tot maximaal 12.400 euro. Deze financiële ruimte voor projecten die heel wat jongeren betrekken, komt naast de reguliere betoelaging van het jeugdwerk.

Het Student welcome concert op 11 oktober 2001 in Kortrijk genoot de aandacht van de provincie en kreeg ruim 6.000 euro steun. Jeugdhuis De Kreun, Anno'02, de Kortrijkse jeugdraad en andere partners organiseerden bij de start van het nieuwe academiejaar een groot-schalig muzikaal evenement in het centrum om Kortrijk tot een bruisende studentenstad te maken. Met 3.500 hogeschool- en universiteitsstudenten werd het eerste Student welcome concert een voltreffer.

Een multicultureel project van de KAJ regio Brugge kon op 2.000 euro provinciale steun rekenen. KAJ is bekommerd om de multiculturele samenleving en stapte mee in het Rwanda-project Solidarwanda van Wereldsolidariteit. De jeugdbeweging wilde jongeren kennis laten maken met 'de wereld om de hoek' via workshops zoals een lessenreeks didgeridoo, Cinema Africa, bezoek aan een moskee in Gent of het Tropenmuseum in Amsterdam, ... Het uiteindelijke doel was het opzetten van een inleefreis naar Rwanda.

Bijzondere jeugdbijstand doorgelicht

Beantwoordt het aanbod aan voorzieningen in de bijzondere jeugdbijstand aan de hulpvragen van jongeren in problematische opvoedings-situaties, hun ouders of omgeving? Op die vraag wilde de Provinciale Adviescommissie voor Bijzondere Jeugdbijstand een antwoord. Daarom werden de noden in kaart gebracht. De resultaten van de studie over het afstemmen van vraag en aanbod in de West-Vlaamse bijzondere jeugdbijstand werden op 13 december 2001 voorgesteld.

Uit het rapport, opgesteld door het onderzoekscentrum Lucas van de K.U.L., blijkt dat de verwijzers (comités voor bijzondere jeugdzorg en jeugdrechtbanken) geconfronteerd worden met sterk uiteenlopende vragen en problemen. Voor een oplossing van het probleem worden heel wat jongeren verwezen naar instanties buiten de bijzondere jeugdbijstand. Oplossing binnen de sector van de bijzondere jeugdbijstand is onderhevig aan de wisselende mogelijkheden van het aanbod, zowel wat capaciteit als soort van hulpverleningsvorm betreft.

De registratie van vraag en aanbod in de West-Vlaamse bijzondere jeugdbijstand kan leiden tot voorstellen aan de Vlaamse Gemeenschap of aan de sector zelf om tot een herschikking van middelen en diensten te komen, of aan de provincie om passende steunmaatregelen te nemen.

West-Vlaams muziktalent op Westtalent

Om de twee jaar kan West-Vlaams muziktalent in alle muziekstijlen zichzelf bewijzen op de wedstrijd Westtalent.

Voor de zesde editie werd Westtalent een samenwerking tussen de provinciale jeugddienst, de West-Vlaamse Federatie van Jeugthuizen en de v.z.w. Folkfestival Dranouter.

In 2001 werden acht voorrondes georganiseerd in evenveel jeugthuizen of zalen. Zo'n 500 muzikliefhebbers vonden op 17 februari 2001 de weg naar het jeugdontmoetingscentrum De Schuur in Izegem voor de finale van Westtalent. Westtalent werd ook gekoppeld aan drie andere initiatieven van de provinciale jeugddienst. De jonge finalisten van Westtalent schuiven door naar de muzikale voorronde van De Kunstbende, deelnemers worden opgenomen in de brochure *Van Slow tot Rap* en in het pakket van gesubsidieerde producties met de bijbehorende brochure *Buiten Westen*.

Winnaar van Westtalent 2001 werd Creams & Spices. Zij ontvingen een virtuele cheque van 75.000 frank en de Haverrockprijs: een optreden op het hoofdpodium van het Haverrockfestival. Lemon eindigde op de tweede plaats en kreeg een dag studiotijd en een waardebon als prijs. Datsun speelde vlot derde. Daikiri nam de prijs voor het beste Radio 2-lied in ontvangst. Alle finalisten kregen een jaarabonnement op het tijdschrift *Poppunt Vlaanderen* en een aantal van hen mochten op tournee langs enkele gerenommeerde Vlaamse festivals in het kader van het interprovinciaal popproject *100% puur. Pop uit de provincies*.

Om de twee jaar kan West-Vlaams muziktalent in alle muziekstijlen zichzelf bewijzen op de westrijd Westtalent. Winnaar van Westtalent 2001 werd Creams & Spices.

De bijzondere jeugdbijstand in West-Vlaanderen werd doorgelicht. De registratie van vraag en aanbod in de West-Vlaamse bijzondere jeugdbijstand kan leiden tot voorstellen aan de Vlaamse Gemeenschap of aan de sector zelf om tot een herschikking te komen, of aan de provincie om passende steunmaatregelen te nemen.

De Afrikaanse cultuur overspoelde het Provinciaal Educatief Centrum in Roeselare op 21 april 2001.

Via workshops, getuigenissen, debatten, Afrikaanse dans en percussie,... konden de deelnemers zich onderdompelen in de sfeer van Rwanda.

Westkans is een meldpunt waar men terecht kan voor gevallen van ongelijke kansen of behandeling, een loket voor alles wat toegankelijkheid aangaat.

De dienst Welzijn van de provincie organiseerde in het voorjaar van 2001 een vormingsreeks voor mandatarissen over diverse welzijnsmateries. Aanleiding was de installatie van de nieuwe OCMW- en gemeenteraden. De dienst Welzijn heeft een lange traditie in het ondersteunen van zowel ambtenaren als mandatarissen op lokaal niveau.

De seminariereeks voor mandatarissen omvatte diverse onderwerpen: intergemeentelijke samenwerking, samenwerking tussen OCMW en gemeente op het vlak van welzijn, de regiefunctie van het lokale bestuur, jeugd, drugpreventie, OCMW, gelijke kansen, werkgelegenheid, wonen, de relatie Noord-Zuid en minderheden. Per thema-avond werd het accent gelegd op de rol en de opdracht van het lokale bestuur en met welke partners ze die kan realiseren. Er waren 300 deelnames, niet alleen van OCMW-raadsleden en gemeenteraadsleden, maar ook van schepenen.

Noord-Zuid

Derdewereldhappening in het PEC

De Afrikaanse cultuur overspoelde het Provinciaal Educatief Centrum in Roeselare op 21 april 2001. Wereldsolidariteit en KAJ richtten er, in samenwerking met het provinciebestuur van West-Vlaanderen, de spots op Rwanda. Via workshops, getuigenissen, debatten, Afrikaanse dans en percussie, een inleeftoonstelling en een Afrikaanse markt konden deelnemers zichzelf onderdompelen in de sfeer van het Centraal-Afrikaanse land met de duizend heuvels. In de grote tent op de parking van het PEC vond 's namiddags een donorshow plaats waarbij de projecten van Wereldsolidariteit in Rwanda voorgesteld werden. Een multiculturele fuif sloot de happening 's avonds af.

Kan een blinde persoon de website van de provincie raadplegen, kan een rolstoelgebruiker gebruik maken van een zwembadlift in het Olympiabad, is het cultuuraanbod betaalbaar voor iemand die moet rondkomen met een leefloon, zijn officiële uitnodigingen holebi-vriendelijk, ...? Om een antwoord te bieden op dergelijke vragen en wellicht ook nieuwe vragen op te roepen, werd in 2001 de v.z.w. West-Vlaams Bureau voor Gelijke Kansen en Toegankelijkheid, kortweg Westkans, opgericht. Westkans is een technisch adviesbureau waar klanten (provincie, lokale besturen en allerhande privé-initiatiefnemers) terecht kunnen voor advies, effectenrapporten en inventarisaties op het vlak van fysieke toegankelijkheid, financiële toegankelijkheid en toegankelijkheid van informatie. De v.z.w. Westkans is ook een meldpunt voor gevallen van ongelijke kansen of behandeling, een loket voor alles wat toegankelijkheid aangaat in de ruimste zin van het woord.

Voor haar werking doet de v.z.w. Westkans een beroep op de technische kennis en ervaring van personen en organisaties in de provincie die al jarenlang actief zijn op het terrein van toegankelijkheid. Zij zijn ook de partners en medestichters van Westkans, niet alleen vanuit de hoek van de fysieke toegankelijkheid maar ook vanuit de hoek van minderheden en achtergestelde groepen zoals holebi's, allochtonen, ouderen, vrouwen, ...

Westkans v.z.w. verleende onmiddellijk haar medewerking aan het project *De kust toegankelijk voor iedereen* in het kader van het Kustactieplan 2 door het veldwerk uit te voeren. De hele kustlijn wordt gescreend op haar toegankelijkheid, zowel wat betreft de parkeermogelijkheden, het parcours tot aan de dijk, het strand en de duinen als de toeristische informatie.

**ONDERWIJS
EN
PERMANENTE
VORMING**

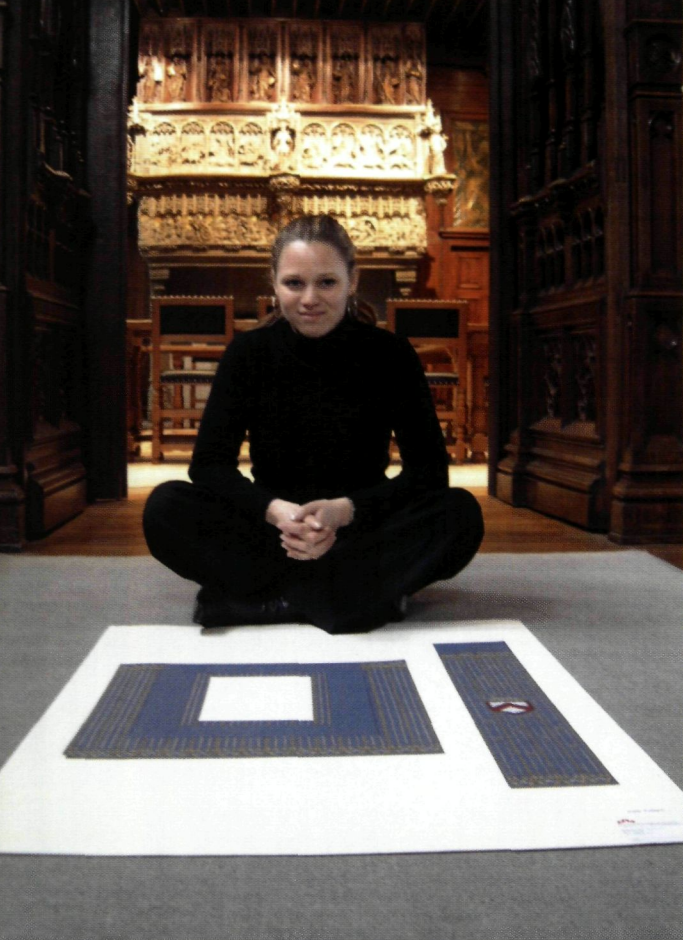

OP 9m

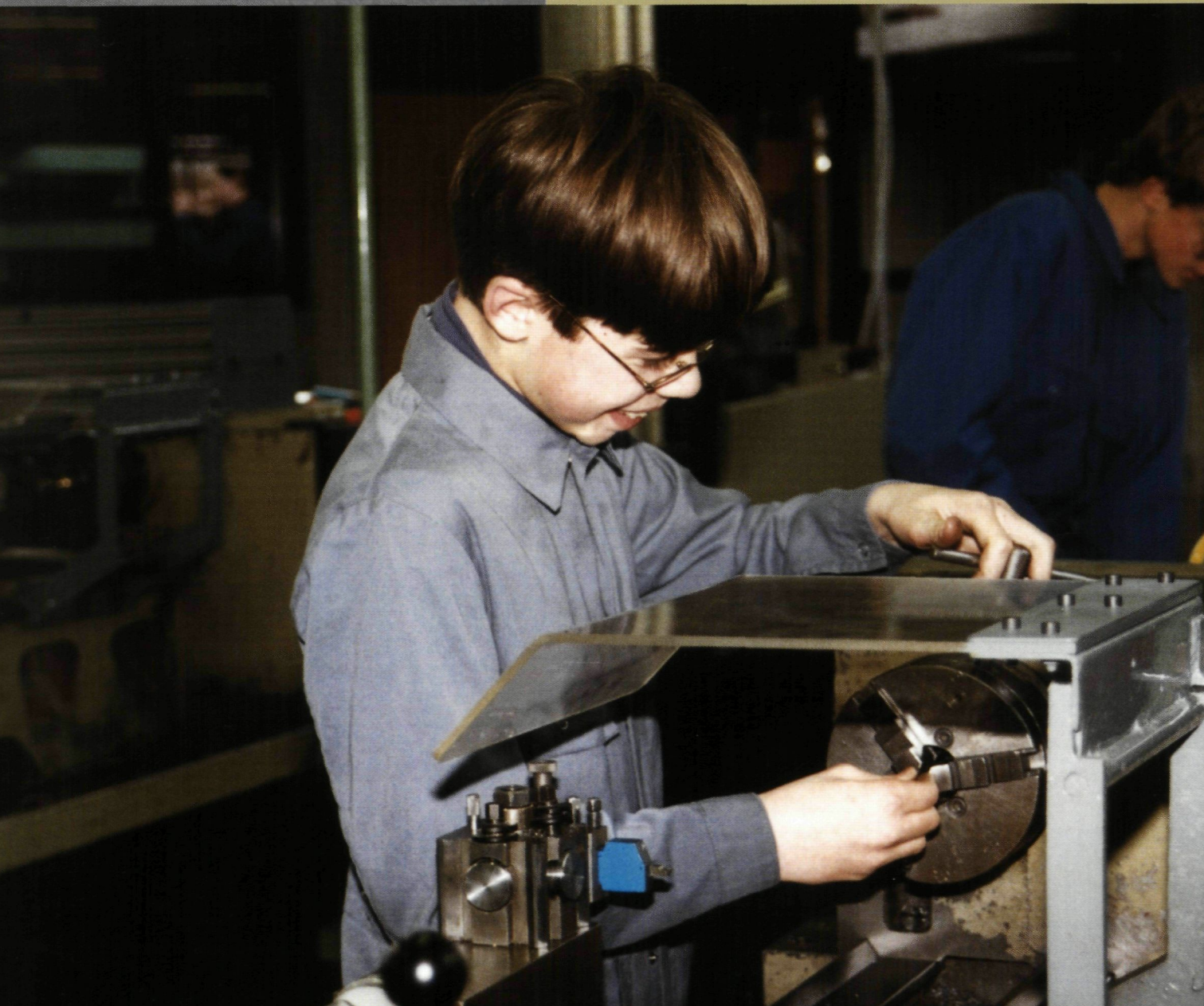

Joke Falepin, cursiste aan de Afdeling Textielontwerpen, met haar basisontwerp voor het nieuwe tapijt in de Kortrijkse raadzaal.

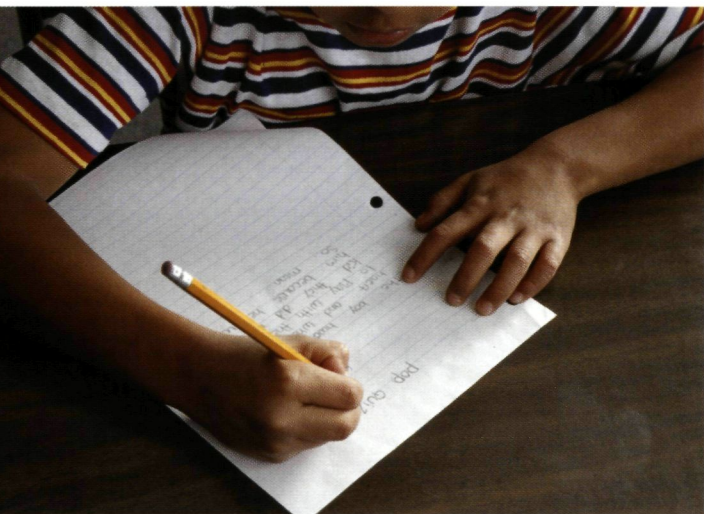
Het beroepsonderwijs textiel in het PTI wordt voortaan per onderwerp aangeboden. Bedoeling van deze modernisering is beter in te spelen op de vragen van zowel leerlingen als industrie.

Zowat 5 procent van alle mensen, of zowat één leerling per klas, hebben met dyslexie te kampen. In het PTI werd een coördinator aangesteld om dyslectische leerlingen te begeleiden.

In 2001 werkten de cursisten van het derde en laatste jaar Textielontwerp van het Centrum voor Volwassenenonderwijs in het Provinciaal Technisch Instituut een ontwerp van tapijt uit voor de oude, gothische raadzaal van het Kortrijkse stadhuis en een rode loper er naar toe. Na een inleiding over vormgeving, kleur, techniek, materiaal en heraldiek, begonnen de cursisten hun eigen ideeën vorm te geven in de vloerbekleding. Eind november 2001 stelden de studenten Textielontwerpen hun creatie voor in het Kortrijkse stadhuis. Uiteindelijk viel het ontwerp van Joke Falepin het meest in de smaak. Dit ontwerp wordt verder uitgewerkt en de realisatie, te verwachten halfweg 2002, zal ingepast worden in het project Anno'02 ter herdenking van de Guldensporenslag uit 1302.

Meer aandacht voor dyslexie

Vorig jaar werkte de vakgroep Nederlands van het PTI op verzoek van de directie een voorstel uit om leerlingen met dyslexie beter te kunnen begeleiden. Zowat 5 procent van alle mensen, of zowat één leerling per klas, hebben immers met deze leerstoornis te kampen. Met ingang van het nieuwe schooljaar 2001 werd een coördinator van het dyslexiebeleid op het PTI aangesteld. Deze coördinator onderhoudt het contact met de dyslectische leerlingen. Op basis van een verslag van de logopedist gaat de coördinator samen

met de leerling, zijn ouders, het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) en de betrokken leerkrachten na hoe de leerling het best begeleid wordt. Hierdoor krijgen gemotiveerde dyslectische PTI-leerlingen, die door hun leerstoornis dreigen te falen, nieuwe kansen voor de toekomst.

PTI-beroepsonderwijs textiel gaat modulair

Sinds september 2001 wordt het beroepsonderwijs textiel in het PTI van Kortrijk modulair in plaats van lineair aangeboden: per onderwerp in plaats van per leerjaar. Deze omschakeling is een poging tot modernisering van het beroepsonderwijs, met de bedoeling beter in te spelen op de vragen van zowel leerlingen als industrie. Het nieuwe systeem moet de jongeren uit het beroepsonderwijs een hogere succesbeleving geven en hen motiveren om door te zetten en de noodzakelijke beroepsvaardigheden op te doen. Teleurstelling en desinteresse leidden er vroeger vaak toe dat ze afhaakten, waardoor ze het onderwijs zonder kwalificatie verlieten en waardoor de stap naar de arbeidswereld extra moeilijk werd.

De modulaire opbouw van de beroepsopleiding betekent dat de opleiding uit verschillende modules bestaat. Elke module is een mooi afgerond leerpakket, met beroepsgerichte onderwerpen en sleutelvaardigheden naast algemene vorming. Blok na blok bouwt de leerling aan zijn toekomst. Elke afgewerkte module geeft recht op een deelcertificaat. Zo kunnen de modules 'regelingen' en 'kammonteren' b.v. leiden tot het deelcertificaat 'regelaar textielmachines'. Gedurende zijn opleiding wordt de leerling een aantal keren beloond na een afgewerkt leerpakket, terwijl het traditionele beroepsonderwijs pas een getuigschrift aflevert na een jarenlange opleiding. Wie met succes alle modules in het opleidingstraject doorloopt, krijgt een certificaat. Dit certificaat wordt door de overheid uitgereikt en door de bedrijfswereld erkend. Het modulaire systeem is zeer flexibel.

Leerlingen behouden altijd de mogelijkheid om zich later verder te bekwamen, ook wanneer ze al een aantal jaren gewerkt hebben. Via het modulaire onderwijs kan de leerling een leven lang bijleren wanneer hij dat nodig vindt. Met bijkomende modules kan hij immers altijd voortbouwen op reeds verworven kennis en vaardigheden.

Textile Awards voor PTI-textiell leerlingen

Drie laatstejaarsleerlingen van de textielopleiding aan het Kortrijkse PTI werden vorig jaar genomineerd voor de Textile Awards van Febeltex. Michael Adams bedacht een badkuip voorzien van een tapijt met een lange wollen vezel, heilzaam voor rugpatiënten. Mathieu Desmet ontwierp een weefsel waarin graszaden verwerkt zitten om perfecte voetbalvelden te kunnen aanleggen. Voor hun ontwerp kregen beide jongens elk een prijs van 10.000 frank. De hoofdprijs van 25.000 frank ging echter naar Céline De Cabooter. Zij bedacht een weefselband om aan te brengen in de mortel tussen verschillende lagen bakstenen, om muren langer bijeen te houden bij aardbevingen waardoor huizen minder vlug instorten.

De prijzen werden op 8 mei 2001 overhandigd tijdens de grote finale van de Febeltex Textile Awards in Kortrijk Xpo, waar textiell leerlingen van vier verschillende scholen verzameld zaten, samen met werkgevers uit de sector.

In 2001 schreef de textielfederatie Febeltex voor de tweede keer een wedstrijd uit voor de laatstejaarsleerlingen van de textielafdelingen. De eerste opdracht bestond in het bedenken van een nieuw product dat in textiel uitgevoerd kon worden. Ze konden hun creativiteit de vrije loop laten in een opstel en een tekening. De PTI-leerlingen deden heel wat originele voorstellen, gaande van bloempotten in textielvezel over stoffen opbergpotjes en verwarmingstapijten tot een vezel die lichaamsgeuren opslorpt en deodorant afgeeft. Daarnaast moesten de leerlingen ook voorstellen formuleren ter verbetering van

het textielonderwijs. De PTI-laatstejaars vroegen een betere coördinatie tussen de verschillende vakken, meer beurs- en bedrijfsbezoeken en vooral de herinvoering van de schoolstage.

Provinciaal Maritiem Instituut

Zee kiezen

Het Provinciaal Maritiem Instituut (PMI) startte op 1 september 2001 met de verspreiding van het promotiepakket *Zee Kiezen*. Dit project, met de steun van de Europese Unie en de Vlaamse Gemeenschap, heeft tot doel alle Vlaamse leerlingen van het zesde leerjaar in contact te brengen met en te informeren over de visserij. Het promotiepakket omvat een ideeënmap, een video en een DVD.

De ideeënmap bestaat uit een tiental volledig uitgewerkte lessen, die zowel in de wiskunde-, taal- als milieulessen aangewend kunnen worden. Ze bevatten het lesverloop, een verwijzing naar het didactisch materiaal, de doelstellingen en de eindtermen.

De video vertelt het verhaal van een jongen die als visser afstudeerde aan het Provinciaal Maritiem Instituut in Heist. Na zijn eerste vaarbeurt vertelt hij via zijn computer aan zijn vriendin hoe het leven zich aan boord van een vissersboot afspeelt.

De DVD bevat dezelfde 20 minuten durende film en nog 8 interactieve items over de zeevisserij.

De PR-verantwoordelijke van het PMI brengt het pakket persoonlijk bij de Vlaamse leerkrachten van het zesde leerjaar. Die worden gestimuleerd en gemotiveerd om het pakket in de klas te gebruiken in de periode van de *Week van de Zee*.

Promo Forum

Op initiatief van het Provinciaal Maritiem Instituut werd Promo Forum opgericht. Promo Forum is een samenwerkingsverband tussen vier sectoren: de rederscentrale voor de visserij, de redersvereniging van de koopvaardij, de bagger-

Het PMI startte met de verspreiding van het educatief project *Zee Kiezen*. Dit les-
senpakket moet leerlingen van het zesde
leerjaar in contact brengen en informeren
over de visserij.

en sleepvaartsector en de Rijn- en binnenvaart Vlaanderen. Deze vier sectoren brengen fondsen bijeen om de maritieme onderwijscluster te promoten. Het maritiem onderwijs omvat naast het PMI met afdelingen in Heist en Oostende, ook Cenflumarin, Koninklijk Werk Ibis, de Hogere Zeevaartschool en de centra voor volwassenenonderwijs in Oostende en Deurne. Met een gezamenlijke promotiecampagne willen ze het gebrek aan leerlinginstroom in de scholen verhelpen, om het acuut gebrek aan goed opgeleid personeel in de sector op te vangen. Er komt een promotiecampagne met reclamespots op de Vlaamse televisiezenders, specifiek gericht naar jongeren vanaf 12 jaar. De boodschap is duidelijk: wie voor de zee kiest, kiest voor een avontuurlijke job, een goede verloning en werkzekerheid. Meer informatie is te vinden op www.areyouwaterproof.be.

Permanente vorming

School voor Bestuursrecht: op maat van cursisten

In het werkjaar 2000-2001 volgden 743 West-Vlaamse ambtenaren een opleiding aan de School voor Bestuursrecht, van wie 188 in het basisjaar en 555 in het modulair onderricht. Zij waren samen goed voor 33.310 vormingsuren. Zoals steeds speelt de School voor Bestuursrecht in op de specifieke behoeften van de klanten.

Onder de noemer 'pakketten op maat' stelde de School voor Bestuursrecht een vormingspakket samen met algemene vakken en vakken gericht op de specifieke werking van het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) in Beitem. De personeelsleden konden kiezen uit een ruime waaier aan cursussen: provinciewetgeving, spreek- en schrijftaal, statistiek, presentatie en spreken voor groepen, sociale vaardigheden, kwaliteitsbeheer en accreditatie, praktijkgericht kwaliteitsbeheer in het labo, wetgeving landbouw en milieu, rugklachten of heftruckchauffeur. In het totaal namen 108 cursisten deel aan een of ander onderdeel.

Ook de specifieke opleiding voor gemeente- en OCMW-mandatarissen was nieuw in 2001. In samenwerking met het Westhoekoverleg stelde de School voor Bestuursrecht een aanbod samen voor de mandatarissen van de Westhoek. De cyclus liep in het najaar van 2001 in het Esenkasteel in Diksmuide en bestond uit vijf thema-avonden: rond gemeentewet, gemeentefinanciën, OCMW-financiën, overheidsopdrachten en dossiervorming. De inhoud was afgestemd op het doelpubliek en werd geïllustreerd met voorbeelden uit de praktijk. Ook speelden de lesgevers in op vragen die bij de 75 ingeschreven mandatarissen leefden.

Het voorbije werkjaar nam de School voor Bestuursrecht ook het initiatief om de cursus EHBO opnieuw gestructureerd aan alle provinciepersoneelsleden aan te bieden, om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. De lijsten met personeelsleden-nijverheidshelpers werden door de dienstchefs nagezien of aangevuld met nieuwe inschrijvingen. IKMO - externe dienst voor preventie en bescherming op het werk - verzorgde de opleiding per locatie in vier sessies. In 2001 ging een eerste reeks van 7 groepen met 110 cursisten van start.

WIVO: schakel tussen mens en bestuur

Het West-Vlaams Instituut voor de Vorming van Overheidspersoneel (WIVO) biedt lokale besturen diensten aan op het vlak van vorming, consulting en selectie. In 2001 deed meer dan de helft van alle West-Vlaamse gemeenten en OCMW's een beroep op het WIVO. De uitstraling en naambekendheid van het WIVO reikt echter ook tot buiten de provinciegrenzen. Zo werden vorig jaar ook opdrachten uitgevoerd voor het selectiebureau van de federale overheid SELOR, de Vlaamse Gemeenschap en het stadsbestuur van Antwerpen. In 2001 werkte het WIVO mee aan 121 selectieprocedures, voor 44 klanten. De consultingactiviteiten van het WIVO liggen onder meer op het vlak van personeelsbe-

hoeften, statuten, kerntakenplanning en audit. Besturen kunnen bij het WIVO ook terecht met vragen over het gebruik van human resources-instrumenten. Het WIVO levert een belangrijke bijdrage om dit gedachtengoed ingang te doen vinden bij de lokale besturen, samen met de Management School van de Universiteit van Antwerpen (UAMS) en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG). In 2001 werkte het WIVO aan de strategie voor de komende beleidsperiode. De dienstverlening werd nog verbeterd. Zo werd er een nieuw aanbod aan opleidingen uitgewerkt voor technisch personeel. Daarmee wil het WIVO tegemoetkomen aan de behoeften van de klanten.

**Wie voor de zee kiest,
kiest voor een avontuurlijke job.
Meer info op www.areyouwaterproof.be**

10

CULTUUR

West-Vlaamse cultuurinfo en tickets via TiNCK

In 2001 zag TiNCK het levenslicht. Het gloed-nieuwe Ticket Informatie Cultuur Knooppunt van de provincie West-Vlaanderen wil hét virtuele cultuurloket worden van de provincie, door informatie en ticketreservering zoveel mogelijk te centraliseren en gemakkelijk toegankelijk te maken van het publiek. Op die manier wil de provincie de cultuurparticipatie bevorderen. Welke informatie de cultuurvriend ook zoekt over culturele evenementen in de provincie, hij kan ze nu vinden via TiNCK.

ZININEENTENTOONSTELLINGOFTHEATER?

TiNCK Surf naar www.tinck.be (of bel 070/22.50.05) en snuister door het volledige aanbod van evenementen in West-Vlaanderen. In enkele clicks vind je er een pak tips voor een schitterend dagje of boeiend avondje uit: van concerten tot tentoonstellingen, van films tot theatervoorstellingen. Of misschien wel iets waar je anders nooit aan had gedacht. Hier begint je vrije tijd.

www.tinck.be

Het Ticket Informatie Cultuur Knooppunt van de provincie West-Vlaanderen verbindt verschillende culturele instanties binnen de provincie online met een centraal knooppunt.

De basis van TiNCK wordt gevormd door de cultuurdatabank en het ticketingnetwerk die met elkaar verbonden werden. Het publiek heeft toegang tot deze databestanden via de website www.tinck.be en telefonisch via de provinciale cultuurlijn 070-22 50 05. Operatoren in het callcenter verstrekken de beller de gevraagde informatie of reserveren tickets. Naast het raadplegen van de evenementendatabank via uitgebreide zoekmogelijkheden, kan de bezoeker zich inschrijven op een nieuwsbrief of een gepersonaliseerde cultuuragenda. Het publiek kan ook zijn reacties kwijt over culturele topics.

De dienst Cultuur van de provincie West-Vlaanderen startte in 1999 met de uitbouw van

een centraal cultuurcommunicatiecentrum om in te spelen op de behoeften van de West-Vlaamse cultuurleveranciers en -consumenten, zoals een doeltreffende communicatie en promotie, doorgedreven professionalisering en overleg. Op de online-databank wordt informatie verzameld, beheerd en ontsloten.

Om de drempel van de cultuurparticipatie zo laag mogelijk te maken, zette het provinciebestuur ook stappen in de uitbouw van een ticketingnetwerk. Verschillende culturele instanties binnen de provincie worden daarbij online verbonden met een centraal verkooppunt. Via de internetreserveringsmodule kan de cultuurconsument zowaar een kaartje bestellen vanuit zijn luie stoel.

Door de integratie van de cultuurdatabank en het ticketingsysteem kan de gebruiker vanuit het geselecteerde cultuurevenement via een paar muisklikken een ticket bestellen voor dat evenement.

Brugge 2002, Anno'02, Musica Flandrica en het Festival van Vlaanderen Brugge doen reeds een beroep op TiNCK. Vanaf september 2002 zullen ook andere culturele partners uitgenodigd worden om in het netwerk te stappen.

Op 1 december 2001 verhuisde de TiNCK-ploeg van zijn voorlopig onderkomen naar Filiaal II tegenover Provinciehuis Boeverbos. Nog in december keurde de provincieraad de oprichting van TiNCK goed als gewoon overheidsbedrijf. Daarmee werd het cultuurcommunicatiecentrum van de provincie West-Vlaanderen een feit.

In 2000 nam het Noord-Franse documentatiecentrum DACOR voor de culturele sector het initiatief tot het grensoverschrijdende LEAD-project: Linked Euroregion Arts Database. Naast Noord-Frankrijk stapten ook de provincie West-Vlaanderen, Henegouwen en Kent mee in het project dat zich concentreerde op nieuwe technologieën in de culturele sector en grensoverschrijdende culturele samenwerking. LEAD kon rekenen op Europese Interreg-steun.

Het LEAD-project, dat eind 2001 afliep, bestaat uit drie grote luiken.

De interactieve, drietalige internetdatabank Linked Euroregion Arts Database (Nederlands, Frans, Engels) centraliseert informatie over culturele organisaties, projecten of personen die zich grensoverschrijdend willen profileren. Culturele instellingen kunnen zichzelf en hun projecten uitgebreid voorstellen in de databank om grensoverschrijdend een partner te vinden en zo de culturele samenwerking in de Euregio te bevorderen. LEAD richt zich vooral op de professionele culturele sector in Kent, Nord/Pas-de-Calais, Wallonië en West-Vlaanderen. De databank telt zo'n 700 leden. In West-Vlaanderen sloten zich een vijftigtal culturele organisaties aan.

In het kader van het LEAD-project werden, in samenwerking met het Vormingsinstituut voor KMO, internet sessies georganiseerd voor de professionele culturele sector. Het aanbieden van een culturele databank die enkel via het internet te consulteren is, veronderstelt immers technische knowhow van de gebruikers. Een zestigtal personen schreven zich in voor de internetinitiatie. De hoge opkomst bewees dat er inderdaad nood was en is aan een degelijke opleiding.

Een studiedag over databanken in de culturele sector sloot de projectwerking van LEAD af. Zo'n 40 deelnemers woonden de studiedag

bij. Vooral het Vlaams Centrum voor Cultuurcommunicatie en de Vlaamse cultuurdatabank, de West-Vlaamse cultuurdatabank TiNCK en de LEAD-databank werden besproken.

Samenwerking met de West-Vlaamse culturele centra

Ook in 2001 werkte de provinciale dienst Cultuur opnieuw samen met de West-Vlaamse culturele centra. De samenwerking resulteerde in drie aparte projecten, die verschilden qua inhoud, opzet en doelgroep.

Lessen in het donker

Lessen in het donker was de naam van een filmproject waarbij jongeren kijkvaardigheid bijgebracht werd. In een tijd waarin veel inhoud aan de hand van beelden uitgedrukt wordt, is het vormen van een eigen kritische reflectie immers onontbeerlijk.

Aanvankelijk was *Lessen in het donker* een louter 'stedelijk' project. Het ontstond in 1996 als samenwerkingsverband tussen het Brugse stadsbestuur, Cultuurcentrum Brugge en Cinema Lumière, als antwoord op de vraag van enkele scholen uit de regio. Doordat de v.z.w. *Lessen in het donker* opgenomen werd in het partnerschap tussen de provinciale dienst Cultuur en de culturele centra kon het project uitbreiden over heel West-Vlaanderen.

Lessen in het donker biedt scholen de gelegenheid om in klasverband dieper in te gaan op de achterliggende boodschap van een film. Bij elke film hoort een educatieve map met een lesbrief voor de leerlingen en een filmdossier voor de leerkrachten. In het aanbod 2000 -2001 zijn uiteenlopende voorstellingen opgenomen, gaande van kinderfilms zoals *Kirikoe en de heks* over *Man van staal* tot het pakkende drama *American History X*.

Het educatief kijk- en doeproject *Als ik een kleurtje was...* laat kleuters de wereld van de kleuren verkennen.

De filmselectie van 2001-2002 bestond onder meer uit: Lucky en Zorba, Ali Zaoua, Tsatsiki, Garage Olimpo, Harry, un ami qui vous veut du bien en Girlfight.

Het Theaterspel

In 2001 kocht de provinciale dienst Cultuur *Het Theaterspel* in twintigvoud aan om het gratis ter beschikking te stellen van niet-erkende culturele centra in West-Vlaanderen.

Het Theaterspel is een spellendoos naar een idee van Het Paleis uit Antwerpen. De doos is ontworpen door jeugdschrijfster en illustratrice Joke Van Leeuwen en haar zus, de actrice Marieke Van Leeuwen. Negen spellen over en rond de wereld van het theater zijn erin samengebracht. Alle spellen zijn gelijktijdig te spelen, zodat 30 spelers er tegelijk plezier in kunnen vinden.

Een twintigtal gemeenten beschikken reeds over *Het Theaterspel*. Het zijn: Avelgem, Blankenberge, Bredene, De Haan, Hooglede, Ichtegem, Izegem, Koksijde, Kortemark, Kuurne, Meulebeke, Middelkerke, Oostende, Oostrozebeke, Oudenburg, Ruiselede, Wingene, Zedelgem en Zonnebeke. Gemeenschapscentra en cultuurdiensten van deze gemeenten kunnen nu met *Het Theaterspel* een educatieve werking opzetten, in aansluiting op de werking met de theaterkoffer die eerder aangekocht en verspreid werd in 8 cultuurcentra in de provincie.

Als ik een kleurtje was...

V.z.w. De Kunstbank uit Leuven ontwikkelde een educatief kijk- en doeproject voor kleuters van het eerste, tweede en derde kleuterklasje onder de titel *Als ik een kleurtje was...*

Door een samenwerking tussen de provinciale dienst Cultuur en kleinere West-Vlaamse culturele centra kon het project, dat zich via culturele centra op het onderwijs richt, gerealiseerd worden in de periode april-juni 2001 in De Groene Meersen in Zedelgem, OC D'Iefte in

Deerlijk, CC De Stringe in Anzegem, COC De Ster in Ichtegem en CC De Feniks in Wingene.

Als ik een kleurtje was... laat kleuters de wereld van de kleuren verkennen. In een centrale ruimte staan drie tenten opgesteld: een rode, een blauwe en een gele. Wie de tent betreedt, stapt de wereld van de bijpassende kleur binnen. Via allerlei objecten (kunstwerkjes van onder meer Fred Bervoets en Jan De Winter) leren groepen tot 20 kinderen die kleur beter kennen, begrijpen en beleven. Dit gebeurt onder andere door diverse confrontaties met de 'kleurendief', de begeleider van de tentoonstelling.

Letteren, taal en podiumkunsten

Prijs voor poëzie

De Prijs voor Letterkunde van de provincie West-Vlaanderen was in 2001 bestemd voor poëzie. Er werden 20 gepubliceerde en 35 niet-gepubliceerde werken ingediend.

In de categorie gepubliceerd werk ging de prijs naar Toon Vanlaere voor *Notaris van de kleine akker*. In de categorie niet-gepubliceerd werk werd de prijs toegekend aan Jan Van der Hoeven voor *El camino de Santiago*, een bundel die intussen gepubliceerd werd in de bloemlezing uit zijn verzameld werk. Alain Delmotte ontving een eerste premie voor zijn bundel *Warhoofd*.

De jury was samengesteld uit Elke Brems, Geert Buelens, Dirk De Geest, Johanna Kruit, Yves T'Sjoen, Gunter Pertry, Ludo Valcke en Chris Verlinde. De proclamatie vond plaats op 8 december 2001 in de Vierschaerezaal van het stadhuis van Damme.

Provinciaal Toneeltoernooi 2000-2001

Aan het 47ste Provinciaal Toneeltoernooi, dat liep van 1 oktober 2000 tot en met 15 april 2001, namen 11 verenigingen deel.

De Koninklijke Toneelgroep Streven uit Vichte werd laureaat met *Hysteria* van Terry Johnson, in een regie van Kristiaan Lagast, en werd daar-

mee opgenomen in de eerste afdeling van de provinciale klassering.

De jury bestond uit Gunter Pertry, Frank Van Mossevelde, Marcel Van Brussel, Karel Smets en Linda Roussel. De proclamatie vond plaats op 1 juni 2001 in de Ieperse Stadsschouwburg.

Muziek

Harmonies, fanfares en brassbands

Aan het 54ste Provinciaal Toernooi voor Harmonies, Fanfares en Brassbands namen in het totaal 13 korpsen deel. Het toernooi vond plaats op 28 en 29 april 2001 in het Cultureel Centrum 't Ghelandt in Menen en op 5 en 6 mei 2001 in het Cultureel Centrum Kruispunt in Diksmuide.

Toernooi voor zangkoren

Aan het 25ste Provinciaal Toernooi voor Zangkoren namen in het totaal 14 koren deel. De eerste toernooiday vond plaats in de kapel van het Sint-Vincentiuscollege in Ieper op 18 november 2001, de tweede op 25 november 2001 in de feestzaal van het Klein Seminarie in Roeselare.

West-Vlaanderen Muzikaal

Op vrijdag 19 oktober 2001 vond de elfde editie plaats van *West-Vlaanderen Muzikaal* in het Cultureel Centrum Het Spoor in Harelbeke. De provincie huldigde er de West-Vlaamse laureaten van Axion Classics 2000, de nationale muziekwedstrijd van Dexia Bank, en overhandigde hen een geschenk. De elf laureaten waren: Alexander Besant (piano), Tom De Cock (slagwerk), Brecht Degryse (klavierbegeleiding), Lot Demeyer (hobo), Laure Dermaut (viool), Erika Dupuis (dwarsfluit), Evy Vancalbergh (saxofoon), Pieter Vandenberghe (piano), Ruben Vanden Broucke (slagwerk), Kenny Vansteenkiste (saxofoon) en Wouter Vercruysse (cello). Met een zelfgekozen stuk zorgden de laureaten

voor de muzikale invulling van de avond.

Klankenkoorts: muzikale creativiteit in het onderwijs

Op initiatief van de provinciebesturen van West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland werd in samenwerking met Musica, Vooruit en Kong v.z.w. een project uitgewerkt om de creativiteit in het muziekonderwijs te stimuleren.

Momenteel beweegt er reeds heel wat in het muziekonderwijs om de eindtermen inzake muzische vorming en muzikale opvoeding te halen. In het lager onderwijs ligt de nadruk op improviseren en experimenteren, klankbronnen en muziekinstrumenten uittesten op hun klankwaarde en openstaan voor hedendaagse muziek. Leerlingen uit het secundair onderwijs moeten een eenvoudig, door henzelf bedacht muzikaal gegeven vocaal, instrumentaal of met beweging op een originele manier kunnen improviseren. Ook het deeltijds kunstonderwijs zoekt naar nieuwe werkvormen en methodes.

Het project *Klankenkoorts* had tot doel de muzikale creativiteit in het onderwijs te stimuleren en wou een antwoord geven op vragen als: hoe laten we iedereen opgaan in zijn muziek, kan je wel opgaan in een muziekstuk dat door iemand anders geschreven werd, hoe kan je klanken ontdekken en exploreren en van daaruit creëren, ...? Het project in 2001 omvatte presentatiedagen voor leerkrachten in Gent, Brugge en Middelburg, proefprojecten in het onderwijs en stages, workshops voor kinderen, jongeren en leerkrachten, een colloquium en concerten in de Vooruit in Gent.

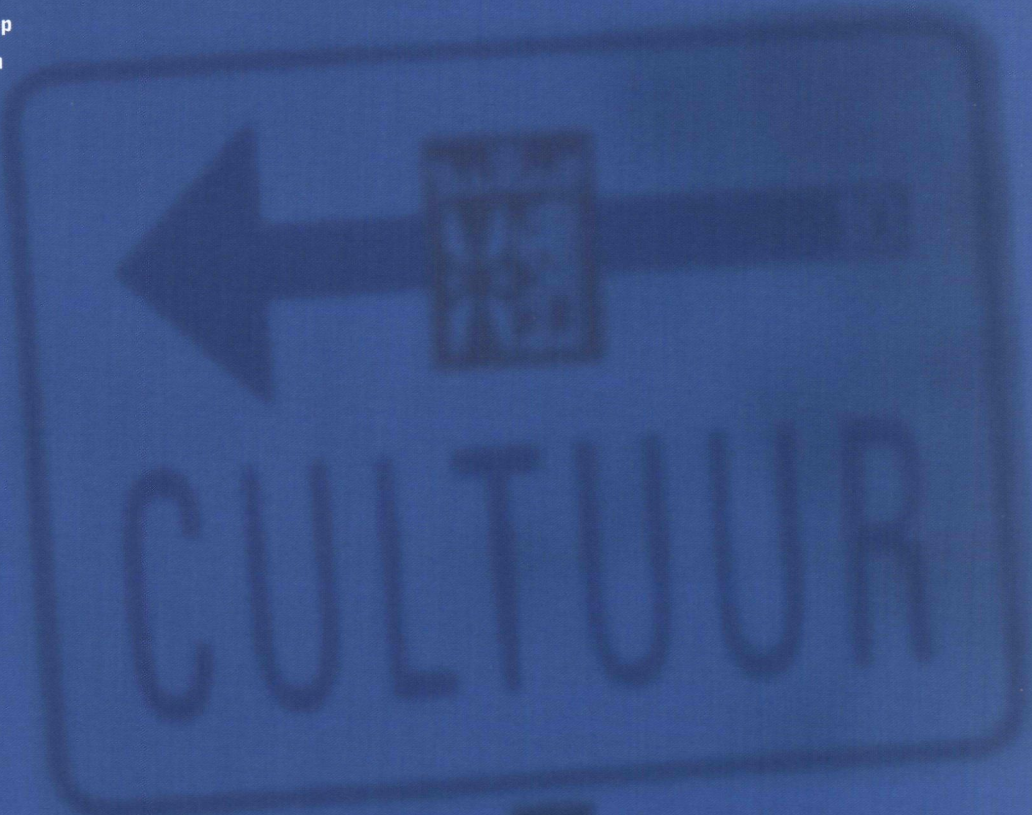
Op de presentatiedagen brachten muzikanten, gepassioneerd door klank en ritme, interactieve workshops en concerten. Zo konden de leerkrachten het project aan den lijve ervaren. Scholen die een muziekproject wilden uitwerken kregen meer informatie en werden in september en oktober 2001 begeleid door professionele muzikanten.

Via de website www.klankenkoorts.be kregen ze het nodige materiaal aangereikt.

Het project *Klankenkoorts* had tot doel de muzikale creativiteit in het onderwijs te stimuleren en wou een antwoord geven op vragen als: hoe laten we iedereen opgaan in zijn muziek, hoe kan je klanken ontdekken en exploreren en van daaruit creëren, ...?

De tentoonstelling *Fotografie in Westfalen* toonde 200 hoogwaardige reproducties van originele opnames, een boeiend historisch overzicht van honderd jaar fotografie.

De Westfaalse tentoonstelling *Op het tweede gezicht* bracht werk van jonge fotografen, onder wie Jutta Konjer.

Provinciale Prijs
voor Kunstambachten – Keramiek
Laureaat Tjok Dessauvage
Potstructuur – Leegte versus volume, 2000

Beeldende kunst

Tentoonstellingen

Culturele uitwisseling met Westfalen

In het kader van de culturele samenwerking met de Landschaftsverband Westfalen werden in 2001 diverse tentoonstellingen uitgewisseld.

De expositie *Mijn engel moet nog komen* werd in de eerste helft van 2001 op vier verschillende plaatsen in Westfalen gebracht: in het Lichthof in Münster, Kloster Dalheim, Künstlerdorf Schöppingen en in de Provinzial in Münster. De tentoonstelling met foto's over de jeugdcultuur was het resultaat van een samenwerking tussen de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland.

In het voorjaar van 2001 was de Westfaalse tentoonstelling *Op het tweede gezicht* te smaken in het Provinciaal Hof in Brugge. Ze toonde werk van de jonge fotografen Jutta Konjer, Matthias Leupold en Thomas Wrede die een tijd in het kunstenaarsdorp van Schöppingen verbleven en werkten.

De tentoonstelling *Fotografie in Westfalen 1860-1960* werd in de Venetiaanse Gaanderijen in Oostende gebracht in het najaar van 2001. Deze Westfaalse expositie, samengesteld uit 200 hoogwaardige reproducties van originele opnames, bood de bezoeker een boeiend historisch overzicht van 100 jaar fotografie. Tal van technische procédés sinds het ontstaan van de fotografie, kwamen aan bod in een reeks foto's van uitsluitend Westfaalse fotografen over diverse onderwerpen.

Bekroonde kunstwerken te kijk

Van 21 januari tot 25 februari 2001 liep de tentoonstelling *Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst 2000 - niet-multipliceerbare kunstvormen* in het CC Scharpoord in Knokke-Heist. De expositie was samengesteld uit de bekroonde kunstwerken van laureaat Luk Gobyn uit Gent en van de eerste premiewinnaars Jan De Vlieghe uit

Brugge en Pierre Goetinck uit Brugge. Deze kern werd aangevuld met geselecteerde werken van Yves Beaumont, Christine Maton, Patrick Pruvost, Jean Putman, Servaas Van Belle en Luc Vandromme.

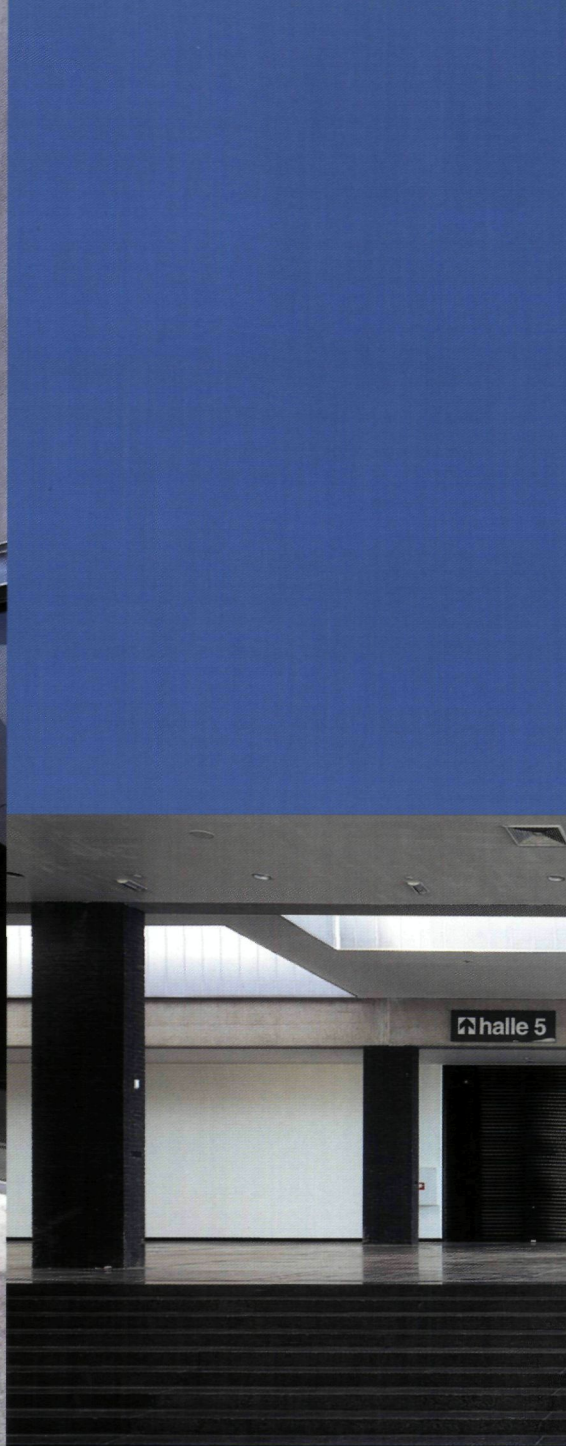
Kunstambachten: bekroonde keramiek

De tentoonstelling *Provinciale Prijs voor Kunstambachten 2000 - keramiek* werd in 2001 op twee verschillende locaties gebracht. Van 1 tot 29 april was deze expositie opgesteld in CC De Schakel in Waregem en van 7 juli tot 26 augustus in het stadhuis van Damme. Er was werk te zien van laureaat Tjok Dessauvage en

van de premiewinnaars Tine Deweerdt, Greet Blomme, Carlos Caluwier, Hilde Suykens en Stijn Vandekerckhove. De expo was verder aangevuld met werk van Gerd Boeraeve, Iris Debruyne, Rik Delrue, Koenraad Dewaele, Norbert Dhuyvettere, Dorine Fischer, Monique Haelewyn, Stefaan Huyghe, Nicolien Kolmeyer, Yoon-Kyung Lee, Natasja Lefevre, Marleen Vancoppenolle, Claude Verduyn en Gerda Vermoere.

Provinciale Prijs voor Architectuur –
bedrijfsgebouw
Laureaat Coussée & Goris architecten
Fractal Building Systems – Roeselare

Provinciale Prijs voor Architectuur –
bedrijfsgebouw
Speciale Prijs : Christian Kieckens
Verbindingshal Rambla in Kortrijk Xpo

Architectuur van bedrijfsgebouwen

Naar aanleiding van de Provinciale Prijs voor Architectuur 2000 - bedrijfsgebouw werd in 2001 een gelijknamige tentoonstelling samengesteld. Ze liep van 20 december 2001 tot 10 februari 2002 in de Kapel van de Groeningeabdij in Kortrijk en werd daarna overgebracht naar het Provinciaal Hof in Brugge tussen 16 februari en 31 maart 2002. De tentoonstelling bevatte foto's, plannen en maquettes van bedrijfsgebouwen van de twee bekroonde architecten. Coussée & Goris uit Gent toonden naast het bekroonde 'Fractal Building Systems - Roeselare' nog een zestal andere projecten van

hun hand. Van Christian Kieckens uit Aalst waren naast de Verbindingshal Rambla in Kortrijk Xpo nog twee andere bedrijfsgebouwen te zien.

Prijzen

Landschapskunst in de Westhoek

Het vierdelige project *Landschapskunst in de Westhoek* was in 2001 aan het derde luik toe. Het landschapskunstproject past in de bezorgdheid van de provincie om belangrijke sporen uit de Eerste Wereldoorlog niet verloren te laten gaan, binnen de uitbouw van het Westhoek

Vredespark. De wedstrijd die in 2001 uitgeschreven werd, had betrekking op de cultuurhistorische site Het Pannendorp in Fortem (Alveringem). Uit de 63 ingediende werken werd het project van Stijn Claikens uit Linden geselecteerd. Het ontwerp bestaat uit twee platte muurtjes, gegoten in beton, het ene blauw gelakt, het andere rood, die zich door de weide kronkelen en zo een soort minimalistische speeltuin creëren. De muurtjes volgen het patroon van de Duitse en Belgische gevechtslinies uit de Eerste Wereldoorlog. De kleuren rood en blauw verwijzen naar de kleuren van oorlogsspelletjes zoals Stratego. Daardoor wordt de dubbelzinnigheid van spel en werkelijkheid opgeroepen.

Vernieuwde vierjaarlijkse prijs voor kunstambachten

De provincie West-Vlaanderen schreef in 2001 voor het eerst de vernieuwde Vierjaarlijkse Prijs voor Kunstambachten uit. Laureaat werd Cynthia Jacobs uit Varsenare. De eerste premie was voor Tiny Vanheerswynghele uit Waregem. De tweede premie werd ex aequo toegekend aan Natasja Lefevre uit Oostende, Benedicte Lobelle uit Brussel en Tine Vindevogel uit Zwevegem. Een speciale aanmoedigingspremie voor jong talent ging naar Sofie Vanlancker uit Brugge. De aanmoedigingspremie van de Vriendenkring Kunst Houtland en Sideline Communication Service was voor Emily Brondeel uit Oostduinkerke. De bekroonde werken worden in de loop van 2002 geëxposeerd.

Het eerste deel van *Monumentaal West-Vlaanderen* bevat een mooie staalkaart van wat Zuid-West-Vlaanderen aan monumentale en landschappelijke rijkdommen te bieden heeft.

Marke – Patersmote

Ieper – Merghelynckmuseum

Ieper – Menenpoort

Monumentenzorg, archeologie en patrimonium

Open Monumentendag in het teken van metaal

In 2001 waren er op Open Monumentendag twee provinciale blikvangers: de provinciale prelude met historische vaartuigen en de eerste openstelling van het Tolhuis in Brugge.

De prelude van de Open Monumentendag op zaterdag 8 september 2001 bood een feestelijke aanblik. De provincie, de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie en de gemeenten Menen en Kuurne organiseerden een boottocht op de Leie, aangevuld met een klein konvooi historische binnenvaartuigen. Met de tocht werd aandacht gevraagd voor het bedreigde industriële erfgoed van de vlasnijverheid langs de waterkant en de restanten van het varende erfgoed in Vlaanderen. De prelude werd afgerond met een bezoek aan de vlasroterij Verschaeve in Kuurne, waar nog een stoommachine en een zwingelmachine aan het werk zijn.

Het Provinciaal Hof en de residentie van de gouverneur waren met zo'n 10.000 bezoekers opnieuw uitschieters op de Open Monumentendag. Toch trok het pas gerestaureerde Tolhuis, dat voor de eerste maal opengesteld werd, zo'n 3.700 belangstellenden. In het Tolhuis was ooit

de stedelijke bibliotheek van Brugge gevestigd. Nu zijn er de provinciale bibliotheek en het provinciaal cultuurarchief ondergebracht, alsook het provinciale informatiecentrum en het Info Punt Europa. Metaal (het centrale thema van de Open Monumentendag) is in dit gebouw met zijn rijke geschiedenis overal aanwezig: sierankers, een smeedijzeren gevellantaarn, goudlederbehang in het salon, troggewelven in metaal en baksteen, metalen leuningen en glas-in-lood in het voormalige boekenmagazijn. Een diapresentatie en een kleine tentoonstelling naar aanleiding van de Open Monumentendag lieten de bezoeker kennis maken met de restauratiewerken en het salonnetje bekleed met goudleder.

Eerste boekdeel van Monumentaal West-Vlaanderen

In november 2001 werd in Wingene het eerste boekdeel van *Monumentaal West-Vlaanderen* voorgesteld, van de hand van Jeroen Cornilly van de provinciale dienst Cultuur. Deze driedelige publicatie geeft een overzicht van alle monumenten, dorps- en stadsgezichten en landschappen (met afbeelding) die in West-Vlaanderen voor 1 januari 2001 wettelijk beschermd werden. Het inleidend essay *Beschermen: wat en waarom?* gaat op zoek naar de actuele betekenis van monumenten en monumentenzorg.

Het eerste deel heeft betrekking op het erfgoed van de arrondissementen Ieper, Kortrijk, Roeselare en Tielt. Het tweede deel zal uitsluitend gewijd zijn aan de fusiegemeente Brugge. In het derde en laatste deel zullen de overige gemeenten van het arrondissement Brugge, samen met de arrondissementen Diksmuide, Oostende en Veurne aan bod komen. De beschermde objecten zijn geordend per gemeente en worden in een beknopte tekst beschreven en geduid. Wie meer over een gebouw wil weten kan terecht in de bibliografie.

De zowat 350 items in het eerste deel van *Monumentaal West-Vlaanderen* vormen samen een mooie staalkaart van wat Zuid-West-Vlaanderen aan monumentale en landschappe-

lijke rijkdommen te bieden heeft. Markante monumenten uit deze regio zijn onder meer de Lakenhallen en het Merghelynckmuseum in Ieper, de Sint-Medarduskerk in Wervik, de kastelen van Marke en Rumbeke, het herenhuis Mulle de Terschueren in Tielt, de Spanbroekmolentrechtter of 'Pool of Peace' in Wijtschate, de Preetjesmolen in Heule, brouwerij Rodenbach in Roeselare, de stoommachine van de elektrische centrale in Izegem, de vestingen van Menen, de hoeve 'Korte Wilde' in Watou, ... Verder wordt ook aandacht besteed aan waardevolle landschappen zoals de Kemmelberg en aan historische dorpskernen zoals die van Reningelst. Al deze monumenten getuigen op hun manier over hoe in West-Vlaanderen gewoond, gewerkt, gebeden en bestuurd werd en hoe die activiteiten hun sporen nalieten in gebouwen en landschappen.

Versterkingen in drie nieuwe folders

Eind 2001 viel het doek over het Interreg-project *Versterkte steden* in het kader van dit project werkten vijf West-Vlaamse versterkte steden (Veurne, Menen, Lo-Reninge, Ieper en Nieuwpoort) met historische steden in het Franse Nord/Pas-de-Calais en het Engelse Kent samen om het cultuurtoerisme rond het Kanaal nieuw leven in te blazen, een regio die van alle streken in West-Europa het best voorzien is van vestingwerken.

Een laatste actie van het project *Versterkte steden* was het uitgeven van drie thematische folders. De reeks rolde in het najaar van 2001 van de persen. Ze vertelt het verhaal van de versterkingen door de eeuwen heen. De eerste folder *Achter wal en muur* handelt over de Romeinse periode en de Middeleeuwen. *De opgang van de artillerie* schetst de periode 1500-1800 en de derde folder *Spitstechnologie en defensie* laat zien hoe de aanvals- en verdedigingstechnieken in de 20ste eeuw steeds sneller gingen evolueren. De rijkgeïllustreerde reeks werpt een licht

op een belangrijk en boeiend aspect van de regionale geschiedenis

Musea
Domein Raversijde

Alfred Bastien en het Panorama van de IJzerslag

Veel bezoekers van het Domein Raversijde zien de Villa Bastien, maar weten niet wie Bastien was of waarom die villa zijn naam draagt. De tentoonstelling *Alfred Bastien en het Panorama van de IJzerslag* van 20 mei tot 11 november 2001 in de bovenzaal van het Memoriaal, met bijbehorende catalogus, wou op die vraag een antwoord geven.

Alfred Bastien (1875-1955) was reeds voor de Eerste Wereldoorlog een gevierd schilder. In 1915 nam hij als vrijwilliger dienst in het Belgisch leger. In Nieuwpoort was hij lid van de 'artistieke sectie'. Na de oorlog werkte hij zijn schetsen uit tot één groot panorama, met de Slag aan de IJzer van oktober-november 1914 als onderwerp. Het reusachtige doek was 14 meter hoog en 120 meter lang, maar ligt nu versneden en opgerold op een nieuwe bestemming te wachten.

Bastien was directeur van de Brusselse Academie voor Schone Kunsten. Hij mocht zich verheugen in de bijzondere belangstelling van Koning Albert I en Koningin Elisabeth. Tijdens de Tweede Wereldoorlog leerde Bastien ook Prins Karel kennen. Bij het einde van het Regentschap in 1950 werd het huis van Bastien een toevluchthaven voor Prins Karel die teken- en schilderlessen bij hem nam.

De tentoonstelling in het Memoriaal omvatte een vijftiental schilderijen van Bastien, gemaakt in Nieuwpoort en omgeving, uit de periode '14-'18. De kern van de expositie bestond uit een kopie van het panoramadoek op schaal 1/10. De voorgrond van het panorama bestond uit wapen-

tuig en uniformen uit die periode. Op de kust-nocturne van 9 augustus 2001 figureerden Belgische 'soldaten' uit de Eerste Wereldoorlog in uniform. Sommige vertelden de bezoekers meer over het leven aan de IJzer. Een 'verrezen' Alfred Bastien schilderde ter plaatse een voorstudie van zijn Panorama.

Bij de tentoonstelling verscheen een catalogus met een biografische schets van Bastien. Speciale aandacht ging uit naar de periode '14-'18 en Bastiens relatie met prins Karel. Naast een beschrijving en reproductie van alle tentoon-gestelde werken bevat de catalogus een hoofdstuk over het fenomeen 'panorama' (met bijlagen over de nu nog bestaande panorama's over de hele wereld) en een detailstudie van het Panorama van de IJzerslag.

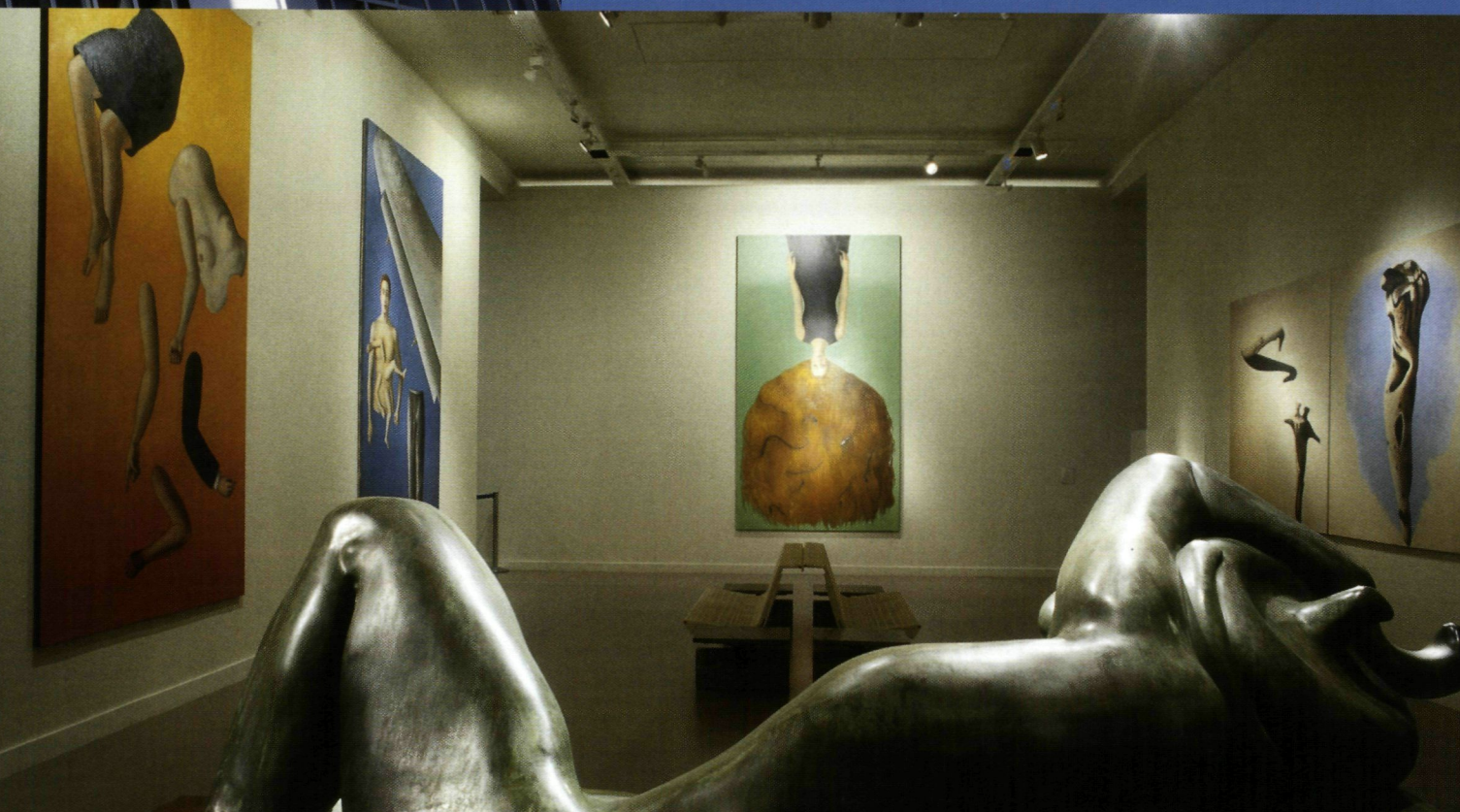
De tentoonstelling *Alfred Bastien en het Panorama van de IJzerslag* omvatte een vijftiental schilderijen van Bastien, gemaakt in Nieuwpoort en omgeving, uit de periode '14-'18.

Met de ambitieuze tentoonstelling
Between Earth and Heaven wenste het
PMMK de aandacht toe te spitsen op een
nieuwe generatie actuele kunstenaars.

Between Earth and Heaven, New Classical Movements in the Art of Today
23 februari - 2 september 2001

Met de ambitieuze tentoonstelling *Between Earth and Heaven, New Classical Movements in the Art of Today* wenste het PMMK de aandacht toe te spitsen op een nieuwe generatie actuele kunstenaars. Aan de hand van hun werk wou het museum een uitgebreid overzicht brengen van de nieuwe klassieke bewegingen (zoals Grieken en Romeinen, Renaissance, barok, neo-classicisme) in de actuele kunst. Een nieuwe generatie kunstenaars refereert aan klassieke voorbeelden en neemt Grieks-Romeinse elementen, thema's (zoals de mythes), principes (zoals de compositorische canons) en waarden over. Daarnaast tonen deze kunstenaars ook een nieuwe belangstelling voor het begrip 'schoonheid'.

Between Earth and Heaven toonde aan hoe boeiend de confrontatie kan zijn van het klassieke en het actuele, van het verleden en het heden in het zoeken naar nieuwe toepassingen ervan. Het zoeken en aftasten van de mogelijkheden, op de meest uiteenlopende wijzen, gebeurde niet alleen binnen de traditionele genres (schilderen, tekenen, beeldhouwen), maar ook in installaties en

doorheen nieuwe media zoals digitale fotografie en video.

Voor het eerst in het 14-jarige bestaan van het PMMK moest de vaste collectie opgeborgen worden, om het overzicht van 246 kunstwerken aan het publiek te kunnen presenteren, afkomstig van niet minder dan 98 binnen- en buitenlandse kunstenaars, onder meer uit Europa, de Verenigde Staten, China, Rusland en Zuid-Amerika.

De titel *Between Earth and Heaven* werd bewust gekozen om te verwijzen naar de ruimte waarin de mens leeft: tussen aarde en hemel, tussen de fysieke werkelijkheid en het verlangen naar het spirituele en de verbeelding.

Retrospectieve José Vermeersch
23 september 2001 - 13 januari 2002

Met de tentoonstelling *José Vermeersch, retrospectieve* wou het PMMK niet alleen het veelzijdig talent belichten van deze West-Vlaamse kunstenaar, maar tevens een ruim overzicht brengen van de verschillende facetten van zijn creatief werk. Dit aan de hand van een tweehonderdtal werken waaronder beelden, tekeningen en schilderijen.

De artistieke loopbaan van non-conformist José Vermeersch (1922-1997) kende aanvankelijk een moeilijk verloop. Hij groeide op als zoon van een vlasbewerker in het landelijke Bissegem, aan de oevers van de Leie. Op zijn zeventiende trok hij na zijn dagtaak als huisschilder naar de Koninklijke Academie in Kortrijk, waar hij tekende naar levend model. Later waagde hij de grote stap naar het Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Antwerpen, maar door de oorlog moest hij zijn opleiding bij Walter Vaes staken. Hij dook onder aan de Westkust. In 1944 werd Constant Permeke directeur in Antwerpen en hernam Vermeersch zijn studies. Met Permeke heeft hij de drang naar een oerkracht gemeen. Na de oorlog genoot Vermeersch een bescheiden bekendheid als schilder. Hij ontwikkelde een magisch-realistische, universele en tijdloze voormentaal waarin reeds personages opduiken die later terug te zien zijn als gedaantes in klei.

Christian Meynen, *Cités de sable* vanaf 15 december 2001

De tentoonstelling *Christian Meynen, Cités de sable* werd getoond als voorbode van de Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee die plaats zal vinden van maart tot oktober 2003 langsheen de hele kust en die zal vertrekken vanuit het PMMK.

De Brusselaar Christian Meynen nam het lelijke betonnen lint van de Belgische kuststrook als onderwerp van een indrukwekkende fotografische reeks. Voor zijn surrealistisch getinte fotoreeks trok Meynen zich 's winters terug aan de lege achterkant van de appartementsgordel. De foto's laten zien wat plat opportunisme en winstbejag kapotmaakt, maar tonen naast de aanklacht ook Meynens ingenieuze feeling voor standpunten en volumes. Meynen slaagt erin om de toeschouwer de monotone en lelijke, mistroostige urbane kuststrook met architectuur op mensenmaat anders te laten bekijken.

Het PMMK educatief

Op educatief gebied gebeurde er vorig jaar opnieuw heel wat in het PMMK. De PMMK-gidsen stonden weer klaar om de talrijke bezoekers op te vangen en rond te leiden op de tentoonstellingen. Kinderen tussen 6 en 12 jaar konden aan de slag in het jeugdatelier om er hun creatieve ideeën vrij te uiten. Ook werden zowel voor

het secundair als voor het basisonderwijs educatieve boekjes uitgegeven, met uitleg en opdrachten ter afsluiting van of als voorbereiding op een museumbezoek. Tijdens de zomermaanden was het museum voor het eerst op donderdagavond telkens open tot 22 uur in plaats van tot 18 uur. Een gelegenheid voor de bezoeker om wat langer van de exposities te genieten of een avondje uit te koppelen aan een museumbezoek. Ook dan stonden er gidsen paraat.

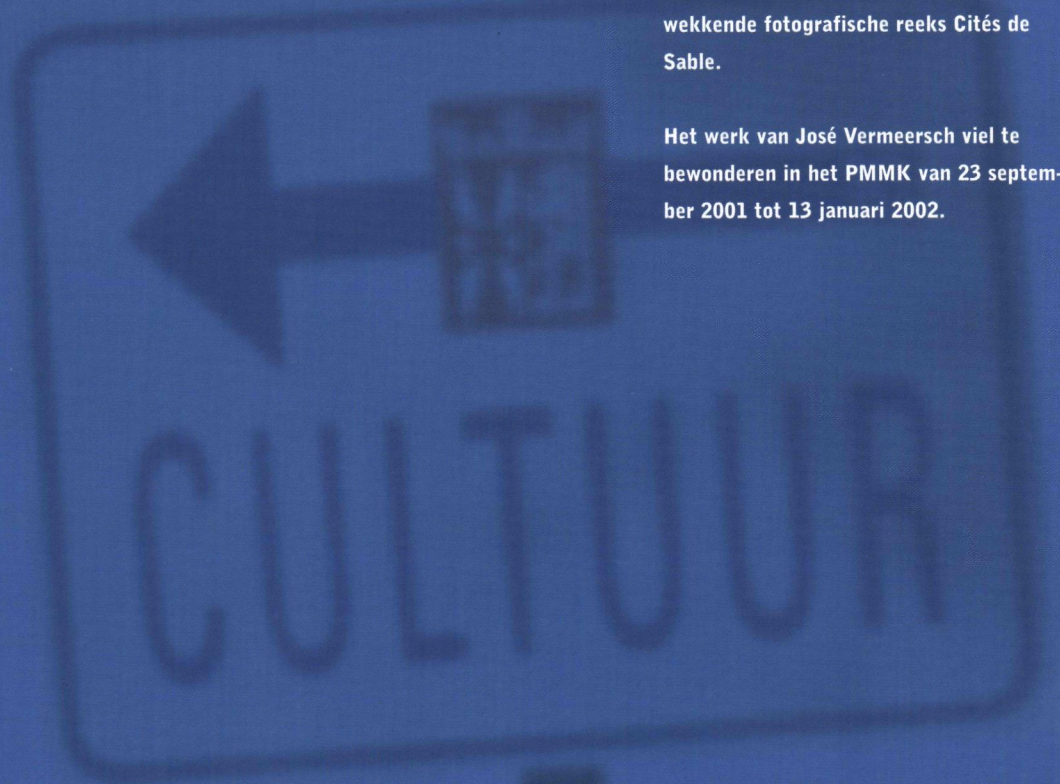
Onder de titel *Die ouders van vandaag...* konden kinderen van 6 tot 12 jaar ook hun mama en papa, oma en opa meebrengen naar het museum. Samen konden ze de tentoonstelling *Between Earth and Heaven* bezoeken en daarna zelf een kunstwerkje maken. Dit nieuwe project werd erg gesmaakt door de deelnemers en is evenals de museumnocturnes voor herhaling vatbaar.

De Brusselaar Christian Meynen nam het lelijke betonnen lint van de Belgische kuststrook als onderwerp van een indrukwekkende fotografische reeks *Cités de Sable*.

Het werk van José Vermeersch viel te bewonderen in het PMMK van 23 september 2001 tot 13 januari 2002.

In het kader van de Printemps des Musées stelde het PMMK op zondag 1 april 2001 zijn deuren gratis open voor alle bezoekers, een open-deurtag naar Frans voorbeeld die het grote publiek kennis wil laten maken met de rijkdom van de museumcollecties. In 2001 was de open museumdag gewijd aan het thema 'landschap'. Het initiatief werd gerealiseerd in samenwerking met La Direction des Musées de France. Gidsen verzorgden gratis rondleidingen.

Het PMMK nam ook deel aan de museumdag in Vlaanderen op zondag 20 mei, met tal van activiteiten zoals geleide bezoeken en een open-museumdag-wedstrijd voor jongeren. Onder het motto 'Samen kijken, samen doen, ... samen creatief bezig zijn. Kinderen nodigen hun ouders uit...' werd een speciale atelieractiviteit georganiseerd, waarbij kinderen hun ouders konden meenemen naar het museum. De kinderen betaalden 2,48 euro toegang, de ouders mochten er gratis in. Die dag werd ook de MuseumKlapper speciaal in de verf gezet, die voor het eerst verscheen naar aanleiding van de tentoonstelling *Between Earth and Heaven*. Deze publicatie stelt het programma van het museum voor evenals tentoonstellingen en activiteiten in de marge.

Tijdens de Retrospectieve José Vermeersch in het najaar nam het PMMK deel aan het project *Meesterstukken*, gerealiseerd in samenwerking met het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Leerkrachten van het basisonderwijs konden een kijkje nemen in het jeugdatelier en er zelf aan de slag gaan. Leerkrachten uit het secundair onderwijs konden deelnemen aan de activiteit 'José Vermeersch, een mens, een visie'. Daarbij werd gewerkt rond het mensbeeld en de voorstelling van de mens door de eeuwen heen in verschillende culturen.

Aan de Retrospectieve José Vermeersch werd ook een project van modeontwerp voor jonge ontwerpers gekoppeld. Vertrekend van de beelden van José Vermeersch konden ze hun fantasie de vrije loop laten en een ontwerp voor stof

of kledij maken. Enkele leerlingen van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Kortrijk (afdeling mode- en theaterkostuumontwerp) gingen op het aanbod in en creëerden met veel enthousiasme enkele zeer goede ontwerpen.

Leiestreekmusea in een stijlvolle brochure

Alle musea uit de Kortrijkse regio zijn verenigd in een netwerk. Met de steun van de net opgerichte v.z.w. Toerisme Leiestreek werd een nieuwe, stijlvolle brochure uitgegeven over de musea van de Leiestreek. Aangezien de toeristische regio van de Leie over de provinciegrens heen reikt, van Wervik tot Sint-Martens-Latem, werden de musea uit de Oost-Vlaamse Leiegemeenten mee opgenomen, met een gevoelige uitbreiding van het museumnetwerk tot gevolg. Als voorbeeldproject van een hecht samenwerkingsverband kon de realisatie van de brochure rekenen op 80 procent subsidie van de Vlaamse Gemeenschap.

In de stijlvolle brochure *Musea van de Leiestreek* worden alle 30 musea uit de regio Leiestreek overzichtelijk voorgesteld, rijkelijk geïllustreerd met mooie foto's. Het is een handig naslagwerkje geworden voor wie de regio Leiestreek en de musea regelmatig bezoekt of wil ontdekken. Alle praktische museuminformatie is in een losse katern opgenomen.

Museumnocturnes: 's avonds nog een museum meepikken

De Vlaamse Museumvereniging startte in 2001 met het experiment van de museumnocturnes in heel Vlaanderen. Op die manier wou de VMV inspelen op de groeiende vraag naar museumbezoek na de werkuren. Elke week bleef ergens in Vlaanderen een museum open tot 22 uur, op donderdagavond om niet in concurrentie te treden met het vrijetijds- en cultuuraanbod op vrijdag- en zaterdagavond. Een duidelijke agenda in een overzichtelijke folder verstrekte de museumbezoeker de nodige informatie voor zijn

museumnocturne. Ook verschillende West-Vlaamse musea namen deel, waaronder het PMMK in Oostende. De Brugse musea inspireerden zich op het idee van de VMV om elke eerste donderdag van de maand een nocturne te organiseren, telkens in een ander Brugs museum. Tijdens de zomermaanden werd de focus gelegd op de musea aan de kust. Elke week in juli en augustus zette één of ander museum aan de kust zijn deuren op donderdagavond open, soms zelfs meerdere. Dat gebeurde in samenwerking met de West-Vlaamse museumconsulent. De kustnocturnes waren een voltreffer: bijna de helft van de nocturnebezoekers viel aan de kust te noteren.

Erfgoedweekend: Ontdek mijn verleden

De open museumdag van de voorgaande jaren ging in 2001 op in een ruimer erfgoedweekend dat over heel Vlaanderen plaatsvond op 19 en 20 mei. Alle erfgoedsectoren zoals archieven, bibliotheken, geschiedenis of volkscultuur komen binnen het integraal erfgoedbeleid op Vlaams niveau voortaan zoveel mogelijk geïntegreerd en niet langer apart naar buiten.

Binnen het erfgoed blijven de musea uiteraard belangrijke instellingen. Ze openden hun deuren op de zondag van het Erfgoedweekend. De archieven stelden hun deuren gratis open op de zaterdag. De opendeur werd vaak gekoppeld aan speciale activiteiten, zoals kleine tentoonstellingen of rondleidingen. Ook 48 West-Vlaamse musea namen aan het Erfgoedweekend deel, waaronder alle provinciale musea. In heel Vlaanderen namen er 178 musea deel en lieten 100.000 bezoekers zich verleiden, alvast méér dan op de vroegere museumdag. Het campagnebeeld bestond uit een baby, in combinatie met de confronterende slogan: 'Ontdek mijn verleden'.

De Haan 11

Veurne
Oostende

economie

Economische indicatoren in West-Vlaanderen in 2001

Werkloosheid

West-Vlaanderen telde in 2001 gemiddeld 26.654 werklozen. Ten opzichte van 2000 daalde het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen met amper 0,7 procent. In het Vlaamse Gewest bleef de werkloosheid in 2001 gemiddeld 0,1 procent lager dan in 2000, wat nagenoeg een status quo betekent. West-Vlaanderen presteerde dus nog iets beter dan het Vlaamse Gewest als geheel.

Het gemiddelde aantal werklozen bestond in 2001 uit 11.360 mannen en 15.294 vrouwen. Het aantal mannelijke werklozen steeg met gemiddeld zo'n 400 personen (+ 3,8 procent), het aantal vrouwelijke werklozen daalde nog met gemiddeld zo'n 600 personen (- 3,8 procent).

In de acht West-Vlaamse arrondissementen is de relatieve evolutie in 2001 ten opzichte van 2000 enigszins verschillend. Drie arrondissementen kenden een toename van de werkloosheid in 2001: Roeselare (+ 4 procent), Kortrijk (+ 0,7 procent) en Oostende (+ 0,5 procent). De overige vijf arrondissementen kenden in 2001 nog een daling van de werkloosheid ten opzichte van 2000. Deze daling was in relatieve termen het grootst in Brugge (- 3,3 procent), gevolgd door de arrondissementen Veurne (- 2,6 procent), Diksmuide (- 2,3 procent), Ieper (- 1,8 procent) en Tielt (- 1,6 procent).

In 2001 waren er gemiddeld 7.157 jeugdwerklozen in West-Vlaanderen of 6,5 procent meer dan in 2000. Ook het aantal niet-werkende werkzoekenden ouder dan 50 jaar steeg in 2001 ten opzichte van 2000, zij het iets minder (+ 2,2 procent). Hun aantal bedroeg in 2001 gemiddeld 2.282 personen. Naast deze groep van oudere niet-werkende werkzoekenden bestaat er echter nog een veel grotere groep van werklozen ouder dan 50 jaar: de uitgeschreven werklozen of niet-werkende niet-werkzoekenden. Hun aantal bedroeg in 2001 gemiddeld 15.091 personen of 4,5 procent meer dan in 2000.

Ook de cijfers naar werkloosheidsduur tonen de invloed van de conjunctuur op de arbeidsmarkt. Tussen 2000 en 2001 steeg het aantal werklozen dat minder dan drie maanden werkloos is met 19,7 procent. Het aantal werklozen dat 3 tot 6 maanden werkloos is, steeg met 10,2 procent. Daartegenover staat dat de langdurige werkloosheid (meer dan één jaar werkloos), die minder conjunctureel gebonden is, in 2001 nog sterk daalde ten opzichte van 2000 (- 16,6 procent).

Werkaanbiedingen

Bij de VDAB waren er in 2001 gemiddeld 11 procent minder openstaande werkaanbiedingen per maand dan in 2000. Dit heeft echter voor een groot deel te maken met de gewijzigde procedure in verband met openstaande vacatures sinds september 2000. Vanaf die datum blijven de interimvacatures nog slechts 14 dagen openstaan, waar dat vroeger onbeperkt was. Vooral in het Lokaal Klantencentrum (LKC) Kortrijk, een regio waar de interimsector sterk ontwikkeld is, weegt deze gewijzigde procedure sterk door. Het aantal openstaande vacatures daalde er met een kwart.

Het aantal werklozen daalde in 2001 ten opzichte van 2000 in de arrondissementen Brugge (-3,3 procent), Veurne (-2,6 procent), Diksmuide (-2,3 procent), Ieper (-1,8 procent) en Tielt (-1,6 procent).

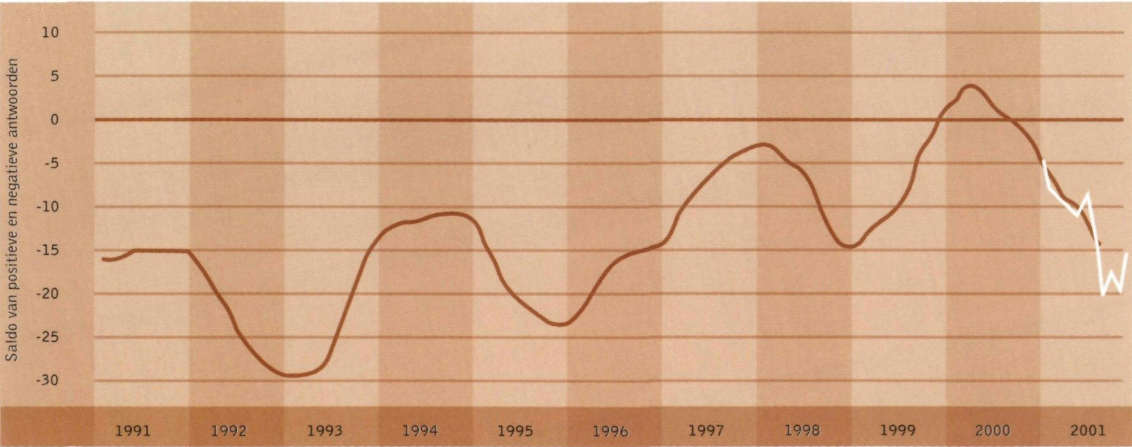

In 2001 werd in West-Vlaanderen de bouw van 7.639 woningen vergund. Ten opzichte van 2000 is dat 2,8 procent minder. Het aantal effectief begonnen woningen bedroeg in 2001 gemiddeld 622 eenheden, wat dan weer 5,6 procent meer is dan in 2000.

Conjunctuurindicator van de Nationale Bank

De brutowaarden daalden in de eerste drie kwartalen van 2001 nagenoeg continu en bereikten een dieptepunt in september (zie figuur). In het laatste kwartaal van 2001 leek deze neerwaartse beweging te zijn stopgezet en verbeterden de brutowaarden opnieuw. De daling van de brutowaarden begon al midden 2000. De afgevlakte curve, die met enkele maanden vertraging berekend wordt, zat vanaf dat moment in een neerwaartse beweging en bleef tot augustus 2001 onafgebroken dalen. De recentste brutowaarden, evenals de eerste waarden van 2002, doen echter vermoeden dat deze trend wellicht zal omkeren en dat er verbetering op komst is, tenzij deze opflakkering enkel een adempauze zou zijn in de neerwaartse beweging.

Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen, 1991-2001

Bron: NBB, Verwerking: GOM - West-Vlaanderen.

Volgens cijfers van het NIS gingen in 2001 circa 8 procent meer ondernemingen failliet dan in 2000. In het Vlaamse Gewest bedroeg de toename 2,8 procent. Door de faillissementen gingen, volgens gegevens van Graydon Belgium nv, in 2001 in West-Vlaanderen zo'n 2.000 banen verloren. De belangrijkste faillissementen in 2001 in West-Vlaanderen waren - in termen van verloren gegane tewerkstelling - deze van LHSP (401 banen), Deltex (130 banen), Kortrijkse Textielmaatschappij (110 banen), M. Dierick en Kinders (107 banen), Autonoom (83 banen) en Wasserij Nieuwkuis Zonet (81 banen). In het Vlaamse Gewest als geheel gingen in 2001, onder meer door het faillissement van Sabena, een recordaantal van 25.000 banen verloren door faillissementen.

Inschrijving van personenwagens

De inschrijving van het aantal nieuwe personenwagens is een maat voor de gezinsbestedingen en aldus voor de private consumptie. In 2001 werden 4,3 procent minder nieuwe personenwagens ingeschreven in West-Vlaanderen in vergelijking met 2000. De afname op jaarbasis situeerde zich integraal in het eerste semester van 2001. Deze gegevens zijn afkomstig van FEBIAC.

Uitvoer

In de eerste drie kwartalen van 2001 lag de nominale waarde van de uitvoer uit West-Vlaanderen 6,3 procent hoger dan in dezelfde periode van 2000. De relatieve toename op jaar-basis verminderde wel per kwartaal.

Tijdelijke werkloosheid

De cijfers van de tijdelijke werkloosheid zijn geen indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeids-contract gebonden zijn, maar die om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijks verlof voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn. Tijdens een recessie neemt de tijdelijke werkloosheid sneller toe dan andere vormen van werkloosheid. Bij een herne-ming van de economie neemt de tijdelijke werkloosheid sneller af. Dit wijst erop dat tijdelijke werkloosheid als buffer wordt gebruikt om een daling van de vraag tijdelijk op te vangen.

Met uitzondering van de maand januari lag de tijdelijke werkloosheid in West-Vlaanderen elke maand van 2001 hoger dan in dezelfde maand van 2000. Over het volledige jaar 2001 bedroeg de stijging 20,5 procent.

Omzet en investeringen

In 2001 werd in West-Vlaanderen de bouw van 7.639 woningen vergund. Ten opzichte van 2000 is dat 2,8 procent minder. Het aantal effectief begonnen woningen bedroeg in 2001 gemiddeld 622 eenheden, wat dan weer 5,6 procent meer is dan in 2000. In 2001 haalden de grote onderne-mingen met zetel in West-Vlaanderen een omzetcijfer dat 2,2 procent hoger lag dan in 2000. Gecorrigeerd voor inflatie betekent dit nagenoeg een status quo. De omzet in de klein-

In 2001 werd in West-Vlaanderen de bouw van 7.639 woningen vergund. Ten opzichte van 2000 is dat 2,8 procent minder.

handel in West-Vlaanderen, een indicator van het consumentenvertrouwen, steeg daarentegen met 7,3 procent in 2001. In 2001 lag het investeringscijfer dan weer 6 procent lager dan in 2000.

De GOM behartigt de belangen van de provincie met betrekking tot de economische speerpunten in West-Vlaanderen (zeehavens, luchthavens, waterwegen, mobiliteit op de weg).

Naar een betere economische dienstverlening

De provincie ondersteunt het economisch gebeuren in West-Vlaanderen met een reeks eigen beleidsinitiatieven. Eén ervan was het opstarten van het project 'aanspreekpunt lokale economie' naar de gemeenten toe. De provincie stimuleert de gemeenten tot de uitbouw van een loket lokale economie en begeleidt ze daarbij. Bedoeling is de dienstverlening in het economisch veld te verbeteren. Als stimulans wordt een vormingsreeks 'lokale economie specifiek voor de ambtenaar' opgezet.

Samenwerking met de GOM - West-Vlaanderen

De provincie ondersteunt het socio-economische gebeuren in West-Vlaanderen via de samenwerking met enkele bevoorrechte partners. De provincie wil hierbij haar eigen accenten leggen. Daarom maakt het traditionele subsidiesysteem meer en meer plaats voor een op maat van de provincie getekend toelagepakket, geconcretiseerd in beheersovereenkomsten.

De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) West-Vlaanderen is een eerste bevoorrechte partner bij de voorbereiding en uitvoering van het provinciaal economisch beleid en ontvangt daarvoor een aanzienlijke financiering. De samenwerking werd in 2001 geformaliseerd in een afsprakennota, om de relatie te optimaliseren en in de toekomst te kunnen komen tot transparante en goed afgelijnde resultaatverbintenissen waarop de provinciale subsidiëring afgestemd is. Het protocol tussen de provincie en de GOM werd op 28 juni 2001 goedgekeurd door de provincieraad en door beide partijen ondertekend op 4 september 2001.

De provincieraad gaf zijn goedkeuring aan een aantal opdrachten waarvoor in 2002 beheersovereenkomsten afgesloten zullen worden. De GOM zal de opdrachten in overleg met de provinciale dienst voor Economie uitvoeren. Vooreerst is er de uitbouw van een loket economie ten behoeve van de provincie, de gemeenten en alle economische partners in West-Vlaanderen. De GOM zal beleidsvoorbereidend werk verrichten en een advies formuleren inzake de economische infrastructuur en de uitbouw van een geografisch informatiesysteem (GIS) voor bedrijventerreinen. Dit zal gebeuren in overleg met de provinciale dienst voor Economie, de provinciale planologische dienst, de provinciale GIS-cel en de intercommunales WVI en Leiedal. De GOM zal ook een digitale economische kaart van West-Vlaanderen opmaken, onder meer in functie van het provinciaal project 'lokale economie' ten behoeve van de gemeenten. Verder behartigt de GOM de belangen van de provincie met betrekking tot de economische poorten en speerpunten in West-Vlaanderen (zeehavens, luchthavens, waterwegen, mobiliteit op de weg) in functie van de economische ontsluiting van de provincie. De GOM zal ook de buitenlandse investeringen en de internationalisering van de bedrijfsontwikkeling stimuleren en economische projecten uitvoeren van de West-Vlaamse streekplatforms en in het kader van Europese programma's.

Het provinciebestuur betoelaagt het WES om het documentatiecentrum uit te bouwen, met de nadruk op economie. Het extern toegankelijk maken van deze bibliotheek via virtuele weg is een prioriteit.

Samenwerking met het WES

Ook voor het West-Vlaams Economisch Studiebureau (WES), een andere bevoorrechte partner van de provincie, heeft de provincieraad materies goedgekeurd die in 2002 in concrete beheersovereenkomsten met resultaatverbintenis vertaald zullen worden.

Het provinciebestuur betoelaagt het WES als informatiecentrum, vooral om de sociaal-economische geledingen in West-Vlaanderen via de uitgave van publicaties te informeren.

Met de toelage aan het WES als documentatiecentrum beoogt de provincie de uitbouw van de bibliotheek op een aantal specifieke kennisdomeinen, met de nadruk op economie. Het extern toegankelijk maken van deze economische bibliotheek via virtuele weg is een prioriteit van de provincie. Voor deze eerste specifieke opdracht voorzag de provincie extra financiële middelen. Een tweede specifieke opdracht voor het WES bestaat in het uitbouwen van een virtueel leer- en kennisforum rond regionale economie en ontwikkeling. De provincie schuift het WES ook een derde opdracht toe: samenwerking op het vlak van programmamanagement van het Europees programma 5b Phasing out Westhoek - Middenkust.

Uitreiking van kwaliteitslabels en -certificaten

Op 10 december 2001 werden in het Provinciaal Hof in Brugge de kwaliteitslabels en -certificaten voor 2001 uitgereikt aan bedrijven die het opleidingsprogramma succesvol afronden met een positief auditverslag. In 2001 kwamen de sectoren van de fietsenhandelaars en de schrijnwerkers aan bod. De boekhouders, accountants en fiscalisten en de drukkers waren aan een eerste heraudit toe. Voor architecten en campingondernemers was een tweede heraudit mogelijk en beroepsfotografen konden hun kwaliteitslabel of -certificaat voor de derde keer voor twee jaar verlengen bij een positieve heraudit.

Sinds 1992 steunt het provinciebestuur financieel en logistiek een programma dat het invoeren van integrale kwaliteitszorg (IKZ) in de KMO beoogt. Na een inleidende sessie per sector volgen interactieve opleidingssessies in kleine groepen met de nadruk op leren uit de praktijkervaring. De deelnemers worden verplicht om een kwaliteitshandboek voor de eigen zaak op te maken. Na een positieve individuele audit in de onderneming wordt het kwaliteitslabel of -certificaat van de provincie toegekend. Het blijft twee jaar geldig en kan na een positieve heraudit telkens voor twee jaar verlengd worden.

12

E40

Kortrijk

Brugge

INFORMATIE

Tolhuis geeft hapklare antwoorden

In april 2001 opende het provinciale Informatiecentrum zijn deuren in het gerenoveerde Tolhuis op het Jan Van Eyckplein in Brugge. Een uitgebreide mediacampagne met als slagzin 'Een hapklaar antwoord op al je vragen over de provincie' moest de West-Vlaming ervan overtuigen dat het Informatiecentrum in het historische gebouw in het hart van Brugge het centrale aanspreekpunt is voor alle vragen over de provincie. De vragen kunnen op alle mogelijke manieren gesteld worden: persoonlijk aan de balie, telefonisch, per brief of per e-mail. Het Informatiecentrum wil niet alleen vragen beantwoorden, maar wil de provincie door een persoonlijk onthaal aan de balie ook een eigen gezicht geven en beter bekend maken. Het Tolhuis wil duidelijk méér zijn dan een loket om een folder af te halen.

Het Infocentrum in het Tolhuis centraliseert alle publicaties over West-Vlaanderen die gratis ter beschikking gesteld of verkocht worden. In de leesruimte kunnen bezoekers rustig grasduinen

in deze publicaties. Via interactieve schermen kunnen ze zelf op verkenning gaan naar provinciale informatie. Met behulp van twee internetcomputers kunnen bezoekers ook surfen op de provinciale website.

Een half jaar na de start van het Informatiecentrum nam de provinciale bibliotheek haar intrek in het provinciehuis Tolhuis. Tijdens het opendeurweekend de eerste week van oktober maakten ruim 1.500 geïnteresseerden kennis met het provinciale Informatiecentrum, het Info Punt Europa en de provinciale bibliotheek.

Welke vragen krijgt het Informatiecentrum nu te beantwoorden? Een vierde van de vragen zijn algemene vragen: contactgegevens van diensten, de werking en het beleid van de provincie, de zetelverdeling in de provincieraad of een afbeelding van het wapenschild en de vlag van de provincie. Daarnaast worden ook veel toeristische vragen beantwoord. Er zijn heel wat vragen over recreatieve fiets-, wandel-, auto- en ruiterrou-

tes. De thema's welzijn (subsidievragen) en cultuur (praktische informatie over tentoonstellingen, provinciale prijzen en toernooien) scoren eveneens goed. Vragen over milieu of onderwijs komen minder voor.

Ruim drie vierde van de gestelde vragen konden

onmiddellijk door het Informatiecentrum beantwoord worden. Sommige vragen werden doorgestuurd aan de bevoegde diensten. Voor andere vragen was het provinciebestuur niet bevoegd. Dan bestond de dienstverlening uit het zoeken van de juiste contactgegevens binnen de andere besturen.

Via het provinciale Informatiecentrum worden heel wat publicaties aangevraagd. Vorig jaar werden bijna 2.000 publicaties verkocht. Toeristische routekaarten, educatieve pakketten voor het onderwijs en cultuurboeken gaan vlot over de toonbank. Recente uitgaven worden het felst gesmaakt evenals gratis publicaties, de beiaard- en orgelbrochure, folders over de Week van de Zee en de nieuwste toeristische initiatieven. Het grote aanbod wordt dagelijks door heel wat bezoekers in de leesruimte geconsulteerd.

Het afgelopen jaar kon het provinciehuis Tolhuis een 15-tal groepen of zo'n 350 personen verwelkomen. Naast historische informatie over het middeleeuwse Tolhuis krijgen de bezoekers een voorstelling van de drie diensten: het provinciale Informatiecentrum, het Info Punt Europa en de provinciale bibliotheek.

Een rondreizende promotiestand moet mensen buiten Brugge laten kennismaken met het Informatiecentrum. Elektronische en telefonische dienstverlening staan hierbij centraal. De stand stond in 2001 opgesteld in het gemeentehuis of de bibliotheek van Meulebeke, Staden, Knokke-Heist, Nieuwpoort, Lo, Moerkerke, Kuurne, Avelgem, Poperinge en Oostkamp.

Provinciale website: info op maat van de gebruiker

De webstek van de provincie werd in 2001 door steeds meer gebruikers geconsulteerd. Maandelijks werd de site gemiddeld zo'n 500.000 keer aangeklikt. Naast het algemene informatieaanbod over wat reilt en zeilt binnen de provincie werd vooral werk gemaakt van deelsites rond bepaalde projecten of diensten. Vanuit de provinciale website kan men zo doorklikken naar subsites met thematische of projectmatige informatie. Informatie op maat van de gebruiker: met enkele 'klikken' vindt hij de informatie die hij zoekt.

De zomerportaalsite met informatie over provinciale uit-tips op vlak van cultuur, sport, musea, ... was een ware publiekstrekker. Deze site werd aangevuld met een aantal nuttige links naar treinregeling, weerbericht, ... Een bezoek aan de provinciale website is dan ook de ideale start bij het plannen van een dagje uit in de provincie West-Vlaanderen.

Persberichten en informatie uit de provincieraad of de bestendige deputatie worden ook steeds druk bezocht. Van de interactiemogelijkheden via GIS, sociale kaart of TiNCK werd ook druk gebruik gemaakt.

Antwoord op euro-vragen

Als officieel voorlichtingsnetwerk van de Europese Commissie ondernam het Info Punt Europa heel wat initiatieven om de euro in 2001 onder de aandacht van de West-Vlamingen te brengen en antwoord te geven op alle mogelijke

vragen. Daardoor droeg het Info Punt Europa bij tot de harmonieuze overgang van de Belgische frank naar de Europese eenheidsmunt, die al sinds 1 januari 1999 de officiële munteenheid in België is, maar die pas echt tastbaar werd in 2002.

Het Info Punt Europa organiseerde diverse initiatieven om leerlingen uit het secundair onderwijs van informatie over de euro te voorzien. Leerkrachten konden de brochure *Pasmunt* bestellen. Duizenden leerlingen kregen de kans om op school of in het Info Punt Europa te leren over de euro.

De overgang naar de euro stelde ook de lokale besturen voor een uitdaging. Naast tal van aanpassingen in de interne boekhouding, moesten ook tarieven in barema's, reglementen, ... naar de euro vertaald worden. Als ondersteuning van de lokale besturen bood het Info Punt Europa een gerichte cursus aan, in samenwerking met de School voor Bestuursrecht.

Ook de meest kwetsbare groepen in de samenleving, zoals blinden, slechtzienden, laaggeschoolden of mensen met een mentale handicap, werden goed voorbereid op de komst van de nieuwe munt, werden gerustgesteld en kregen antwoord op hun vragen. Daartoe informeerde het Info Punt Europa de contactpersonen en vrijwilligers die met deze mensen in contact komen.

Tot slot kregen alle West-Vlamingen de kans om via de euro-tentoonstelling in het Info Punt Europa kennis op te doen rond de verschillende aspecten van de invoering van de nieuwe munt.

Tournée Générale langs provinciale paden

Elke zomer gaan de reporters van Radio 2 West-Vlaanderen 'de boer op'. Ze maken rechtstreekse radio vanuit een café in een dorp of een stadswijk en bezoeken plekjes die in de loop van het jaar minder aan bod komen. In de zomer van 2001 gingen de radiomakers, in co-productie met de provincie, op verkenning langs de provinciale wandel- en fietsroutes.

Elke ochtend in juli en augustus stond een radio-reporter in een dorp waar een wandel- of fietsroute start. Hij praatte er met de peter of meter van de route of iemand die kon vertellen over de bezienswaardigheden langs het traject. In dit gesprek werden de luisteraars warm gemaakt om mee te wandelen of te fietsen. Elke ochtend vertrok dan ook een lange karavaan radiomakers en luisteraars voor een gezamenlijke tocht langs één van de vele provinciale routes. Tijdens de middageditie van Radio 2 volgden nog babbel over opmerkelijke gebouwen, lokale geschiedenis, bijzondere figuren, ... Via een quiz konden de luisteraars op zoek gaan naar de locatie van de volgende dag.

Tournée Générale startte op 2 juli met de Kastelenroute aan het Kasteel Tillegem (Brugge) en eindigde op 24 augustus met een zonovergoten wandeling langs het Beverdijkwandelpad en een frisse pint in Café Au Bienvenu aan de sluis van Fintele.

Een frisse wind door West op Zondag

Op 21 oktober 2001 waaide een frisse wind door de redactie van het provinciale magazine West op Zondag. Het wekelijkse programma op de West-Vlaamse zenders WTV en Focus koos voor een nieuwe aanpak. Presentator en cameraman zegden de studio vaarwel en trokken er voor een reeks van 28 afleveringen op uit om de kijker te verrassen met frisse reportages. Tijdens het televisieseizoen 2001-2002 werd West op Zondag ingedeeld in drie grote rubrieken: 'De Wakkere West-Vlaming', 'De Uitblinker' en 'De Westwijzer'. Het vertrekpunt voor deze rubrieken was telkens het provinciaal Informatiecentrum Tolhuis.

In 'De Wakkere West-Vlaming' mocht de kijker concrete vragen stellen over alle provinciale beleidsdomeinen. Er kwamen vragen als: "Waarvoor kan de dienst huisvesting subsidies toekennen?" of "Waar vind ik een overzicht van alle West-Vlaamse culturele evenementen?".

Met de camera in aanslag vertrok de presentator dan op pad langs de provinciale diensten, op zoek naar een gevat antwoord.

In 'De Uitblinker' portretteerde West op Zondag wekelijks onbekende West-Vlamingen die zich op een of andere manier verdienstelijk maken in de provincie. Vrijwilligers van over de hele provincie, verdeeld over heel wat verschillende actieterreinen, kwamen zo aan bod.

In de derde rubriek, 'De Westwijzer', werd de kijker getraceerd op uit-tips in de eigen provincie. Wandelpaden, fietspaden, provinciale domeinen, tentoonstellingen of concerten: allemaal passeerden ze de lens van West op Zondag. In 'De Westwijzer' werden ook telkens vrijkaarten uitgedeeld aan de eerste bellers.

Uit in West in een nieuw kleedje

Op zondag 20 mei 2001 konden alle West-Vlamingen opnieuw uitgebreid kennismaken met hun provinciebestuur. Het feestelijke programma vond vorig jaar niet plaats in een uitgestrekt provinciaal domein, maar op verschillende kleinere locaties in en rond Roeselare. Deze locaties waren verbonden door wandel-, fiets- en autozoektochten. De apotheose met Raymond van het Groenewoud vond plaats in de REO-veiling. Met de actie *Kent u het West-Vlaams jeugdwerk al?* kwamen de West-Vlaamse jeugdverenigingen aardig uit de hoek in het Sterrebos. Ze boden een staalkaart van wat ze binnen de provincie wekelijks voor kinderen en jongeren op

het getouw zetten. De provinciale jeugddienst plaatste hierbij alle vrijwilligers in de schijnwerper. Het Provinciaal Onderzoekscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) ontving heel wat geïnteresseerden, op zoek naar enkele nuttige landbouwtips. In het Provinciaal Educatief Centrum (PEC) genoten de aanwezigen van wereldmuziek en konden ze deelnemen aan debatten. De Waaiberg, die zijn 20-jarige bestaan vierde, organiseerde een groot feest voor de bewoners. Heel wat mensen brachten hen een bezoek in hun werk- en leefomgeving. In de REO-veiling stonden ambtenaren paraat om de werking van de provinciale diensten te presenteren. In het kader van het Internationaal jaar van de vrijwilliger kregen heel wat West-Vlaamse verenigingen de kans om hun vrijwilligers voor te stellen. Naast de informatie was er ook plaats voor een flinke brok entertainment met Raymond van het Groenewoud als top of the bill.

Nuttige adressen en locaties

Toestand op 1 juni 2002

PROVINCIALE OVERHEID

Zetel van de provincieraad en van de bestendige deputatie
Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 31 11 • fax 050-40 31 00

Kabinet van de gouverneur
Burg 3, 8000 Brugge
tel. 050-40 58 11 • fax 050-40 58 00

Kabinetten gedeputeerden Durnez,
Van Gheluwe, Kindt, De fauw, Pertry
en Titeca-Decraene
Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 31 11 • fax 050-40 31 00

Kabinet van de provinciegriffier
Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 73 20 • fax 050-40 73 00

PROVINCIALE ADMINISTRATIE

Locaties:

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 31 11 • fax 050-40 31 00

Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 34 61 • fax 050-40 31 01

Provinciehuis Abdijbeke
Abdijbekestraat 9, 8200 Brugge
(Sint-Andries)
tel. 050-40 71 11 • fax 050-40 71 00

Provinciehuis Potyze
Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper
tel. 057-20 00 27 • fax 057-21 84 28

Esenkasteel
Woumenweg 100, 8600 Diksmuide
tel. 051-51 93 50 • fax 051-51 93 51

Tolhuis
Jan Van Eyckplein 2,
8000 Brugge
tel. 050-40 74 74 • fax 050-40 74 75

Diensten:

- dienst wegen - district Noord
- dienst waterlopen
- dienst logistiek (gebouwen, informatietechnologie en IPBW)

- dienst overheidsopdrachten en patrimonium
- dienst economie, landbouw, visserij en middenstand
Provinciehuis Abdijbeke

- griffie
- dienst organisatie en HRM
- directie financiën
- dienst personeel
- directie externe relaties, Europese programma's en gebiedswerking
- dienst promotie en onthaal
- huishoudelijke dienst
- dienst milieu, ruimtelijke ordening en natuur
- dienst welzijn
- dienst cultuur
- dienst onderwijs
- dienst pers en communicatie
Provinciehuis Boeverbos

- provinciaal informatiecentrum
- info-punt Europa
- provinciale bibliotheek
Tolhuis

- dienst logistiek (grafische dienst)
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I

- dienst sport
Doornstraat 114,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 76 86
fax 050-40 76 87

- archiefdienst
Groot Seminarie, Potterierei 72,
8000 Kortrijk
tel. 050-34 62 77 of 34 71 66
fax 050-34 90 79

- provinciale technische dienst
zone zuid
Provinciehuis Potyze
Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper
tel. 057-21 76 46
fax 057-21 84 28

- gebiedswerking
Brugge-Oostende
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 35 44
fax 050-40 31 41
vanaf september 2002
Kasteel Tillegem
8200 Brugge (Sint-Michiels)

- gebiedswerking Westhoek
Esenkasteel, Woumenweg 100,
8600 Diksmuide
tel. 051-51 93 50
fax 051-51 93 51

- gebiedswerking Kortrijk
Orangerie Broel, Dam 71 bus 22,
8500 Kortrijk
tel. 056-24 99 99
fax 056-27 99 90

- gebiedswerking Roeselare-Tielt
Provinciaal Educatief Centrum
Hugo Verrieststraat 22,
8800 Roeselare
tel. 051-26 50 50 • fax 051-20 43 49

PROVINCIAAL ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN

Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw
Instituut Arthur Olivier
Ieperseweg 87, 8800 Roeselare (Rumbeke)
tel. 051-26 14 00 • fax 051-24 00 20

Provinciaal Technisch Instituut (PTI)
Afdeling met volledig leerplan:
• Campus PTI
Graaf Karel de Goedelaan 7,
8500 Kortrijk
tel. 056-22 13 41 • fax 056-22 53 52
• Campus Tuinbouwschool
Condédreef 10, 8500 Kortrijk
tel. 056-22 00 13
fax 056-20 44 71

Centrum voor volwassenenonderwijs
• Campus CVO
Graaf Karel de Goedelaan 7,
8500 Kortrijk
tel. 056-22 13 41 • fax 056-22 53 52

Provinciaal Maritiem Instituut (PMI)
• Kursaalstraat 55,
8301 Knokke-Heist
tel. 050-51 10 01 • fax 050-51 64 44
• Mercatorlaan 15,
8400 Oostende
tel. 059-70 40 19 • fax 059-51 38 71

VORMINGSCENTRA

School voor Bestuursrecht van West-Vlaanderen (SBR)
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I,
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 34 61 • fax 050-40 31 01

West-Vlaams Opleidingscentrum voor Brandweer, Reddings- en Ambulancediensten (WOBRA)
Burg 4, 8000 Brugge
tel. 050-40 56 11 • fax 050-40 56 00

West-Vlaamse Politieschool (WPS)
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 45 40 • fax 050-39 38 79

West-Vlaams Instituut voor de Vorming van Overheidspersoneel (WIVO)
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I,
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 31 84 • fax 050-40 31 01

West-Vlaams Agrarisch Vormingsinstituut (WAVI)
Ieperseweg 87, 8800 Roeselare (Rumbeke)
tel. 051-26 14 00 • fax 051-24 00 20

Provinciaal Educatief Centrum voor Noord-Zuidbeleid (PEC)
Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
tel. 051-26 50 50 • fax 051-20 43 49

PROVINCIALE SPORT-ACCOMMODATIE

Provinciaal Olympisch Zwembad (Olympiabad)
Doornstraat 110, 8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-39 02 00 • fax 050-40 20 70

Watersportcentrum De Gavers
Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
tel. 056-22 21 19 • fax 056-22 75 68

PROVINCIEMUSEA

PMMK-Museum voor Moderne Kunst
Romestraat 11, 8400 Oostende
tel. 059-50 81 18 • fax 059-80 56 26

PMCP-Museum Constant Permeke
Gistelsesteenweg 341, 8490 Jabbeke
tel. 050-81 12 88 • fax 050-81 55 40

PMSS-Provinciaal Museum Stijn Streuvels 'Het Lijsternest'
Stijn Streuvelsstraat 25, 8570 Anzegem (Ingooigem)
tel. 056-77 72 14

Provinciaal Museum van het Bulskampveld
Provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld, 8730 Beernem
tel. 050-78 91 76

Memoriaal Prins Karel,
Openluchtmuseum Atlantikwall
Archeologische Site en bezoekerscentrum Walraversijde
Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende
tel. 059-70 22 85 • fax 059-51 45 03

PROVINCIEDOMEINEN

Tillegembos
Tillegemstraat 83, 8200 Brugge
(Sint-Michiels)
• domeinwachter: tel. 050-38 24 16
• kasteel: tel. 050-38 02 96
• cafetaria De Trutselaar: tel. 050-38 98 10

Lippensgoed-Bulskampveld
Bulskampveld 9, 8730 Beernem
• kasteel en domeinwachter:
tel. 050-78 91 76
• cafetaria: Bulskampveld 10
tel. 050-78 95 65

't Veld
Bloemgatstraat
(nabij baan Brugge-Kortrijk),
8850 Ardooie
• domeinwachter; tel. 051-74 52 85
• cafetaria De Keunepupe: tel. 051-63 39 95

De Palingbeek
Verbrande Molenstraat 5,
8902 Ieper (Zillebeke)
• domeinwachter: tel. 057-20 34 72
• cafetaria: Palingbeekstraat 18
tel. 057-20 56 72

De Gavers
Meersstraat 5, 8530 Harelbeke
• domeinwachter: tel. 056-21 35 02
• cafetaria: tel. 056-72 55 22

Sterrebos
Sterrebosdreef 66, 8800 Roeselare
(Rumbeke)
• Huisbewaarder-domeinwachter:
tel. 051-20 11 80
• cafetaria: tel. 051-21 17 96

d'Aertrycke
Zeeweg 42, 8820 Torhout
tel. 050-22 22 76

Raversijde
Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende
tel. 059-70 22 85 • fax 059-51 45 03
• cafetaria Walrave:
tel. 059-30 62 44

De Damse Vaart, Brugge-Damme
De Baliekouter, Dentergem (Wakken)
De Ieperse Gasthuisbossen, Ieper-Zonnebeke
Kemmelberg, Heuvelland
Bergelen, Wevelgem
Zeebos, Blankenberge
Fort van Beieren, Brugge
Provinciedomein Wallemote-Wolvenhof, Izegem

PROVINCIALE UITLEENDIENSTEN
VOOR AUDIOVISUEEL MATERIAAL

Doornstraat 112, 8200 Brugge
(Sint-Andries)
tel. 050-40 76 76 • fax 050-40 76 75

VAH-departement PIH,
Emiel Clauslaan 3, 8500 Kortrijk
tel. 056-22 56 22 • fax 056-22 28 89

Stedelijke Openbare Bibliotheek,
Wellingtonstraat 7, 8400 Oostende
tel. 059-29 51 55 • fax 059-29 51 58

Provinciehuis Potyze,
Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper
tel. 057-21 56 06 • fax 057-21 84 28

SOCIALE DIENSTVERLENING

Provinciale verzorgingscentra
uitgebaat door een v.z.w.:

Provinciaal Dienstverlenings-
centrum voor Personen met een
Handicap 'De Waaiberg' v.z.w.
• De Waaiberg v.z.w.
Koolskampstraat 22d,
8830 Hooglede (Gits)
tel. 051-26 30 80 • fax 051-24 45 45
• Dienst Beschermd Wonen 'In de reke'
Korenstraat 21,8800 Roeselare
tel. 0479-72 40 10
• 't Venster v.z.w.
Willem Elsschotstraat 19/1,
8870 Izegem (Emelgem)
tel. 051-31 84 72 • fax 051-31 90 34

Provinciaal Dienstverlenings-
centrum voor Personen met
een Handicap 'Ons Erf' v.z.w.
Chartreuseweg 53, 8200 Brugge
(Sint-Michiels)
tel. 050-40 69 60 • fax 050-40 69 61

Technisch Adviesbureau en meldpunt
omtrent toegankelijkheid

Westkans v.z.w.
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal II
Kerkhofstraat 1, 8200 Brugge
(Sint Andries)
tel. 050- 40 35 46 • 050-40 32 93
fax 050-40 31 07

AUTONOMOON PROVINCIEBDRIJF

Westtoer v.z.w.
Koning Albert I-laan 120,
8200 Brugge (Sint-Michiels)
tel. 050-30 55 00 • fax 050-30 55 90

PROVINCIEBEDRIJVEN

TINCK-Ticket Informatie Cultuur
Knooppunt
Provinciehuis Boeverbos-Filiaal II
Kerkhofstraat 1, 8200 Brugge
(Sint-Andries)
tel. 070-22 50 05 • fax 070-22 50 06

PARA-PROVINCIALE INSTELLINGEN

Monumentenwacht West-Vlaanderen v.z.w.
Provinciehuis Boeverbos - Filiaal I,
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 34 61 • fax 050-40 31 01

Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij
GOM West-Vlaanderen
Baron Ruzettelaan 33,
8310 Brugge (Assebroek)
tel. 050-36 71 00 • fax 050-36 31 86

Vlaams Instituut voor de zee vzw (VLIZ)
Vismijn
Pakhuizen 45-52,
8400 Oostende
tel. 059-34 21 30 • fax 050-34 21 31

FEDERALE DIENSTEN
VAN DE GOUVERNEUR

Locaties:

• Burg 4, 8000 Brugge
tel. 050-40 56 11 • fax 050-40 56 00
• Riddersstraat 13, 8000 Brugge
tel. 050-33 62 20 • fax 050-34 72 64
• Proosdij, Burg 2, 8000 Brugge
tel. 050-40 56 11 • fax 050-40 56 00

Diensten:

• arrondissementscommissarissen:
De Rammelaere Luc, Burg 4
Boerjan Vicky, Riddersstraat 13
Teerlynck Mieke, Proosdij
Debyser Johan, Burg 4

• dienst openbare hulpverlening
Burg 4
• specifieke en bijzondere
bevoegdheden gouverneur
- rampenfonds
- vertalingen
- Provinciale Visserijcommissie
- burgerlijke stand en bevolking
Proosdij
• Verkiezingen
• Bijzondere situaties
Burg 4
Riddersstraat 13

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP

Afdeling Binnenlandse Aangelegenheden
West-Vlaanderen

Locaties:

• Burg 4, 8000 Brugge
tel. 050-40 56 11 • fax 050-40 56 00
• Provinciehuis Boeverbos,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Brugge (Sint-Andries)
tel. 050-40 31 11 • fax 050-40 31 00

Diensten:

• cel personeel-werking lokale besturen
cel financiën-economie
cel patrimonium-overheidsopdrachten
cel persoonsgebonden materies-logistiek
Burg 4
• cel milieu, ruimtelijke ordening en natuur
Provinciehuis Boeverbos

INTERCOMMUNALES

West-Vlaamse Intercommunale
voor Economische Expansie,
Huisvestingsbeleid en
Technische Bijstand (WVI)
Baron Ruzettelaan 35,
8310 Brugge (Assebroek)
tel. 050-36 71 71 • fax 050-35 68 49

Intercommunale Maatschappij
voor Ruimtelijke Ordening,
Economische Expansie en
Reconversie voor het Gewest
Kortrijk 'Leiedal'
Kennedypark 10, 8500 Kortrijk
tel. 056-21 96 01 • fax 056-22 89 03

West-Vlaamse Elektriciteits-
maatschappij (WVEM)
Hoogstraat 37, 8000 Brugge
tel. 050-44 77 11 • fax 050-33 07 05

West-Vlaamse Intercommunale
Vliegveld Wevelgem-Bissegem (WIV) s.v.
Luchthavenstraat 1 bus 1, 8560 Wevelgem
tel. 056-35 14 12 • fax 056-35 40 59

Gaselwest
President Kennedypark 12, 8500 Kortrijk
tel. 056-36 93 71 • fax 056-36 93 60

IMEWO
Scheepsdalelaan 56, 8000 Brugge
tel. 050-44 08 11 • fax 050-44 09 05

Intercommunale Kustreddingsdienst
West-Vlaanderen (IKWV)
Handelskaai 2, 8620 Nieuwpoort
tel. 058-23 80 00 • fax 058-23 80 10

Gemeentebesturen in West-Vlaanderen

Toestand op 1 juni 2002

Burgemeesters, secretarissen en ontvangers

ALVERINGEM

St.-Rijkersstraat 19,
8690 Alveringem
tel. 058-28 88 81 • fax 058-28 88 83

Burgemeester: Wackenier Marc
Secretaris: Verschave Hendrik
Gewestelijke Ontvanger:
Jacobus Anton

ANZEGEM

Dorpsplein, 8570 Anzegem
tel. 056-69 44 44 • fax 056-68 09 09

Burgemeester: Gerniers Victor
Secretaris: Avet Rita
Gemeenteontvanger: Vercruysse Eddy

ARDOOIE

Marktpluin 1, 8850 Ardoorie
tel. 051-74 40 40 • fax 051-74 03 77

Burgemeester: Callens Karlos
Secretaris: Pillaert Dominiek
Gemeenteontvanger: Pattyn Isabelle

AVELGEM

Kortrijkstraat 8, 8580 Avelgem
tel. 056-65 30 30 • fax 056-65 30 39

Burgemeester: Vantieghem Lieven
Secretaris: Declercq Koen
Gemeenteontvanger: Boudrez Geert

BEERNEM

Bloemendalestraat 112,
8730 Beernem
tel. 050-78 84 49 • fax 050-79 04 63

Burgemeester: Van Parijs Walter
Secretaris: Focquaert Robert
Gemeenteontvanger: Gevaert Tom

BLANKENBERGE

J.F. Kennedyplein 1,
8370 Blankenberge
tel. 050-42 99 42 • fax 050-42 90 29

Burgemeester: Monset Ludo
Secretaris: Verheyden Peter
Stadsontvanger: Plompen Patrick

BREDENE

Centrumplein 1, 8450 Bredene
tel. 059-33 91 91 • fax 059-33 03 36

Burgemeester: Vanhooren Willy
Secretaris: Devos Fernand
Gemeenteontvanger:
Vandenberghie Willy

BRUGGE

Burg 12, 8000 Brugge
tel. 050-44 80 10 • fax 050-44 82 25

Burgemeester: Moenaert Patrick
Secretaris: Devriese Fernand
Stadsontvanger: Coens Johan

DAMME

Kasteelstraat 9, 8340 Damme
tel. 050-50 08 94 • fax 050-50 11 51

Burgemeester: Bisschop Dirk
Secretaris: Blomme Werner
Stadsontvanger: De Bruyckere Rachel

DEERLIJK

Harelbekestraat 27, 8540 Deerlijk
tel. 056-71 44 02 • fax 056-72 83 99

Burgemeester: Terryn Roger
Secretaris: Longueville Trees
Gemeenteontvanger: Vandemoortele Jan

DE HAAN

Leopoldlaan 24,
8420 De Haan (Klemskerke)
tel. 059-24 21 24 • fax 059-24 21 23

Burgemeester: Catrysse Yvan
Secretaris: Museeuw Franky
Gemeenteontvanger: Muyschondt Willy

DENTERGEM

Kerkstraat 1, 8720 Dentergem
tel. 051-63 61 03 • fax 051-63 59 00

Burgemeester: Degroote Koenraad
Secretaris: Naessens Kattelijn
Gewestelijke Ontvanger:
Ina Demeulenare

DE PANNE

Zeelaan 21, 8660 De Panne
tel. 058-42 16 16 • fax 058-42 16 17

Burgemeester: Vanheste Willy
Secretaris: Witdouw Daniël
Gemeenteontvanger: Supeley Jean-Pierre

DIKSMUIDE

Grote Markt 6, 8600 Diksmuide
tel. 051-51 91 51 • fax 051-51 00 20

Burgemeester: Van Damme Lieve
Secretaris: Vandendriessche Patrick
Stadsontvanger: Geers Patrick

GISTEL

Heyvaertlaan z/n, 8470 Gistel
tel. 059-27 02 00 • fax 059-27 02 46

Burgemeester: Defreyne Roland
Secretaris: Wydooghe Lieve
Stadsontvanger: De Grootie Paul

HARELBEKE

Marktstraat 29, 8530 Harelbeke
tel. 056-73 33 11 • fax 056-73 33 19

Burgemeester: Decavele Luc
Secretaris: Duyck Albert
Stadsontvanger: Debooser Hedwi

HEUVELLAND

Bergstraat 24, 8950 Kemmel
tel. 057-45 04 50 • fax 057-44 56 04

Burgemeester: Heens Bernard
Secretaris: Verstraete Sigurd
Gemeenteontvanger: Vermeersch Johan

HOOGLEDE

Marktplaats 1, 8830 Hoogledie
tel. 051-20 30 30 • fax 051-20 38 26

Burgemeester: Pillaert Jean-Pierre
Secretaris: Dekens Rik
Gemeenteontvanger: Terryn Hans

HOUTHULST

Terreststraat 2, 8650 Houthulst
tel. 051-70 07 81 • fax 051-70 34 16

Burgemeester:
Tyberghien-Vandenbussche Maria
Secretaris: Schacht Jocelyne
Gewestelijke Ontvanger:
Paesbrughe Alain

ICHTEGEM

Markt 1, 8480 Ichtegem
tel. 051-58 91 01 • fax 051-58 09 93

Burgemeester: Bonny Karl
Secretaris: Delarue Luc
Gemeenteontvanger: Berckmans Peter

IEPER

Grote Markt 34, 8900 Ieper
tel. 057-22 85 55 • fax 057-22 85 76

Burgemeester: Dehaene Luc
Secretaris: Breyne Jan
Stadsontvanger: Carbonez Guy

INGELMUNSTER

Oostrozebekestraat 4,
8770 Ingelmunster
tel. 051-31 13 01 • fax 051-31 82 83

Burgemeester: De Clercq Jean-Pierre
Secretaris: Ronse Dominik
Gemeenteontvanger: Vroman Jean-Pierre

IZEGEM

Korenmarkt 10, 8870 Izegem
tel. 051-30 22 04 • fax 051-31 48 67

Burgemeester: Verledens Willy
Secretaris: Charlier Daniël
Stadsontvanger: Sintobin Philippe

JABBEKE

Dorpsstraat 3, 8490 Jabbeke
tel. 050-81 01 11 • fax 050-81 01 17

Burgemeester: Verleye Roland
Secretaris: Acke Gabriël
Gemeenteontvanger: Astaes Jan

KNOKKE-HEIST

Alfred Verweeplein 1, 8300 Knokke-Heist
tel. 050-63 01 00 • fax 050-63 03 90

Burgemeester: Lippens Leopold
Secretaris: Verhaeghe Marc
Gemeenteontvanger: Pauwels Eric

KOEKELARE

St.-Maartensplein 1, 8680 Koekelare
tel. 051-58 92 01 • fax 051-58 84 96

Burgemeester: Lansens Patrick
Secretaris: Goethals Robert
Gemeenteontvanger: Canele Raoul

KOKSIJDE

Zeelaan 44, 8670 Koksijde
tel. 058-53 30 30 • fax 058-53 30 37

Burgemeester: Vanden Bussche Marcus
Secretaris: Beun Freddy
Gemeenteontvanger:
Vandeputte Jean-Philippe

KORTEMARK

Stationsstraat 68, 8610 Kortemark
tel. 051-57 51 35 • fax 051-57 51 20

Burgemeester: Borlé Maurits
Secretaris: Vandoorne Joseph
Gemeenteontvanger: Cromheecke Hans

KORTRIJK

Grote Markt 54, 8500 Kortrijk
tel. 056-23 90 11 • fax 056-23 90 03

Burgemeester: De Clerck Stefaan
Secretaris: Hillaert Geert
Stadsontvanger: Vanhoutte Johan

KUURNE

Marktpluin 9, 8520 Kuurne
tel. 056-73 71 11 • fax 056-70 60 15

Burgemeester: Vereeckie Carl
Secretaris: Deroo Walter
Gemeenteontvanger: Cattlein Betty

LANGEMARK-POELKAPELLE

Kasteelstraat 1,
8920 Langemark-Poelkapelle
tel. 057-49 09 10 • fax 057-48 60 50

Burgemeester: Dewilde Willy
Secretaris: De Wandel Sabine
Gemeenteontvanger: Gheeraert Michel

LEDEGEM

Rollegemstraat 130, 8880 Ledegem
tel. 056-50 91 80 • fax 056-50 64 52

Burgemeester: Vanhie Paul
Secretaris: Demeyere Geert
Gewestelijke Ontvanger: Berteloot Marcel

LENDELEDE

Dorpsplein 1, 8860 Lendelede
tel. 051-33 63 00 • fax 051-33 63 07

Burgemeester: Messely Jozef
Secretaris: Wastyn José
Gemeenteontvanger:
Vandecasteele Christophe

LICHTERVELDE

Marktplaats 2, 8810 Lichtervelde
tel. 051-72 94 30 • fax 051-72 94 36

Burgemeester: Beeusaert-Pattyn Ria
Secretaris: Vandenbussche Ivan
Gewestelijke Ontvanger:
Roelens Christiane

LO-RENINGE

Oude Eiermarkt 9, 8647 Lo-Reninge
tel. 058-28 80 20 • fax 058-28 90 71

Burgemeester: Vanheule Frans
Secretaris: Ackerman Dirk
Gewestelijke Ontvanger: Vanpeperstraete
Maria

MENEN

Grote Markt 1, 8930 Menen
tel. 056-51 11 01 • fax 056-51 64 02

Burgemeester: Bossuyt Gilbert
Secretaris: Algoet Eric
Stadsontvanger: Pille Peter

MESEN

Markt 1, 8957 Mesen
tel. 057-44 50 40 • fax 057-44 50 40

Burgemeester: Evrard Sandy
Secretaris: Florissoone Patrick
Gewestelijke Ontvanger:
Paesbrugge Alain

MEULEBEKE

Markt 1, 8760 Meulebeke
tel. 051-48 80 80 • fax 051-48 54 40

Burgemeester: Vanpoucke Daniël
Secretaris: Maes Willy
Gemeenteontvanger: Devolder Bernard

MIDDELKERKE

Spermaliestraat 1, 8430 Middelkerke
tel. 059-31 30 16 • fax 059-31 43 64

Burgemeester: Landuyt Michel
Secretaris: Coulier Leo
Gemeenteontvanger: Ryckewaert Pierre

MOORSLEDE

Marktplaats 1, 8890 Moorslede
tel. 051-77 70 06 • fax 051-77 10 76

Burgemeester: Ghekiere Walter
Secretaris: Vander Stichele Kristof
Gemeenteontvanger: Cappelle Mireille

NIUWPOORT

Marktpllein 7, 8620 Nieuwpoort
tel. 058-22 44 61 • fax 058-22 44 45

Burgemeester: Crabbe Roland
Secretaris: T'Jaeckx Roland
Stadsontvanger: Fremaut Martine

OOSTENDE

Vindictivenlaan 1, 8400 Oostende
tel. 059-80 55 00 • fax 059-80 65 47

Burgemeester: Vandecasteele Jean
Secretaris: Vandenabeele Johan
Stadsontvanger: De Prêtre Christina

OOSTKAMP

AC Beukenpark
Kapellestraat 19, 8020 Oostkamp
tel. 050-83 31 01 • fax 050-82 66 76

Burgemeester: Vanparys Luc
Secretaris: Vandewalle Jozef
Gemeenteontvanger: Van Vijncckt Hugo

OOSTROZEBEKE

Ernest Brengierstraat 6 bus 1,
8780 Oostrozebeke
tel. 056-67 11 20 • fax 056-67 11 27

Burgemeester: Bonte Jean-Marie
Secretaris: De Pourcq Guy
Gemeenteontvanger:
Masschaele Siegfried

OUDENBURG

Weststraat 24, 8460 Oudenburg
tel. 059-26 71 71 of 059-26 60 27
fax 059-26 54 06

Burgemeester: Dereeper Ignace
Secretaris: Rosseel Johan
Gemeenteontvanger: Brouckaert Cathy

PITTEM

Markt 1, 8740 Pittem
tel. 051-46 66 11 • fax 051-46 03 70

Burgemeester: Delaere Ivan
Secretaris: Depredomme Ignace
Gemeenteontvanger: Debaecke Martine

POPERINGE

Grote Markt 1, 8970 Poperinge
tel. 057-33 40 81 • fax 057-33 75 81

Burgemeester: d'Udekem d'Acoz Henri
Secretaris: Roelens Bernard
Waarnemend stadsontvanger: Bocarren
Gilbert

ROESELARE

Botermarkt 2, 8800 Roeselare
tel. 051-26 21 11 • fax 051-26 22 80

Burgemeester: Denys Daniël
Secretaris: Leenknecht Johan
Stadsontvanger: Buyse Johan

RUISELEDE

Markt 1, 8755 Ruiselede
tel. 051-68 80 63 • fax 051-68 79 33

Burgemeester: Biebuyck Etienne
Secretaris: De Leersnyder Luc
Gewestelijke Ontvanger: Mattan Eric

SPIERE-HELKIJN

Oudenaardseweg 71,
8587 Spiere-Helkijn
tel. 056-45 55 57 • fax 056-45 69 30

Burgemeester: Walraet Dirk
Secretaris (wnd.): Vanhoutte Sylvie
Gewestelijke ontvanger:
Cuvelier Steven

STADEN

Marktplaats 2, 8840 Staden
tel. 051-70 06 00 • fax 051-70 41 16

Burgemeester: Lowie Josiane
Secretaris: Debaene Johan
Gemeenteontvanger: Pattyn Karien

TIELT

Tramstraat 2, 8700 Tielt
tel. 051-42 60 60 • fax 051-40 51 89

Burgemeester: Van Daele Michiel
Secretaris: Verbeke Dirk
Stadsontvanger: De Wit Linda

TORHOUT

Markt 1, 8820 Torhout
tel. 050-22 11 22 • fax 050-22 05 80

Burgemeester: De Cuyper Norbert
Secretaris: Vandamme Luc
Stadsontvanger: Cordie Noël

VEURNE

Grote Markt 27, 8630 Veurne
tel. 058-33 05 11 • fax 058-33 05 93

Burgemeester: Verfaillie Jan
Secretaris: Coulier Edwin
Stadsontvanger: Degraeve Kris

VLETEREN

Kasteelstraat 39, 8640 Vleteren
tel. 057-40 00 99 • fax 059-40 13 66

Burgemeester: Boussemaere Frans
Secretaris: Depyper Ignace
Gewestelijke Ontvanger: Beulque Joery

WAREGEM

Gemeenteplein 2, 8790 Waregem
tel. 056-62 12 11 • fax 056-62 12 23

Burgemeester: Dhondt Yolande
Secretaris: De Langhe Guido
Stadsontvanger: Matton Joseph

WERVIK

St.-Maartensplein 16, 8940 Wervik
tel. 056-30 01 01 • fax 056-30 01 48

Burgemeester: Goos Johnny
Secretaris: Verraes Philippe
Stadsontvanger: Volckaert Stefaan

WEVELGEM

Vanackerstraat 16, 8560 Wevelgem
tel. 056-43 34 00 • fax 056-43 34 01

Burgemeester: Seynaeve Gilbert
Secretaris: Ponsele Jozef
Gemeenteontvanger: Parmentier Kurt

WIELSBEKE

Rijksweg 314, 8710 Wielsbeke
tel. 056-67 32 40 • fax 056-67 32 41

Burgemeester: Lambrecht Georges
Secretaris: Van Halst Lucien
Gemeenteontvanger: Seyns Guy

WINGENE

Oude Bruggestraat 13, 8750 Wingene
tel. 051-65 70 71 • fax 051-65 70 78

Burgemeester: Verkest Hendrik
Secretaris: De Meulemeester Chris
Gemeenteontvanger:
De Ceuleners Pascal

ZEDELGEM

Pater A. Vynckeplein 1, 8210 Zedelgem
tel. 050-28 83 30 • fax 050-20 82 28

Burgemeester: Verhegge Hilaire
Secretaris: Malengier Heidi
Gemeenteontvanger: De Meester Hilde

ZONNEBEKE

Langemarkstraat 8, 8980 Zonnebeke
tel. 051-77 71 34 • fax 051-77 14 45

Burgemeester: Bourgois Maurice
Secretaris: Claeys Francis
Gemeenteontvanger: Delancker Luc

ZUIENKERKE

Kerkstraat 17, 8377 Zuienkerke
tel. 050-42 70 48 • fax 050-42 85 45

Burgemeester: Cuypers Henri
Secretaris (wnd.): Goethals Franky
Gewestelijke Ontvanger: Dufait thomas

ZWEVEGEM

Otegemstraat 100, 8550 Zwevegem
tel.056-76 55 67 • fax 056-76 55 68

Burgemeester: Deprez Paul
Secretaris: Vercoutere André
Gemeenteontvanger:
Vandenbogaerde Rik

OCMW's in West-Vlaanderen

Toestand op 1 juni 2002

Voorzitters, secretarissen en ontvangers

ALVERINGEM

Gapaard 9, 8690 Alveringem
tel. 058-28 08 20 • fax 058-28 08 25

Voorzitter: Laureys Wilfried
Secretaris: Sclep Jo
Gewestelijke ontvanger: Jacobus Anton

ANZEGEM

Oudenaardstraat 52, 8570 Anzegem
tel. 056-77 88 28 • 056-77 88 46

Voorzitter: Van den Heede Paul
Secretaris: Maes Frieda
Gewestelijke ontvanger: Cuvelier Steven

ARDOOIE

Marktlein 3, 8850 Ardoie
tel. 051-74 03 70 • fax 051-74 03 79

Voorzitter: Sercu-Bourgeois Antonia
Secretaris: Desmet Patricia
OCMW-ontvanger: Pattyn Isabelle

AVELGEM

Leopoldstraat 26, 8580 Avelgem
tel. 056-65 07 70 • fax 056-65 07 73

Voorzitter: Wolfvelde Frans
Secretaris: Vandenberghe André
Gewestelijke ontvanger: Beulque Joery

BEERNEM

Lattenklieversstraat 46, 8730 Beernem
(Sint-Joris)

tel. 050-78 82 40 • fax 050-78 10 29

Voorzitter: David Robert
Secretaris: Claeys Jan
Gewestelijke ontvanger:
Van Leirsberghe Peter

BLANKENBERGE

Jordaenslaan 34, 8370 Blankenberge
tel. 050-43 24 50 • fax 050-43 24 69

Voorzitter: De Ville Eric
Secretaris: Demeulemeester Luc
OCMW-ontvanger: Vandenbussche André

BREDENE

Duinenstraat 106, 8450 Bredene
tel. 059-33 97 70 • fax 059-33 97 77

Voorzitter: Vermoortel Doris
Secretaris: Eerebout Jan
OCMW-ontvanger: Nyssen Wilfried

BRUGGE

Karthuizerinnestraat 4, 8000 Brugge
tel. 050-33 98 54 • fax 050-44 94 44

Voorzitter: Vandevoorde Frank
Secretaris: Parrein Hubert
OCMW-ontvanger: Sap Luc

DAMME

Burgstraat 4, 8340 Damme (Sijsele)
tel. 050-46 10 80 • fax 050-46 10 81

Voorzitter: Lasuy Nellie
Secretaris: Dalle Marc
OCMW-ontvanger: Maes Sabine

DEERLIJK

Stationsstraat 28, 8540 Deerlijk
tel. 056-73 63 30 • fax 056-72 76 51

Voorzitter: Kemseke Willy
Secretaris: Van Thuyne Mireille
Gewestelijke ontvanger: Mattan Erik

DE HAAN

Markt 2, 8420 De Haan (Wenduine)
tel. 050-42 84 80 • fax 050-41 61 33

Voorzitter: Flahaut-Pouillon Andrée
Secretaris: Vansteenkiste Willy
Gewestelijke ontvanger: Descamps Dieter

DENTERGEM

Wapenplaats 23, 8720 Dentergem
(Wakken)
tel. 056-62 10 10 • fax 056-61 49 88

Voorzitter: Persyn Noël
Secretaris: Vanmeerhaeghe Bernard
Gewestelijke ontvanger:
Ina Demeulenaere

DE PANNE

Koninklijke Baan 10, 8660 De Panne
tel. 058-42 97 80 • fax 058-41 22 82

Voorzitter: Cremerey Norbert
Secretaris: Ann Mouton
Gewestelijke ontvanger:
Vanrobaeys Anja

DIKSMUIDE

IJzerheemplein 4, 8600 Diksmuide
tel. 051-50 42 15 - fax 051-51 08 25

Voorzitter: Winne Josiane
Secretaris: Merlevede Chris
OCMW-ontvanger: Declercq Johan

GISTEL

Bruidstraat 11, 8470 Gistel
tel. 059-27 06 57 • fax 059-27 53 42

Voorzitter: Cordier Noël
Secretaris: Delanoeye Patrick
Gewestelijke ontvanger:
Bakelant Philippe

HARELBEKE

Parettplein 19, 8530 Harelbeke
tel. 056-73 51 90 • fax 056-73 51 99

Voorzitter: Kets Filip
Secretaris: Raes Luc
OCMW-ontvanger: Eggermont Rudy

HEUVELLAND

Sint-Medardusplein 1, 8953 Heuveland
(Wijtschate)

tel. 057-45 04 80 • fax 057-45 04 80

Voorzitter: Dejaegher-Avet Lieve
Secretaris: Lefebvre Hugo
OCMW-ontvanger: Vermeersch Johan

HOOGLEDE

Stationsstraat 4, 8830 Hoogleden
tel. 051-22 88 01 • fax 051-22 90 95

Voorzitter: Lokere Jozef
Secretaris: Van Eeckhout Filip
OCMW-ontvanger: Van Leirsberghe Peter

HOUTHULST

Vijverstraat 30, 8650 Houthulst
tel. 051-70 41 64 • fax 051-70 43 64

Voorzitter: Lanoye Godelieve
Secretaris: Deweerdt Bernard
Gewestelijke ontvanger: Paesbrugge Alain

ICHTEGEM

Koekelarestaat 5, 8480 Ichtegem
tel. 051-58 18 91

Voorzitter: Depuydt Roger
Secretaris: Declerck Wilfried
Gewestelijke ontvanger: Dufait Thomas

IEPER

Rijselestraat 38, 8900 Ieper
tel. 057-20 48 31 • 057-21 83 89

Voorzitter: Cloet Marieke
Secretaris: Deruytter Jozef
OCMW-ontvanger: Seynaeve Piet

INGELMUNSTER

Oostrozebekestraat 4, 8770 Ingelmunster
tel. 051-31 13 03 • fax 051-31 82 83

Voorzitter: Defreyne Jan
Secretaris: Vandeweghe Joost
Gewestelijke ontvanger: Pottier Bernard

IZEGEM

Kokelarestaat, 2, 8870 Izegem
tel. 051-33 66 33 • fax 051-33 66 30

Voorzitter: Meurisse André
Secretaris: Herremans Frits
OCMW-ontvanger: Dubois Odier

JABBEKE

Caverstraat 16, 8490 Jabbeke
tel. 050-81 01 80 • fax 050-81 46 86

Voorzitter: Declerck Veronique
Secretaris: Vandewalle Katrien
Gewestelijke ontvanger: Descamps Dieter

KNOKKE-HEIST

Noordhinder 31, 8301 Knokke-Heist
(Heist-aan-Zee)

tel. 050-53.00.61 • 050-53 90 26

Voorzitter: van der Hoof Kathleen
Secretaris: Roets Paul
OCMW-ontvanger: Claeys Jan

KOEKELARE

Ichtegemstraat 18, 8680 Koekelare
tel. 051-58 10 01 • fax 051-58 33 87

Voorzitter: Jonckheere Paul
Secretaris: Van der Veken Ann
Gewestelijke ontvanger: Jacobus Anton

KOKSIJDE

Leopold II-laan 2, 8670 Koksijde
tel. 058-51 60 11 • fax 058-52 21 32

Voorzitter: Anseeuw Stephanie
Secretaris: Thabert Willy
Gewestelijke ontvanger: Teerlynck Marc

KORTEMARK

Hospitaalstraat 31, 8610 Kortemark
tel. 051-57 55 75 • fax 051-57 55 76

Voorzitter: Louwaege Jacques
Secretaris: Denecker Rita
Gewestelijke ontvanger: Debaecke Katrien

KORTRIJK

Budastraat 27, 8500 Kortrijk
tel. 056-24 48 33 • fax 056-24 48 48

Voorzitter: Waegemans Marcel
Secretaris: Vanheusden Tony
OCMW-ontvanger: Sabbe Luc

KUURNE

Gasthuisstraat 16, 8520 Kuurne
tel. 056-73 70 11 • fax 056-72 56 90

Voorzitter: Piepers Nicole
Secretaris: Vandenheede André
Gewestelijke ontvanger:
Vanpeperstraete Maria

LANGEMARK-POELKAPELLE

Zonnebekestraat 71,
8920 Langemark-Poelkapelle

tel. 057-49 08 10 • fax 057-48 52 89

Voorzitter: Vulsteke Ludgard
Secretaris: Persyn Els
Gewestelijke ontvanger: Verbeke Els

LEDEGEM

Rollegemstraat 130, 8880 Ledegem
tel. 056-50 66 45 • fax 056-50 50 09

Voorzitter: Claeys Dany
Secretaris: Dessein Nathalie
Gewestelijke ontvanger: Beulque joery

LENDELEDE
Dorpsplein 8, 8860 Lendelede
tel. 051-30 31 31 • fax 051-31 52 72

Voorzitter: Kerkhof Raf
Secretaris: Lambrecht Marc
OCMW-ontvanger:
Vandecasteele Christophe

LICHTERVELDE
Dr. Roelenslaan 4, 8810 Lichtervelde
tel. 051-72 54 91 • fax 05-72 64 94

Voorzitter: Vanwalleghem Roos
Secretaris: Vandenbussche Kris
Gewestelijke ontvanger: Roelens Christiane

LO-RENINGE
W. Van Loolaan 1, 8647 Lo-Reninge
tel. 058-28 96 79 • fax 058-28 96 79

Voorzitter: Cornette Wout
Secretaris: Decroos Luc
Gewestelijke ontvanger: Vanrobaeys Anja

MENEN
Leopoldplein 12, 8930 Menen
tel. 056-52 11 11 • fax 056-51 94 16

Voorzitter: Vancoillieu Claude
Secretaris: Piepers Hans
OCMW-ontvanger: Ducastel Christoph

MESEN
Markt 1, 8957 Mesen
tel. 057-44 50 40 • fax 057-44 50 40

Voorzitter: Bossaert André
Secretaris: Florissoone Patrick
Gewestelijke ontvanger:
Demeulenaere Ina

MEULEBEKE
Bonestraat 24, 8760 Meulebeke
tel. 051-48 61 93 • fax 051-48 51 99

Voorzitter: Vullers Luc
Secretaris: Ide Erna
Gewestelijk ontvanger: Pottie Bernard

MIDDELKERKE
Sluisvaartstraat 17, 8430 Middelkerke
tel. 059-31 92 10 • fax 059-31 21 52

Voorzitter: Gilliaert Dirk
Secretaris: Vanmeenen Dirk
OCMW-ontvanger: Desseyen Ann

MOORSLEDE
Marktplaats 18a, 8620 Moorslede
tel. 051-77 11 21 • fax 051-78 00 05

Voorzitter: Deceuninck Luc
Secretaris: Leenknecht Geert
Gewestelijke ontvanger:
Vanpeperstraete Maria

NIEUWPOORT
Astridlaan 103, 8620 Nieuwpoort
tel. 058-22 38 10 • fax 058-22 38 28

Voorzitter: Lefevre Frans
Secretaris: Van der Auwera Maria
OCMW-ontvanger: Pieters Philip

OOSTENDE
Edith Cavellstraat 15, 8400 Oostende
tel. 059-55 56 10 • fax 059 55 59 61

Voorzitter: De Block Franky
Secretaris: Sintobin Geert
OCMW-ontvanger: Libin Guy

OOSTKAMP
Dorpsplein 1, 8020 Oostkamp
(Waardamme)
tel. 050-28 82 90 • fax 050-28 01 78

Voorzitter: Himpens Herman
Secretaris: Heyneman Daniël
OCMW-ontvanger: Dubois Eveline

OOSTROZEBEKE
Kalbergstraat 92, 8780 Oostrozebeke
tel. 056-66 69 29 • fax 056-66 81 92

Voorzitter: Geldhof Carine
Secretaris: Vansteenkiste Ann
OCMW ontvanger: Masschaele Siegfried

OUDENBURG
Ettelgemsestraat 20, 8460 Oudenburg
Tel. 059-26 68 56 • fax 059-34 02 29

Voorzitter: Roose Romain
Secretaris: Bart Vermeulen
Gewestelijke ontvanger: Verbeke Els

PITTEM
Markt 1, 8740 Pittem
tel. 051-61 00 60 • fax 051-46 03 70

Voorzitter: Gelaude Peter
Secretaris: Defour Joris
OCMW-ontvanger: Debaecke Martine

POPERINGE
Veurnestraat 22, 8970 Poperinge
tel. 057-33 33 00 - fax 057-33 90 39

Voorzitter: Battheu Sabien
Secretaris: Vallaeys Bart
OCMW-ontvanger (wnd.): Lahey Geert

ROESELARE
Brugsesteenweg 90, 8800 Roeselare
tel. 051-23 62 83

Voorzitter: Debruyne André
Secretaris: Decoene Georges
OCMW-ontvanger: Bucket Geert

RUISELEDE
Markt 1, 8755 Ruiselede
tel. 051-68 94 84 • fax 051-68 63 80

Voorzitter: Dewinter Chris
Secretaris: De Leersnyder Luc
Gewestelijke ontvanger: Mattan Erik

SPIERE-HELKIJN
Oudenaardseweg 71, 8587 Spiere-Helkijn
tel. 056-45 59 59 • fax 056-45 69 30

Voorzitter: Deldaele Richard
Secretaris: Lefever Wout
Gewestelijke ontvanger: Cuvelier Steven

STADEN
Hospitaalstraat 1, 8840 Staden
tel. 051-70 04 01 • fax 051-70 52 80

Voorzitter: Grymonprez Wilfried
Secretaris: Vandecandelaere Emiel
Gewestelijke ontvanger:
Bakelant Philippe

TIELT
Deken Darraslaan 17, 8700 Tielt
tel. 051-40 13 01 • fax 051-42 79 20

Voorzitter: Mortier Jan
Secretaris: Baertsoen René
OCMW-ontvanger: De Muynck Geert

TORHOUT
Vestingstraat 1, 8820 Torhout
tel. 050-22 12 22 • Fax 050-22 08 84

Voorzitter: Deroo Servais
Secretaris: Vandecasteele Eddy
OCMW-ontvanger: Warmoes Sven

VEURNE
Kaaiplaats 2, 8630 Veurne
tel. 058-33 23 00 • fax 058-31 12 24

Voorzitter: Leeman Gilbert
Secretaris: Dekervel Marc
OCMW-ontvanger: Beschrijver Johan

VLETEREN
Woestendorp 12, 8640 Vleteren
tel. 057-46 96 01 • fax 057-42 10 38

Voorzitter: Morisse Stefaan
Secretaris: Wim Leerman
Gewestelijke ontvanger: Verbeke Els

WAREGEM
Schakelstraat 41, 8790 Waregem
tel. 056-62 98 11 • fax 056-62 99 11

Voorzitter: Vanherreweghe Willy
Secretaris: De Backer Bruno
OCMW-ontvanger: Vandaele Jozef

WERVIK
Steenakker 30, 8940 Wervik
tel. 056-30 02 23 • fax 056-31 42 06

Voorzitter: Verhaeghe Dany
Secretaris: Deloddere Myriam
OCMW-ontvanger: Lesaffer Ralf

WEVELGEM
Deken Jonckheerestraat 9,
8560 Wevelgem
tel. 056-43 55 00

Voorzitter: Chris Loosvelt
Secretaris: Oosthuysen Stefaan
OCMW-ontvanger: Mourant Rosemie

WIELSBEKE
Hernieuwenstraat 15, 8710 Wielsbeke
tel. 056-66 52 83 • fax 056-66 95 05

Voorzitter: Demeulenaere Noël
Secretaris: Snauwaert Rik
OCMW-ontvanger: Seyns Guy

WINGENE
Marktplein 5, 8750 Wingene
tel. 051-61 07 10 • fax 051-61 07 18

Voorzitter: Verhoye Jackie
Secretaris: Broché Johan
Gewestelijke ontvanger: Debaecke Katrien

ZEDELGEM
Brugsestraat 3,
8211 Zedelgem (Aartrijke)
tel. 050-20 07 28 • fax 050-20 86 99

Voorzitter: Deruwe Gilbert
Secretaris: Hongenaert Luc
OCMW-ontvanger: Roelens Géry

ZONNEBEKE
Langemarkstraat 10, 8980 Zonnebeke
tel. 051-77 90 20 • fax 051-78 07 22

Voorzitter: Blondeel Luc
Secretaris: Mestdagh Laurent
Gewestelijke ontvanger: Vanrobaeys Anja

ZUIENKERKE
Kerkstraat 17, 8377 Zuienkerke
tel. 050-42 79 98 • Fax 050-42 67 37

Voorzitter: De Jonghe Bernard
Secretaris: Bonte Hubert
Gewestelijke ontvanger: Dufait Thomas

ZWEVEGEM
Bekaertstraat 1A, 8550 Zwevegem
tel. 056-76 52 50 • fax 056-75 81 55

Voorzitter: Tienpont Jozef
Secretaris: Roobrouck John
OCMW-ontvanger: Lefever Hilde

Bevolkingsgegevens 1 januari 2001

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Beernem	7.490	7.067	14.557	71.675.809
Blankenberge	8.359	9.179	17.538	17.411.180
Brugge	56.436	60.123	116.559	138.402.202
Damme	5.540	5.540	11.080	89.520.475
Jabbeke	6.854	6.796	13.650	53.764.838
Knokke-Heist	15.985	17.311	33.296	56.443.228
Oostkamp	10.494	10.672	21.166	79.645.460
Torhout	9.376	9.424	18.800	45.232.765
Zedelgem	10.986	11.007	21.993	60.335.913
Zuienkerke	1.426	1.372	2.798	48.862.499
Arr. Brugge	132.946	138.491	271.437	661.294.369

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Diksmuide	7.728	7.737	15.465	149.401.818
Houthulst	4.481	4.522	9.003	55.893.936
Koekelare	4.100	4.047	8.147	39.185.258
Kortemark	6.139	6.097	12.236	54.999.796
Lo-Reninge	1.636	1.595	3.231	62.938.759
Arr. Diksmuide	24.084	23.998	48.082	362.419.567

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Heuveland	4.257	4.106	8.363	94.235.304
Ieper	17.181	17.903	35.084	130.610.415
Langemark-Poelkapelle	3.809	3.793	7.602	52.529.046
Mesen	502	464	966	3.578.335
Poperinge	9.591	9.781	19.372	119.330.610
Vleteren	1.809	1.799	3.608	38.148.241
Wervik	8.783	8.961	17.744	43.612.479
Zonnebeke	5.811	5.770	11.581	67.573.324
Arr. Ieper	51.743	52.577	104.320	549.617.754

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Anzegem	6.896	6.909	13.805	41.788.652
Avelgem	4.518	4.676	9.194	21.748.127
Deerlijk	5.661	5.765	11.426	16.815.679
Harelbeke	13.070	13.132	26.202	29.140.007
Kortrijk	36.446	38.097	74.543	80.030.692
Kuurne	6.308	6.376	12.684	10.008.346
Lendelede	2.745	2.746	5.491	13.150.180
Menen	15.565	16.353	31.918	33.069.639
Spiere-Helkijn	921	952	1.873	10.776.650
Waregem	17.708	18.134	35.842	45.087.020
Wevelgem	15.635	15.722	31.357	38.752.354
Zwevegem	11.623	11.828	23.451	63.242.438
Arr. Kortrijk	137.096	140.690	277.786	403.609.784

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Bredene	7.104	7.190	14.294	13.079.087
De Haan	5.547	5.871	11.418	42.169.175
Gistel	5.507	5.640	11.147	42.254.065
Ichtegem	6.701	6.571	13.272	45.334.695
Middelkerke	8.130	8.538	16.668	75.653.353
Oostende	32.302	35.032	67.334	37.723.883
Oudenburg	4.372	4.441	8.813	35.383.003
Arr. Oostende	69.663	73.283	142.946	291.597.261

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Hooglede	4.913	4.855	9.768	37.836.247
Ingelmunster	5.290	5.369	10.659	16.157.265
Izegem	13.022	13.519	26.541	25.483.137
Ledegem	4.687	4.682	9.369	24.758.200
Lichtervelde	4.131	4.181	8.312	25.931.415
Moorslede	5.317	5.373	10.690	35.341.058
Roeselare	26.842	27.534	54.376	59.793.935
Staden	5.503	5.466	10.969	46.240.034
Arr. Roeselare	69.705	70.979	140.684	271.541.291

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Ardooe	4.740	4.656	9.396	34.576.094
Dentergem	4.020	3.911	7.931	25.935.511
Meulebeke	5.546	5.490	11.036	29.348.057
Oostrozebeke	3.636	3.731	7.367	16.621.841
Pittem	3.296	3.298	6.594	34.421.545
Ruiselede	2.529	2.483	5.012	30.201.523
Tielt	9.459	9.656	19.115	68.504.357
Wielsbeke	4.470	4.466	8.936	21.017.108
Wingene	6.318	6.329	12.647	68.420.735
Arr. Tielt	44.014	44.020	88.034	329.046.771

Gemeente	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
Alveringem	2.451	2.370	4.821	80.009.790
De Panne	4.725	5.155	9.880	23.896.896
Koksijde	9.749	10.203	19.952	43.959.624
Nieuwpoort	5.096	5.236	10.332	31.004.430
Veurne	5.700	6.066	11.766	96.339.703
Arr. Veurne	27.721	29.030	56.751	275.210.443

Provincie	Mannen	Vrouwen	Totaal	Oppervlakte
West-Vlaanderen	556.972	573.068	1.130.040	3.144.337.240

Oppervlakte in ha,a,ca
Bron: NIS

West-Vlaanderen morfologisch

West-Vlaanderen heeft een oppervlakte van 314.433 ha, 72 a en 40 ca, opgesplitst in acht bestuurlijke arrondissementen en 64 gemeenten. De provincie telt 1.130.040 inwoners waarvan 556.972 mannen en 573.068 vrouwen.

Colofon

Het jaarboek 2002 van de provincie West-Vlaanderen werd samengesteld en uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen.

Paul Breyne (gouverneur)

Jan Durnez

Patrick Van Gheluwe

Gabriël Kindt

Dirk De fauw

Gunter Pertry

Marleen Titeca-Decraene (gedeputeerden)

Hilaire Ost (provinciegriffier)

Coördinatie en eindredactie

Marjolijn Verstraete en Peter Verheecke

Dienst Pers en Communicatie

Grafische vormgeving en druk

Graphic Group Van Damme

Rewriting

Marc Dejonckheere

Fotografen

D. De Kievith, J. Godecharle, F. Proot,

H. Maertens, D. Terryn,

Graphic Group Van Damme

Met dank aan alle ambtenaren van het provinciebestuur die een bijdrage geleverd hebben tot de realisatie van het jaarboek.

Voor meer info over de provincie

West-Vlaanderen

Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis

Jan Van Eyckplein 2

8000 Brugge

tel.: 050-40 74 74

e-mail: provincie@west-vlaanderen.be

WWW.WEST-VLAANDEREN.BE

